

**Practicarvm Conclvsionvm Jvris In omni Foro
frequentiorum Dominici TT. S. Onvphrii S. R. E. Presbyt.
Cardin. Tvschi, Tomus ...**

In Qvibvs Præter Spiritvales, Ecclesiasticas, Legales, Ivdiciarias,
cæterasq[ue] materias Canonicas, prophanas, ciuiles, criminales, &
mixtas, in vtroque foro ... aliqua multarum insignium Ecclesiarum;
Ordinum Regularium Militiarum, Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, &
aliorum locorum statuta, ...

Toschi, Domenico

[Coloniae Agrippinae], 1623

B.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94957)

intelligimus, de immunit. Eccles. lib. 6. & per illum tex. Egid. Bellam. *Concl. 40. n. 6. & 7. plene Socin. Concl. 188. Visa tulla. per tot. lib. 2. Vide, Favorem prestare quis dicitur. Concl. 92. ¶ Auxilium est nomen satis latum; & generale aptum comprehendere, quomodocunque alicui succurratur. l. auxilium, in princ. ff. de minor. Alex. Concl. 7. ¶ Attentis, n. 12. vers. est enim hoc nomen, lib. 7. ¶ Et clausula in inquisitione contra plures delinquentes, quae dicit, sibi inuicem prestantes auxilium, confitum, & favorem, debet intelligi, vt vnus alteri, & alter alteri aequaliter auxilium praestiterint in maleficio. Bartol. *Concl. 24. Ex facto proponitur, lib. 2. in princ. ¶ Declara; quia talis clausula licet hoc operetur, tamen quando constat, quod omnes percusserunt, ex quo tenentur de delicto principali, videlicet, percussorum, non possunt teneri de delicto in consequentiam, videlicet, de auxilio; quia hoc procederet, si omnes non percussissent. Bartol. *Concl. 24. per tot. col. 2. vers. modo restat, lib. 2. v. q. in fin. ¶ Intelligas id; quia auxilium ad maleficio tunc intrat, & omnes in solidum tenentur, quando delictum per vnum consummari non potuisset sine auxilio; tunc tale auxilium obligat omnes in solidum. Bartol. *Concl. 24. num. 3. vers. praeterea quod lib. 2. ¶ Et quod in accusatione, vel inquisitione, seu libello criminali,****

vt possit sequi condemnatio de auxilio, sit necesse, quod fiat mentio de auxilio, aut saltem, quod ex verbis istud colligi possit. *Clar. d. §. fin. q. 90. num. 3. & seq. ver. in hac autem. ¶ Imo, quod quando sunt duo delinquentes tantum, quod conueniat illa clausula, quod alter alteri inter se praestiterint auxilium; sed si essent plures ultra duos, quod illa clausula, alter alteri, quae de duobus intelligitur, non sufficeret, & quod ita fuit iudicatum, *Clar. d. q. 90. n. 4. ver. item aduerte. ¶ Plus dicit Clar. d. q. 90. n. 5. venaduertere etiam, quod vt possit puniri tanquam principalis, & etiam tanquam praestans auxilium, requiritur, quod expresse dicatur, quod vnus alteri auxilium praestitit assistendo, vt alius delictum facilius committeret. Bart. in l. qui seruo. §. si. n. 2. ff. de furt. Clar. d. q. 90. n. 5. Vide, Delinquentes plures quando teneantur in solidum. Concl. 186. Vide plene Mascard. *Concl. 159. Auxilium delinquenti. vbi plene, qualiter, & quibus modis praestatur, vel probetur auxilium praestitum ad delictum, & poena auxilioris. ¶ Limita; quia praestans auxilium ei, qui committit parricidium, vel frangit pacem, tenetur etiam ad poenam qualificatam, sicut principalis, si hoc sciat, de quo plene Mascard. *Concl. 159. n. 20. & seq. vbi plene declarat.****

B.

Bagnoli castrum, & eius statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 1.

BAGNOLI ¶ Castrum fuit concessum antiquitus Episcopo Mantuano, & est de iurisdictione Episcopi Mantuani, & Carolus IV. confirmauit concessionem, super qua Franc. Aret. *Concl. 15. Reuerendissime Pater, per tot. consilium, quod iurisdicatio est sua, sed an bona particulariū, & comunis sint, dicit, quod si fuissent inculcata tempore concessionis, essent concessa, quia non fuissent in bonis alicuius; si vero erant culta, seu habebant signum culturae; tunc non veniunt in concessione, & praesumuntur fuisse culta, si hodie sunt culta; quia quando status praesens potest conuenire statui antiquo, de praesenti praesumitur in praeteritum. ¶ Est in territorio Regii, vt per Castren. *Concl. 317. lib. 2. vbi, quod vna cum Nouolaria est dominorum de Gonzagis in territorio Regii. ¶ Dicit tamen Aretin. d. Concl. 15. quod ex quo Episcopus habet testes antiquos examinatos contra communitatem Mantuae, qui sunt de antiquo, semiplene probant, & iuncta probatione famae in antiquis possit obtinere, vel saltem si probat se possidere de antiquo, possit obtinere etiam contra habentes titulum, ex c. reintegranda, 3. q. 1. ita idem Aretin. *d. Concl. 15. nu. 3. & sequ. Vide, Regensis Ciuitas, & eius statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 89. nu. 19. & seq.***

Bannimenta, & cridae qualiter intelligenda. Concl. 2.

CRIDAE ¶ & bannimenta, vt habeant locum, requiritur contrauentio, & dolus, & sine dolo non incurritur poena bannimentorum. Franc. Marc. *de off. 395. nu. 2. vbi alios citat lib. 2. Vide, Poenae corporis afflictivae requirit dolum, & quando secus. Concl. 222. ¶ Extende; quia stante statuto, quod dans auxilium bannito puniatur, requiritur scientia, quod ille, qui praestitit auxilium bannito, sciret esse bannitum. Iul. Clar. in §. si. q. 31. nu. 12. vers. scienter, & dolo se. ¶ Idem est in statuto, quod homicida poena mortis puniatur; quia intelligitur, si est in dolo. Alex. *Concl. 109. Vifis, n. 5. v. tertio principaliter, lib. 1. vbi plena apostilla in ver. dolum, dat concord. ¶ Et idem in statuto, vel bannimento receptantis, vel dantis auxilium bannito, quod scilicet requiritur scientia ex parte receptantis, vel auxilium praestantis, quod esset bannitus, alias non punitur. Crauet. *Concl. 446. n. 6. allegat Signor. Concl. 125. in si. qui dicit scientiam debere probari, & ponit alia exempla, plene Gigas de crim. lase Maieft. lib. si. q. 10. n. 8. vbi, quod debet probari scientia, nisi sit notorium. Vide, Scientia quando debeat probari, vt delinquens puniatur. Concl. 65. Vide, Bannimenta non ligant ignorantes. Concl. 4. ¶ Restringe, quando publicum, & notorium esset in loco, quod receptatus esset bannitus. Bero. *Concl. 183. n. 11. lib. 3. ¶ Amplia; quia statutum, quod occidens occidatur, intelligitur, quando homicidium est dolosum, videlicet appendate, & deliberato animo, alias si in rixa, vel ex accidenti est commissum homicidium; tunc non habet locum poena ordinaria vlllo modo cessante dolo. Anchar. *Regien. q. 61. lib. 3. in princ. ¶ Extende maxime, quando puniatur alius, prout pater pro homicidio commisso a filio in bonis patris; quia, vt quis pro delicto alterius puniatur, requiritur delictum*****

cum dolo. Anchar. *d. q. 61. per totam. vbi ponit plures limitationes. ¶ Amplia; quia bannum stricte interpretatur, & quicquid in banno non est expellitur, censetur omnium. Deci. *Concl. 438. Accurate, & eleganter. B. Id. in l. 1. col. antepen. ver. apparet igitur ex predictis. C. de hered. instit. & in l. Gallus. §. & quid si tantum, col. pen. ff. de liber. & posthu. sequitur Alex. in l. 2. C. qui testam. facere poss. ¶ Extende; quia non venit confiscatio bonorum de iure comuni pro aliquo delicto, nisi sit crimen laesae Maieftatis; ideo bannitus non patitur confiscationem, vt in authen. bona damnatorum. C. de bon. damnat. nisi sit de consuetudine, vel statuto. Vide, Confiscatio bonorum non est de iure, sed de consuetudine. Concl. 717. ¶ Bannum dicitur sententia interloquutoria. Castren. *Concl. 236. Vifo puncto, num. 2. lib. 2. Vide, Bannum an sit sententia. Concl. 7. ¶ Restringe; quia bannimenta non semper ad executionem, sed ad terrorem fiunt. Bald. in addit. ad Specul. §. sententia, in ver. Banna, quem ita citat Grammat. *de off. 36. in princip. Vide, Proclama & crida quando ligare incipiant. Concl. 805.****

Bannimenta de quibus possit facere Officialis. Concl. 3.

OFFICIALIS ¶ potest facere bannimentum, per quod statuitur capientibus delinquentem aliquod praemium, secundum communem, de qua Iul. Clar. in §. si. in praxi crim. q. 29. n. 6. vers. sed quid si delinquens, vbi declarat esse verum in casu particulari delicti atrocis. ¶ Item potest facere bannimentum, seu cridas de iure communi, quando res est vendenda, & constat de diffamatione dicentium se creditores, vel habere iura in bonis, vt agant iuxta l. diffamari. C. de ingen. quo termino elapso erit impositum perpetuum silentium; secus si non constat de diffamatione; quia quis non compellitur agere. Roman. *Concl. 53. Vifis themate, vbi apostil. in ver. diffamantibus, quae dat concord. Vide, Statutum circa cridas, & bannimenta pro alienatione bonorum. Concl. 498. ¶ Declara; quia cessante diffamatione Index non potest facere hoc bannimentum ad instantiam partis, puta emere volentis, sed neque ex suo officio. Roman. *d. Concl. 53. col. 2. ver. quinimo. Vide tamen Masc. Concl. 539. Dominium an probetur, nu. 31. vbi dat hanc cautelam emptori, vt emat securus, quod faciat fieri a Indice bannimenta, qui vult emere a talitem rem, si quis praetendat, compareat; quia nullo comparente, probat dominium possessoris vendentis. ¶ Declara; quia si incerti sunt creditores, sufficit bannimentum generale; secus si sunt certi; quia debent nominatim citari, & non sufficit bannum generale. Rom. *d. Concl. 53. in si. ver. aduertendum, nu. 53. vbi apostil. in ver. citande. Vide, Citatio generalis per edictum quando sufficit. Concl. 257. ¶ Si vero extat statutum, quod bannimenta fiant, & cridae; tunc servari potest forma statuti, etiam si non precedat diffamatio; sed tamen bannimentum sufficit solum pro incertis, non autem afficit certos, nisi specialiter citentur. Rom. *d. Concl. 53. col. 2. n. 2. vers. sed attenda. Vide, Edicta publica quae possint facere Officialis. Concl. 31. Vide, Proclama & crida obligant. Concl. 806.****

Bannimenta non ligant ignorantes, & quando secus. Concl. 4.

NON ¶ ligant ignorantes bannimenta, l. fin. ff. de decret. ab ordi. facien. & ad excusationem multum prodest allegatio

Aa 4 igno-

ignorantia; plura cumulat Felin. in c. 2. de except. in princ. c. Apostolica de clerico excom. Vide plenius, Ignorans nihil agit, neque consentit. **Conclus. 17.** † Extende; quia edictum, seu bannum aut statutum non ligat ignorantes, & ista est regula communis. Roman. consil. 59. Ad discutiendum. num. 5. ver. tertio videndum, ubi de * communi. † Ignorantia banni præsumitur; ideo matrimonium contrahens in casu prohibito post bannimentum præsumitur ignorasse impedimentum inductum per bannimentum novum, propterea proles erit legitima, c. cum inhibito. §. 1. de clandest. despons. † Idem est in alio bannimento; quia in dubio præsumitur ignorantia. Rom. consil. 59. nu. 5. ver. primo ex regula. & ibi apostil. in ver. verius al. legat eundem Rom. consil. 403. Pro decisione, num. 16. Vide plenius, Ignorantes quando ligentur edicto, vel decreto, vel non. **Concl. 20.** † Extende; quia absens præsumitur ignorare bannimenta etiam generalia Civitatis. Bald. in plane. per illum text. ff. de excus. tuto. c. fin. ubi Abb. in 3. not. qui matr. accus. poss. & in c. 1. in 3. col. de postul. prelat. Bald. & Angel. in l. tres fratres. ff. de pact. Rom. consil. 59. num. 5. ver. secundo ratione absentia. ubi apostil. in ver. ignorare. dat plurimos concord. † Extende; quia imo existens in Civitate præsumitur ignorare banna facta in Comitatu, & contra. Bald. Ang. & Moder. in l. Titius. §. Lucius. per illum text. ff. de liber. & posthum. † Restringe; quia imo crida, & bannimenta etiam ignorantibus afficiunt, quando sunt publicata. Castrenf. consil. 301. nu. 2. lib. 2. Restringe multis casibus, de quibus statutum scire, vel ignorare, qui præsumuntur. **Concl. 448.** Statutum quas pers. & c. † Restringe; quia etiam absens à Civitate, in qua bannum, vel statutum est publicatum, vel est notorium, præsumitur scivisse. Rom. d. consil. 59. nu. 5. ver. contrarium. † Restringe; quando fuit denunciatum bannum; quia præsumitur scientia. Rom. d. consil. 59. nu. 5. ver. secundo quia sibi, aut sue domina. † Restringe; quia publicatio banni inducit præsumptam scientiam. Rom. d. consil. 59. nu. 5. ver. tertio quia. Vide, Lex & constitutio nova quando incipiat ligare. **Conclus. 256.** Vide, Statutum & constitutio non ligat ante publicationem. **Concl. 444.** cum tribus ibi seqq. † Restringe, quando absens erat in loco vicino; quia præsumitur scivisse. Rom. d. consil. 59. nu. 5. in fin. ver. quarto quia. ubi apostil. in ver. dicta Civitati. † Amplia; quia bannimenta, & crida non afficiunt minores; neque absentes, etiam si fiant super solutione onerum, & collectarum, & quatenus afficerent, minor, & absens debet intra quadriennium restituere in integrum, quod non incipit currere, nisi à die scientie, & quo fuit minor factus maior. Alex. consil. 31. Ponderatis. in princ. lib. 5. ubi apostil. in ver. proclamata, dat concordant. Vide, Scientia quando debeat probari, ut delinquens puniatur. **Conclus. 65.** Vide plene, Bannitorum receptor quando possit puniri, vel non. **Conclus. 17.**

Bannimenta in quibus locis fieri debeant, & quid operentur. **Conclus. 5.**

BANNIMENTA † matrimonii contrahendi sunt faciendain Ecclesia ad hoc, ut detegantur impedimenta contrahere volentium, si quæ sunt, quæ impediunt matrimonium, alias proles legitima non erit, si impedimentum appareat. c. cum inhibito, de clandest. despons. † Limita; quia bannimenta, quæ sunt necessaria, ut supra, non habent locum in casu necessitatis, ubi casus festinus eueniat, quod constitutus in articulo mortis velit desponsare. Gemin. consil. 66. n. 6. col. si. ver. vel potest alio modo. † Limita; quia talia bannimenta non releuant scientes impedimentum, ut declarat idem text. in c. cum inhibito. §. 1. de clandest. despons.

Bannimenta quid operentur, & quamdiu durent. **Conclus. 6.**

OPERANTUR † bannimenta, & crida, quod lapso termino præfixo in eis, quis non auditur amplius, ut de bannimentis, quæ fiunt in syndicatu officialium, dicit Clar. in §. si. q. 51. n. 6. v. hac etia. ubi, quod lapso termino banni officialis non potest molestari, neque in loco officii, neque in loco domicilii, & hoc, siue post terminum sit lata sententia absolutoria, siue non. Vide, Statutum circa crida, & bannimenta pro alienatione bonorum. **Conclus. 498.** † Extende, ut procedat etiam in cridis statuti, quod intra certum terminum, qui voluerit audiri, deducat ius suum; quia ulterius non auditur, quia valet, & comprehendit etiam exemptos & Ecclesiasticos, ex quo præcise non citantur, ut veniant, sed quaterius velint venire. Castrenf. consil. 301. Predicta dubia. lib. 2. num. 2. † Contrarium quoad Ecclesiasticos; quia nullo modo eis præiudicatur ex bannimento laicorum, vel statuto. cap. Ecclesia. §.

Maris. de constit. cum ibi not. Vide, Laicus Iudex nullam in clericis habet iurisdictionem. **Concl. 8.** † Durant bannimenta officialium penalia, quamdiu durat eorum officium. Bald. & alii in l. 1. c. de postulat. Bart. in l. fin. ff. de pen. ubi Alex. in apostil. Specul. in tit. de Advoc. §. 1. circa fin. ver. in summa nota. In §. 1. de actio. §. penales. Bart. & alii in l. in honoratis. ff. de actio. & oblig. † Declara; quia statutum, bannimentum, & constitutio, si fiat à Duce, Marchione, Comite, & Communitate recognoscentibus Superiorem, dicitur ius prætorium, non autem ius Civile; etiam si durent perpetuo, ut voluit Mathe. fil. singul. 189. actio tamē ad penam est annalis, quando parti applicatur; si vero sunt temporalia, anno durant, ut videtur velle Bart. in l. 5. in fin. principij. ff. de verb. oblig. quem ibi Ias. num. 10. dicit communiter approbari; & tunc omnino & statutum, & actio poenalis essent annalia. Vide, & declara, ut plenius in ver. Statutum multiplex. **Concl. 429.** † Quando autem incipiant ligare constitutiones, Vide, Lex intra quantum tempus. **Conclus. 266.** Vide, Crida. **Conclus. 305.** Vide, Statutum & Constitutio non ligat ante publicationem. **Conclus. 444.**

Bannum an sit sententia. **Concl. 7.**

BANNUM † non est maioris efficaciae, quam sententia diffinitiva; quia imo interloquutoria æquiparatur. Petr. de Anchar. consil. 6. in fin. ver. item non est maioris, ubi, quod ea, quæ possunt opponi contra sententiam, possunt opponi contra bannum; quia æquiparantur. † Et quod bannum appelletur sententia interloquutoria; ideo valeat super incerta quantitate, quando per relationem potest redigi ad certitudinem. Alex. consil. 90. Fere omnis. num. 6. ver. non obstat, quod not. lib. 1. Castrenf. consil. 236. Viso puncto. num. 2. lib. 2. ubi, quod est sententia interloquutoria. † Et potest reuocari, prout reuocari potest sententia interloquutoria. Alex. consil. 164. Visi, num. 2. lib. 7. & plenius num. 11. ver. ex hoc etiam patet. † Restringe, nisi aliter esset dispositum ex statuto, quod bannum esset perpetuum, & non posset tolli, nisi per satis factionem, vel quod transeat in condemnationem. Alex. d. consil. 164. num. 11. & seq. ver. ex hoc etiam patet. lib. 7. ubi, quod transit in diffinitivum. † Bannum dicitur medicinale, sicut excommunicatio; quia tollitur purgata contumacia, & seu facta satisfactione; ideo quatenus excommunicatio remouet excommunicatum à beneficiis Ecclesie, eatenus bannum remouet bannitum à beneficiis secularibus; igitur bannum, & bannitis differt à rebellibus, quia bannum medicinale, rebellio mortale, quæ non remittitur sine gratia Principis. Bart. in extrauag. qui sunt rebelles, in ver. rebellis. nu. 6. vsque in fin. ubi allegat concord. sed tamen non arguitur de vno ad aliud; quia differunt in multis. Bart. in q. 1. Lucane Civitatis, in solutione. num. 4. ver. quarto est videndum. Vide, Banniti nostri temporis quibus æquiparentur. **Concl. 11.** in princ. † Amplia; quia bannum propter contumaciam semper est sententia interloquutoria. Signor. consil. 119. num. 12. ver. præterea de portatio. Castrenf. d. consil. 236. Viso puncto. num. 2. lib. 2. Alex. d. consil. 164. Visi, & ponderatis. num. 2. ver. & quantum hoc lib. 7. † Et dicitur potius quædam multa; quia non potest continere penam personalem. Bart. d. quest. 1. Lucane civitatis, in ver. solutio. num. 13. & seq. ver. quid ergo. † Amplia; quia bannum ex interloquutoria non meretur executionem; quia ad hoc, ut detur executio sententiae contra bannitum, requiritur, quod per sententiam diffinitivam sit condemnatus. Bald. in l. 1. num. 12. c. de hered. instit. Chartar. tit. de exec. sentent. c. 1. num. 438. & seq. & 451. ubi dicit, quod Bullæ Summorum Pontificum non habent locum in bannitis tantum, videlicet positus in banno, sed in condemnatis. † Extende; quia etiam bannum, quod datur contumaci ex forma statuti Perusie, & quasi totius Italie, per quod bona auocantur, est interloquutoria sententia, licet quoad bona sit diffinitivum, eo quod bona non restituantur; tamen auditur super crimine, si comparet contumax. Bart. consil. 107. Visi omnibus. num. 3. ver. sed contra predicta. † Extende; quia aliud bannum, in quo puniatur contumax, ut secundum statutum habeatur pro confesso de crimine, licet excludat criminofum, ne audiat contra crimen; non tamen excludit, quin Iudex in diffinitiva possit poenam in banno positam moderari. Bart. d. consil. 107. col. 1. in fin. ver. sed in banno qui datur. lib. 1. ubi, quod ita consuetudo interpretatur. † Restringe; quia contumax potest torqueri ex banno dato ob contumaciam. Grammat. decis. 11. num. 15. ubi in fine concludit, quod cum aliis administris potest etiam ex pluribus præsumptionibus sequi condemnatio ad mortem. Vide Conclusionem proximam sequentem; quia etiam bannum est poena, & multa.

Bannum

Bannum seu exilium quid sit, & quo iure introductum, Concl. 8.

BANNUM, seu exilium est poena apud Italos multum frequentans, tam contra praesentes delinquentes, quam etiam contra contumaces, & est quandoque perpetuum, quandoque ad rempus, & quandoque arbitrium. Clar. in §. fi. q. 71. in princ. Immo bannum, quando bannitus non potest offendi, dicitur multa, & bannitus dicitur multatus, quae multa non potest continere poenam corporalem, etiam si fiat bannum a maioribus iudicibus; ideo si dicat iudex, quod multatus post certum tempus possit impune offendi, non valet. Bart. in quest. 1. Lucana Civitatis, in solutione, num. 13. & seq. maxime num. 15. ubi late, ver. quid ergo. Et est tam de iure civili, quam de iure Canonico saltem de consuetudine, licet de iure Canonico cessante consuetudine non sit inductum bannum. Clar. d. §. fin. q. 67. in fin. & d. q. 71. in princ. ubi relatiue loquitur. Calus, in quibus imponitur poena banni, seu exilii, ponit Calic. in Margarit. a. ff. fol. 85. ubi n. 69. recenset, ut refert Clar. d. §. fin. q. 71. num. 2. Poena banni imponitur officialibus provinciarum, qui rusticanos, vel eorum seruos, vel iumenta ad aliqua cogunt obsequia, nec non rusticanis, qui sponte se supponunt ad dicta obsequia, l. 2. C. de rusticis. ad vllum obsequ. de uen. lib. 11. licet hodie Clar. d. §. fin. q. 71. num. 3. dicat non feruari. Vide Conclusionem proximam precedentem, ubi, quod bannum est sententia interloquutoria, & medicina.

Bannitorum plures sunt species, & qualiter quis probetur bannitus. Concl. 9.

BANNITI appellatur quandoque forestati, & idem est significatus. Angel. conf. 257. inter capitula, nu. 4. ver. forestati. Aliqui sunt forestati ex propriis demeritis, qui & diffidati appellantur, proprie autem sunt banniti. Ang. d. conf. 257. nu. 4. Aliqui sunt, qui sine banno forestantur, prout sunt relegati ex propria culpa. Ang. d. conf. 257. n. 4. Aliqui forestantur ex iniuria fortis, ut morbofi. Ang. d. conf. 257. nu. 4. Aliqui forestantur suspitione potentatus, aut altius prudentiae. Angel. d. conf. 257. nu. 4. Aliqui sunt banniti cum publicatione bonorum, & isti perdunt iura civitatis, & iura communia, quia equiparantur deportatis, & damnatis in metallum. Alex. d. conf. 23. nu. 9. lib. 1. Contrarium tenet Anch. conf. 275. Filio suo, ubi dicitur communem opinionem, quod retinent iura gentium, & sic competentia de iure communi, prout ius suitatis heredis, licet forte in loco banni effectum careat ista retentio, sed si filius tacet, succedit in praedictum substituti vulgaris. Declara, ut in ver. Banniti possunt impune offendi, & quando. Concl. 19. n. 24. Et extendi idem ad bannitos, qui possunt impune offendi. Alex. d. conf. 23. num. 9. & conf. 75. lib. 1. & quod banniti, qui possunt impune offendi, desertores dicantur, & impune offendi possint. Anch. d. conf. 275. in princ. Et isti dicuntur transfuge, hostes, & latrones. Vide. Banniti possunt impune offendi. Concl. 19. num. 2. & seq. Idem est de bannitis perpetuis, quia non possunt heredes institui in bonis territorii, a quo sunt banniti. Alex. d. conf. 23. nu. 9. lib. 1. Idem est in bannitis privatis omni actu legitimo; quia non succedunt, ex quo successio est actus legitimus. Alex. d. conf. 75. Declara, ut per Anch. d. conf. 275. quia non succedunt in loco, licet retineant in omnibus casibus praedictis iura communia, quae in loco banni carent effectu, licet si filius taceat, contra alios admitti debeant. Vide plenius, Banniti quando habeantur pro mortuis. Concl. 12. n. 19. & seq. Aliqui sunt relegati pro gravi maleficio. Anch. d. conf. 275. in princ. Et quando rumpunt confinia post relegationem, efficiuntur hostes, & rebelles. Anch. d. conf. 275. in princ. Aliqui desertores dicuntur, & desertoribus equiparantur inobedientes, & contumaces patriae. Anch. d. conf. 275. in princ. Aliqui rebelles civitatis, Anch. conf. 287. isle B. Vide, Rebells, & proditor. Concl. 44. Et dicitur rebellis, qui se subtrahit ab obedientia Principis. Gig. de crim. l. 5. Maest. lib. 1. q. 25. Perduelliones dicuntur parati ad duellum, & pugna contra Principem. Gig. de crim. l. 5. Maest. rubr. qualiter, & a quibus, lib. 1. q. 27. Aliqui sunt banniti potius ex contumacia, quia non compaeruerunt, quam ex delicto, & quia poena istorum est in omittendo, facilius remittitur, & potest cum istis fieri pax. Bart. q. 1. Lucana Civitatis, num. 4. ver. quarto probatur sic. Declara, nisi ad sit statum, quod bannitus ex contumacia habeatur pro confesso, quia tunc dicitur condemnatus ex maleficio confessorio, & contumacia, & sic delictum comparatur delicto, & licet etiam stante statu, quod quoad alios confessorio condemnatus propter contumaciam, tamen secus est quoad seipsum, quia illa ficta confessio sibi nocet, prout vera. Bart. d. quest. 1. cap. fin. in solutione, num. 15.

ver. ad quartum respondeo. Aliqui sunt banniti, qui non possunt impune offendi, & isti dicuntur potius multati, quia bannum de iure communi non est, nisi multa pecuniaria, vel in bonis, quae non potest continere poenam personalem. Bartol. d. quest. 1. in solutione, num. 13. & seq. ver. quid ergo. Qualiter autem probetur quis bannitus. Vide Malfard. Concl. 162. Bannitum esse quomodo probetur.

Banniti an possint testari. Concl. 10.

BANNITI non possunt testari secundum statuta sua Civitatis, a qua exulant, quia perdidit beneficium statuti; secus si secundum ius commune testarentur. Bart. in l. eius qui, §. 1. ff. de testam. cuius opinionem communem dicit Nellus in 1. part. 2. temporis, n. 2. Contrarium, quod imo simpliciter bannitus absque eo, quod poena mortis sit condemnatus, si peruenit in fortiam superioris, non perdat beneficium statuti & possit libere testari, tenet Clar. in §. testamentum, q. 19. in princ. ubi dicit Bar. opinionem debere sic distinguere. Declara igitur, quia si bannitus est simpliciter etiam cum confiscatione bonorum, absque poena mortis, potest libere testari, & secundum ius commune, & secundum statuta, nisi statutum privaret bannitum commodo statuti, ita Clar. d. §. testamentum, q. 19. in princ. Si vero est condemnatus ad mortem, si peruenit in fortiam, siquidem est bannitus pro delicto, pro quo indicitur de iure communi poena mortis, & servatis servandis de iure communi, ut quia praesens, & in fortis condemnatur, & tunc licet aufugiat post condemnationem, non tamen potest testari, neque secundum ius commune, neque secundum statuta. Clar. d. §. testamentum, q. 19. n. 2. ver. aliquando vero ubi, quod est servus poenae effectus, & non potest testari in territorio, neque extra. Si quis est bannitus ad poenam mortis secundum statutum, & fuit processum in contumaciam secundum formam statuti, quia habitus fuit pro confesso, & tunc si post condemnationem peruenit in fortiam iudicis, quia effectus est reus poenae, adhuc non potest testari, si autem non peruenit in fortiam iustitiae, quia secundum communem opinionem non est effectus servus poenae, potest testari, siue bona sint confiscata, siue non, quia bona extra territorium, vel bona postea quaesita, vel etiam si nulla bona haberet, non venient in confiscatione. Clar. d. §. testamentum, q. 19. n. 2. per tot. Declara plenius, ut infra, Banniti an, & quando habeantur pro mortuis. Concl. 12. n. 11. & seq. Vide, Damnati ad mortem. Concl. 2. n. 6. & seq. ubi plenissime. Vide, Testari non possunt multi ex propria culpa. Concl. 105. n. 28. & seq. n. 55. & seq.

Banniti nostri temporis quibus equiparentur. Concl. 11.

BANNITI, seu proscripti nostri temporis equiparantur excommunicatis. Fed. de Sen. conf. 271. in fi. Signor. conf. 119. n. 3. Bart. in q. 1. Lucana Civitatis, in princ. n. 9. ver. non probatur sic. Contrarium tenet Bart. d. q. 1. in solutione, n. 4. ver. quarto est videndum, ubi, quod licet arguere de vno ad alium, quia banniti habentur pro confessis, excommunicati vero praestita cautione de parendo mandatis Ecclesiae absoluntur, excommunicatus perdit perceptionem Sacramentorum, banniti autem secus, excommunicatio ligat ubique, bannum vero secus, excommunicatus non potest offendi, bannitus sic, & in vno conveniunt, quia perdunt ambo commercium hominum. Declara, ut supra in ver. Bannum an sit sententia. Concl. 7. nu. 5. ver. bannum dicitur, cum seq. Aliquid dicunt, quod banniti equiparantur multatis, quando non possunt impune offendi. Bart. in d. q. 1. Lucana Civitatis, in ver. Solutio, nu. 13. ver. quid ergo, ubi, quod bannum de iure communi non est, nisi multa pecuniaria. Aliqui, quod imo equiparantur deportatis. Signor. d. conf. 119. in pr. Contrarium, quod deportatis non equiparentur, quia Praetores non possunt adimere Civitatem Romanam, & sic deportare. Signor. d. conf. 119. n. 12. & seq. licet ipse teneat ampliationem, sed quod imo ampliatio communiter reprobat. Clar. in §. fi. q. 71. n. 12. ver. & in primis. Declara, quia banniti ad mortem licet non sint deportati, quia praetores non habent ius deportandi, tamen in illo loco, in quo sunt banniti, equiparantur deportatis. Bald. conf. 284. Premissa verba ultra med. n. 1. in fi. ver. confirmantur praedicta, lib. 1. Signor. conf. 89. n. 3. ubi, quod deportatio afficit personam, quia aufert ea, quae sunt iuris, ideo ubique flagellantur, & idem est, quando per extensionem fit, ut idem bannum de vno loco extendatur ad alium locum, & quod equiparentur deportatis, maxime, quando possunt impune offendi, non autem relegatis. Alex. plene. conf. 26. Circa primum, in princ. lib. 1. Ang. Aret. conf. 47. In casu praefato, in princ. ubi nu. 36. & seq. ver. nec obstant, declarat procedere quoad statuti, non quoad ius commune, &

ne, & dicitur communem. Vide, *Deportationis pena que fit, & à quibus imponi possit. Conclus. 197.* Vide, *Pœnarum capitulum maius quæ dicitur, & quot sint capitales. Concl. 223. nu. 4. & seq.* Et ex grauitate criminis bannitus æquiparatur deportato. *Bald. conf. 341. in prin.*

8 incip. *Super primo. quod duplicatur conf. 36. lib. 4.* Et ex condemnatus ad trimes an dicatur deportatus, vel relegatus, vel damnatus in metallum. Vide, *Deportationis pena que fit. Concl. 197. in prin.*

9 Et Exilium, seu bannum hodie æquiparatur pœne deportationis; ideo dicitur pœna capitalis, relegatio autem dicitur confinatio, & est pœna non capitalis. *Signor. conf. 207. in questione præsentibus*

10 *allegata. n. 3. col. 1. in pr. ver. secundo pro ipso stupro.* Contrarium, quod banniti cum publicatione bonorum non æquiparentur deportatis. *Alex. conf. 75. nu. 9. qui dicitur communem, lib. 1. & communem* * dicit *Anchar. conf. 275. Filio suo. nu. 2. Bart. d. q. 1. Lucane Ciuitatis, in solutione. n. 2. ver. secundo videamus, ubi pro vtraque opinione* * allegat, & dicit hanc * communem opinionem modernorum, etiam si possent offendi impune, & vide *Concl. prox. seq. nu. 20. ver. contrarium.* ubi, quod potest testari; igitur non æquiparatur

11 deportato, & ibi habes conor. plurimos. Et Declara; vt per Iul. *Clar. in praxi crimin. §. fin. q. 71. nu. 12.* ubi recitat multas distinctiones, & dicit communem * opinionem, quod non æquiparentur deportatis, etiam si sint banniti cum confiscatione bonorum, etiam si possint impune offendi, sed quod bannum non est deportatio, neque relegatio, sed tertia species, & in fine dicit, quod secundum qualitatem banni standum est decisionibus Doctorum in casu particulari loquentium de bannito, non autem loquentium

12 per æquiparationem. Et Declara; quia licet banniti, qui possunt impune offendi, æquiparentur deportatis, & deportati non succedant; tamen banniti succedunt de iure communi, & gentium; quia non perdunt iura communia. *Alex. conf. 26. Circa primum, lib. 1. in pr. Anch. conf. 275. Filio suo, per tot. ubi n. 2. dicitur communem.*

13 Et Contra declarationem tenet idem *Alex. conf. 75. n. 7. & seq. ubi,* quod banniti, qui possunt impune offendi, perdunt iura Ciuitatis in loco, à quo sunt banniti, & etiam iura communia, & sic succedendi de iure communi in illo loco; secus extra locum. Imo, quod non sit verum in filio, qui retinet nomen suitatis, & heredes, dicit *Anch. d. conf. 275. ubi hoc docet; quia nomen heredis non circumscribitur loco, & patet; quia extra locum succedit; ergo etiam in loco retinet nomen heredis ad hoc, quod vulgaris substantia non admittatur in loco banniti, si filius non molestatur, nec potest*

15 opponere de iure filii. Et Declara; quia banniti pro crimine, pro quo imponitur pœna mortis, æquiparantur deportatis; si vero pro crimine, pro quo non imponitur pœna mortis, æquiparantur relegatis. Vide, *Damnati in metallum. Concl. 3.* Vide, *Relegatio quid sit.*

16 *Concl. 130.* Et Contra declarationem est communis * opinio, vt dicit *Curt. Sen. conf. 60. plures citat Clar. §. fin. q. 71. nu. 12. ver. sed certe.*

17 Et Declara alio modo; quia si pœna banniti est cum confiscatione bonorum, æquiparatur deportato; si vero est sine confiscatione bonorum, æquiparatur relegato. *Clar. ubi sup. sed reprobatur; quia* * dicitur communem in contrarium, & quod gl. in §. *relegati, in ver. retinent. In §. quib. modis ius patr. pot. soluit. communiter reprobatur.*

18 allegat *Curt. Sen. conf. 59. n. 18.* Et Contrarium, quod imo ipsa glo. sit vera. vt est similis glo. in c. *Domino Guerram, in prin. tit. hic finitur lex. quam sequitur Alex. conf. 116. Animaduersionis. n. 2. & seq. lib. 2.* ubi citat plurimos, & dicit, quod in relegatione non venit confiscatio bonorum, in deportatione secus, plures alios citat apost. ibi in ver. *deportato. Tiraq. de retr. 23. lignag. §. 1. gl. 9. n. 28.* ubi in confuso citat plures. Et Declara; quia bannitus cum publicatione bonorum participat de relegato, & deportato, communem * dicit

20 *Alex. d. conf. 116. n. 7. li. 2. ubi dicit, quod omnes ita fatentur.* Et Declara; quia bannitus cum confiscatione bonorum, & qui potest impune offendi; quia rebellis, & hostis est, & ei est bellum indictum, æquiparatur deportato in loco banni, quoad ius statutum, non quoad ius commune. ita *Ang. Arcet. conf. 47. in casu prædicto. nu. 36. & seq. ver. nec obstant, ubi de * communi. Alex. conf. 26. Circa primum. col. 2. ver. non autem perdunt. lib. 1.* Et Extende; quia bannitus bene æquiparatur deportato, quando potest impune offendi, alias secus, communem * dicit *Corn. conf. 55. lib. 2.* Et Vera opinio est, quod siue bannitus sit perpetuo, siue ad tempus, siue sit cum confiscatione bonorum, siue non, siue possit impune offendi, siue non, non æquiparatur deportato, neque relegato, sed est tertia species de per se, & non valet argumentum de vno ad alium. *Clar. d. §. fin. q. 71. n. 12. in fi. ver. quid tenendum, ubi, quod hæc est tutior, & verior, quicquid contrarium teneant Alciat. & Boslius.*

21 Et Contrarium tamen, quod imo, quando bannitus est perpetuo cum confiscatione bonorum, & potest impune offendi, istis concurrentibus æquiparetur deportato, & relegato. *Boss. de bonor. pu-*

blicat. nu. 69. & Alciat. conf. 58. nu. 9. *Corn. conf. 55. lib. 2.* maxime, quando propter delictum, pro quo est condemnatus, imponitur pœna mortis. *Curt. Jun. conf. 182. n. 8. Plot. conf. 130. n. 14. & conf. 91. criminalium. lib. 1. communem * dicit.* Vide plenus, *Banniti & relegati quorum actuum sint capaces, vel non. Concl. 13. n. 22. & seq.* Vide, *Banniti possunt impune offendi, & quando. Concl. 19. nu. 24. & multis seqq.* Aliqui tenent, quod imo banniti æquiparantur relegatis, non autem deportatis, & communem * dicit *Soc. Jun. conf. 147. nu. 20. lib. 2.* plures citat *Clar. d. §. fin. q. 71. nu. 12. ver. alij simpliciter.* Et Declara; quia quando quis est bannitus sine confiscatione bonorum, æquiparatur relegato; si vero cum confiscatione bonorum, secus est, veram & communem * dicit *Marant. quem citat Clar. d. §. fin. q. 71. n. 12. ver. alij igitur, & vide Concl. prox. seq. n. 19. & seq.* Et Declara *Bart. quest. 1. Lucane Ciuitatis, in solutio. n. 3. ver. tertio est videndum, quod licet secundum gloss. & aliquos æquiparetur bannitus relegato, quando non patitur confiscationem bonorum, tamen dicit Bart. contrarium credere esse verum; quia relegatus non potest condemnari, nisi causa cognita super delicto, & nisi adsit dolus; contrarium in bannito; relegatus est infamis, bannitus non; relegatus non potest gratiari, nisi à Principe, bannitus secus; relegatus impune non potest offendi, bannitus secus. Vide, & declara multis modis, *Banniti & relegati quorum actuum sint capaces. Concl. 13. n. 24. & seq.* Aliqui tenent, quod imo bannitus transfugæ æquiparatur, *Signor. d. conf. 119. nu. 2.* imo proprie dici potest bannitus, qui potest impune offendi, transfuga, & hostis. *Bart. d. q. 1. Lucane, in solutione. num. 3. ver. quid ergo dicendum.* Et Vide, *Banniti an, & quando habeantur pro mortuis. Concl. prox. seq. & plenus in ver. Banniti, & relegati quorum actuum. Concl. 13.* Vide etiam in ver. *Damnati in metallum, & qui æquiparentur deportato. Concl. 3.* Vide, *Pœnarum capitulum maius quæ dicitur, & quot sint capitales. Concl. 223. nu. 4. & seq.* Et Damnatus ad perpetuos carceres ob delictum dicitur capitaliter damnatus, quando ad pœnam fuit damnatus. *Calder. conf. 104. circa fi. ver. non obstat. gloss. alias 2. de procur. Et Detru-**

30 *lus vero perpetuo in monasterium, non dicitur capitaliter damnatus, si detrusio fit ad correctionem dumtaxat. Cald. d. conf. 104. circa fi. ver. & detrusionem. alias 2. de procurat. Et Declara, nisi detrusio in monasterium fieret perpetuo, & ad pœnam; quia capitaliter dicitur punitus, & mortuus reputatur detrusus quo ad hoc; quia est locus lucro dotis & restitutioni bonorum, *Cald. d. conf. 104. in fi. ver. & secundum predicta, alias 2. de procurat.* Vide, *Damnati in metallum qui dicantur, & cui æquiparentur. Concl. 3.**

Banniti an & quando habeantur pro mortuis. Concl. 12.

BANNITVS, qui nudus exulauit omnibus bonis ex causa capitali ademptis, fingitur, seu intelligitur mortuus à die bannimenti; ideo habetur pro mortuo ante patrem, quando tale bannum præcedit mortem patris; & consequenter filius non succedit. *Bald. conf. 7. Secundum ea, quæ ponuntur, lib. 2. & conf. 257. Quæritur vtrum, lib. 2.* Et Extende maxime, vt habeatur pro mortuo in omnibus dispositionibus statutis loci, à quo est bannitus; ideo si statutum dicat, quod mulier non possit testari sine præsentia filij (prout est *Alfisi*) si habet mulier filium bannitum, perinde est, ac si non haberet; quia habetur pro mortuo. *Bald. conf. 395. Status ciuitatis, lib. 3.* Et Extende; quia filius banniti, qui habetur pro mortuo, intrat in locum patris, prout si esset mortuus, l. si qua pœna, vbi *Bart. ff. de iis, qui sunt sui, vel alien. iur. Alex. conf. 23. lib. 1.* quod est reprobatum *conf. 88. lib. 3. ver. septimo. & conf. 75. col. 4. ver. quo ad secundum, lib. 1.* Et Extende; quia habetur pro seruo pœnæ; ideo non prodest confiteri, neque obligari, quando bona eius sunt confiscata. *Cum. conf. 171. Proponitur, quod.* Et Declara; quia si esset condemnatus, & bannitus in contumaciam, & statutum deferret hereditatem succedentibus ab intestato; tunc valeret obligatio eius; vel si statutum (prout est *Veronæ*) mandaret, quod non habeatur pro condemnato in contumaciam. *Cuma. d. conf. 171. Et Extende; quia si bannito denegatur audientia, denegatur etiam coniunctio, vel procuratori, qui pro eo vult comparere. Alex. conf. 26. Circa primum, in fi. lib. 1.* Amplia in damnato ex crimine læsæ maiestatis; quia nec est capax successione de iure communi, l. qui quis, c. ad l. iul. maiest. *Bald. conf. 24. circa fin. lib. 4.* Sed nec filij talis damnati succedunt in locum patris; quia & ipsi sunt infucessibiles, quando læsa est maiestas in primo capite. *Angel. & Salycet. in l. fallaciter, c. de abolitio. Alex. conf. 103. in fin. lib. 1. Soc. conf. 275. lib. 2. & conf. 121. lib. 4. Angel. conf. 227. Pro decisione. Dec. conf. 410. Iaf. conf. 86. In causa Reuerendi. vol. 2.* Et Contrarium *Socin. conf. 21. lib. 1.* Amplia, vt procedat etiam in damnato occasione prodicionis patriæ, vel Communis; quia æquiparatur delicto criminis læsæ maiestatis. *Bald.*

Bald. d. confil. 24. vbi est casus, & non bene firmat pro absoluto, lib. 4. Vide, *Rebells & proditor quis dicitur, vel non. Concl. 4. 4.* ¶ Amplia in bannito, qui potest impune offendi, prout communiter per Statuta Italiae seruatur; quia habetur pro mortuo, sicut deportatus. Alex. conf. 23. nu. 9. lib. 1. & conf. 26. Circa primum in pr. lib. 1. & plenius conf. 75. n. 7. & seq. lib. 1. plene Castr. conf. 212. n. 2. lib. 2. vbi, quod bannitus rebellis, qui potest impune offendi, equipatur deportato, & habetur pro mortuo, apostil. ibi citat Alex. conf. 115. col. 2. lib. 3. ¶ Contrarium Alex. d. conf. 26. in prin. lib. 1. vbi, quod non procedit de iure communi. Vide, & declara, vt supra Concl. 1. preced. vbi latius, nu. 15. & seq. Vide etiam, Banniti possunt impune offendi. Concl. 19. n. 24. ¶ Amplia; quia haeres institui non potest bannitus cum publicatione bonorum, vel perpetuo bannitus, vel quando impune potest offendi, sicut neq; deportatus, neq; damnatus in metallis. Alex. d. conf. 23. n. 10. ver. refert etiam, lib. 1. ¶ Extendit; quia vsum fructum habere non potest bannitus; quia est incapax. Alex. d. conf. 23. n. 13. ver. non obstat quartum, lib. 1. ¶ Contrarium, quo imo ex testamento valido, vel alias de iure communi, vel gentium succedat, non ex iure municipali. Alex. d. conf. 26. in prin. lib. 1. ¶ Declara, vt procedat etiam circa beneficium iuris communis, quando agitur de bonis sitis in territorio, in quo est bannitus, alias secus. Alex. d. conf. 23. nu. 10. ver. & hoc verum, lib. 1. & conf. 75. lib. 1. ¶ Curt. Iun. conf. 100. per tot. ¶ Contrarium, quod imo simpliciter succedat de iure communi etiam in loco banni; quia per bannum solum perdit iura municipalia loci, a quo est bannitus. Alex. d. conf. 26. in prin. lib. 1. vbi nu. 2. dicit * communem. ¶ Declara, vt per Bart. d. 1. Lucane Ciuitatis in solutio, n. 9. & seq. quia si bannitus potest impune offendi, est transfuga; si non potest impune offendi, non est transfuga, & non perdit iura ciuilia etiam ciuitatis; quia bannus est multa, non perfonalis, & bannitus dicitur multatus, nisi aliter disponat statutum. ¶ Amplia igitur; quia bannitus cum confiscatione bonorum non potest testari. Signor. conf. 119. Statuto ciuitatis vbi pro vtraq; parte allegat, & hanc partem tenet, & conf. 120. per tot. & vide supra, Banniti an possint testari. Concl. 10. & infra Concl. seq. n. 49. & seq. plene in ver. Dammati ad mortem. Concl. 20. n. 6. & seq. ¶ Contrarium tenet allegando idem Signor. d. conf. 119. n. 12. & seq. ver. in oppositum. vbi multa allegat, licet dicat in fine primam veriorem, & quod possit testari de iure communi, Bart. q. 1. Lucane Ciuitatis, in solutio, ver. ecce quaritur, n. 11. & apostil. ibi sub n. 6. in ver. perdit illam, & in tract. bannit. n. 12. ver. quero, nunquid bannitus, col. 3. & in Leius, qui. §. si in fin. de testam. & in l. 1. n. 3. ver. ultimo solet queri, C. de hered. instit. & in l. amissione, §. qui deficiunt, nu. 3. ver. & ex predictis sequitur, ff. de caput. diminu. Nellus in 1. part. secundi temporis, q. 52. vbi dicit * communem. Bald. conf. 27. Ad dictum condemnatum, vol. 4. & in l. 1. n. 11. vers. & ideo testamentum a. C. si a non compet. iudi. & in l. si quis filio, §. eius qui. nu. 3. ver. in textu interloquitur, ff. de iustro, rupto, testa. vbi Imol. §. irritum, in pr. & in d. eius qui. n. 6. ad eundem Bald. in d. Leius, qui. §. si n. 5. ver. tertio, & ultimo quero, ff. de testam. vbi Imol. ver. si vero perdet ex forma iuris municipalis, & idem Bald. in l. 1. nu. 29. C. de hered. instit. vbi Salycet. n. 19. vers. quero sexto. Alberic. nu. 4. ver. querunt hic. Ang. in prin. Alex. n. 4. Iaf. n. 5. ver. in quantum ergo. Bart. in Lex factio, §. ex facto, nu. 5. ver. quero, quid in bannito, ff. ad Trebell. vbi Ang. vers. & ideo Tacobinus, Alber. Castr. & Alex. Bart. in l. cert. a forma. C. de iure iur. lib. 10. Alber. lib. 4. fust. quesi. 13. Ripa in d. l. ex facto, vbi dicit * comunem. Practic. Papient. in forma inquisitio, ver. trasfate, nu. 3. Castr. conf. 56. Super primo, in prin. lib. 1. Capra conf. 77. Et si visio, n. 29. ver. nam ad hoc responderetur. Cephal. conf. 324. n. 28. Bero. conf. 8. & conf. 54. n. 10. lib. 2. Bologn. conf. 70. vbi dicit esse vniformem omnium * opinionem. ¶ Declara, vt per Bart. d. q. 1. in solutio, n. 11. ver. ecce quaritur, vbi arguit pro, & contra, & distinguit, aut testatur secundum ius commune, & valet; aut secundum statutum, puta; quia minor solemnitas ex statuto requiritur, & quia amittit beneficium statuti, non valet, & loquitur in bannito, qui potest impune offendi. ¶ Idem est, si haeres instituitur talis bannitus; & idem, si agitur de successione ab intestato; quia potest, & non potest secundum eandem distinctionem. Bart. ibi, qui dicit, quod plures quaestiones possunt decidi secundum praemissa. ¶ In bannitis vero, qui non possunt impune offendi, isti non sunt transfuga; neq; hostes, & non perdunt, nisi ea, quae disponuntur a statuto, & si statutum nihil disponit, tunc in terminis iuris communis bannum est multa, quae debet esse pecuniaria, & non corporalis, & bannitus retinet iura ciuilia, & etiam iura Ciuitatis suae; quia dicitur multatus. Bart. d. q. 1. in solutio, n. 13. & seq. ver. quid ergo dices de exbannito. ¶ Declara; quia procedit ampliatio quoad bona sita in territorio, a quo est bannitus; quia non potest testari, neq; de iure ciuili, neque de iure municipali; quo vero ad alia bona extra illud territorium bene potest testari de iure communi, ita Castr.

d. l. 1. nu. 4. ver. aduertere notabiliter. C. de hered. instit. vbi, quod ita consuluit, & vidit plura conf. Florentiae. Io. de Imol. in d. l. ex facto, §. ex facto, nu. 20. ff. ad Trebell. Alex. conf. 23. Opportune, in prin. & conf. 75. Viss. nu. 8. lib. 1. Socin. conf. 28. Viss. in fin. lib. 3. Decian. l. vt vnu. num. 14. ff. de iust. & iure. Ruin. conf. 49. Si probatum est, nu. 4. lib. 4. Ferrer. conf. 169. Bannitus, num. 4. lib. 1. Ludouic. Catus conf. 103. In hoc casu, nu. 5. inter conf. crimin. vbi dicit * communem. Curt. Iun. conf. 100. ¶ nu. 2. Marfil. conf. 131. Illumina. nu. 42. Lofred. conf. 45. n. 9. Fob. Nodius conf. 93. n. 5. Riminal. Sen. conf. 243. In causa. n. 70. lib. 2. ¶ Vbi dicit * comunem. Decian. conf. 86. Quo ad primam. n. 36. lib. 3. vbi dicit * communem. Boffius de bonor. publicatio. n. 69. ver. an bannitus; vbi dicit ita seruari indistincte in practica. ¶ Iaf. conf. 166. Videntur. ¶ nu. 9. lib. 2. vbi dicit magis * communem, & conf. 167. nu. 6. eod. lib. Menoch. conf. 101. Est noua, nu. 9. vbi dicit * communem. Alciat. ¶ conf. 6. nu. 14. in fin. tomo 1. lib. 2. & loquuntur omnes etiam in territorio inferiorum; quia licet non possint tollere iura communia; tamen possunt offulare illa in suo territorio, vt dicit Castr. d. l. 1. C. de hered. instit. & omnes praedicti sequuntur, & idem dicit Bart. d. l. amissione, §. qui deficiunt, in fin. ff. de caput. diminu. vbi, quod licet possit facere testamentum bannitus, qui potest impune offendi, quia retinet iura ciuilia; tamen in territorio, a quo exulat, non admittitur. & infra nu. 33. ver. limita. Vide, Banniti possunt impune offendi, & quando. Concl. 19. nu. 24. & seq. ¶ Sic etiam licet bannitus Notarius extra territorium conficiat instrumenta; quia retinet ea, quae sunt iuris Ciuili; tamen non datur eis fides in territorio; a quo est bannitus. Bald. in l. 1. n. 11. ver. item ex forma statuti. C. de hered. instit. & in l. in exercendis. n. 21. C. de fide instrum. ¶ Extendit; quia in tantum non valet testamentum banniti cum confiscatione bonorum, vt licet restituatur per Principem; tamen non conualescat testamentum factum, dum esset bannitus; quia requiriturabilitas testandi tempore testamenti, & tempore mortis. Signor. conf. 120. Quidam Placentinus. ¶ Extendit, vt nec valeant codicilli facti durante banno, licet restitutus fuerit, nisi post restitutionem declarauerit velle perseverare in codicillis. Sign. d. confil. 120. n. 3. ver. in super iunc temporis. ¶ Amplias; quia bannitus cum confiscatione bonorum habetur pro mortuo omnino, nec potest durante banno citari in causa ciuili, nec patitur secundum decretum. Bald. conf. 63. Solum de subscriptione, in fin. nu. 4. ver. per te, nisi erant banniti. l. 5. ¶ Item habetur pro mortuo; quia succedunt illi vocati, ¶ 1. per illius mortem. Alex. conf. 23. Opportune consideratis, nu. 9. lib. 1. ver. octauo probatur, & conf. 75. nu. 9. & seq. lib. 1. ¶ Declara; quia succedunt alii vocati post eum de iure municipali; secus de iure communi, vel gentium; quia ista iura non amittit propter bannum particulare. Alex. conf. 26. Circa primum, in prin. lib. 1. ¶ Contrarium idem Alex. d. conf. 75. n. 7. & seq. lib. 1. quando potest offendi impune; quia neq; succedit de iure communi in loco, in quo potest offendi. ¶ Limita; quia in iis, in quibus non offenditur publica utilitas, veluti si quis obligat bannito, puta pecuniam ex causa donationis, vel alias in casib. non prohibitis, valeret obligatio, & licet esset inefficax; quia est sit diffidatus, sibi non redderetur ius; tamen potest esse efficax; quia valeret cessio alteri facta ex causa non lucratua. Bart. q. 1. Lucane Ciuitatis, in solutio, nu. 9. & 10. ver. sed si aliquis. ¶ Limita, vt non procedat quoad successionem iuris communis, sed solum quoad successionem ex iure municipali; quia succedit ex testamento, vel etiam ab intestato secundum ius commune, vbi extat solum ius commune; secus si vellet succedere ex iure municipali; quia habetur pro mortuo. Bald. confil. 24. Factum tale est, quidam. lib. 4. vbi loquitur, quando non est damnatus ex crimine laesa maiestatis, vel simili. Alex. conf. 26. Circa primum, in princip. lib. 1. & idem Alex. conf. 75. in princip. qui dicit * communem. lib. 1. Anch. conf. 275. per tot. & hanc communem * dicit Ang. ¶ Aret. conf. 47. In casu praedicto. n. 56. & 37. ver. nec obstant allegata. vbi dat exemplum, si instituitur haeres in testamento, in quo secundum statutum Senatum sufficiunt tres testes, nullus est testamentum; quia perdit iura Ciuitatis, non ius commune, & supra n. 20. & n. 24. vbi habes concor. plurimos. Vide etiam conclusionem proximam sequentem, num. 22. & seq. ¶ Extendit, vt idem sit, si testamentum esset nullum; quia si reducitur ad intestatum, de iure communi bannitus succedens transmittit ad filios, & non ad fideicommissum hereditatem delatam, sed non ad ita. Bald. conf. 395. Statuto Ciuitatis. lib. 3. in fin. ¶ Restringe, quando bannitus esset priuatus omni actu ciuili, vel posset impune offendi; quia ex quo est hostis, & transfuga; tunc non succedit etiam de iure communi in loco, a quo est bannitus, sed extra sic, ita declarat Alex. conf. 75. n. 7. & seq. lib. 1. ¶ Contrarium tenet Anch. conf. 275. Filio suo, vt non procedat in filio suo, quia licet sit transfuga, & possit impune offendi, tamen retinet suam, & nomen heredis, & statutum non potest

potest tollere ea, quæ sunt iuris gentium, pro ut nomen hæredis, ius suarum, & similia; & ideo substitutus vulgaris, si filius hæres non erit, vel esse non poterit ad suum commodum, non admittitur, si fiscus non molestatur, etiam respectu bonorum loci, a quo
37 est bannitus. *Anch. d. conf. 2. 7. per tot. vbi pulchre. † Limita;* quia in onerosis banniti non desinunt esse ciues, secus in lucrosis. *Roman. conf. 73. Circa primum, nu. 3. & seq. vbi,* quod si patitur bannitus se eligi ad officium onerosum, compellitur, si vero ad officiū
38 lucrosam, capite punitur. † *Extende;* quia licet priuatur omni iure civili Ciuitatis, a qua est bannitus, & possit impune offendere; tamen priuatio intelligitur in concernentibus fauorem banniti, non in concernentibus odium. *Bart. in quæst. 1. Lucane Ciuitatis, in solutio. num. 6. ver. restat videre.*

Banniti & relegati quorum actuum sint capaces. Concl. 13.

BANNITI † & relegati non adeptis bonis valide vendunt eorum bona, & ius acquiritur emptori, & dominium. *Bald. conf. 236. Bonæ relegatorum. lib. 4. vbi,* quod transeunt bona cum sua causa. *Vide, Relegatus quid sit, & quis possit relegare. Concl. 130. † Secus,* si bona confiscata sunt; quia sunt serui pœnæ, & nihil habent, & carent administratione, ita ut obligatio non valeat in præiudicium filici. *Cuman. conf. 161. Proponitur, quod. † Amplia;* quia valet alienatio, etiam si pœna pecuniaria essent condemnati banniti, & relegati; tamen fiscus pro pœna auocat bona per hypothecariam, donec satisfiat. *Bald. conf. 236. lib. 4. † Amplia maxime in bannitis in contumaciam;* quia non sunt infames, & dicuntur pro crimine condemnati secundum * communem. *Clar. §. si. q. 71. n. 5. ver. quæro nunc. Bart. in quæst. 1. Lucane in solutione. nu. 2. vers. præter casum eius, & n. 3. in fin. ver. præterea relegatus. † Contrarium,* quod imo etiam si in contumaciam sit bannitus, efficiatur infamis. *Alex. conf. 112. Omnis. lib. 2. Vide, Infamis quando quis efficiatur ex sententia, vel non. Concl. 111. † Declara;* quia bannitus etiam, qui non potest offendere, efficitur infamis, si delictum, pro quo est bannitus, infamat. *Bart. d. quæst. 1. Lucane, in solutione, colum. penult. nu. 14. ver. item si tale est crimen, allegat l. fin. in §. C. de requir. reis. † Declara;* quia si bannum cancellatur; quia obtinuit gratiam, & soluit compositionem; tunc restituitur ad famam; si vero soluisset pœnam tanquam condemnatus, secus est. *Alex. d. conf. 112. Omnis. lib. 2. vbi* apostilla dat concordantes in ver. cancellatus. † *Vide tamen Alexan. conf. 114. Repetitur, lib. 2. vbi* secus est, si à populo, vel alio recognoscendo superiorem restituitur; quia isti non possunt restituere ad famam, & loquuntur in populo Bononiæ. † *Extende;* quia bannitus & iure communi potest esse testis. *Clar. d. §. si. q. 71. n. 6. vbi de * communi, & plura allegat, & quod quotidie conceduntur salui conductus bannitis, ut veniant ad se examinandum. Declara;* quia si pro confesso habeatur de crimine ex forma statuti, non procederet ampliatio. *Clar. vbi supra q. 71. n. 6. ver. hæc tamen conclusio. vbi,* quod tunc videtur condemnatus pro delicto.
10 † *Contrarium tener Ale. d. conf. 114. Repetitur in fine, ver. fortius. lib. 2. vbi,* quod imo condemnatus, & bannitus in contumaciā, licet ex forma statuti habeatur pro confesso; tamen non sit infamis, & ante eum *Castren. conf. 468. Super hoc in princ. ver. secundo præmitto.*
12 *lib. 1. † Declara;* quia si ex statuto habeatur pro confesso, efficitur infamis quoad se, non autem nocet aliis. *Corn. conf. 55. nu. 4. & seq. lib. 4. Couarr. variar. resolut. lib. 2. cap. 11. num. 4. † Amplia;* quia valet venditio facta per delinquentem, quando ex tali delicto pœna non erat in patrimonio, & bonis imponenda. *Bald. d. conf. 236. in §. lib. 4. † Amplia;* quia bannitus cum confiscatione bonorum non tenetur ad collectas, seu præstantias, quæ ratione bonorum confiscatorum debentur; quia debentur à possessore bonorum, tam pro futuro, quam præterito tempore. *Rom. conf. 73. Circa primum. col. fin. n. 4. & seq. ver. est & secundus casus. vbi* apostilla in ver. grauari. citat concordant. & dicit procedere, si omnia bona confiscantur. † *Amplia;* quia de iure communi conuersatio cum bannitis & receptatio, dando illis cibum, & potum, non est prohibita; quia neque prohibentur deportati conuersari. *Signorol. mod. conf. 125. per tot. † Amplia;* quia banniti, & deportati, ac damnati in metallum sunt capaces actionum & obligationum, quæ tendunt ad vitæ sustentationem, licet à iure communi descendunt. *Bart. q. 1. Lucane Ciuitatis, in princip. n. 3. ver. tertio probatur.*
17 † *Declara,* ut procedat in obediens, secus in contumace, & rebelle. *Bart. d. q. circa fin. in solutione. nu. 15. ver. ad tertium. † Amplia;* quia banniti etiam ad mortem retinentius consentiendi matrimonio sororis in casu statuti Nursiæ disponētis sub pœna, quod nullus contrahat matrimonium cum muliere, quæ non habeat

patrem, nisi de consensu fratris; quia si frater consentiat etiam bannitus, vel talis consensus. *Bald. conf. 54. Statuto terra. lib. 5. per tot. † Amplia;* quia banniti, quando sunt tolerati, non possunt impune offendere; quia tolerantia inducit tacitam restitutionem secundum * communem, & veriorum opinionem. *Bero. conf. 181. n. 5. lib. 3. vbi,* quod tales banniti, quando non possunt offendere, remanent districtuales, & gaudent beneficio statuti, vide eum latissime. *Burlat. conf. 331. nu. 22. & conf. 118. nu. 8. & seq. Declara, ut in verb. Tolerantia. Concl. 322. † Amplia;* quia banniti non perdunt patriam potestatem, secundum communem * opinionem. *Clar. §. si. q. 71. nu. 7. ver. successione quæro. vbi,* quod utilitas est; quia si pater perdit patriam potestatem, peculium profectitium transit in fiscum, alias secus est. † *Contrarium infra in ver. limita. nu. 47. & seq. Am. 21. plia;* quia banniti non perdunt beneficia iuris communis, & sic succedendi de iure communi, sed solum perdunt beneficia induta à legibus, & statutis Ciuitatis, a qua sunt banniti. *Alex. conf. 75. Visis, & diligenter in princ. lib. 1. vbi* dicit magis * communem * opinionem. *Anch. conf. 287. Iste B. n. 3. Corn. conf. 55. Reperio me alias. col. 3. ad §. lib. 2. qui loquitur in statuto Florentino, & dicit * communem, & quod sit magis communis * opinio, quod retinet ea, quæ sunt iuris communis, Aret. de Malef. in ver. & eius bona. vbi Arminen. n. 37. Doctor in l. §. de hered. instit. Alex. in Lex factio. ff. de vulg. & pupill. vbi dicit * communem, & ibi Ripa, & Herculan. Anchar. conf. 275. Curt. conf. 59. Iac. conf. 144. lib. 1. Ang. Aret. Inst. quib. modis ius patr. pot. sol. Bart. in quæst. 1. Lucane Ciuitatis, in solutione. n. 6. & 7. ver. restat videre, & in Lex factio. §. ex facto. ff. ad Trebell. vbi Alex. dicit * communem, prout communem * dicit Socin. Iun. conf. 147. nu. 20. lib. 2. Castren. conf. 56. Super primo. infinitos citat Clar. * in §. Testamentum. quæst. 20. vbi dicit magis * communem, quod potest succedere de iure communi, quando impune non potest offendere. *Vide Conclusionem proximam præcedentem. num. 33. † Contrarium,* quod imo bannitus perdat iura cōmunia, & beneficium iuris communis in loco, a quo est bannitus, non extra. *Cast. in l. §. de hered. instit. Alex. conf. 23. lib. 1. Ruin. conf. 49. nu. 4. vol. 4. Paril. conf. 51. vol. 1. vbi* dicit hanc communem * opinionem. *Iac. conf. 166. nu. 2. lib. 2. & magis * communem dicit Añinus in l. 1. nu. 107. ff. de relig. & sumpt. funer. & hanc partem communem * dicit Iac. conf. 166. col. 3. ver. quarto facit. lib. 2. † Declara, ut per Clar. d. 24. §. testamentum. quæst. 20. per tot. quia quoad bona extra territorium res est clara; quia statutum non potest afficere bona extra territorium; quo vero ad bona intra territorium sunt opinionēs, quia si potest impune offendere, perdit successione etiam de iure cōmuni; quia licet statutum non possit tollere ius commune in totum; tamen potest offuscare; sed in contrarium dicit esse * magis communem; quia banniti retinent beneficia iuris communis in territorio, nisi statutum expresse contrarium disponat, vide infra nu. 39. & multis sequentibus vbi declaratur. *Vide, Banniti possunt impune offendere. Concl. 19. num. 24. & seq. Vide etiam, Banniti nostri temporis quibus equiparentur. Concl. 11. nu. 12. & seq. † Declara;* quia si bannitus est pro delicto, pro quo non venit imponenda pœna mortis; tunc non æquiparatur deportato, & retinet iuris communis beneficia; si vero delictum, pro quo est bannitus, esset tale, pro quo pœna mortis imponeretur; tunc æquiparatur deportato, & amittit beneficium iuris communis, ita *Curt. Iun. conf. 182. nu. 8. & quando æquiparatur deportato, habetur pro mortuo, & eadem non debetur legitima, nec fisco ex persona sua, nec usufructus. Plot. conf. 130. num. 14. & conf. 91. lib. 1. criminalium. Vide, Banniti nostri temporis. Concl. 11. † Declara;* quia licet bannitus perdat iura ciuilia loci, in quo est bannitus; illud tamen intelligitur ad sui commodum, sed in sui præiudicium iura etiam ciuitatis contra eum vigent, & exercentur. *Bart. d. quæst. 1. Lucane Ciuitatis, in solutio. nu. 6. ver. restat videre. vbi* apostilla in ver. commodum. citat Soci. conf. 68. Visis privilegis. col. penult. † *Extende ampliacionem, ut procedat sine dubio in bannito propter contumaciam, seu in contumaciam; quia non efficitur seruus pœnæ, donec veniat in fortis iustitiæ. Corn. conf. 55. vol. 2. vbi* dicit * communem. *Bero. dec. 278. n. 12. Clar. in praxi. §. fin. quæst. 71. ver. vltimus quæro. & ideo talis bannitus etiam cum publicatione bonorum non efficitur intestabilis. Aret. in Leius qui §. i. num. 3. de testam. sequitur Clar. in §. testamentum. quæst. 19. † Extende;* quia talis bannitus in contumaciam non perdit ius patriæ potestatis. *Nell. in tractat. de bannitis, in 1. parte 2. temporis. quæst. 20. Corn. d. conf. 55. lib. 2. Boff. rit. de public. bonor. num. 70. vbi* dicit * communem. † *Declara;* quia si est bannitus, & diffidatus simpliciter; perdit in loco solum iura loci, videlicet statuti, & successione ex statuto; si vero est hostis diffidatus, qui potest impune offendere, perdit in loco, nedum iura Ciuitatis, sed etiam ius commune; quia offuscatur. *Vide Concl. præcedentem.***

cedon. ver. *limita. nu. 33.* † Extende, vt procedat, etiam si bannitus sit aliquis pro delicto, pro quo imponitur poena mortis; quia adhuc non perdit iura communia, neque equiparatur deportato, vt * habetur pro mortuo, communem * dicit Iul. Clar. in *praxi crim. §. fin. quest. 71. num. 12.* ver. *aliqui vero, allegat Curt. Sen. consil. 60.* & Ripam in l. *ex facto. num. 14. ff. ad Trebellian. attestantes* * de communi. † Extende, etiam si bannitus sit cum confiscatione bonorum; quia non habetur pro mortuo, neque equiparatur deportato, sed retinet iura communia, ita Clar. d. §. *fin. quest. 71. num. 12.* ver. *alij igitur aliter.* † Restringe, nisi statutum (prout Mutinae) excludat bannitum ab omni actu legitimo; quia tunc perdit iura communia succedendi, ex quo successio etiam ad bona patris dicitur actus legitimus. Alex. consil. 75. num. 4. ver. *sed premis. lib. 1.* & ita Clar. d. §. *testamentum. quest. 21. in fine.* † Contrarium in statuto Mutinae tenet Angel. Aretin. consil. 47. in *casu predicto. num. 36.* * & sequen. ver. *nec obstant allegata. vbi dicit* * communem, quod non perdit, nisi iura municipalia, & dat exemplum, puta si vigore statuti valet testamentum coram tribus testibus; quia non habet locum ad fauorem banniti, sed iura communia non perdit. † Restringe, quando bannitus possit impune offendi; quia cum sit inimicus ciuitatis, videtur etiam isto casu priuatus omni actu legitimo, & sic successione de iure communi. Alex. d. consil. 75. num. 7. ver. *fortificatur. lib. 1.* † Contrarium dicit Clar. §. *testamentum. q. 19. in fin. vbi*, quod qualitas illa, quod possit impune offendi, vel non, nihil infert ad actum testandi, vel statum personae. † Declara; quia infert bene quoad ius municipale, & sic succedendi ex statuto; secus quoad beneficium iuris communis; quia non censetur sublatum, nisi expresse dicatur in statuto, & hanc magis * communem * dicit Clar. d. §. *testamentum. q. 20. in fin. vbi recitat* opinionem contrariam, & dicit * communem. † Declara; quia quando est bannitus, & rebellis, qui potest impune offendi; tunc si fuerunt etiam confiscata bona, equiparatur deportato; ideo efficitur incapax, & non succedit, sed habetur pro mortuo. Caltr. consil. 212. nu. 2. lib. 2. vbi apostil. citat Alexand. consil. 115. colum. 2. lib. 3. † Restringe, nisi esset bannitus ab Imperio; quia tunc perderet beneficium iuris communis; quia sicuti confectudo particularis derogat iuri in loco particulari; ita etiam confectudo generalis derogat iuri generali; sic & in banno loci particularis, & ab Imperio. Alex. d. consil. 75. nu. 7. lib. 1. † Declara; quia licet inferior non possit tollere ius commune, & beneficium iuris communis; tamen potest illud in suo territorio taliter offuscare, vt non sit alius cuius effectus, vt est communis * opinio. Decian. consil. 86. nu. 37. lib. 3. † Declara vltimam restrictionem; quia licet perdat bannitus ab Imperio iura communia ciuilia non tamen perdit iura naturalia. Alexand. d. consil. 75. num. 8. ver. *praeterea dato. lib. 1.* † Declara; quia banniti cum publicatione bonorum, vel sine, participant quandoque de deportatione, quandoque de relegatione. Clar. d. §. *fin. quest. 71. num. 12. ver.* & ideo multi dicunt, vbi dicit omnes fieri hoc verum; sed tamen ipse ibi aliter distinguit, quod non equiparantur, & sit tercia species. † Declara omnes restrictiones; quia banniti, qui possunt impune offendi, perdunt iura ciuitatis, & ius succedendi etiam de iure communi quoad illam Ciuitatem, & eius territorium; quia licet non possit tollere ius commune, potest tamen offuscare taliter, quod non habeat locum in sua Ciuitate, & territorio, sed in bonis extra territorium bene succeder de iure communi, ita dicit Alex. ex mente Caltr. & aliorum. d. consil. 75. nu. 8. ver. *praeterea dato. lib. 1.* vbi, quod alij venientes ab intestato succedunt, & ita est de mente Bart. in d. q. 1. *Lucane, in solutione, nu. 6.* & 7. dum dicit, quod non perdit iura communia; quia non est transfuga totius Imperii, sed solum illius Ciuitatis, a qua dicitur peregrinus, & firmat Decian. d. consil. 86. nu. 37. lib. 3. vbi, quod licet inferior non possit tollere ius commune; tamen potest illud offuscare in suo territorio, vt non sit alius effectus, & Bart. d. q. 1. in *solutio. nu. 9. in fin. reddit rationem*; quia sibi tanquam diffidato non redditur ius per officiales, & hanc communem * dicit Ias. consil. 66. colum. 3. ver. *quarto facit. lib. 2.* † Contrarium, quod imo sit magis communis * opinio, quod neque perdat beneficium iuris communis in illa Ciuitate, licet possit impune offendi, nisi in specie statutum hoc dicat. Clar. d. §. *testamentum. q. 20. n. 2. ver. sed quicquid dicat.* † Declara alio modo, quia banniti non excluduntur a beneficio iuris communis, & sic a successione debita de iure communi; secus si statutum contrarium disponat expresse, vel per verba, quae hoc importent. Alex. d. consil. 75. num. 11. ver. *tertio potest. lib. 1.* & hanc magis * communem allerit Clar. d. §. *testamentum. q. 20. nu. 2.* † Imo videtur velle consil. 287. nu. 3. & sequen. quod nisi sequatur sententia declaratoria, priuatio vigore statuti non reddit inhabilem, etiam si priuatio sit ipso iure facta. Vide

Tom. 1.

supra nu. 22. & seq. vbi plenius. † Limita, quando esset facta conditio, & relegatio cum confiscatione bonorum; quia tunc fideus potest bona recuperare rei vocatione. Bald. consil. 236. lib. 4. † Limita; quia bannitus amittit ius patriae potestatis, quae perditur per capitis diminutionem. Instit. de cap. diminut. † Extende; quia etiam pater amittit ius patriae potestatis filii banniti. Salyc. in l. *si quis posthac, C. de bonis damnat. Alex. in Lex sacro. ff. de vulg. & pupill. secundum terminos Instit. quib. modis patr. potest. sol.* Vide, *Paria potestas. Concl. 132.* & habes contrarium etiam supra, nu. 20. † Limita; quia banniti ad mortem de sua Ciuitate habentur pro mortuis; ideo iura suae Ciuitatis non habent locum in eis. Bald. consil. 54. *Statuto terra Nussae, in prin. lib. 5.* † Extende; quia banniti, & damnati ad mortem equiparantur deportatis, & hostibus, & quando possent impune interfici, nullum statum retinent. Bald. consil. 54. in *prin. lib. 5.* † Extende; quia banniti cum publicatione bonorum habentur pro mortuis. Alexand. consil. 33. *Opportune consideratis. nu. 9. vers. octauo probatur. lib. 1.* Vide, *Banniti an & quando habeantur pro mortuis. Concl. 12. supra.* † Limita; quia bannitus cum confiscatione bonorum perdit munera habentia annexum officium, vel dignitatem; quinimo si acceptaret tale officium dignitatis, capite puniri debet. l. *qui cum vno. §. infulam. ff. de re milit. Roman. consil. 73. num. 3. ver. mihi autem.* † Declara; quia omnia onerosa munera retinet; ideo si officium dignitatis esset onerosum, & odiosum, compellitur acceptare. Roman. consil. 73. num. 3. ver. *haec autem regula,* & dicit, quod si non potest ingredi Ciuitatem, compellitur facere per substitutum. Vide, *Statutum simpliciter loquens comprehendit bannitos in odiosis. Concl. 473.* Vide, *Delinquens non debet esse melioris conditionis, quam non delinquens. Concl. 190.* † Limita; quia banniti perdunt famam; quia sunt infames, & viles personae. Bald. d. consil. 54. circa *fin. ver. & licet bannitus. lib. 3.* Secus, si ex contumacia. † Limita; quia perdunt banniti ciuitatem, quo ad honores, & vtilitates, sed non quoad damna, & incommoda. Roman. d. consil. 73. nu. 4. † Limita; quia habentur pro praesentibus in damnosis, & in sui praedictum propter contumaciam. Bald. d. consil. 54. ante *med. vers. sed contra. lib. 5.* † Item habentur banniti pro forensibus, & peregrinis in odium illorum. Alexand. consil. 64. num. 10. lib. 1. † Limita; quia bannitus perdit ius filiationis, & ius agnationis. Alexand. consil. 75. num. 8. ver. *pro hoc facit. lib. 1.* † Contrarium videtur; quia iura sanguinis naturalia non amittit, vt Alexand. d. consil. 75. num. 7. lib. 1. † Limita; quia banniti, & excommunicati, qui non possunt agere in loco banni, possunt se tueri, & quando dicantur actores, vel rei. Roman. consilio 217. *Res ista. per totum.* † Limita; quia banniti ex forma statuti in territorio bannientis nihil acquirere possunt etiam per subiectam personam. Vide Socin. in *reg. 1. Bannitus ex forma statuti: vbi limitat tribus modis. Vide, Banniti an possint testari. Concl. 10.* Vide, *Damnati ad mortem quae perdant, vel retineant. Concl. 2. & Concl. ibi proxima sequen.*

Bannitus filius an faciat patri succedere fiscum. Conclusio 14.

Is vsq. non succedit patri decedenti, cuius filius est bannitus cum confiscatione bonorum; quia intelligitur filius decessisse viuo patre, ex quo nudus exulauit. Bald. consil. 7. *Secundum ea, quae ponuntur. lib. 2. & consil. 257. Queritur, vtrum. lib. 3.* † Et quod filius bannitus, qui ratione statuti excluderet matrem, non excludat mortuo alio fratre banniti, sed mater succedat de iure communi per *auth. defuncto. C. ad Terull. pro medietate*; quia bannitus perdidit beneficium statuti, sed non beneficium iuris communis, plene Caltr. consil. 56. *Super primo. per tot.* † Declara, vt habetur pro mortuo circa successione ex iure municipalis; secus ex iure communi. Bald. consil. 24. *Factum tale est, quidam. lib. 4.* Ancha. consil. 275. *Filio suo. per totum. vbi, quod statutum, & bannum non potest tollere ius iuratis, quod est de iure gentium, & naturae, & hanc magis * communem dicit Clar. in §. testamentum. quest. 20. in fin.* † Amplia; quia neque succedit fiscus in legitima filii, licet filius propter homicidium sit condemnatus, & eius bona confiscata; quia viuente patre legitima non est filii, & nullum ius habet in ea; si vero pater moritur filio bannito, ex quo filius fingitur per bannum prius mortuus, nihil habere debet fiscus. Bald. d. consilio 257. lib. 3. Alex. consil. 75. num. 9. lib. 1. † Amplia maxime praedicta procedere, quod filius non succedit patri, neque aliis confanguineis, quando est bannitus, & potest offendi impune; quia cum sit incapax, aperit viam filijs suis, vel proximioribus, ideo fiscus nihil capit ex persona talis banniti. Alexand. d. consil. 75. *Vitis. & diligenter. per tot. lib. 1. & plene hoc declarat num. 12. & sequen. ver. quoad*

Bb

secun-

⁶ secundum, vsque in fin. † Extende idem, quando banniti essent priuati omni actu legitimo, quia sunt priuati omni successione, ex quo actus legitimus dicitur successio. Alex. d. conf. 75. nu. 4. & seq. lib. 1. † Extende multo magis, quando potest bannitus impune offendi; quia habetur pro diffidato, & sibi ius non redditur. Alex. d. conf. 75. nu. 7. & seq. lib. 1. † Restrige in filio, qui est filius patris, quia si ei est substitutus vulgaris, quatenus ipse filius non sit, vel esse non possit haeres ad commodum suum; si tamen est bannitus, & diffidatus cum bonorum confiscatione, succedit patri excludo substituto; si filius non capiat bona, nec potest substitutus opponere de iure filii. Ancharan. confil. 275. Filio suo, per totum, vbi subtiliter loquitur. † Amplia, ut idem sit in deportato; quia non est capax successione paterna, vel alterius; sed tamen non succedit filius, sed alii ab intestato proximiores, communem * dicit Clar. in §. testamentum. quæst. 22. nu. 2. vers. si autem queris, allegat Alexand. conf. 26. in princ. lib. 1. attestantem de magis * communi. † Amplia; quia filius non succedit bannito ex quacunque causa, etiam ob laesam maiestatem in bonis post confiscationem quaesitis, neque in fideicommissis post confiscationem purificato, & acquisito ipsi bannito; quia siue sit talis bannitus, qui possit succedere, & retinet pro se, aut habetur pro mortuo, ita quod non succedit, & filio non acquiritur. Bald. confil. 24. Factum tale est, quidam magister, lib. 4. † Contrarium videtur velle Bald. conf. 395. Statuto Ciuitatis Asisii, in fin. lib. 3. vbi videtur distinguere, quod bannitus succedens de iure communi, si non adiuit, non acquirit filio, sed transmittit ius adeundi ad filios suos non bannitos, quasi quod fecus esset, si adiuiset bannitus. † Declara; quia si non excluditur a successione iuris communis, est capax hereditatis in genere, non autem certi loci; & ideo bona qua sita post bannum non capit filius in alio crimine, quam forte laesa Maiestatis. Anchar. d. confil. 275. nu. 4. & 5. per totum. † Limita; quia verum est, quod filius non succedit in bonis postea quaesitis per bannitum, quando non adiuit bannitus; quia non compellitur adire, & sic hereditas, vel per ius accrescendi non adita spectat ad alios coheredes, vel defertur proximioribus. Castren. conf. 56. Super primo, nu. 2. & seq. lib. 1. secus dicit esse, si adiret bannitus; quia filius auferret. † Extende idem, si non acquireret hereditatem sibi delatam; quia illam repudiaret; nam tunc filius succederet; quia expressa repudiatio inducit fraudem. Cast. d. confil. 56. nu. 3. lib. 1. Declara, ut in ver. Acquirere nolle, & alienare sunt diuersa. Concluf. 441.

Banniti simpliciter quanto tempore bannum duret. Concluf. 15.

¹ BANNITVS, † vel relegatus simpliciter censetur perpetuo bannitus. Bald. confil. 34. Causa talis est, Guid. in princ. lib. 1. † Amplia multo magis, quando bannum, vel relectio est perpetua; quia si est expressum, non est locus coniecturis. Bald. d. confil. 34. in princ. † Bannum, seu exilium est in vltu tam aduersus presentes, quam aduersus contumaces, & est triplex; quia quandoque est perpetuum, quandoque temporale, & quandoque arbitrium, & est de iure Canonico, saltem de consuetudine. Clar. §. fin. quæst. 71. in princ. † Arbitrio Iudicis datum bannum mortuo iudice, vel finito officio non reuocatur secundum * communem, dicit Foller. in prax. crimin. canon. fol. 282. in princ. & hanc sententiam dicit Clar. in §. fin. quæst. 72. in fin. quia arbitrium personæ publicæ non expirat. Dec. confil. 108. col. penult. in fin. † Contrarium, quod imo censetur extinctum, communem * dicit Gomez. cap. 8. delictorum, quia morte extinguitur arbitrium. † Declara, ut in ver. Beneplacitum alicuius quando durare dicatur. Concluf. 89. nu. 6. & seq. † Limita, quando bannum est ad beneplacitum; quia tunc non est perpetuum, de quo distingue, ut per Bart. in l. centesimus. §. fin. m. 9. vers. formo hic vni, cum seq. ff. de verb. oblig. sequitur Bald. d. confil. 34. in princ. lib. 1. † Limita, quando bannum est ad tempus, sed tempus non est præfixum; quia intelligitur ad decem annos per text. singularem in l. sine præfinito tempore, ff. de pen. secundum Bald. d. confil. 34. lib. 1. † Limita, quando bannum est ad certum tempus præfixum, puta ad sex menses; quia lapso tempore præfixo condemnationi censetur absolutus. Bald. d. confil. 34. in princ. lib. 1.

Banniti ex vno loco an sint banniti ex alio. Concl. 16.

¹ BANNITVS † ex vna Ciuitate non dicitur bannitus ex alia Ciuitate confederata, nisi contrarium disponant capitula confederationis. Clar. §. fin. quæst. 71. nu. 11. ver. quero modo. Vide plenius, Delinquens in vno loco non potest puniri in alio. Concl. 182. Vide, Delinquens in vno territorio an sit tutus in alio territorio. Concluf. 183.

† Amplia; quia multo minus bannitus in vno loco dicitur bannitus in alio non confederato. Vide, Delinquens extra territorium quando, & qualiter puniri possit. Concluf. 181. cum aliis duabus Concluf. seqq. vbi plenius habes ampliationes, & limitationes plures cum suis declarationibus. † Limita; quia bannitus ab vna Ciuitate status Mediolani dicitur bannitus a toto statu, & vbiq; potest capi. Clar. d. §. fin. q. 71. nu. 11. quia sub eodem Principe. † Restrige, nisi Ciuitas, a qua esset bannitus, a statu dismembraretur; quia non esset eo casu bannitus a residuo status, etiam si dismembratio fieret post bannum, & ita fuisse iudicatum affirmat Clar. d. §. fin. q. 71. nu. 11. † Restrige, nisi de consuetudine Principis admittatur, prout dominii Veneti, quod bannitus ex vna Ciuitate possit morari in alia sui status. Cast. confil. 309. De iure communi. lib. 2. † Limita in bannito, qui per legem diuinam sunt morti tradendi; quia vbiq; sunt per totum orbem banniti, ut de homicida voluntario, plene Plot. conf. 24. nu. 15. vbi, quod Domini est terra, & plenitudo eius orbis terrarum, & omnes, qui habitant in eo; ideo Principes per diuisionem mundi non potuerunt tollere legem Dei.

Bannitorum receptator quando possit puniri, vel non Concluf. 17.

¹ RECVLA † est, quod de iure communi receptatio bannitorum non est prohibita, prout nec etiam deportatorum; id eo eis possunt subministrari alimenta impune de iure. Signorol. conf. 125. in questione, per tot. Bos. tit. de rapinis. n. 16. & n. 21. vbi, quod non est prohibitum de iure communi. Bald. in l. quicumque, in princ. C. de seru. fugit. Vide, Receptator delinquentum quis dicatur, & quæ pena puniatur. Concluf. 47. † Amplia, ut procedat, etiam si extent bannimenta prohibentia; quia non ligant ignorantes, & non presumuntur ignorantes, nisi lapso bimestri. Signorol. d. confil. 125. per tot. maxime in fine, præsertim quando sunt facta in loco, ut ligent alio in loco. Vide, Bannimenta non ligant ignorantes. Concluf. 4. Extende; † quia talia bannimenta sunt odiosa; ideo si loquuntur de eo, qui præstitit alimenta, non sufficit probare, quod eo absente comederit bannitus in domo absentis. Signorol. d. confil. 125. nu. 3. † Extende, si bannimentum loquitur de dolose receptante, vel scienter receptante, vel quod nullus receptet bannitum, rebellem, malefactorem; quia ista omnia debent probari. Signorol. d. confil. 125. per tot. † Extende; quia forensis excusatur, si receptet bannitum contra formam bannimenti; quia præsumitur ignorare, nisi in loco bannimenti diu fuerit versatus, late Menoch. de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 3. circa fin. vbi idem in muliere. † Extende; quia excusatur is, qui conuersatur cum bannito, non declarato pro tali; quia declaratoria requiritur. Burtat. conf. 77. nu. 22. lib. 1. Gabriel. conf. 51. nu. 44. lib. 1. etiam in crimine laesa maiestatis. Menoch. conf. 99. nu. 159. 168. & seq. lib. 1. † Amplia; quia statuta, vel bannimenta punientia receptantes bannitos, debent intelligi, si scientes bannitos esse illos receptauerint. Bart. in l. 1. §. fin. ff. de recept. Gandi. in tit. de fur. & latr. ver. & intellige, clare Boslius tit. de rapinis. nu. 16. vers. sed aduerte, & nu. 21. Simon de Præ. conf. 81. Vide plene Riminald. Jun. confil. 28. per tot. vbi, quia ratione prohibeantur receptari, & quod requiritur scientia. † Extende; quia imo requiritur vera scientia banniti, nec sufficit notorium, vel fama publica, quando agitur de pena corporali imponenda receptatori. Bertaz. confil. 125. circa princip. & confil. 126. nu. 5. post Boslium, quem allegat tit. de rapinis. nu. 31. & seq. Menoch. de arbitrar. casu 348. nu. 5. † Ratio est, quia lex voluit scientem obligari, non autem ignorantem. Roman. confil. 473. Gig. late tract. de crimine laesa maiestatis. lib. 3. quæst. 10. nu. 9. ignorans enim non delinquit, nec dolum, nec culpam committit. l. 3. §. si quis ignorans. ff. ad Syllan. Crauet. confil. 260. nu. 1. Afflict. decisi. 260. nu. 3. & 4. † Extende maxime in forensi, vel absente a loco banni; quia probans suam absentiam probat ignorantiam banni. Boslius dict. tit. de rapinis. nu. 25. † Et quod bannitus in vno loco, vel villa, aut Ciuitate, non præsumatur sciri ab habitantibus in alio loco. Iason confil. 53. colum. 5. ver. quinto. lib. 3. Bertazol. confil. 125. nu. 3. & 4. qui alios citant. † Extende; quia filius, qui dicitur aliquem receptasse bannitos scienter contra bannimenta, debet probare, quod sciret bannitum. gloss. Bartol. & alii dicit. l. 1. §. vlt. ff. de recept. ut Plat. in l. 1. Cod. de de error. lib. 12. Simancha de Cathol. instit. tit. 15. nu. 18. & 19. † Imo, quando quis conuenitur, ut is receptator, necesse est, quod scientia articuletur, & probetur. Bald. in l. omnes. Cod. de agricol. & censu. lib. 11. Angel. in l. 1. Cod. de Nisi aggeribus non rumpend. † Amplia; quia etiam stante banno, quod banniti non possunt receptari, non potest puniri is, qui

15. qui bannitum toleratum receperunt. Salycet. in l. nullus. C. de iudic. fol. c. quia in Ecclesiis. nu. 6. de consil. la. in l. vbi pactum. nu. 6. C. de transact. quia sola tolerantia facit eum haberi pro non bannito. Marfil. consil. 10. in fin. † Amplia; quia statutum puniens receptantem bannitos non procedit contra receptantem bannitum, cui resistere non potest. Roland. a Vall. consil. 45. nu. 7. lib. 1.
16. † Amplia; quia hospes dans cibum & potum bannito transeunti non dicitur illum receptare. Bart. in l. omnes. la. 2. ver. & hoc est vile. C. de agric. & censu. lib. 11. quia requiritur occultatio, ut inducatur receptatio. Ludouic. Carrelius de heret. nu. 168. & seq. † Extende; quia banniti possunt regulariter receptari, & potest eis subministrari victus sine pena. Signor. consil. 125. per tot. † Bannitus nemo praesumitur; ideo admittitur ignorantia in dubio, quod quis ignorauerit aliquem esse bannitum. Bald. consil. 283. Visu inquisitione. colum. 1. in fin. lib. 1. & Bologn. consil. 27. num. 1. † Receptatio banniti proprie importat bannitum abcondere, & occultare. l. 1. §. quod autem. ff. de seruo corrupto. Vide, Receptor. Concl. 47. in prin.
20. † Amplia; quia scientia singularium personarum non sufficit, ut alius dicatur scire. Bald. d. consil. 283. colum. 1. in fin. lib. 1. † Restringe; quando esset notorium in loco, & publica vox, & fama, quod receptatus esset bannitus. Bart. in l. 1. §. fin. ff. de receptat. † Declara tamen, si notorium haberet originem a maleuolo; quia non releuaret. Simon de Prat. d. consil. 81. nu. 18. & seq. † Extende; quia non sufficeret, quod testes audiuiissent dici publice, quod erat bannitus; quia possent ab vno audiuisse. Simon de Prat. consil. 81. nu. 18.
24. ver. & non formiter; & nu. 21. ver. & non valeret. † Amplia; quia bannitus, qui postea per sententiam fuit absolutus, vel bannum eius cancellatum fuit, non dicitur bannitus, & cessat poena bannimentorum contra conuersantes cum bannitis. Nellus de bannit. in l. par. 3. temporis. q. 3. nu. 3. Marfil. consil. 119. nu. 3. Grammat. dec. 5. nu. 26.
25. qui dicunt, quod causa qualibet excusat. † Extende idem, si per gratiam, vel restitutionem fuit bannum cancellatum; quia non dicitur bannitus. Angel. consil. 288. Visu themate supradicto. n. 2. Crauet. consil. 168. n. 1. Marfil. in tract. de bannitis. ver. restitutorum. nu. 7. & seq. † Amplia; quia bannum de non receptandis bannitis restringitur intra territorium bannum facientis, non autem extra, nisi conuersatio esset ad malum in territorio committendum. Bertaz.
27. plene consil. 126. num. 7. ver. quo vero ad secundum. † Et conuentio de non receptando bannitos intelligitur de bannitis tempore conuentiois, non de bannitis postea, nisi sit reciproca conuentio, & promissio. Angel. consil. 261. Punctus est. colum. penult. † Amplia; & limita multis modis, vt in ver. Receptor delinquentium. Concl. 47.
29. † Limita; quia banniti, vel delinquentes in Cardinales non possunt receptari. cap. felices. de penis. in 6. Gigas de crimine lesa maiestatis lib. 1. quest. 5. nu. 15. † Limita; quia hostibus non sunt scribenda litera, nec mittendi nuntii, nec dandum signum, alias si dolose, poena lesa maiestatis puniuntur; si vero non, extra ordinem, late Gig. de crim. lesa maiestatis lib. 1. q. 20. vbi de poena aperientis literas alienas. † Extende; quia mutuans pecuniam hostibus Principis, dicitur dare auxilium, & tenetur poena lesa maiestatis. Gigas d. tract. lib. 1. q. 34. vbi late de utilitate ex pecunia resultante. † Limita; quia colloquentes amicabiliter cum hoste Principis tenentur lege Iulia maiestatis. Decian. tract. crim. lib. 7. c. 33. nu. 14. † Extende multo magis in receptantibus, vel occultantibus, vel associantibus, de quibus Decian. d. tract. crim. lib. 7. c. 34. in prin. qui loquitur de receptante inimicum, vel rebellem sui Principis.

Banniti & relegati frangentes confinia qua poena puniantur. Concl. 18.

- B**ANNITVS, seu relegatus frangens exilium, si erat exul in tratio. annos, poena banni, seu exilii duplicatur; si vero exiliu erat temporale, sed vltra decennium, efficitur perpetuum, si erat primum exilium perpetuum, succedit poena mortis, * communem dicit Clar. d. §. si. q. 71. nu. 13. ver. quaro, quia poena, vbi, quod etiam vltra duplum poena solent torqueri. Vide plenius, Confinitus si rumpit confinia qua poena puniatur. Concl. 692.

Banniti possunt impune offendi, & quando. Concl. 19.

- B**ANNITI † quando possunt impune offendi, quibus equiparentur latronibus, & desertoribus, qui possunt impune offendi de iure comuni. † Desertores, Hostes, Latrones, Transfugae, Rebelles, omnes possunt de iure communi impune interfici; ergo quoad poenam banniti, qui possunt impune interfici, equiparantur hostibus, latronibus, & desertoribus, quibus non

seruatur fides; sic etiam neq; bannitis, quando possunt impune offendi. Bart. d. q. 1. n. 16. ver. sexto probatur, & plenius in solutione dictae quest. n. 5. ver. quid ergo dicendum, vbi, quod licet non possint dici hostes populi Romani; tamen sunt hostes suae Ciuitatis, & n. 6. & 7. quod perdunt iura Ciuilia in loco, a quo sunt banniti, plenius infra nu. 24. † Secus esse inquit, quando banniti non possunt impune offendi; quia tunc non sunt desertores, neq; hostes, neq; transfugae, vt supra; & retinent iura communia, & Ciuitatis; quia bannum est mera mulcta, quae consistit in bonis, vel pecunia. Bart. vbi supra in l. q. 1. in solutio. n. 13. & seq. ver. quid ergo dices. † Rebelles dicuntur illius Ciuitatis, in qua possunt impune offendi; quia statutum permittens posse impune offendi, censetur eis indicere bellum; ergo sunt hostes, & rebelles. Bart. in extrauag. qui sint rebelles, in ver. rebellando, nu. 21. & seq. ver. ex praedictis patet. vbi, quod perdunt iura Ciuilia illius Ciuitatis tantu, non iuris communis, sicuti neq; rebelles Imperii perdunt ius civile Papale; quia rebellio inferioris non tollit ius civile superioris. † Lex ciuilis disponens, quod banniti possunt impune occidi, valet; quia per legem humanam etiam civilem potest distinguere Diuinum, quando simpliciter loquitur, & reperitur aliquo casu distinctum. Gemin. consil. 51. n. 2. ver. & pro ista parte facit. Signor. consil. 89. Praesupponitur infra scriptum statutum, & est communis * opinio, de qua Alex. consil. 2. in fi. lib. 2. * plene Marfil. in praxi. §. aggredior, in prin. & est magis * communis opinio. Alex. consil. 65. Attenta dispositione, in pr. lib. 3. maxime, quando bannitus est in poena corporali. Et exceptio huius statuti est peremptoria, & impedit litem contestationem secundum * communem. Clar. §. homicidium. n. 69. ver. sciendum. † Extende; quia potest haec exceptio opponi; nedum per procuratorem, sed etiam per quemcunq; de populo. Clar. in d. §. homicidium. nu. 7. ver. item scias. † Declara tamen, vt procedat, quando exceptio est clara, & notoria, & non indiget alia probatione, alias secus. Clar. vbi supra, nu. 70. in fi. ver. quod tamen intellige. † Amplia; quia etiam valet decretum Principis, (prout erat Veronae decretum Dominorum de Scala) quod banniti possent impune interfici. Bald. consil. 401. Ad euidentiam dicendum, in princip. lib. 1. Et de simili decreto Domini Luchini Mediolani, & in aliis Ciuitatibus status. Signor. consil. 89. per tot. † Amplia; quia valet statutum municipale, quod banniti possint impune interfici. Bald. d. consil. 401. lib. 1. vbi loquitur de statu Veronae, & Venetiarum. Signor. consil. 89. & est communis * opinio. Alex. consil. 2. in fi. lib. 2. & de tali statuto Mutinae idem Alex. consil. 75. Visis, & diligenter. n. 7. lib. 1. & communem, & magis communem * dicit Clar. in d. §. homicidium. n. 52. ver. sed quia communiter, vbi plures allegat de communi, & quod sunt huiusmodi statuta introducta pro quiete hominum; plenius, quam alius pro vtraq; parte Crauet. consil. 409. n. 8. & seq. † Extende; quia valet etiam per extensionem, prout si dicatur, quod banniti Mediolani sint banniti ex aliis Ciuitatibus status; quia poterunt impune offendi etiam in aliis Ciuitatibus status. Signor. d. consil. 89. † Et idem in statu to Vicentiae, quod bannitus a territorio Vicentiae sit bannitus etiam per 15. milliaria vltra confinia, & possit impune interfici, donec fuerit cancellatus, super quo Alex. consil. 164. Visis, & ponderatis. lib. 8. vbi ponit tale statutum esse validum. † Contrarium tenet ipse Alex. in consil. 160. Visis narratis. lib. 7. vbi in simili statuto Taruisii, quod bannitus a territorio censetur bannitus per 15. milliaria vltra confinia territorii, & possit impune interfici bannitus, dicit, quod tale statutum dans bannum vltra territorium statuentium non valet, & quod interficiens extra territorium non excusatur a culpa, sed solum a dolo, ideo non potest puniri poena ordinaria, si interficit bannitum extra territorium, sed bene poena extraordinaria; quia vltimum statutum, quod possit bannitus interfici, impune, intelligitur in territorio statuentiu; quia est exorbitans. † Et de statuto Senensi, quod mandat, quod banniti possint impune offendi ab omnibus, etiam a patre, & filio, quod illud etiam prohibeat consequenter pateris, ne possint compellere ad pacem cum bannito. Castrenf. consil. 427. Quod ista officiales. lib. 4. per tot. † Extende; quia lex, quando est generalis, etiam habet locum in bannito per contumaciam; secus si esset statutum. Signor. d. consil. 89. circa fin. n. 7. ver. nec dicat aliquis. † Et super tali statuto Regii, quod valeat, plene Alexan. consil. 65. in prin. lib. 3. vbi dicit * magis communem. † Et in statuto Taruisii idem Alex. consil. 160. Visis narratis. lib. 7. † Et in statuto Vicentiae similiter Alex. consil. 164. Visis & ponderatis. lib. 7. & vt supra nu. 12. † Extende; quia imo valet huiusmodi statutum etiam polliceatur interficienti premium, communem * dicit Deci. consil. 327. m. 3. sequitur Clar. d. §. homicidium. n. 52. ver. adde, quod huiusmodi. † Amplia; quia communiter per Italiam sunt talia statuta, quod banniti possint impune offendi, & operatur, quod perdunt iura, & beneficia iuris communis. Alex. consil. 23.

Opportune. n. 9. li. 1. & Mutina extat tale statutum. idem Alex. *confi.* 75. lib. 1. n. 10. Clar. d. §. homicidium. n. 52. ver. sed quod. vbi. quod communiter in Italia extant hæc statuta. † Contrarium dicit Alexan. *confi.* 26. Circa primum. lib. 1. quod licet ad sint statuta communiter per Italiam. quod possint impune offendi; tamen perdunt solum iurailius Ciuitatis. non autem ius commune. † Declarat Abb. *confi.* 63. Placet mihi. per tot. maxime in fin. lib. 1. quod si statutum est Ciuitatis liberae. & non recognoscens superiore. perdit bannitus iura ciuilia omnia. & vbi que. & patriam potestatem. & bona. licet exequutio extra territorium spectet ad alium. contrarium procedit in Ciuitate non libera. quæ non habet iura Imperatoris. & tollit contraria. † Declara; quia succedit de iure communi extra territorii loci. à quo est bannitus. secus est in illo territorio. Alexand. *confi.* 75. lib. 1. num. 8. Curt. Iun. *confi.* 100. per tot. 24 † Declarat plenius Bart. in extrauag. qui sint rebelles. verb. rebellando. nu. 20. & 21. cum sequen. ver. sed cum perdat. vbi. quod banniti nostri temporis. quando per statuta possunt impune offendi. efficiuntur hostes. & rebelles; quia eis indicitur bellum à statuto; & licet rebellis perdat ea. quæ sunt iuris ciuilibus. ipso iure; tamen distinguuntur; quia si est rebellis Imperii. perdit ius ciuile ipso iure quoad Imperium. sed non perdit ius ciuile quoad Papam Superiorem. & in terris Papæ. clem. pastoralis. de re iudi. item non perdit ius ciuile quoad Reges. & Ciuitates de facto non recognoscens superiore Imperatorem. sic etiam bannitus. & rebellis in Ciuitate particulari perdit iura ciuilia particularia illius Ciuitatis; & si non recognoscit superiore. perdit iura ciuilia communia in illa Ciuitate. & territorio. non quoad loca non subiecta. & Bart. sequitur Ang. Aret. *confi.* 47. in casu predicto. num. 36. & 37. ver. nec obstant allegata. & plenius Clar. in §. testamentum. q. 20. vbi in prin. & in fi. dicit opinionem Bart. in hoc esse * communem. & magis communem. Et quod quando possunt impune offendi. perdat iura ciuilia in loco. in quo sunt banniti. Vide supra num. 2. & seq. † Amplia; quia hodie per totam Italiam sunt talia statuta. per quæ licitum est impune interficere bannitos. & operantur impunitatem interficientis. Clar. d. §. homicidium. num. 52. ver. sed quia communiter. 26 vbi dicit magis * communem opinionem. † Amplia; quia stante hoc statu. scitum est occidere bannitum etiam proditorie. & quod ita seruatur. Deci. in cap. que in Ecclesiis. num. 14. de consil. Boff. tit. banniti quid amittant. num. 1. & ita seruari dicit etiam Clar. d. §. homicidium. nu. 61. ver. sed an licebit. & hanc partem tenet 27 Clar. in d. §. num. 66. in fin. † Contrarium tenet Mantua. *confi.* 200. lib. 2. num. 29. vbi. quod opinio Decii communiter reprobat. quod Clar. d. §. homicidium. num. 61. dicit esse notabile. si esset verum. & alios allegat pro hac parte. † Declara; quia si proditorie occideret; quia dedisset fidem de non occidendo. Clar. vbi supra tenet. quod non euaderet penam; quia etiam hostibus fides est seruanda. alias secus; sed tamen quod liceat bannito occidere bannitum impune. etiam si proditorie. & data fide occideret. iudicauit Senatus Mediolani. Clar. vbi supra num. 66. in fin. † Amplia; quia hoc statutum est tantæ efficacis. vt bannitus non possit se tueri ab occidente. & si tuendo se occideret aggressorem. * punitur pœna homicidii ordinaria secundum opinionem * communem. Claud. in l. vi. vim. num. 23. ff. de iust. & iure. † Contrarium Clar. d. §. homicidium. n. 71. ver. in hoc etiam. vbi. quod defensio est de iure nature. quæ non potest tolli per legem humanam; ideo extra ordinem debet puniri. non de homicidio. † Extende; quia statutum. quod bannitus non audiatur. vel ei non reddatur ius. importat idem. quod possit impune offendi. vel occidi; quia ex quo de offensa facta non auditur. potest impune offendi. Clar. d. §. homicidium. n. 72. ver. sed quid si statutum. & plenius in §. fin. q. 50. in fin. ver. possit etiam. Florian. *confi.* 24. nu. 10. ver. vltimo patet. Vide Statutum circa iustitiam faciendam. vel denegandam certis casib. valet. Conclus. 580. † Et procedit etiam de iure communi. quod bannitus non potest audiri; quia est rebellis. Florian. *confi.* 25. in prin. † Extende; quia stante huiusmodi statu. non potest interficiens bannitum accusari. neque inquiri de homicidio etiam ex officio. * communem. & non habere difficultatem. dicit Clar. d. §. homicidium. 34 num. 72. ver. alia quoque. † Ratio huius statuti fuit ad inducendum terrorem. vt homines abstineant à delictis. Floria. *confi.* 24. nu. 10. ver. vltimo patet. † Amplia; quia statutum. quod banniti possint impune offendi. operatur. quod dicitur esse extra protectionem Ciuitatis. & quod illis ius reddi non potest. sed audientia deneganda. Alex. *confi.* 75. num. 8. in fin. & seq. ver. & quod de mente. lib. 1. 36 † Extende; quia tale statutum. quod bannitus possit impune offendi. idem operatur. ac si diceret. possit impune occidi. communem * dicit Clar. d. §. homicidium. num. 55. ver. etiam diligenter. 37 vbi. quod ita obseruatur de consuetudine. † Et operatur. quod

bannitis censetur indictum bellum à banniente. & sunt effecti hostes secundum opinionem * communem. de qua Corn. *confi.* 104. col. 1. lib. 1. sequitur Clar. d. §. homicidium. n. 57. ver. stante hoc statu. † Imo. quod æquiparetur hoc casu bannitus deportato. Cla. 38 d. §. homicidium. nu. 58. † Amplia multis modis. de quibus Marfil. 39 d. praxi. §. aggressor. in prin. vbi. quod statutum respicit publicam vtilitatem. & late interpretatur. † Amplia. etiam si bannitus obtinuisset gratiam; quia si occiditur. antequam sit cancellatus de numero bannitorum. impune potest interfici. la. in l. si creditoris. n. 2. cum seq. C. de fideicom. Clar. d. §. homicidium. n. 62. ver. item quero. † Restringe. dumodo interficiens non sit in culpa. vt quia sciret bannitum esse gratiatum. communem * dicit Alex. in l. filio quæ. n. 6. & seq. ff. de liber. & posthu. † Declara. vt per Capol. *confi.* 39. 42 col. pen. quem sequitur Clar. d. §. homicidium. n. 62. quia si occidens sciuit. punitur pœna ordinaria; aut ignorauit. sed perquirendo de facili scire potuisset. & punitur pœna extraordinaria; debet enim facere aliquam diligentiam; aut sciuit per coniecturas. & non punitur pœna ordinaria; sed extraordinaria. & dicit * communem. & magis * communem opinionem. † Contrarium tenet Blanc. 43 in praxi. fol. 102. n. 164. quod licet non fecerit diligentiam. sufficit. quod ignorauerit gratiam. & non punitur. & dicit * comunem. & hanc veriorum credo ex iis. quæ Clar. sibi contrarius dicit nu. 63. in fin. in occidente bannitum nulliter; quia non tenetur inuestigare. an valide. vel nulliter. cum tueatur se ex fide publica. Declara. † Clar. d. §. homicidium. nu. 62. quod caueant banniti. vt faciant se deleri; quia si interficiantur. non datur reparatio. & interficiens pœna extraordinaria puniretur. † Extende; quia neque sufficit protestatio banniti. quod habeat gratiam. nisi de illa fide faciat; quia posset occidi. nō obstante protestatione. quando nō est delictus. nisi gratiam ostendat. vel de ea fidem faciat. communem * opinionem dicit Clar. d. §. homicidium. nu. 61. ver. sed quid si bannitus. † Extende. vt idem sit in eo. qui occidit bannitum nulliter; quia si sciuit nullitatem banni. punitur pœna ordinaria. secundum opinionem * communem. Alex. *confi.* 77. num. 5. lib. 3. si vero non habuit notitiam. pœna extraordinaria punitur secundum * communem. de qua Clar. d. §. homicidium. nu. 63. ver. maior. qui dicit excusari. si ignorauit; quia fecit sub fide publica; ideo debet excusari in totum. † Amplia. vt procedat etiam in eo. qui interfecit bannitum. quem ignorabat esse bannitum; quia adhuc consequitur impunitatem. communem * dicit Clar. d. §. homicidium. nu. 67. ver. fuit etiam. Hieron. de Tortis *confi.* quod est post *confi.* Anton. de Butr. n. 20. ver. & ideo. † Restringe quoad primum. vt si ultra impunitatem aliquid lucratur occidens. non debeat huic occidendi. qui ignorauit. communem * dicit Clar. d. §. n. 67. in fi. † Amplia Florentia; quia statutum sub rubr. 162. vol. 3. concedit bannitos posse impune offendi. quo casu reputantur hostes. & eis videtur indictum bellum. Bart. & Ang. in l. 1. & 2. C. quando liceat se sine iudi. vendic. Cast. *confi.* 427. n. 2. li. 1. vbi. quod sunt transfugæ & sunt hostes Ciuitatis. & perdunt iura Ciuitatis. † Extende; quia etiam mulier prægnans potest impune occidi. & adulterari. si est bannita. Bero. *confi.* 197. nu. 9. & seq. lib. 3. quod ego non admitto; quia contrarium tenet Marfil. in praxi. §. nunc videndum. n. 50. & in l. edictum. n. 21. ff. de quest. & contrarium tenet etiam Clar. in d. §. homicidium. n. 56. vbi dicit * communem. & veriorum. vt infra in limit. nu. 66. Vide tamen. & declara; quia statutum in muliere bannita prægnante non habet locum. sed in nō prægnante sunt opinionem. vt dixi in ver. Statutum circa bannitos impune interficiendos. Conclus. 469. nu. 63. & seq. † Extende; quia stante statu. predicto. quod bannitus possit impune offendi. offendens bannitum. cum quo habet pacem. non rumpit pacem cum eo facta. Bart. & alii in l. qui seruum. ff. de verb. oblig. vbi. quod ita fuit determinatum Patavii. Bart. ff. de pign. actio. in l. eleanter. §. fin. Corne. *confi.* 104. col. 2. lib. 1. & est ratio; quia vulnerans facit lege permitte. & promissio de non offendendo intelligitur. nisi sit data facultas offendendi à lege. siue statuto. Bart. d. l. qui seruum. ff. de verb. obligat. & quia talia statuta sunt inducta fauore publico. & ad prosequendam vindictam publicam. Cast. d. *confi.* 427. n. 3. lib. 1. Deci. *confi.* 65. n. 3. † Extende. vt procedat. siue bannitus existat tempore factæ pacis. vel treugæ. siue post ea durante. Bart. in q. 1. incip. Lucana Ciuitatis statuto. & in l. 2. C. quando liceat sine iudi. se v. li. Bart. in l. 1. §. non fuit autem. per illum tex. vbi Ang. ff. de dolo. Docto. d. l. si quis seruum. ff. de verb. obligat. & infra nu. 56. & seq. Vide. Pax an possit fieri cum bannito. & facta non sit seruanda. Concl. 179. † Extende; quia pacem habentes amplum arbitrium non possunt compellere ad pacem cum bannitis predictis. Castrenf. d. *confi.* 427. per tot. maxime nu. 4. lib. 1. † Imo etiam si esset descriptus in libro bannitorum. non posset offendi. si esset toleratus à Principe. vt in limitatione infra

- infra num. 77. † Restringe; quia non potest offendi, quando non est descriptus in libro bannitorum; vt cautetur in statuto Florentiae. † Amplia; quia, qui fecit pacem cum eo, qui postea fuit bannitus, stante hoc statuto, non rumpit pacem; si postea offendat bannitum: communem * dicit Alexand. in d. l. qui seruatur, quam legit cum l. qui insulam, post num. 2. ver. in text. ibi, inter est. ff. de verbor. obligat. vbi Ias. num. 5. & hoc etiam placet Claro d. §. homicidium, num. 60. ver. quero, aliquis. Castrensi. d. consil. 427. nu. 3.
- lib. 1. † Extende, vt imo, etiam si esset bannitus tempore, quo fecit pacem, non rumpat eam, si offendant. Nell. tract. de bannit. in 3. parte 2. temp. q. 52. vbi, quod ita seruatur, & hanc partem tuetur Castrensi. d. consil. 427. in princip. lib. 1. & per tot. quia absurdum esset, quod posset vti hostis offendi ab omnibus, non autem a sumere debentibus vindictam, Bart. quest. 1. Lucana Civitatis, per tot.
- supra num. 52. † Contrarium tenet Clar. d. §. homicidium, num. 60. in fin. vbi, quod rumpit pax, si erat bannitus tempore pacis, & etiam si postea banniretur ex eadem causa, pro qua pax facta fuit; secus si postea banniretur ex alia causa diuersa a causa pacis;
- quia tunc posset impune offendi. † Amplia; quia filius potest impune offendere patrem bannitum, stante hoc statuto, secundum opinionem * communem, de qua Marfil. in l. 1. §. preterea, num. 33. ff. de questio. Abb. consil. 303. Placet mihi. colum. 2. ver. tertio, lib. 1. vbi, quod propterea talis bannitus, qui potest occidi, perdit patriam potestatem. † Contrarium Clar. in d. §. homicidium, num. 59. ver. sed hic quero, vbi, quod faceret decapitari filium; quia filio, quod pater censetur hostis, non debet hanc immanitatem inducere. † Declarat Clar. d. §. homicidium, num. 59. quod procedat ampliatio, quando pater esset apertus hostis armis insistens contra principem, vel patriam, alias secus, & dicit * communem ex mente Claud. in l. 1. §. ius gentium, num. 13. ff. de iust. & iure, & adducit simile de feudatario, qui non potest dominum bannitum impune occidere. † Amplia, vt procedat, etiam si quis occidat bannitum extra locum statuti; quia adhuc impune facit, nec potest puniri, si capus esset in loco statuti, de quo loco occisus erat bannitus. Clar. d. §. homicidium, n. 66. ver. vltimus. † Extende, etiam si non subditus statuto interficiatur in loco statuti, prout si Mediolanensis interficiatur bannitum Brixiensem in dominio
- Venetorum. Clar. d. §. homicidium, num. 66. ver. quoniam. † Extende; quia procedit ampliatio, etiam si proditorie interficiatur in loco statuti; secus si in loco extra statutum alieni domini, & ibi est sent. capti. Clar. vbi supra. † Limita, si bannitus esset captus per familiam officialis; quia non potest offendi, communem * dicit Clar. d. §. homicidium, num. 65. ver. quero etiam. † Limita; quia si mulier esset bannita, non potest impune adulterari secundum * communem, de qua Clar. in d. §. homicidium, nu. 56. ver. sed an stante, vbi, quod hac est verior; quia statutum factum est pro quiete publica, quare ratio non aptatur ad adulterium, vel stuprum, & pro vtraque parte supra num. 50. † Limita in bannito, qui appellauit; quia pendente appellatione non potest offendi; communem * dicit Clar. d. §. homicidium, num. 64. ver. successe. † Extende idem, si non appellauit, modo pendat tempus ad appellandum, * communem dicit Clar. vbi supra, vbi restringit in Ducatu Mediolani, in quo non appellatur in criminalibus. † Extende, etiam si pendente appellatione fuerit bannitus offensus, licet postea appellatio transeat deserta, & retrahatur, & fingatur non appellatum in praedictum appellantis; non tamen in praedictum appellati, vel tertii, ideo non potest talis desertio praedictare fisco appellato. Alexand. consil. 56. Viso themate, num. 16. & seq. ver. non obstat, dum dicebatur, lib. 4. vbi ponit exemplum de condemnato infami; quia si pendente appellatione examinatur vt testis, valet examen, etiam si post examen appellatio transeat deserta.
- † Limita; quia non valet statutum, quod banniti pro debito ciuili possint impune occidi. Marfil. d. praxi. §. aggredior, in princ. nu. 2. & est * communis opinio, secundum Deci. in c. que in Ecclesia rum. post num. 14. ver. excipiuntur plures, de consil. † Contrarium, quod imo etiam pro debito ciuili valeat statutum, quod liceat impune offendere bannitum. Clar. in dict. §. homicidium, numero 52. versicul. plerumque, in fin. vbi de * communi, & dicit, quod non confidat banniti de contraria communi; quia sub fide publica non debent interficientes decipi. † Limita; quia cessante statuto, quod bannitus possit impune offendi, de iure communi interficiens bannitum puniri debet de homicidio. Ias. post alios, in l. vi vim, ff. de iust. & iur. num. 15. vbi apostill. dat concord. & est * communis opinio, secundum Clar. in d. §. homicidium, num. 52. ver. plerumque, vbi dicit esse rationem, ne homo seruiat in homine, quod maxime aequitatis est, & humanitatis. † Et quod transfuga possit de iure communi interfici iure speciali propter reuelationem secretorum, dicit * communem Clar. in d. §. homicidium, num. 52. ver. plerumque, vbi de * communi. † Restringe in bannito transfuga, & rebelle; quia impune potest de iure communi occidi. Ias. vbi supra, imo etiam rebellis nondum condemnatus potest impune occidi, si probetur eum esse rebellem; vide Iul. Clar. in §. de crimin. laesa Maieft. prope fin. ver. hinc inferitur. † Restringe in assassino; quia dicitur diffidatus, & potest impune interfici a priuato. Alexand. consil. 166. Videretur, in princ. lib. 7. † Limita; quia non habet locum in bannitis ex causa ciuili, sed solum in capitalibus, nisi expresse dicatur. Anchar. Regien. d. quest. 60. nu. 15. lib. 3. † Limita; quia banniti non possunt impune offendi, etiam stante statuto, quando fuerunt tolerati in Ciuitate; quia tolerantia inducit consensum Principis. Alexand. consil. 1. in fin. ver. pro hoc dicit, lib. 2. vbi apostill. allegat Marfil. sing. 78. & in praxi, §. aggredior, num. 28. vbi hoc expresse dicit, & declarat. Vide, Tolerantia quid sit, & operatur multa. Concluf. 324. num. 10. & seq. † Declarat Bero. consil. 54. num. 35. & seq. lib. 2. vt procedat, quando per viam iustitiae, vel gratiae, aut per solutionem iam factam fuit cancellatus de banno, & latius ibi per eum, & infra num. 88. † Limita; quia si statutum concedat impunitatem occidenti bannitum pro summa centum leutorum, non habet locum, si quis sit bannitus bis pro summis 70. vel 80. quia in odiosis non fit cumulatio summorum, communem * dicit Clar. in d. §. homicidium, num. 68. ver. sed queritur. † Restringe, nisi Iudex has summas coaceruando, & cumulando simul, banniuisset semel; quia statutum haberet locum. Clar. vbi supra; in fin. d. §. homicidium. † Limita multis modis, de quibus Marfil. d. praxi. §. aggredior, num. 11. & seq. † Restringe, quando ignorauit nullitatem banni, secundum Dynum in l. penult. ff. de adult. sed secundum Bar. ibi est verum, quod non punitur poena ordinaria, sed poena extraordinaria; quia est in culpa, ex quo non fecit diligentiam, ita Alexand. consil. 65. numer. 8. lib. 3. & plenius consil. 77. num. 6. ver. si autem ignorauit, lib. 3. vbi, quod opinio Bart. est * communis; quia ob publicam scripturam excusatur a dolo, sed non a culpa, & plenius Alexand. consil. 160. Visi narrati, per totum, maxime num. 6. & seq. ver. iis optime consonat, lib. 7. † Idem est, quando laicus Iudex condemnauit Clericum; quia si quis illum interfecit ignorans esse Clericum, punitur solum de culpa, non de dolo; quia debuit perquirere; secus si haberetur pro laico, & incederet in habitu laicali; quia excusaretur in totum. Alexand. d. consil. 65. num. 8. ver. bene facit. & plenius consilio 77. num. 7. versic. & Bald. lib. 3. & consil. 160. num. 5. ver. iustificamur. lib. 7. † Declarat Salycet. in l. eum, qui duas, c. de adult. quem sequitur Alexand. d. consil. 160. num. 6. ver. iis optime consonat, quod opinio Dyni volentis, quod occidens bannitum nulliter excusetur propter fidem publicam, procedat, quando vitium non apparet ex scriptura banni; quia praesumitur pro ea opinio vero Bartoli, quod puniri debeat extra ordinem; quia potuit consulere peritiores, ideo est in culpa, procedat, quando ex scriptura poterat vitium apparere. † Imo credo, quod si ex scriptura apparere posset nullitas, & vitium visibile, quod Salycet. male loquatur, quia tunc occidens esset in dolo; quia scit; & tunc est in culpa; quando ignorabat, sed non consuluit peritos. Nam eo ipso, quod Iudex laicus exprimit bannire presbyterum, bannum est nullum, & nullo modo interficiens vigore talis banni excusatur; quia est in dolo vero, nec potest praetendere ignorantiam, & ita loquuntur omnes allegati ab Alexand. d. consil. 160. num. 2. & num. 5. & per totum. lib. 7. quia ignorantia iuris clari non excusat. † Limita, quando bannitus fuit rebannitus, & cancellatus de libro bannitorum, quia tunc non potest impune offendi. † Extende; quia secundum aliquos sufficit, quod bannum sit cancellatum verbo tantum, licet non deletum de facto. Alexand. consilio 164. Visi, & ponderatis num. 3. versic. preterea, poterat dici, lib. 7. vbi citat plures pro hac parte. † Contrarium tenent alii, quos citat Alexand. d. consil. 164. num. 7. ver. accedit, cum sequent. lib. 7. vbi, quod licet bannitus soluerit poenam, donec deleatur & libro bannitorum; remanet tamen adhuc bannitus, & potest interfici stante statuto, vide supra num. 78. † Declarat Alexand. d. consil. 164. num. 4. & seq. lib. 7. quia si statutum (prout Vicentiae) dicit, quod bannitus etiam in contumaciam sit condemnatus in certa poena, & donec illam soluerit, remaneat bannitus; imo si infortiam iustitiae venerit, torqueatur, & iterum si sublinet, banniat, tunc cancellatio debet esse facti, & non verbi, & antequam sit cassatum bannum, potest interfici, & apostill. ad Alexand. ibi in ver. contrarium, citat plures concordantes, qui in eodem casu Alexandri consulerunt. † Idem est, quando cancellatio debet fieri ex dispositione statuti; quia tunc debet esse propria, & facti, non verbi tantum; quia semper dicitur plenior, & ma-

gis propria, quatenus refertur ad ius, & sufficit, quod sit verbo facta. Alex. d. conf. 164. n. 8. & seq. ver. pro hoc facit, usque in finem maxime.

91 num. 12. ver. fortius lib. 7. † Restringe, quando cancellatio non erat cognita. Hiero. de Tortis conf. suo post consil. Anton. de Butr. nu. 20.

92 ver. & ideo. † Declara restrictionem, ut non puniatur pœna ordinaria ignorans cancellationem; quia est sine dolo, sed punitur pœna extraordinaria propter culpam. Alex. conf. 160. Visti narrat.

93 tis, per tot. maxime num. 7. lib. 7. † Restringe, quando cancellatio esset illegitima, vel ex falsa causa; quia potest occidi, & offendi. Bald. in c. 1. in princ. hic finitur lex Corradi, in v. lib. feud. Ioan. Andr. in c. veniens. extra de accusat. vbi, quod si bannitus est illegitime cancellatus de banno, potest impune occidi, sicut si non esset cancellatus. Capol. consil. 7. Bart. post Rainer. in l. non secundum, ff. de don. inter vir. & vxor. Nell. in tract. bannit. in 1. parte, tertij tempo. q. 3. Bart. in l. inter omnes, §. recte, ff. de furt. Alex. conf. 114. lib. 1. Marfil. in l. 1. ff. de questio. & in pract. criminali, §. aggredivor. & consil. 55. circa princ. Bosius tit. banniti quid amittant, nu. 3. ver. successe. Marfil. in l. 1. ff. de fidei. com. † Limita; quia pendente nullitate sententiæ capitalis non potest bannitus impune offendi. Clar. in §. si. q. 94. nu. 10. ver. scias.

95 autem, vbi dicitur communem, & citat plurimos. † Extende; quia multo magis pendente appellatione etiam vnus ex correis non potest exequutio fieri contra alios. Clar. d. q. 94. nu. 4. † Limita in foro conscientie; quia peccat mortaliter; quia occidens adulterum, vel bannitum in casu permissio non euitat pœnam spirituales; quia peccat, magis communem asserit Menchiac. de test.

97 in 1. par. §. 7. nu. 22. ver. unde data. † Contrariam magis communem dicit Alex. in l. si pl. q. 2. ff. de verb. oblig. & hanc partem tenet Clar. in §. homicidium, nu. 54. in fin. ver. ego vero, vbi, quod non debet sequi ablutum, quod permissa lege Christiana inducant peccatum, & ita etiam dicit Crauet. conf. 409. n. 9. & seq. vbi, quod etiam si sola lex civilis disponat; quia in foro conscientie est tutus.

98 † Declarat Gomez. Inst. de actio. in prin. nu. 54. vt refert Clar. vbi supra, quod si zelo Reipublicæ occidit, non peccat, secus vero si particulari affectu, & ad priuatam vindictam interfecit; quid vero in dubio præsumatur, non aperit. † Tutori iudicio meo est limitatio, vt se excuset, & purget a peccato, c. iuuenis, de sponsal. & illa ratio data, si videtur releuans; quia permittuntur multa ex lege Christiana, quod non tollunt peccatum in foro conscientie; quia de duobus malis minus est eligendum, patet in meretricibus, in vlturis Hebræorum, & in multis factis de consuetudine admissis; quia sola pœna temporalis censetur remissa, non autem pœna conscientie, quæ non potest tolli per legem positivam aliquo casu. Vide, Consuetudo circa delicta excusanda. Concl. 848. Vide, Peccatum omnino vitandum, & multa specialia sunt concessa, vt euitetur peccatum. Concl. 193. † Limita; quia non potest valallus dominum suum impune occidere stante statuto, communem dicit.

101 Clar. d. §. homicidium, nu. 59. ver. sed hic quero, in fin. † Limita, quando bannitus esset non legitime, sed nulliter bannitus; quia si scilicet offendens; punitur. Anch. Regien. lib. 3. q. 60. n. 7. & seq. vbi dicitur communem, & communem dixit prius Alex. conf. 77. Visti, nu. 5. ver. præsupposita, lib. 3. & consil. 65. num. 8. eod. lib. 3. Et d. consil. 77. nu. 8. & seq. reddit rationem; quia in homicidio inest dolus, & quando scit nullitatem, vel nullitas est patens, non excusatur. Alex.

102 consil. 160. Visti, in princip. lib. 7. Vide reliqua in ver. Statutum circa bannitos impune offendendos. Concl. 468. Et iterum, Statutum circa bannitos intersciendos. Concl. 469. vbi plenissime. Vide Mascard. Concl. 162. Bannitus esse, quomodo probetur, vbi nu. 24. & seq. limitat multis modis.

Baptismus est sacramentum principale, & non reiteratur, & quando secus. Concl. 20.

BAPTISMVS est principale fundamentum aliorum sacramentorum. Abbas conf. 58. In questione. col. 1. in fin. lib. 1. † Baptismus non potest dari, nisi semel; quia non potest reiterari. c. quod quidam. 1. q. 1. Gemin. consil. 33. num. 5. ver. sed ex aduerso excusatur, vbi, quod si reiteratur, secundus baptismus nihil confert, quatenus primus valuerit. † Limita; quia licet baptismus non reiteretur; tamen si propter necessitatem quis fuisset baptizatus sine catechismo, & solemnitatibus, solemnitates in Ecclesia debent fieri, licet non fiat noua baptizatio. Gemin. d. consil. 33. num. 5. ver. sed ad premissa respondetur.

Baptismus non facit beneficium curatum. Conclusio 21.

ECCLÉSIA † habens ius per suum rectorem baptizandi non dicitur curata, nec parochialis. Fed. de Sen. consil. 80. num. 2.

in fin. ver. item habere baptismum; vbi, quod baptismus, & christisma non faciunt beneficium curatum, allegat Hostien. in c. nonnulli, de Cleri. non resid. & idem Feder. consil. 135. in fin. vbi dicit hoc procedere, quando Ecclesia non habet certam parochiam, & certum locum baptizandi. † Declara; quia antiquitus erant plebes, & Ecclesiæ matricæ curatæ, sed crescente religione creatæ sunt Capellæ, seu parochiæ pro administratione faciliiori sacramentorum, unde baptismalis, & matrix remansit plebs, & consequenter curata, quando erat prius talis, ita Abbas conf. 38. In questione, col. 1. ver. quarto negari non potest, lib. 1. † Prohibetur sub eadem terminatione plures adesse fontes baptismales, de iure communi, ideo Legatus & Episcopus non possunt conferre ius baptizandi alteri Ecclesiæ, quando competit vni Ecclesiæ matri, & Collegiæ, nisi adsit consensus primæ Ecclesiæ; quia est species alienationis. Calderin. consil. 457. alias vnico de baptis. vbi loquitur, etiam si referuaret idem ius etiam priori Ecclesiæ. Vide, Beneficia curata qua dicantur, & que simplicia. Concl. 63. Vide, Curatum beneficium quando dicatur. Concl. 1101.

Baptismus quid requiratur, & qualiter fiat. Concl. 22.

BAPTISMVS † circumscripta necessitate debet fieri, & dari a sacerdote cum aqua baptismali, & cum catechismo solito, alias non dicitur baptizatus. Anchar. conf. 195. Secundum ea. † Et debet esse differentia inter generantem & generatum; ideo requiritur actus baptizantis, & baptizati, & si non potest baptizatus facere per se officium, vt quia caret sensu, vel intellectu, aut furiosus, adhibere debet alium patrinum, qui pro eo interstit; quia solus sacerdos non potest duplex officium facere generantis & generati, & alias non dicitur baptizatus. Anchar. d. consilio 195. in fin. & per tot. † Limita in casu necessitatis; quia qualibet, quæ sine catechismo, & qualibet persona potest baptizare, & etiam si deficiat patrinus, omnia facit simplex mulier. Anch. d. consil. 195. Vide, Necessitas non habet legem. Concl. 19.

Baptismus quas pœnas remittat, vel non. Concl. 23.

BAPTISMVS † inducit remissionem pœnarum, & culpæ in foro poli quoad Deum plenissimam. † Amplia; quia etiam inducit remissionem pœnarum temporalis pro delictis commissis, ne possit iudeus, vel infidelis baptizatus puniri de delictis commissis, antequam baptizaretur. gloss. in cap. quod autem, in ver. penitentis. 23. quest. 1. & est communis opinio. Ferrat. cautel. 24. post nu. 4. qui dicit de communi Theologorum. † Contrarium, quod baptismus tollat pœnam spirituales, non autem temporalem, Io. de Anan. in c. de iis post nu. 6. distinct. 28. quem citat Ruin. conf. 13. nu. 3. in fin. lib. 5. & Iul. Clar. in §. fin. quest. 51. in fin. † Declara; quia erit in arbitrio iudicis amplecti opinionem, quam voluerit. Ruin. d. consil. 13. num. 3. lib. 5. & imo primam tanquam æquioram, & facientem religioni amplecti debet, secundum Clar. d. §. final. quest. 51. in fin. ver. ergo vero. † Limita; quia non liberat a restitutione debiti, vel male alari. Ruin. dict. consil. 13. num. 2. lib. 5. Clar. dict. §. fin. quest. 51. in fin.

Baptizatus quando quis dicatur, & qualiter probetur quis baptizatus. Concl. 24.

BAPTIZATVS † dicitur, qui aqua baptismatis est aspersus adhuc viuens, in capite, vel in maiori parte corporis, secundum omnes in cap. debitum, de baptis. vbi Ioan. Andr. in ver. immerferit. † Amplia; vt etiam dicatur quis baptizatus, si minima gutta per modum baptismi tegerit pedem, vel quamlibet aliam corporis partem ipsius, & hanc opinionem æquam, & veram dicit Innoc. in d. cap. debitum, in fin. de baptis. licet prima sit tutior, & hanc sequitur Lap. alleg. 105. per tot. vbi, quod infans, qui emisit pedes, in quibus est aspersus, & postea est mortuus in vtero, dicitur baptizatus, & vide concordant. ibi. † Amplia in infante moriente proiecto in puteo in casu necessitatis, quod dicitur baptizatus, si tantum vixit, quod baptizans proiciens dixerit verba. Calder. post Ioan. Andr. in cap. non vt apponeres, de baptis. vbi, quod immerfio, & eleuatio non est necessaria, quod videtur dubium ex limitatione sequen. † Limita; quia non dicitur baptizatus, qui aspergitur ab vno aqua, & alius profert verba; quia debet esse idem, qui aspergit, vt etiam verba proferat, secundum Innocent. in dict. cap. debitum, de baptis. † Qualiter autem probetur quis baptizatus, vide plene Mascard. consil. 163. Baptizatus

rum quem esse, qualiter probetur, ubi, quod per vnicum testem Christianum, si non agitur de præiudicio tertii, & aliis modis. Vide eundem Mascard. *Conclus.* 187. *Christianum aliquem esse, qualiter probetur.*

Baptizari non possunt filii inuitis parentibus, & quando secus. Concl. 25.

IVDÆI † impuberes subtrahi non debent parentibus inuitis, neque baptizari parentibus inuitis; quia Deus vult milites voluntarios, & non coactos. *Calderin. conf.* 490. *in princip.* alias 3. *de Iudæis.* † Amplia; quia multo minus sunt compellendi Iudæi se baptizare, siue sint adulti, siue paruuli. *Calderin. d. conf.* 490. alias 3. *de Iudæis. in princip.* † Declara; quia conclusio est vera, quod infantes Iudæorum non possunt baptizari inuitis parentibus Iudæis; sed si pater, vel mater efficiatur Christianus, tunc ille trahit secum infantes ad baptismum, ita plene *Barbar. conf.* 8. *num.* 7. & *seq. lib.* 3. quia licet filius sequatur conditionem patris; tamen respectu fidei sequitur matrem infans.

Barattaria quid sit, ex quibus inducatur, & quomodo probetur. Concl. 26.

BARATTARIA † est crimen, quod vulgus interpretatur effellud, quod committit Iudex mediante pecunia. *Ancharan. conf.* 271. *De titulis. num.* 10. & *seq.* † Amplia; quia Iudex committit barattariam, & simoniam, etiam si iustam sententiam ferat per pecuniam, & quando secus. Vide *Socin. in reg. 2. Barattaria. vbi limitatur*, quando datur publice coram testibus; quia alter iudex non expedit causam. † Declara; quod licet iudex nihil possit recipere; tamen si recipiat à sponte dante pateras argenteas (licet male faciat) tamen non est barattaria, si datur post seruitium factum. *Ancharan. conf.* 271. *num.* 9. & *seq. ver. superest videre.* † Ex quibus inducatur, & quomodo, & qualiter probetur. Vide plene *Mascard. Concl.* 165. *Barattariam iudicis.* & *Concl.* 168. *Barattaria quomodo probetur.* Vide, *Officium extorcionis execrabiles tollenda. Concl.* 98. *Vide, Corruptus quando, & ex quibus probetur iudex. Concl.* 1053. *Vide, Dolus iudicis quomodo probetur. Mascard. Concl.* 532. *Dolus iudicis.*

Baro quis dicatur, & quem gradum dignitatis obtineat. Concl. 27.

BARO † dicitur habens feuda plura sub se, & vassallos, & est maior dignitas, quam simplex feudatarius; quia & equiparatur Comitibus, & Principibus, imo sedet apud Reges, plene *Iac. Mandell. conf.* 163. plenius *conf.* 172. *per tot.* vbi, quod habet magnam dignitatem, & auctoritatem. † Imo, quod Baro sit ille, qui habet vnum castrum, vel partem castri; quia pluralitas castrorum non est necessaria, dicit *Curt. Jun. conf.* 212. *num.* 19. *Boll. tit. de Principe. in pr.* quod Baro est idem, quod Capitaneus, & omnis, qui habet aliqua regalia, dicitur Baro. † Et dicitur inferioris gradus Baro, quam Comes, & fundam. a. *ver. vi. ergo. de elect. in 6. Geminian. conf.* 90. *Quia dicitur in princip. num.* 1. plene *Curt. Jun. dict. conf.* 212. *num.* 7. & *seq.* † Vide plenius per *Iacobum Mandellum conf.* 163. *n.* 31. & *seq.* & plenius *d. conf.* 172. *per tot.* vbi, quod est nomen dignitatis, & importat idem, quod habet subiectos, & multa castra, & verificatur etiam Baro in eo, qui habet vnicum castrum, ideo sunt maiores, & minores Barones, & quando adest dictio, illustres, debet intelligi de maioribus, qui & equiparantur Ducibus, & Regibus.

Barones & Comites quid possint. Concl. 28.

BARONES † & Comites cum mero & mixto imperio hodie in Italia de consuetudine habent iura imperialia, & quicquid potest Imperator, ipsi quoque possunt in suo dominio, saltem de facto. *Soc. Jun. conf.* 76. *in prim. lib.* 3. vbi dicit * communem, (& loquitur in Domino Saxoli,) & seruati. *Felst. tract. de assim. & collect. part. 2. c. 2. n.* 12. & *seq.* *Curt. Jun. conf.* 100. *Presupponitur in facto. num.* 3. vbi dicit veram esse conclusionem, quod Duces, Marchiones, & Comites perpetuo inuestiti in suo dominio habent iura Imperatoris. *Crauet. conf.* 411. *num.* 48. plenius *conf.* 135. *num.* 2. & *seq.* vbi citat plurimos, & infinitos etiam citat idem *Socin. Jun. conf.* 33. *num.* 9. *lib.* 3. vbi consuluit pro domino Luzaria, quod potest collectas imponere. † Et quod Comes in suo Comitatu magis assimilatur Principi, quam Præsidi. *Bald. in l. exemplo. in penult. q. c. de probat. sequitur Alexand. conf.* 1. *Ponderatis. num.* 29. *in fin. lib.* 5.

Socin. conf. 36. *Stantibus. lib.* 3. *Deci. conf.* 403. *num.* 5. † Contrarium, quod imo feudatarius etiam cum mero & mixto imperio recognoscens superiorem non possit condere statuta grauantia subditos, vel priuantia libertate eis concessa de iure communi. *Socin. conf.* 272. *per tot. lib.* 2. *Ant. Galeat. Malualia conf.* 62. *num.* 22. & *seq.* & quod non veniant in concessione facta inferiori ea, per quæ authoritas superioris dehonestaretur. *Socin. conf.* 302. *num.* 6. & *in subscript. seq.* vbi loquitur de concessione facta per Florentinos Pistoriensibus super gabellis, ne comprehendantur gabellæ Florentiæ, & plene *Natta conf.* 402. *num.* 10. & *seq.* vbi, quod non habent plenitudinem potestatis, nisi doceant, & loquitur in Duce Mantuæ, & non refert, quod iura regalia habeant; quia non possunt derogare iuri communi, cum id sit reseruatum Imperatori, & *num.* 20. quod non potest Imperator facere sibi parem, & multa dicit, & fatetur, quod ex quo vtuntur plenitudine scientie Imperatore, videtur concedere. † Vide *Curt. Sen. conf.* 65. *num.* 5. vbi, quod illi Principes, Duces, Comites, & Barones, qui transmittunt imperium suum ad heredem, habent iura imperialia in suo imperio, & idem repetit *conf.* 49. *num.* 50. *verf. non ostenditur.* vbi, quod Dux Mediolani, & alii Duces, Marchiones, & Comites perpetui sunt in suo dominio imperatores, & quod venit hoc in consequentiam dignitatum eis perpetuo concessarum; & idem de Communitatibus liberis, prout Florentiæ, & Venetiarum, & de Duce Sabaudia, Duce Mediolani. *Socin. Jun. conf.* 65. *num.* 6. *lib.* 3. vbi de magis * communi, & de Duce Mantuæ *Crauet. conf.* 958. *num.* 4. & 5. & *Socin. Jun. conf.* 4. *num.* 18. *lib.* 4. & de Duce Ferrariæ idem *Socin. Jun. conf.* 76. *num.* 14. *lib.* 4. & de Duce Regii Borio Estensi, quod possit omnia, quæ Imperator. *Alexand. conf.* 1. *Ponderatis. num.* 28. & *seq. lib.* 5. & de Duce Urbini *Gabriel. conf.* 163. *in fin. lib.* 1. vbi, quod de consuetudine potest. † Imo de Comite Saxoli idem *Socin. Jun. conf.* 76. *lib.* 3. *in princip.* vbi, quod ex quo habet perpetuum comitatum, dicitur habere iura imperii in suo comitatu; idem de Marchione Sigismundo Estensi præfatus *Socinus Jun. d. conf.* 76. *num.* 20. *lib.* 4. & de Comite Scandiani idem *Socin. Jun. conf.* 126. *in princip. lib.* 3. vbi citat infinitos, & dicit pluries, quod hodie est * communis, & recepta opinio. † Declara; quia varia loquuti sunt Doctores inferuientes, & consulentes pro vtraque parte; regula tamen est, quod Barones recognoscens superiorem non possunt contra ius commune statuere, neque ad reseruata superiori manu apponere, neque consuetudinem inducere. *Ruin. conf.* 208. *num.* 3. *lib.* 1. quem sequitur *Roland. à Vall. conf.* 4. *num.* 7. & *seq. ver. restat modo.* vbi *num.* 31. dicit * communem, fallit in Regibus; quia in regnis suis sunt Imperatores, vt dicit *Brun. conf.* 45. *num.* 15. vbi extenditur, etiam si Rex haberet Regnum in feudum; quia licet directum dominium sit penes concedentem; tamen in feudatus de Regno quoad suos subditos dicitur absolutus dominus, & ibidem *n.* 18. & istud est sine difficultate; & quod dicitur de Regibus, extenditur per Doctores ad Duces, Marchiones & Comites magnos, & qualificados, prout de Duce Mediolani plene loquitur *Curt. Sen. conf.* 65. *num.* 5. vbi, quod isti Reges, & Duces, qui transmittunt Regnum, & Ducatum ad heredes suos, sunt, prout Imperator in toto orbe, sic ipsi in suis regnis, & ducatibus; & quia Ducatus Mediolani erat Comitatus ante erectionem in Ducatum, & appellabatur Comes virtutum, *Bald. conf.* 241. *Verba capituli. lib.* 3. vbi, quod Comes Virtutum Mediolani, nepos, & Comes Sabaudia eius auunculus faciunt pacem de guerra inter eos; & tamen etiam isti, tanquam Comites magni, non recognoscebant superiorem, vt per *Brun. d. conf.* 45. *n.* 19. Sic etiam dicimus de Marchionibus magnis, vt de Marchione Montis-Ferrati loquitur *Ias. conf.* 235. *in princip. lib.* 2. & plenius *Surd. conf.* 210. *n.* 22. & *seq.* secus esse crederem de Ducibus, Marchionibus, & Comitibus minoribus, nisi quatenus habent ex priuilegio, vel ex immemorabili possessione præscripta, vt videntur velle *Paris. conf.* 25. *num.* 47. & *seq. lib.* 1. vbi mouetur, propter priuilegium, & *Curt. Jun. in eodem casu, conf.* 61. mouetur ex consuetudine præscripta, & dum ibi *num.* 9. *ver. succedit.* dicit esse * communem, quod Duces, Marchiones, & Comites possunt in suo Ducatu, Marchionatu, & Comitatu, quæ potest Imperator in toto orbe, & dat exempla de Duce, & Comite Mediolani, & Duce Mantuæ; tamen in suo casu Marchionis Castri Gifredi, confugit ad consuetudinem præscriptam, non autem ruetur conclusionem illo casu ex dispositione iuris; & quod requiratur concessio, vel præscriptio. *Crauet. conf.* 958. *n.* 4. † Alias si contrarium diceremus, put tenent multi, quod eo ipso, quod quis creatur Dux, vel Marchio, vel Comes, in eum transeant omnia, quæ potest Imperator, vt dixit *Boll. tit. de Regal. n.* 4. & 5. sequitur *Surd.*

Bald. 4 d. conf.

d. conf. 210. num. 24. sequeretur absurdum; quia cum Duces magni possint creare in suo Ducatu Marchiones, & Comites, & ipsi infeudare, prout possunt Reges, vt de Duce Sabaudie Rol. a Vall. conf. 4. num. 41. & seq. ver. ex iis igitur lib. 2. & de Duce Mediolani Boff. tit. de Regal. num. 36. igitur idem possent facere alii inferiores, & ita declarat ipse Rol. d. conf. 4. num. 41. & seq. lib. 3. & daretur infinitas, & confusio, seu annihilatio dignitatum, & ita etiam intelligit necessario Boff. vbi supra; quia num. 4. ponit Regalem dignitatem, & num. 5. adiungit Ducalem, Marchionalem, & Comitatus, ergo necessario intelligit de maioribus, non de minoribus, & semper dicuntur minores, quando sunt inuestiti ab eo, qui recognoscit superiorem. Socin. Iun. conf. 98. n. 20. ver. secundo respondetur lib. 3. cum seq. & ad prædicta vide plene Iacob. Mandell. conf. 172. vbi extollit Barones & Baronias magnas; quia equiparantur Comitibus, Ducibus, & Regibus, licet fateatur, quod etiam sunt Barones minores, & qui vnicum Castrum, vel vnicam Plebem habent, conf. 163. num. 46. & sic vult, quod maiores sint, quando nominantur cum dictione, magni, nobiles, vel illustres. † Barones igitur, qui non habent titulum Ducatus, Marchionatus, vel Comitatus, cum sint inferioris gradus, quam sit Comes, vt in Concluf. prox. præced. sequitur, quod multo minus possunt ea, quæ potest Imperator, in sua Baronia, & consequenter, quod Doctores, qui simpliciter loquuntur de inuestitis de Castris sine titulo Ducatus, Marchionatus, vel Comitatus, & dum dicunt, quod Barones in sua Baronia habent iura Imperialia, inaduerterent sunt loquuti; quia licet & isti habere dicantur dignitatem, tamen est dignitas in genere, non habens speciale nomen dignitatis. Alexand. conf. 130. Quoniam in princip. verfic. secundo q. 1. a. & num. 18. verfic. non pro hoc lib. 1. Vide, Feudum nobile quale. Concluf. 142. Vide, Feudum indiuiduum quale. Concluf. 151.

9 † Declara; quia non possunt feudatarii condere statuta, neque facere bannimenta, per quæ aufertur vassallis, & subditis facultas competens de iure naturali, vel communi, nisi fiant in auxilium constitutionis sui superioris; secus est, si sunt statuta, & prohibitoria bannimenta, quæ respiciunt ius commune, & ex causa, etiam si tollatur quædam immemorabilis tolerantia, prout deferendi arma. Crauet. conf. 314. per tot. vbi latissime, quæ possit feudatarius statuendo, & quæ non. † Vel secundum eundem Crauet. conf. 135. num. 4. verfic. non obstant, vt habentes perpetuum dignitatem possint statuere cõtra ius commune, quando cum magna autoritate sunt inuestiti, in aliis vero non habentibus secus est. † Declara; quia Comites, Duces, Marchiones recognoscunt alios superiores immediatos sunt abusive dicti tales, ideo equiparantur Præsidibus, & Magistratibus, non autem Principibus absolutis. Olafsch. decis. 139. num. 15. & seq. verfic. non etiam nocet, cum seq. vbi num. 17. & seq. loquitur, etiam si essent ab Imperatore confirmati. † Si vero sint in possessione ab immemorabili tempore non recognoscendi superiorem, & habent regalia; tunc possunt facere statuta, & leges, & possunt, quicquid potest Imperator. Bart. conf. 72. Ex facto in princip. maxime num. 3. & 4. lib. 1. vbi apostille dant concordant. & loquitur in Baronibus de Romania habentibus Castra, & Terras liberas in diocesi Sabinenf. qui neq; Ecclesiam Romanam respectu temporalium recognoscerebant ab immemorabili, sed hodie omnes sunt suppositi. † Imo Alexand. conf. 1. Ponderatis. num. 28. & seq. lib. 5. loquens de Duce Regii, Borlio Estensi, quod possit derogare iuri communi, vti clausula, non obstante, & omnia, quæ potest Imperator, dicit, quod Reges, & Duces sunt lex animata, & quod equiparantur Principi, non Præfidi, & quod habent maiorem facultatem, quam Legatus de Latere; quia Ecclesiastici magis ligantur iure Canonico, quam seculares legibus civilibus. † Amplia; quia possunt multa statuere Barones, & feudatarii cum mero, & mixto imperio, prout late de Comite Saxoli Socinus Iunior dicto conf. 76. lib. 3. vbi, quod possit dare saluum conductum bannitis Ducis Ferrarie, quod possit emere sal pro subditis, vbi vult, quod non teneatur contribuere fortalicis Mutinæ, possit condere statuta, quod non possint bona vendi forensibus, quod forenses non succedant, & quod subditi teneantur habitare, quæ omnia sunt non solum præter, sed contra ius commune, sed in eo fundatur principaliter; quia habeat perpetuam dignitatem Comitatus.

15 † Contrarium tenet idem Socinus Iun. conf. 98. num. 20. & seq. lib. 3. vbi contra Com. Scandiani, quod non possit onera subditis imponere, & tollit contraria; quia non sit vera conclusio, quod possit, prout Imperator, & si esset vera, procedit, quando Imperator concessit, nõ si alius inferior concedit; item requirit, quod concesserit per verba clara, vbi plenissime. † Declara, vt per Ant. Galeat. Maluasi conf. 63. per tot. vbi dicit, quod non proce-

dant prædicta in præiudicium domini directi, neque quando subditi grauarentur, & habitarent in loco superioris domini dominantis. Vide eum num. 15. & per tot. vbi allegat Boff. de foro competent. num. 37. & alios plures num. 25. & seq. † Vide omnino Be-17 roum conf. 81. Viso amplissimo lib. 1. vbi de feudo Baisii concessio Com. Pagano per Ducem Ferrarie ad vsum Regni, & cum ea autoritate, quam Dux habebat, & dicit, quod non potest grauari subditos, neque noua onera imponere, alias peccat, & potest recurri ad superiorem, & si monitus non desistat, potest priuari feudo. † Extende; quia possunt Barones facere statuta etiam poenalia contra subditos, etiam si auferatur quædam immemorabilis permissio deferendi arma, vt latissime Crauet. conf. 314. per tot. vbi enumerat multa, quæ feudatarius potest statuendo, & prohibendo, & poenas imponendo subditis suis, vbi etiam quæ non potest, enumerat. Vide, Feudatarius quid possit circa subditos, & quæ non. Concluf. 122. per totam. & num. 12. & seq. † Am-19 plia; quia est magna autoritas Baronum; quia equiparantur Comitibus, Principibus, & Regibus. Vide plene Iacob. Mandell. conf. 163. & 172. † Amplia; quia Duces, Marchiones, Comites, & Barones perpetui, sicuti possunt legitimare spurios in suo domi-20 nio; ita etiam possunt derogare in specie, & in genere iuri communi; quia licet possint communiter statuendo, multo magis Principes in suo territorio. Castr. conf. 34. num. 4. verfic. sed ad hoc respondetur lib. 2. † Restringe hoc non procedere in Episcopio, (licet sit perpetuus, & possit legitimare) quia magis adstringitur canonibus, ad textum in 25. quæstion. 2. cap. institutionis, quam Princeps secularis, per l. omnes populi. ff. de iustit. & iure. ita Castr. dicto conf. 34. num. 4. lib. 2. verfic. sed ad hoc respondetur. † Restringe in Vicariis, Comitibus, & aliis dominis, seu officia-22 libus non perpetuis; quia isti non possunt derogare iuri communi. Castr. dicto conf. 34. num. 4. lib. 2. verfic. sed ad hoc respondetur lib. 2. † Amplia; quia Reges, & Duces, & similes sunt in territoriis suis loco Imperatoris, & ideo plus possunt, quam possit Legatus de Latere, & non valet argumentum de Legato ad istos; quia Legatus non potest infeudare bona Romane Ecclesie, isti possunt Castra, & Villas sui territorii; Legatus non potest vti clausula, non obstante, neque condere statuta contra ius; isti secus; quia magis ligantur Ecclesiastici iure Canonico, quam seculares iure Ciuili, plene Alexand. conf. 1. Ponderatis. num. 27. & seq. in fin. verfic. non obstat etiam prædictis lib. 5. vbi apostill. in ver. locum, dat concordant. † Amplia; quia Ciuitates liberae, in quibus Imperator nul-24 lam exercet iurisdictionem (prout Lucana Ciuitas) & consilium generale, potest omnia in suo territorio, quæ potest Imperator in suo Imperio; late Deci. conf. 403. Quamuis in princip. & maxime num. 7. vbi, quod ab immemorabili tempore præscripsit iura Imperii. Abbas. conf. 103. Placet mihi. per tot. lib. 1. qui loquitur in omni ciuitate libera habente merum & mixtum imperium; quia habet iura imperii in suis subditos. † Extende idem in omnibus aliis ciuitatibus, locis, & castris, in quibus Imperator per seipsum non exercet iurisdictionem, sed per Vicarios, vel Comites, Marchiones, Barones, vel Duces perpetuos; quia isti Duces, Vicarii, Barones, Marchiones, Comites perpetui Imperiales in suo territorio exercent omnia iura Imperialia, quæ Imperator in toto Imperio; ideo legitimat spurios naturales, creat Notarios in suo territorio, concedunt veniam ætatis, prout Princeps. Castr. dicto conf. 34. Super primo in princip. lib. 2. & sequitur Deci. dict. conf. 403. in princip. Abb. dicto conf. 103. lib. 1. † Declara; quia ex quo26 ista reseruata Principi sunt ita restricta ad solum territorium concedentis, non autem vniuersalia, dicitur potius dispensatio, seu habitatio, quam legitimatio, vt declarat Castr. dicto conf. 34. num. 1. verfic. non dico tamen lib. 2. † Extendit Abb. dicto conf. 103. lib. 1. in tantum, quod potest talis Ciuitas libera restituere ad famam, legitimare, creare Notarios, & alia facere, quæ Imperator, & valet statutum, quod rebellis impune occidatur, & confiscatio bonorum potest fieri vbique, licet quoad bona extra territorium exequutio spectet ad alium, & dicit, quod tenentes contrarium loquuntur in Ciuitate non libera. Vide, Imperij iura qui dicantur habere in statu suo. Concluf. 34. † Limita; quia non possunt impone-28 nere grauamina subditis, & velle paleas, ligna, & alia seruitia. Socin. Iun. conf. 98. num. 31. verfic. de iure non obstat. cum seq. lib. 3. vbi contra Com. Scandiani consiluit. Vide pro vtraque opinione in ver. Onerum impositio regulariter prohibita. Concl. 134. † Contrarium,29 quod imo in Italia omnes Ciuitates, & alii Principes communiter ex vrsurpatione habent regalia, ideo imponunt gabellas, & datus ad libitum, & datus, exceptis Lombardis, qui habent priuilegium ex pace Constantie. Ang. conf. 290. Thema est tale. num. 8. verfic. superest igitur. Vide, Feudatarius quid possit in subditos feudales, vel non.

non. Concl. 122. Vide, *Vasalli & feudatarii non possunt multari*. Concl. 25. Limita, vt in ver. *Princeps supremus*, vel non, quis dicatur. Concl. 665. Vide, *Maiestatis laesa crimen contra quos committatur*, vel non. Concl. 8. Vide, *Angaria, & Angarii*. Concl. 330. vbi plenius.

Baroniae appellationes ad quae deuoluuntur. Concl. 29.

EX t Baronia deuoluuntur causae appellationis ad supremum superiorem. Oldrad. conf. 161. n. 6. ver. ad secundam. plene Natt. 2. *concl. 614. Dne sunt clausulae n. 5. vers. clarum est autem.* t Ex Baronia, quae subest alicui Prouincia, vel Ciuitati, deuoluuntur appellationes ad dictum locum, & dominum supremum de iure communi, non autem ad consistorium Baronis, nisi aliter sit constitutum, seu arbitratum. Oldrad. d. conf. 161. Thema tale est, or. n. 6. ver. ad secundam. Vide plenius in ver. *Feudi dominus in quibus exerceat iurisdictionem in feudo, & vasallis*. Concl. 210. per tot. vbi per varias limitationes reperies casus plurimos. Vide, *Appellatio locorum inferiorum Baronum deuoluitur ad supremum superiorem*. Concl. 372.

Bastardi qualiter habilitentur ad ordines. Concl. 30.

BASTARDI t habilitantur ad ordines, vt possint promoueri absque dispensatione, si efficiuntur monachi, vel in congregatione Canonica regulariter viuunt. Cald. conf. 472. alias 7. *qui filij sunt legit.* Vide, *Ingressus religionis multa operatur*. Concl. 134. t Ex-
tende, vt procedat etiam in spurio; quia per ingressum religionis habilitatur ad ordines, si profiteatur, secus quoad dignitates. Vide, *Ingressus religionis*. Concl. 134. n. 3. & seq. t Restringe; quia oblati monasterio etiam de licentia Abbatis non potest promoueri, si est bastardus; quia per hoc non est vere religiosus. Calder. d. conf. 472. in prin. alias 7. *qui filij sunt legit.* t Amplia; quia Papa quoad ordines, & spiritualia potest legitimare, & habilitare illegitimos, & spurios quoscumque per totum orbem; quia totus orbis est de iurisdictione Papae. Castrenf. conf. 467. n. 3. lib. 2. t Ex-
tende; quia licet Papa non possit dispensare super matrimonio inter ascendentem & descendentem, & inter fratrem, & sororem; tamen potest habilitare natum ex talibus personis, & cum ipso dispensare etiam quoad ordines, & spiritualia. Ang. conf. 350. in fine. vbi quod non legitimat hoc casu contra legem Dei, sed habilitat.
t Amplia; quia imo etiam Episcopus dispensat cum illegitimo ad minores ordines, & ad beneficium simplex. Abb. in c. fin. de fil. Presby. per text. in cap. 1. eod. tit. lib. 6. Declara, vt in ver. *Episcopus dispensare potest cum illegitimo*. Concl. 279.

Bauari Imperatoris gesta damnantur. Concl. 31.

BAUARIUS t fuit persecutor Ecclesiae Romanae, & ideo licet esset Imperator, & Rex Romanorum; tamen eius gesta de iure non valent, neque approbanda sunt. Bald. conf. 204. *Longum thema n. 3. ver. & ideo nisi Imperator lib. 3. vbi, quod non valet reuerentio, quam fecit in Ciuitate Brixiae ad fauorem bannitorum*
etiam ex crimine laesa Maiestatis. t Et de eodem Bauaro meminit Oldrad. conf. 85. *Sanctissime Pater circa med. ver. nam intravit*. vbi, quod fuit fautor Petri de Tornaro Antipapae. t Sed hodie successores in Ducatu Bauariae maximum splendorem fidei & religioni Christianae afferunt, & temporibus nostris nullus est, qui post Imperialem familiam Austriacam in partibus Germaniae fidem Catholicam melius tueri, & propagare possit, pede inoffenso, neque ipsa id euidens praestet.

Beghinae, & fratres tertii ordinis, an sint personae Ecclesiasticae. Concl. 32.

BEGHINAE t sunt Ecclesiasticae personae, vt consiluit Io. de Lignan. quem refert Bal. conf. 60. *Quedam soror n. 2. lib. 5. licet*
Bald. ibi aliter teneat. t Et sunt conueniendae coram Iudice Ecclesiastico. Rota in antiq. dec. 8. de iure patron. quam sequitur Feli. 3. in c. dilecta n. 2. de maior. & obed. t Et sunt ab Ecclesia approbatae saltem per modum tolerantiae. Feder. de Sen. consil. 273. colum. fin. in prin. ver. & pro hoc dicto facit. t Contrarium, quod non sint personae Ecclesiasticae, tenet gl. in clement. cum ex eo de sentent. excommuni.
t Declara; quia licet non sint ordinatae, sed laicae personae; tamen

sunt Ecclesiasticae, quando sunt in habitu, & in diuinis, ideo si verberarentur, quando sunt in diuinis, incideret verberans in can. si quis suadente. 17. q. 4. ita Rota dec. 1. de reg. in antiq. in fin. Felin. d. c. dilecta n. 2. de maior. & obed. & idem dicit Rot. dec. 2. de sent. excommuni in nou. t Declara secundum Bald. d. conf. 60. n. 2. lib. 5. quia non sunt omnino personae Ecclesiasticae, nec omnino seculares, sed quoad quaedam sunt Ecclesiasticae, quoad quaedam vero sunt seculares. t Declara; quia ius patronatus Beghinarum est Ecclesiasticum; quia saltem tanquam miserabiles personae debent coram Ecclesiastico conueniri. Rota in antiq. dec. 8. de iur. patr. alias 332. t Declara; quia cum sint personae mixtae, sequitur, quod magis dignum trahit ad se minus dignum; & quia sunt opinionones, saltem ratione mixturae erit locus prauectioni. Vide, *Mixti fori*. Concl. 233. Vide, *Ecclesiasticae personae quae dicantur, & gaudeant priuilegio fori*. Concl. 27. & Concl. ibi prox. seq. Vide, *Fratres tertii ordinis an sint Ecclesiastici*. Concl. 468. & Concl. ibi prox. seq. Vide, *Heremita gaudet priuilegio fori, & quando*. Concl. 90. t Amplia; quia priuilegium habent beghinae, & beghini Lodonens. vt tempore iuxta dicti admitti debeant ad Sacramenta clausis ianuis, & non pulsatis campanis. Feder. de Sen. ponit verba priuilegii conf. 186. t Ex-
tende; quia tale priuilegium extenditur etiam ad ipsos mortuos, vt possint officia celebrari, & Missae super funere; quia cui communicamus viuo, communicamus etiam mortuo. Feder. de Sen. d. conf. 186. *Casus talis est, quidam, in princ. & ver. factum tale est.* t Contrarium tenet idem Feder. d. conf. 186. in fin. quia priuilegium audiendi diuina non conuenit, nec applicatur mortuo. t Ex-
tende; quia possunt etiam sepeliri, licet in priuilegio nihil de sepultura dicatur; quia si eis communicantur Sacramenta, quod plus est; ergo quod minus est etiam communicatur. Feder. d. conf. 186. ver. sequitur de sepultura. & per tot. t Contrarium tamen tenet Feder. in vltima responsione dict. conf. 186. in ver. *casus talis est, & credo male.* t Ex-
tende; quia priuilegium religionis etiam dicitur concessum nedum Beghinis, sed etiam aliis honestis mulieribus oblati alicui monasterio, & viuientibus extra monasterium. Feder. de Sen. conf. 273. per tot. qui loquitur in oblati mulierib. religioni S. Augustini Heremitarum, dummodo etiam bona obtulerint; quia tunc non sub iurisdictione parochiae, non seruunt interdictum, sepeliuntur in monasterio, & ab eo Sacramenta recipiunt vt ibi. Vide, *Oblati alicui religioni multiplices, & qui dicantur*. Concl. 16.

Bella, & acquisitiones erant ante ius ciuile sine ordine. Concl. 33.

ANTE QUAM t iura essent ciuilia, nullo ordine iudiciario seruat quilibet conseqebatur ius suum, aut Regia manu, postquam Reges esse ceperunt, aut propria autoritate suscepto bello, quod erat licitum iure naturali, & iure gentium. Castrenf. conf. 400. *Prusquam in prin. lib. 1. t Et ideo iure gentium bella fuerunt introducta, lex hoc iure ff. de iust. & iur. quae bella non nisi pro iustitia prosequenda rerum, aut personarum licita sunt, c. 1. 23. q. 2.* Castrenf. d. conf. 400. in princ. vers. tertio similiter. lib. 1. t Postquam vero condita fuerunt iura, creatique magistratus, vt illa tuerentur, idcirco iudiciorum vigore, iurisque publici disciplina fuit in medium constituta, ne quisque sibi ipsi permittere valeat vltionem. C. de iudeis. l. nullis. Castrenf. dict. consil. 400. in princip. ver. *postquam vero lib. 1. t Quod si deficit copia magistratus; quia parum est iura fuisse condita, si non est, qui tueatur, ff. de orig. iur. l. 2. §. post originem.* licitum est reuerti ad primaeua iura naturae, vel gentium, vt liceat nobis autoritate propria ius nostrum consequi, *l. si quis curiali. C. de Episc. & Cler.* Castrenf. d. consil. 400. num. 2. vers. ceterum si deficiat. lib. 1. vbi probat multis rationibus; quia iura sunt introducta, vt profint, non vt noceant, & quis non committit se velis in mari, quando non possunt operari; in summa necessitas non habet legem. t Amplia; quia passus iniuriam, & spoliū suarum fortunarum tempore belli, si Rex non potest prauidere via iuris, licita est recuperatio via facti, & tunc vltimum spoliū non purgatur; quia remedia spoli non applicantur. Castr. plene examinat d. conf. 400. per tot. lib. 1. quod intelligas, vt in ver. *spoliare non dicitur capiens possessionem, quam amiserat*. Concl. 394. Vide, *Necessitas non habet legem*. Concl. 19.

Bellum ex quibus dicatur, vel probetur iustum, vel iniustum. Concl. 34.

BELLUM t dicitur iustum, vel iniustum ex loco, tempore, causa, persona, negotio stante necessitate, & ex animo. Cald. conf. 95. in

95. in princip. num. 2. alias *unico. de treug. & pace. Bald. vero conf. 432.*
Ad bellum iustum. lib. 5. dicit quinque requiri, personam, rem, cau-
 sam, animum, & auctoritatem. † In iustum igitur est bellum in-
 dictum ex rancore, vel animo vlciscendi, etiam si habens iustam
 causam, bellum moueat; quia iniuste agit. *Calder. d. consil. 95. in*
princip. num. 2. ver. dicitur ergo. alias 1. de treuga & pace. † Non igitur
 iustum est bellum, quod fit propter odium, vel insatiabilem cu-
 piditatem; quia debet fieri propter charitatem, iustitiam, & obe-
 dientiam, ut sine perturbatione in securitate viuatur. *Bald. consil.*
432. num. 7. ver. quantum, quod requiritur. lib. 5. † Extende, ut huius-
 modi bellum nedum sit iniustum respectu agentis ex rancore,
 (licet cum causa iusta) sed etiam ex parte subiectis bellum propter
 iustam causam. *Cald. d. consil. 95. num. 2. alias 1. de treuga & pace.*
 † Declara, ut procedat in foro poli, secus in foro fori; quia si sub-
 est causa, & sumus in Principe non recognoscante superiorem,
 bellum est licitum, & acquisita possunt licite retineri. *Oldrad.*
consil. 70. per tot. maxime in fin. Vide, Belli causa acquisita quando pos-
sint licite retineri. Conclus. 41. † Amplia ratione loci bellum esse ini-
 iustum, si fiat in loco sacro, *cap. decet. de immunit. Eccles. lib. 6.* † Ex-
 tende; quia contra terras Ecclesie Romanæ non potest dici ius-
 tum bellum. *Ioan. de Anan. consil. 11. in princ. allegat. c. dominus no-*
ster. 23. quest. 1. † Amplia, bellum esse iniustum ex tempore. *cap. 1.*
de treuga & pace. † Et est ratio; quia spoliatus potest incontinenti,
 sed non ex interuallo bellum mouere, & in recuperatione Cas-
 trorum, & terrarum dicitur moueri bellum incontinenti arbi-
 trio iudicis, & quandoque sunt centum dies, quandoque sex
 menses, quandoque decem anni, prout qualitas, & potentia oc-
 cupantis exposcit. *Angel. Aretin. consil. 96. in themate supradicto.*
num. 504. & seq. ver. & beneficit. † Amplia; quia bellum dicitur ini-
 iustum ex causa iniusta. *Calder. d. consil. 95. num. 2. ver. est etiam ini-*
ustum ratione cause, alias 1. de treug. & pac. † Contra dicitur iustum
 ex causa iusta, & dicitur iusta causa, quando fit bellum propter ne-
 cessitatem, vel ut inde pax acquiratur; quia bellum debet esse vl-
 timum opus hominis. *Bald. consil. 432. num. 6. ver. tertium requisi-*
tum. lib. 5. † Amplia; quia est iniustum ratione rei, puta, quia pro
 re, cuius repetitio non competit; quia non est sua, vel est contra
 patriam. *Calder. in d. consil. 95. num. 2. colum. 2. in princip. alias 1. de*
treug. & pac. † E conuerso igitur dicitur iustum, quod fit pro re sua
 recuperanda, vel pro patriæ defensione. *Bald. consil. 432. num. 5.*
 † Declara; quia bellum pro defensione patriæ non semper est licitum; quia si Princeps populum rebellem
 veller corrigere, non est licitum resistere prætextu patriæ. *c. cum*
denotissima. 12. quest. 2. Calder. d. consil. 95. num. 2. vers. si enim Papa.
 † Amplia; quia ratione personæ bellum est iniustum, ut si priua-
 tus moueat bellum contra superiorem, si etiam is, qui mouet
 bellum, non est talis, qui possit bellum indicare. *Calder. d. consil.*
95. num. 5. ver. item est iniustum. alias 1. de treug. & pace. tu dicas se-
cundum Bald. melius consil. 432. lib. 5. quod persona consideratur,
quæ non potest facere bellum, si est Ecclesiastica, nec si priuata;
quia istud recipit auctoritatem à superiore; ideo Clerici non pos-
sunt indicare bellum. Vide, Inferior qualiter licite resistat superiori,
vel non. Conclus. 122. † Declara, nisi inferior iniustitiam pareretur
 à superiore; quia si habuit recursum ad Episcopum, & superior
 Episcopo non obedit, potest inferior de facto resistere superiori
 iniusto. *Calder. d. consil. 95. num. 5. vers. quia tamen. de treuga & pace.*
 † Extende etiam; quia bellum dicitur iniustum multis modis ratio-
 ne personæ, nedum mouentis bellum, sed etiam contempla-
 tione cuius geritur, ut si pro infidelibus tutandis, vel pro confo-
 uendis diffidatis. † Extende ratione transeuntium per territoria,
 in quibus bellum indicitur; quia quoad personas non subditas,
 & quæ non inferunt præiudicium, de iure non est licita captura.
Ioan. de Anan. consil. 11. per tot. vbi Bologn. in apostill. in fin. vers.
præterea, ut vtar. † Declara, quod ratione personarum, & mouen-
 tium bellum, & quarum contemplatione mouetur, dicitur ius-
 tum, ut si à non recognoscante superiorem, vel contra hæreti-
 cos, & infideles bellum moueatur. *Calder. d. consil. 95. num. 2. vers.*
est iustum, vel iniustum. & num. 3. & seq. alias 1. de treug. & pac. Vide,
Bellum quis possit indicare. Conclus. 36. † Extende declarationem, ut
 multis modis bellum ab autorizante dicatur iustum, quos mo-
 dos recitat idem *Calder. d. consil. 95. n. 2. ver. de primo considerandum,*
 alias 1. de treug. † Ratione igitur personæ, dic, quod persona Ec-
 clesiastica non potest facere bellum; quia non potest fundere
 sanguinem. *Bald. consil. 432. in princ. vbi allegat B. Thomam lib. 5.*
 quia strepitus belli retrahit à laude Dei, & orationibus; & quia
 non est permillum Ecclesiasticis fundere sanguinem, nisi essent
 in necessitate inuitabili constituti, *clem. 1. de homicid.* † Amplia;
 quia bellum est iniustum, etiam si ex iusta causa moueatur, quan-

do modus, & ordo bellandi exceditur, ut si fiat contra illum, qui
 recognoscit superiorem, non requiritur prius superiore pro iusti-
 tia. *Calder. d. consil. 95. num. 6. vers. interdum vnus dominus; alias vnus.*
de treug. & pace. vbi, quod talis inferens tenetur ad damna, & in-
 teresse. † Extende hanc ampliationem, ut procedat, etiam si tam
 inferens, quam is, cui inferitur bellum, non recognoscant supe-
 riorem, quando ille, cui inferitur, offert se paratum stare velle iu-
 ri; quia bellum non potest etiam ex causa iusta contra talem in-
 dici. *Calder. d. consil. 95. num. 6. colum. fin. vers. sed ille, contra quem.*
 † Amplia; quia bellum dicitur iniustum, si mouetur à recogno-
 scente superiorem, & bona in bello iniusto capta non efficiun-
 tur capientium. *Franc. Aret. consil. 14. Viso, & diligenter. num. 6. ver.*
sed ad istud respondetur. † Extende, ut procedat, etiam si moueatur
 illi, & ab eo, qui recognoscunt superiorem; quia non est iustum,
 neque capta in tali bello efficiuntur capientium. *Franc. Aret. dicto*
consil. 14. num. 7. ver. secundo quia. † Extende; quia iniustum bellum
 non potest per pactum, & cōuentionem effici iustum sine licen-
 tia superioris, vel ex causa iuridica, plene *Franc. Aret. d. consil. 14.*
n. 7. ver. est autem bellum. † Limita; quia bellum est licitum, quan-
 do ex illu Dei inferitur, ut *cap. Dominus noster. 23. q. 2.* † Limita
 edicto Papæ, vel Imperatoris, aut superiorem non recognoscentis
 ex iusta causa; quia alias eis parendum non est, *c. non enim. 11. q.*
3. Franc. Aret. d. consil. 14. Viso, & diligenter. n. 5. in fin. & n. 6. ver. sed dubi-
atur consequenter. † Extende; quia Papa nedum potest indicare
 bellum, sed etiam potest dare licentiam Clericis, & Religiosis, ut
 vrantur armis pro statu fidei, & Ecclesie, & pro salute patriæ, non
 tamen ita, ut effundant sanguinem. *Bald. consil. 432. in fin. lib. 5.*
 † Restrige; quia Papa non potest dare licentiam Ecclesiasticis,
 & Religiosis, ut ipsi manu sua effundant sanguinem, vel aliquid
 per seiplos exequantur, per quod sanguinem effundant, neq; po-
 test concedere indulgentiam effusionis faciendo, licet postquam
 effuderint, possit absolueret. *Bald. d. consil. 432. num. 4. lib. 5.* † Cau-
 sa iusta plures enumerari possunt, ut si contra hostes, & rebelles
 bellum indicatur, *c. dist. 23. quest. 8.* † Item, si subditi opprimun-
 tur, potest bellum dici iniuriantibus, *cap. scire. 23. quest. 8.* † Pro
 fide, & in factis fidei Papa indicit bellum. *Calder. dict. consil. 95.*
num. 3. ver. de Papa, alias 1. de treug. & pac. † Defensio patriæ est causa iusta
 indicendi bellum. *Bald. d. consil. 432. num. 5. lib. 5.* † Contra infide-
 les, & hæreticos indicitur bellum ex causa iusta. *Calder. d. consil. 95.*
alias 1. de treug. n. 3. in fin. vers. est etiam iustum. † Necessitas inducit
 causam iusti belli. *Bald. dict. consil. 432. num. 5. vers. secunda pars. lib. 5.*
 † Et adde alios casus in Conclusionem proxima sequenti, quasi per
 totam. Vide *Mafcard. concl. 168. Bellum an iniustum. vbi,* quod eo
 ipso, quod non probatur iustum, probatur iniustum, nisi à Papa,
 vel ab Imperatore fiat, vel indicatur.

Bellum quando licitum dicatur. Con- clus. 35.

BELLUM † licitum dicitur ad defensionem suam; quia defensio
 est de iure naturæ, & non requiritur licentia superioris. *Ca-*
strenf. consil. 296. Viso supradicto. num. 5. vers. & dictum capitulum. lib. 1.
 † Extende; quia dicitur ad defensionem, quando fit ad obuian-
 dum præparatæ offensæ; ideo licitum est facere ad emulationem
 fortalitia, quando vicinus præparat insidias; quia ignem extin-
 guere licitum est aqua, & reparatione. *Baldus plene consil. 188.*
per totum. & consil. 195. per totum. lib. 2. vbi plura adducit pro bel-
lo digressiuo faciendo. Vide, Defensio multiplex, & quando dica-
tur facta ad defensionem. Conclus. 129. num. 17. & sequent. † Exten-
 de in tantum, quod etiam bellum est licitum, & confederatio
 licita ad offensam, quando est connexa defensioni, & fit ad de-
 fensionem. *Baldus consil. 343. Examinanda sunt capitula. in princip.*
vers. dimittamus ista generalia. lib. 1. † Extende, quando fit, ut pax
 acquiratur; quia est digressiuum à discordiis, & rationibus, ita
 videtur velle Romanus in sermone, qui est post consilia *num. 22.*
 non enim pax queritur, ut bellum exerceatur, sed bellum geri-
 tur, ut pax acquiratur, *cap. noli. 23. quest. 1. Vide, Præuenire melius*
est, quam præueniri. Concl. 648. † Amplia; quia bellum licet quo-
 ad caput, & Reges indicentes ex iniusta causa sit illicitum; tamen
 quoad subditos dicitur licitum; quia necessitas facit de illicito li-
 citum. *Bald. consil. 358. Licet latrunculis. num. 2. ver. super secundo. lib. 2.*
 † Amplia; quia licitum efficitur bellum, quando acceptatur ab eo
 cui indicitur; quia isto casu non distinguitur inter offenden-
 tem, vel defendentem; quia vterque indicere videtur. *Ang. consil.*
367. In questione vertente. n. 5. ver. secundo quia. † Extende in tantum,
 quod is, qui indicit bellum etiam iniustum, non teneatur ad re-
 stitucionem aliquam ablatorum, nec econtra, quando fuit

- acceptatum bellum; quia dolus cum dolo compensatur. Angel. dicto consil. 367. num. 8. versic. nunc de fendo. † Amplia; quia de consuetudine dominorum Lombardie feruatur, quod omne bellum indicium publice dicitur iustum, & habetur pro iusto. Castillio. consil. 12. in facto proponitur, quod fecit. mem. num. 6. versic. amplius inspecta consuetudine. † Amplia; quia licet domini recognoscere superiorem non possint indicare bellum sine licentia Imperatoris; quia nullus in causa sua ius sibi dicit, alias cadit ad iure suo; tamen quando non adest copia Imperatoris, vel superioris, spoliatus potest recuperare castra, & terras sibi occupatas; quia si facit incontinenti, videlicet arbitrio Iudicis, intra centum dies, vel intra sex menses, vel etiam intra decem annos, prout opportunitas se presentauerit, bellum est iustum, & quis potest iustum possessionem recuperare. Angel. Aretin. consil. 96. in themate super dicto. num. 35. & seq. versic. capio tertiam consulationem. ubi pro utraque opinione, & hanc tuetur, & tollit contraria, & loquitur in Baronibus, & Principibus Lombardie. † Extende; quia iusto bellum dicitur iustum, quando infertur à recognoscere superiorem subditis suis re bellibus; quia potest dare bona re bellium in pradam capientium. Franc. Aretin. consil. 14. Viso dilecti gentis. num. 7. versic. sed ad istud respondetur. † Amplia; quia bellum dicitur iustum, & licitum multis modis relatis per Bart. in l. hostes. ff. de captiuis. ubi Alexand. & ibi, quod capta in iusto bello efficiuntur capientium. Card. Zab. in clem. 2. quest. 4. de re iud. vide Franc. Aret. consil. 14. Viso. num. 5. in fin. & num. 6. & seq. versic. sed dubitatur.
- † Vbi plene. † Amplia multis casibus, de quibus supra Concl. praecedens. num. 27. & seq. † Limita; quia bellum ad offensam non est licitum sine licentia superioris. Castren. consil. 296. num. 5. lib. 1.
- † Extende, etiam si fieret pro recuperatione bonorum suorum; quia sine licentia superioris non est licitum. Castren. dicto consil. 296. num. 5. lib. 1. † Limita; quia bellum in dubio praesumitur iniustum, nisi probetur iustum; quia usus armorum incipio Principe est prohibitus. Franc. Aret. d. consil. 14. n. 7. versic. primo quidem. ubi apostil. in ver. iustum.

Bellum quis possit indicare. Concl. 36.

- † IMPERATOR, † vel populus Romanus bellum indicare possunt. l. hostes. ff. de capti. & postum. reuer. gloss. in l. hoc iure. ff. de iust. & iure. Ioan. de Imol. consil. 51. in princip. † Amplia in Papa in factis fidei, & respectu temporalis status; quia potest indicare bellum. Innocent. in cap. olim. de rescriptis. quem sequitur Calder. consil. 95. num. 3. ver. de Papa. alias 1. de treuga. ubi, quod tenentes contrarium non distant ab haeresi. Ioan. de Imol. consil. 51. in princip.
- † Et contra Reges, & Principes infideles autoritas suscipiendi belli maxime relidet penes Papam. Bald. consil. 389. Consuetudo est. in fine. num. 10. versic. quid belli suscipiendi. lib. 2. † Amplia; quia Principes non recognoscetes superiorem possunt indicare bellum. Oldrad. consil. 70. Vide plenius in ver. Principes qui possunt. Concl. 574. † Amplia, ut quilibet Rex, Populus, Princeps, Dux, vel Baro gubernans in aliqua sui parte rempublicam potest indicare iustum bellum, si iustum habet causam, cap. domino guerram. 10. collat. tit. hic finitur lex Conrad. quia bella fuerunt à iure gentium licite introducta, l. hoc iure. ff. de iust. & iur. † Contrarium tenent alii; quia usus armorum fuit interdictus. C. ut usus armorum incipio Princip. lib. 11. ideo non licet uti, nisi legis scriptae autoritate hoc fiat. † Declara, quod ea, quae dicunt bellum posse indicere, procedunt solum, si iusta subest causa, alias autem Papa & Imperatori, & aliis mouentibus bellum iniustum non est parendum. Calder. dict. consil. 95. num. 3. versic. de Imperatore. alias 1. de treuga. Vide, Principes qui possunt indicare bellum, vel non. Concl. 674. † Amplia, ut Episcopus, & quilibet exequutor canonum possit indicare bellum in executione iuris contra declaratos haereticos, & alios criminosos. Calder. dicto consil. 95. num. 3. in fin. versic. etiam iniustum. quod est vnicum, de treug. † Amplia in iudice habente iurisdictionem, ac merum imperium; quia potest subditis suis re bellibus indicare bellum, duobus concurrentibus, ut pro iusto praeccepto, & ordine iuris seruato in obedientia subditorum cauetur. Calder. d. consil. 95. alias 1. de treug. & pac. num. 4. versic. indicitur etiam bellum. Vide, Repressalia quando, & qualiter, & à quibus iudicibus concedi possint. Concl. 197. † Extende, ut idem sit, si rebelles ex iusto praeccepto, & ordine seruato essent subditi alterius; quia facta requisitione ei, cuius sunt subditi, pro iustitia, si non fiat, potest iudex ordinarius indicare bellum. Cald. dict. consil. 95. num. 4. versic. hoc tamen casu. † Declara, quod capta in iusto bello non efficiuntur capientium, neque captiui efficiuntur serui, nisi iudex, cuius autoritate hoc bellum indicitur, in penam rebel-

lium hoc praeciperet. Calder. dicto consil. 95. num. 4. colum. 3. versic. in hoc tamen casu. alias il primo. de treug. & pace. † Amplia in vasallo contra dominum; quia si dominus non vult seruare inuestituram feudi, & nolit parere sententiae latae per pares Curiae, tunc vasallus potest facere bellum. Bald. consil. 326. Rex Romanorum. num. 5. versic. & si dominus lib. 1. † Amplia; quia habens merum & mixtum imperium, prout Marchio Montis Ferrati, qui habet in territorio suo iura Caesaris, potest indicare bellum ex iusta causa. Angel. consil. 367. in questione vertente. num. 4. versic. ad primum autem. † Bellum contra Saracenos, & infideles est licitum, etiam si Saraceni velint viuere in pace; quia cum occasio se illis praestiterit, ipsi oppugnant Christianos. Oldrad. consil. 72. ubi consuluit contra Saracenos Hispaniae. Vide, Infidelibus bellum est faciendum, & quando. Concl. 124. † Amplia; quia Papa potest indicare bellum ex causa licita, & dare licentiam etiam Ecclesiasticis, ut faciant bellum, interueniant in consilio, auxilio, & adiutorio etiam cum armis, dummodo sanguinem non effundant per seipsos. Bald. consil. 432. Ad bellum iniustum in princip. & per tot. lib. 5. † Amplia; quia Civitas potest indicare bellum ob tutelam vnius Civis, & ideo licite sunt repressalia, dummodo ad sit causa licita. Bart. in tract. repressalium. quest. 1. versic. ad secundum. num. 6. † Amplia; quia quilibet particularis ob tutelam vitae suae, & rerum suarum, ubi deficit copia superioris, potest indicare bellum. Bart. d. tract. repressalium. q. 1. ver. ad secundum. num. 6. † Limita in Duce Mediolani, & Florentinis; quia recognoscunt imperium, & dato, quod de facto non recognoscere, attenditur, quod de iure fieri debet, non quod de facto fit, ut bellum sit iustum, vel non. Ioan. de Imol. consil. 51. in princip. & idem videtur dicere Io. de Anan. consil. 11. in princip. licet aperte non decidat, quod consuluit in eodem casu. † Extende, ut nec consuetudo contraria valeat; quia est irrationabilis. Ioan. de Imol. consil. 51. n. 4. versic. nec obstat, si dicatur.

Bellum quibus possit indicere, & qualiter indicendum. Concl. 37.

BELLUM † potest indicere quibuscunque non recognoscens superiorem, & recusantibus velle facere restitutionem eius, quod pro iustitia debent restituere. Calder. consil. 95. quod est vnicum, de treug. & pace. colum. fin. versic. si ille, contra quem. † Declara, ut procedat, quando superior pro iustitia consequenda adiri non possit; quia alias non possit indicere bellum licite, imo si indicere non prius requisito superiore eius, cui indicitur, tunc bellum esset illicitum, & inferens tenetur ad damna. Calder. d. consil. 95. num. 6. colum. pen. in fin. ver. interdum vnius dominus. † Amplia, ut quod dicitur de bello, procedat etiam in repressaliis, quae possunt concedi contra non recognoscens superiorem recusantem administrare iustitiam, facta prius interpellatione; secus si superiorem recognoscat; quia prius debet requiri superior, alias ad damna tenetur. Calder. d. consil. 95. colum. si circa media. versic. sed contra hoc facit.

Bellum mala multa operatur. Concl. 38.

BELLUM † destruit territoria, & feuda; & ideo vasalli faciendum bellum inter se sine licentia domini possunt priuari feudo; quia deteriorationem inferunt. Bald. consil. 483. Magnificus dominus. num. 3. versic. secundo queritur. lib. 1. † Amplia; quia bellum inducit homicidia, rapinas, sacrilegia, & omnem calamitatem, & ideo dans causam bello iniusto tenetur ad omnia damna. Anchoran. consil. 158. Ex narratur in princip. maxime num. 3. & seq. † Amplia; quia inducit necessitatem causantem, quod illicita sunt permilla, & licita prohibentur. Vide, Necessitas non habet legem. Concl. 19. † Amplia; quia belli tempore non seruatur immunitas concessa, plene lat. l. si ex toto. num. 7. & seq. ff. de legat. 1. † Et dicit Roman. in sermone suo, qui est post concilia, quod pacem habere debet esse continuæ voluntatis; Bellum vero nunquam, nisi ex necessitate. num. 23.

Bello capta quando efficiantur capientium. Concl. 39.

CONSVETUDO † est belli, quod captiui, & capta in bello efficiuntur capientium, siue bellum sit licitum, siue non; quia ita de facto seruatur. Ioan. de Anan. consil. 11. Omnia de consuetudine, in princip. † Contrarium, quod consuetudo sit nutritiva peccati, & non valeat, tenet Ioan. de Imol. consil. 51. per totum. num. 4. quando

- 3 quando bellum non est iustum. † Regula sit, quod captiui in bello licito retinentur licite, & efficiuntur capientium. Bartol. in l. naturaliter. §. item quod ex hostibus. ff. de acquir. rer. domin. † Exten-
 4 de, quod capta in bello licito ita efficiuntur capientium, vt nec teneantur capiens in foro conscientie ad restitutionem. Baldus in cap. 1. num. 8. versic. sed nunquid. de milit. vassall. qui centum. sequitur Alexand. in apostill. ad Bart. in l. si quid in bello. ff. de capt. & postlim. reuer. Pet. in tractat. de re milit. part. 2. in princip. num. 5. versic. quod
 5 tamen. † Restringe, nisi captura fiat de missis legationis munere.
 6 Ioan. de Anan. consil. 11. num. 3. versic. tertio quia. † Restringe in passageriis, & transeuntibus pro suis negotiis, qui non infestant aliquem; quia debent esse ruti. Bologn. in apostill. ad d. consil. 11.
 7 Ioan. de Anan. circa fin. versic. preterea vt vt ar. † Restringe, si caperentur aliqui in territorio non diffidato; quia debent relaxari, alias tenentur bellum gerentes ad damna, & possunt capientes condemnari tanquam latrones, & furca suspendi. Ioan. de Anan. d. consil. 11. in fin. versic. quinto principaliter. & ibi Bologn. in fin. Ioan. de
 8 Imol. consil. 51. num. 4. & seq. † Dicitur captus in territorio non diffidato is, qui recedit a territorio non diffidato, prout a castro Bolognesio, vt ear Bononiam, quæ non est diffidata, licet cape-
 9 retur in territorio Imolæ diffidato, quando capientes viderunt ipsum captum venire ex territorio non diffidato, & expectant, vt esset in territorio diffidato; quia animus eorum attenditur ab
 10 initio. † Restringe, quando captus fuit in territorio diffidato, & fuit conductus captus per territorium non diffidatum; quia debet relaxari, alias offenditur Princeps, & officialis, in cuius ter-
 11 ritorio fuit ductus captiuius. Ioan. de Anan. dicto consil. 11. in fin. vbi
 12 Bologn. in fin. Ioan. de Imol. consil. 51. num. 4. & seq. † Restringe, quando captura non fit a militibus aperte, sed clam a latrunculis, qui ducunt per nemora; quia debent puniri. Bologn. in apostill.
 13 ad Ioan. de Anan. consil. 11. num. 6. versic. predicta multum adiuuat. † Amplia; quia capta in bello licito efficiuntur capientium, & in Lombardia est consuetudo dominorum, quod sufficit, quod bellum sit indictum, vt dicatur licitum. Castillio. consil. 12. num. 6. & 7.
 14 † Amplia; quia etiam bona feudalia iusto bello capta efficiuntur capientium saluo iure directo domino. Francisc. Aretin. consil. 14. Viso, & diligenter. num. 5. in fin. & num. 6. versic. sed dubitatur. allegat
 15 cap. excommunicamus. §. si vero. de heret. vbi Doctor. † Contrarium, quod imo, quando quis prohibetur alienare fauore alterius, neque possit alienare delinquendo. Bart. in l. si quis in tant. am. C. vnde vi. versic. quero, an dominus teneatur. Et ad cap. excommunicamus. §. si vero. de heret. potest dici speciale in causa hæresis, & ita Aretin. vbi
 16 supra. † Declarat Aretin. dicto consil. 14. num. 7. versic. quia tamen. vbi; quod ampliatio est communis, licet ipse non velit affirmare verum.
 17 † Declara; quia etiam in bello iusto bona feudalia propter delictum patris non possunt auferri a filio, qui non habet feuda iure hereditario. Franc. Aretin. dicto consil. 14. num. 9. versic. sed quid
 18 opus est dubitare. † Limita; quia captus in bello; quia portabat vestem diuisam Imperatoris ex privilegio, debet relaxari. Roman. consil. 382. Quoad primum. num. 6. versic. quoad tertium. vbi ad finem. vbi plura. Vide, Belli causa acquisita quando possint licite retineri. Concluf. 41.

Bello acquisita quando communicanda inter focios, vel non. Concluf. 40.

- 1 ACQUISITA † in bello licito sunt communicanda inter focios omnium bonorum commilitones. Bald. consil. 51. Tres erant fratres, in princip. versic. porro si esset. lib. 1. † Amplia; quia etiam si bellum non esset licitum, ex communi errore acquisita communicantur, & valet societas. Bald. consil. 41. per totum. lib. 1. vbi loquitur de communicatione actiua, & passiva, videlicet, si commilito capiat, & soluatur taleam, & e contra. † Amplia; quia capta in bello iusto efficiuntur capientium quoad mobilia, secus quoad immobilia. Socin. in l. 1. in princip. ff. de acquir. poss. num. 10. & seq.
 2 Bart. in l. si quid in bello. ff. de capt. † Declara, quod licet capta fiant capientium; tamen intelligitur præuia distributione per Capitaneum facienda. Socin. d. l. 1. num. 11. ff. de acquir. poss. Bart. in d. l. si quid
 3 in bello. ff. de capt. & ita * communiter teneri dicit Socin. Jun. consil. 68. num. 107. & seq. lib. 3. † Exten-
 4 de; quia maxime capta in bello sunt capientium, quando sunt recuperata a depredatis. Iacim d. l. 1. ff. de acquir. poss. † Amplia; quia capta in bello sunt capientium, etiam si constaret de dominio patronorum, a quibus capta sunt.
 5 Iacim d. l. 1. ff. de acquir. poss. † Limita; quia acquisita in bello etiam iusto non sunt capientium, quando essent conseruata in Ecclesia.
 6 Socin. d. l. 1. in l. col. ff. de acquir. poss. † Limita in feudatario, siue vassallo; quia quod acquiritur etiam cum equis, & armis communi-
 7 bus, specialiter est ipsius acquirentis, nec tenetur communicare aliis. Bald. consil. 41. in fin. versic. non obstat. lib. 1. † Limita; quia stabilia capta in bello iusto sunt Principis facientis bellum. Soc. Jun. consil. 68. num. 108. lib. 3.

Belli causa acquisita quando possint licite retineri. Concluf. 41.

- 1 ACQUISITA † in bello indicto per Principem non recog-
 2 noscentem superiorem ex iusta causa possunt licite retineri in foro fori. Oldrad. consil. 70. in princip. † Contrarium tenet
 3 Calder. quod occupata in bello ex iusta causa indicto a non recog-
 4 noscente superiorem non possunt retineri, si moueretur ex rancore, vel animo viliendi. Calder. consil. 95. in princip. num. 2. ver. dicit ergo, alias 1. de treug. & pace. † Declara, vt hoc vltimum proce-
 5 dat in foro poli tantum, secundum Oldrad. d. consil. 70. in fin. secus in foro fori; quia in eo attenditur, an bellum sit iustum, & indi-
 6 ctum ab habente auctoritatem, vt bona efficiantur capientium secundum consuetudinem, quæ in hoc attendi debet. Calder. d. consil. 95. versic. & in iis bellis. † Amplia, vt capta in bello iusto effi-
 7 ciantur capientium, si exat consuetudo necum quoad mobilia, sed etiam quoad personas captas; quia captiui efficiuntur serui. Calderin. dicto consil. 95. alias 1. de treug. num. 3. versic. & in iis bellis.
 8 † Amplia; quia bona hostium conductu in territorio contra prohibitionem ipso iure confiscata sunt, l. commissi. ff. de publica. Castrenf. consil. 446. Dico, quod ista oues, per totum. lib. 1. vbi, quod non efficiuntur priuati capientis, vel denuntiantis. † Declara; quia
 9 denuntiator bonorum in fitem delatorum consequitur tertiam partem, l. edicto. §. extat. & ibi gloss. verb. vulgare. ff. de iure fisci. Castrenf. d. consil. 446. in fin. lib. 1. † Amplia; quia res hostium sunt priuati occupantis, quando ipse priuatus occupat in territorio hostium, secus vero si in territorio nostro occupat. Castrenf. d. consil. 446. versic. preterea ad hoc. lib. 1. † Limita; quia is, qui bellum iniustum mouet, tenetur restituere omnia perditia in bello, vel causa belli a quacunque parte. Calder. d. consil. 95. num. 6. versic. sed an qui mouit, alias vnicui. de treug. & pace. Angel. consil. 367. In questione vertente. n. 5. versic. primo quia. † Exten-
 10 de, vt quocunque modo bellum dicatur iniustum, etiam si ex causa iusta, sed iniusto ordine moueatur, vt quia non requisito superiore eius, contra quem bellum mouetur, talis mouens nedum capta sua non faciat, sed omnia damna illata reficiat. Cald. d. consil. 95. colum. fin. versic. de captis autem in iusto bello. iuncto versic. preced. num. 6. colum. penult. in fin. versic. inter dum vnus dominus. † Exten-
 11 de; quia neque consuetudo contra-
 12 ria valeat, quod capiens terras ex iniusto bello non restituat; quia non valet talis consuetudo. Angel. consil. 367. In questione vertente. n. 6. versic. nec obstat. † Idem est in captis in bello iniusto, vt indicto
 13 a recognoscentibus superiorem; quia non valet consuetudo, quod capta fiant capientium; quia est nutritiua peccati. Ioan. de Imol. consil. 51. per tot. maxime num. 4. † Exten-
 14 de; quia etiam Ciuitates capte in bello iniusto sunt restituende sequente pace, nec possunt retineri ex eo, quod capiens fecerit expensas in bello. Angel. d. consil. 367. num. 7. versic. ad tertium autem. † Exten-
 15 de; quia etiam si bellum esset licitum, captiui occasione belli, qui non sunt subditi bellantium, prout forenses transeuntes, & alii itinerantes, non sunt iuste capti, sed debent relaxari. Ioan. de Imol. consil. 51. num. 4. & seq. Ioan. de Anan. consil. 11. vbi Bologn. in apostill. circa fin. versic. preterea, vt vt ar. quod consilium est in eadem causa. † Exten-
 16 de; quia captura redditur iniusta, si captiui ducantur per territorium alienum, puta Ecclesia Romana, sine licentia; quia debent relaxari, alias bellum facientes tenentur ipsi ad damna emendationem. Ioan. de Imol. d. consil. 51. num. 5. & seq. versic. circa tertium. & idem in eodem casu consuluit Ioan. de Anan. d. consil. 11. in fin. versic. quinto principaliter. plene Bologn. ibi in apostill. in fine. † Exten-
 17 de; quia maxime, quando sunt Nuntii missi; quia etiam si essent hostes, Ambasciatoribus datur fidantia. Ioan. de Anan. d. consil. 11. versic. tertio quia. † Restringe; quia si bellum iniustum oblatum fuit acceptum per eum, cui indicebatur; tunc neutra partium potest petere restitutionem ablatorem. Angel. d. consil. 367. num. 8. versic. nunc descendendo. † Limita; quia existens pro ea parte, quæ confouet in-
 18 iustum bellum, quicquid acquirit in bello, tenetur etiam in foro fori restituere, cap. 1. de re aptor. Cald. d. consil. 95. num. 2. versic. dicitur iniustum. alias 1. de treuga & pace. † Exten-
 19 de limitationem, vt pro-
 20 cedat, etiam si bellum sit iustum, quando occupans est stipendiatus; quia tenetur mobilia consignare Principi, vt distribuatur secundum merita, & stabilia nullo modo facit sua, vt per Calderin. dicto consil. 95. num. 3. versic. & in iis. vbi hanc partem tenet; secus si non esset stipendiatus; quia quoad mobilia facit ea sua. † Li-
 21 mita in

mita in bello indito à iudice superiore contra rebelles, vel per modum represaliarum; quia captiui non efficiuntur serui, & occupata non efficiuntur capientium, licet possint retineri vsque ad satisfactionem. Calder. d. consil. 95. nu. 4. in fin. *versic. in hoc tamen*
 10 *casu*, alias i. de *treng. & pace*. † Declara, nisi iudex aliter ordinasset; quia hoc potest. Calder. d. consil. 95. nu. 4. in fin. alias i. de *treng. &*
 21 *pace*. † Limita; quia immobilia capta in bello non fiunt capientium, sed filci. Angel. d. consil. 367. nu. 5. *ver. primo quia*. Vide, Bello captiuata quando efficiantur capientium, vel non. Concl. 39.

Bello occupata, si recuperantur, sunt restituenda Dominis suis. Concl. 42.

1 **O**CCUPATA † per hostes bello, vel aliter, si recuperantur ab hostibus per amicos, & confederatos, sunt Dominis restituenda secundum vnam lectionem Ioan. Andr. in addit. ad Specul. tit. de reprobis. † Contrarium de consuetudine seruari, & de iure esse; quia si bona sunt in castris, & praefidiis redacta, & Domini pedunt dominium, & bona efficiuntur capientium, vt per Doctores, & maxime Bar. in l. si quid in bello, in ff. de captiuis, quod intellige de bello licito, secus si in continenti, vide Bologn. in l. 1. nu. 46. ff. de acquir. possess. vbi tuetur opinionem Ioan. Andr. nu. 47. sed tamen dicit nu. 46. quod calus euenit, & fuit seruatum contrarium. † Amplia; quia animalia depraedata per hostes & recuperata per amicos debent gratis restitui eorum Dominis. Bald. in l. ab hostibus, la. 2. C. de cap. & possim. reuer. text. in l. latrones. ff. eodem. † Extende in tantum, quod nihil possunt accipere pro eorum restitutione, alias tenentur actione furti, & puniri possunt crimine abigatus. Bald. in l. final. in fin. C. de cond. ob turp. caus. De clara † plenissime, vt per Bologn. nouissime in d. l. 1. nu. 44. & sequent. ff. de acquir. possess. vbi dicit, quod si bona capta ab hostibus recuperantur statim, res non habet vllam difficultatem; quia tunc restituntur dominis; & idem est, si in castris recepta, vel retenta sunt in iis, in quibus habet locum ius postliminii, & dicit habere locum ius postliminii in omnibus rebus immobilibus, personis, & etiam in rebus mobilibus, exceptis armis, & vestibus; quia cum verecundia, & dedecore à militibus perduntur, vide eum; quia plenius examinat, quam alius. † Declara aliter Ripa d. l. 1. quia aut bona sunt capta in bello iusto, & posita intra castra capientium, & Domini priuantur dominio rerum; quia non est spes recuperandi; dicit tamen, quod si recuperentur à militibus stipendiatis, tenentur restituere Dominis; si à non stipendiatis, fiunt capientium, quia si recuperans perdidisset arma, vel vitam, non refecisset Dominus; & dicit, quod quando efficiuntur capientium, intelligitur de meritis militibus, ideo fit
 7 consignatio Duci belli, vt distribuat. † Bene fatentur maxime Ias. & alii, quod stante decreto, quod efficiantur capientium, valeret, & seruaretur de facto, prout contrigit Mediolani.

Belueccensis Ciuitas, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 43.

1 **C**IVITAS † Belueccensis licet sit Regni Franciae; tamen Episcopus in ea praescriptis ab immemorabili tempore citra merum & mixtum imperium, & facultatem creandi Notarios etiam priuatiue quoad Notarios Regis. Bald. d. consil. 201. *Casus est talis*, lib. 2.

Bellunensis Ciuitas, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 44.

1 **E**PISCOPVS † Bellunensis habet etiam Ciuitatem Feltrensem vnitas simul, vt per Cardin. Zabarel. consil. 90. in casu, incip. Episcopus Feltrensis, vbi, quod ille Episcopus actulegebat Patria. † Decimas, & quartaria exigit Capitulum Ecclesiae Bellunensis. etiam ex bonis Patriarchae Aquilegensis, & sic Ecclesiae matricis ex praescriptione & donatione facta vsq; de anno 1013. & 1241. Zabarel. consil. 88. per tot. maxime nu. 3. † Constitutio Episcopalis Bellun. & Feltr. contra vsurarios disponens, quod instrumentum mutui vsurarii praesumatur solum pro medietate verum, & pro alia medietate praesumatur vsurarium, valet; sed tamen non habet locum in mutuo facto per vsurarium fratri suo. Ioan. de Imol. consil. 117. per totum, maxime in fin. *ver. sed aduertendum*. † Et non habet locum dicta constitutio contra instrumentum incusum ad repetendum contra solutionem factam.
 Tom. 1.

Ioan. de Imol. consil. 117. nu. 3. *versic. in contrarium*. † Decanus Ecclesiae Bellunen. est loco Archidiaconi, & Archipresbyteri, & sola dignitas est in cathedrali, & de consuetudine est maior post Episcopum. Cardin. Zabarel. consil. 62. in princip. vbi, quod cum Canonici habent ius eligendi, & Episcopus confirmat ad Canonicatus, & Decanatus vacantes. † Extende; quia Decanus est in possessione solus inducendi in possessionem prouisos in cathedrali, & valet talis consuetudo. Zabarel. d. consil. 62. *secundo dubio*. † Statutum Belluni disponit, quod nullus possit succedere, qui non substat onera, & factiones cum Communi, & excipit uxores, quae morantur cum maritis suis. Fulgos. consil. 92. Ad id, de quo nu. 2. *versic. nec refragatur*, & loquitur statutum de bonis immobilibus. † Et huiusmodi statutum non habet locum contra eos, qui post acquisitionem sunt effecti, & tolerati, vt Ciues. Castrenf. consil. 234. nu. 3. lib. 2. † Appellari non potest nisi semel; ideo appellans secundo non potest audiri, & iudex caret iurisdictione, & sententia est nulla, tanquam lata sine iurisdictione. Fulgos. consil. 158. Domina Graulina, colum. 2. circa fin. † Statutum, quod cause occasione datiorum summarie expediantur per Rectores Ciuitatis, & in eis non appelletur, procedit in causis inter Datarium, & priuatos; quia tales cause requirunt celere expeditionem, & in istis non habet locum consilium sapientis; secus si causa est de toto datio locatori dimittenda; quia tunc potest dari consilium sapientis, cum sit ordinaria. Castrenf. consil. 432. Ego puto, lib. 2.

Benedictio Ecclesiae quid sit, & quae requirat. Conclusio 45.

BENEDICTIO † Ecclesiae fieri debet per Episcopum, & dicitur consecratio, quae fit tam de Ecclesia, quam de altari, vel camiterio, quae fieri potest simul, & separatim per Episcopum, cap. 1. de consecrat. Eccles. vel altar. † Fieri potest benedictio Ecclesiae, vel altaris quolibet die, etiam non solemni, cap. 2. de consecrat. Eccles. vel altar. in 6. Vide, Consecratio Ecclesiae, vel altaris qualiter, & a quibus fiat. Concl. 745.

Benedictio super populum quoruplex. Conclus. 46.

BENEDICTIO † super populum est de iure, & praeepto diuino Sacerdotibus, vt inuocent nomen Domini, & benedicant populum, vt in lib. Num. cap. ult. in fin. ibi; *Loquutus est Dominus ad Moysen, Loquere ad Aaron, sic benedicite filiis Israel, & dicetis eis; Benedicat tibi Dominus, & custodiat te, & in lib. Levit. cap. 9. in fin. vbi ingressi sunt Moyses & Aaron in tabernaculum testimonii, & deinceps benedixerunt populo. Oldrad. plene consil. 246. Quae sit, per totum, maxime nu. 3. *versic. secundario*. † Duplex est benedictio, alia solemnis, alia vero non solemnis, & solemnis dicitur benedictio, quando incipitur ab Episcopo, vel alio, per verba: *Sit nomen Domini benedictum, &c.* cap. ministrare 26. quae st. 6. Oldrad. d. consil. 246. nu. 4. *ver. tertiarario*. † Et si alicui concessa est facultas benedicendi, non venit benedictio solemnis super populum, quae competit Episcopo. Anton. de Butr. consil. 19. nu. 10. † Non solemnis benedictio est, quae fit à Sacerdote, & etiam ab Episcopo, & alio superiore sine solemnitate, & dicitur indifferens benedictio, & actus promiscuus, qui potest couenire superiori Praelato, & etiam inferiori. Oldrad. d. consil. 246. nu. 4. *ver. alij volunt*, vbi concludit, quod ista benedictio non solemnis facta ab electo in Episcopum non inducit administrationem, vt incidat in penam canonice, de elect. in 6. Vide Mascard. Concl. 169. De benedictione facta ab aliquo.*

Benedictio Abbatum & Abbatissarum, quae etiam est quaedam consecratio, quid conferat, & à quibus fieri possit, & quando. Concl. 47.

BENEDICTIO † Abbatum & Abbatissarum, quae etiam consecratio largo modo dicitur, 12. q. 2. c. alienationes, est loco consecrationis. Oldrad. consil. 14. nu. 4. & seq. Felin. in cap. inter Monasterium, in princip. de re iudic. † Non confert ordinem, neque characterem, neque in Abbatibus est necessaria, nisi sit de consuetudine, & est quaedam solemnitas orationum; quae tamen confert in Abbate exercitium collationis ordinum, & baculi Pastoralis. Oldrad. d. consil. 14. per tot. vbi etiam, quod ad bene esse, debet fieri
 C c die

die Dominico, sequitur Felin. *cap. inter Monasterium, nu. 2. de re iudic. vbi*, quod non confert aliquem characterem. *† Restringit Felin. ex mente Hostien. in Abbatibus Cisterciensibus, quali in eis benedictio sit quadam consecratio, in d. c. inter Monasterium, nu. 2. de re iudic. † Et licet habeatur loco consecrationis; tamen non est proprie consecratio; quia consecratio non potest reiterari, Benedictio vero reiteratur. Felin. in c. meminimus, num. 3. ver. dubitat hic Innocentius, de accusatio. † Contrarium, quod benedictio non possit reiterari. Felin. in cap. inter Monasterium, num. 2. circa fin. de re iudic. † Et valet consuetudo, quod Abbas, vel Abbatissa non benedicantur, seu consecrentur. Felin. d. cap. meminimus, in princip. de accusatio. & in d. cap. inter Monasterium, num. 2. circa fin. de re iudic. Non tamen *†* potest Abbas, vel Abbatissa benedici per inferiorem, sine licentia Papae, quando fuit facta confirmatio a Papa. Felin. d. cap. meminimus, num. 2. ver. nota ulterius. *†* Idem est in Episcopo confirmato, vel promotus per Papam; quia non potest consecrari sine licentia Papae. Gemin. *confil. 42. num. 7. ver. restat. † Et talis benedicens non est merus executor; quia debet examinare ea, quae obiciuntur contra benedicendum. Felin. d. cap. meminimus, nu. 2. in fin. ver. ulterius. de accusat. vbi*, quod benedictio requirit semper examinationem propter impositionem manuum. *†* Abbas etiam non presbyter potest benedici, licet de iure fieri non debet. Felin. d. cap. inter Monasterium, num. 2. de re iudic. *† Et posset hac benedictio Abbatum fieri per simplicem Sacerdotem de licentia Papae; quia est iurisdictionis, non autem ordinis. Felin. in dict. cap. inter Monasterium, num. 2. de re iudic. vbi* probat per exemplum Cardinalium, qui sunt simplices presbyteri, & videntur Pontificalibus, conferendo minores ordines, mitra, baculo, & aliis insignibus utendo. *†* Contrarium, quod imo sit dignitatis Episcopalis, licet Papa possit dare licentiam simplici Sacerdoti, tenet Zabara. in clem. attendentes, §. statumur, in 4. quest. num. 2. & latius in 6. quest. num. 3. de statu Monachorum. vbi, quod omnis benedictio solemnis debet fieri per Episcopum. *†* Non tamen potest benedictio Abbatum fieri singulis diebus, sicut benedictio Ecclesiae, quae fit omni die, sed in ista requiritur dies Dominicus, vel festivus. Felin. d. cap. inter Monasterium, num. 2. de re iudic. & est hac communis opinio, de qua Abb. in c. cum sis, circa fin. de consecra. Eccles. vel altaris. vbi videtur hoc argumentum; si minores ordines non possunt conferri, nisi in festiuis diebus; ergo neque benedictio Abbatum, qui recipit potestatem conferendi ordines. *†* Contrarium tenet Zabara. in d. clem. Attendentes, §. statumur, num. 2. v. tertio quero, de statu Monachorum. & quest. 9. *†* Benedictio si est alicui concessa, non venit benedictio solemnis, quae fit super populum ab Episcopo. Ant. de Butr. *confil. 19. nu. 10.* Vide etiam in ver. Abbas ante benedictionem quid possit. *Conclus. 8.**

Benefacere tenemur beneficienti. Concl. 48.

BENEFICIATVS *†* ab aliquo tenetur naturaliter beneficienti ad antidora, & sic ad remunerationem, vt reddat bonum pro bono, l. sed si lege, §. consuluit. ff. de petito. heredit. ita Roman. *confil. 500. Summarius. in fin. ver. respondeo, num. 9. vbi* apostil. in ver. obligatus. *†* Declara; quia talis obligatio non est taxata, neque debita ex iustitia, sed ex amicitia; non ex necessitate, sed ex voluntate, secundum Beatum Thomam, quem refert Roman. d. *confil. 500. in fin. colum. 3. † Et ideo talis obligatio ad antidora non potest deduci in pactum. Roman. d. confil. 500. num. 9. vbi* apostil. in verb. deduci, dat concord. *†* Amplia; quia propterea donari non potest indigno, & ingrato, imo donatum ab eo auferitur de iure Ciuili, l. fin. C. de reuoc. donatio. *†* Declara, quicquid sit de iure Ciuili, de iure Diuino magis meritorium est benefacere iis, qui non sunt nobis benemerentes; quia benefacere beneficientibus est omnibus commune; ideo is, qui habet liberam facultatem dandi ex causa lucrativa, vel donandi, potest donare indigno, & male merito; qui non subiaceret iuri Ciuili, sed iuri gentium, & naturali. Bart. in extrauag. ad reprimendum, ver. videbitur, num. 7. ver. secundo casu, circa fin. Vide, Benemerita habent multa specialia. *Conclusio 87.*

Beneficium Principis late interpretatur. Conclusio 49.

IN *†* beneficiis Principis largissima interpretatio est facienda, l. si ff. de consti. pr. Abbas *confil. 101. In questione, in fi. n. 11. lib. 1. Alex. confil. 160. Vso themate, n. 3. ver. secundo presuppono, lib. 2. †* Amplia in tantum, vt temerarium, & absurdum sit liberalitatem Principis in diminutionem velle interpretari, l. hac saluberrima, C. de agent. in

rebus, lib. 12. *†* Amplia, vt beneficium Principis, nedum sit interpretandum quoad res, sed etiam quoad personas; quia ad uxores, liberos, seruos, domesticos, & colonos extenditur Oldrad. *confil. 300. in princ. incip. Factum tale est, magistro. †* Amplia, vt priuilegium, & beneficium Principis, nedum extendi debeat quoad res, & personas, sed etiam quoad tempus; quia priuilegium concessum alicui ratione officii nedum durat durante officio, vel dignitate, sed etiam eo finito. C. de excusat. muner. l. eam legem, lib. 10. Oldrad. d. *confil. 300. num. 2. versic. item nedum, & concord. Calderin. confil. 26. quod est 3. de re script. †* Amplia, vt extendatur nedum quoad res, personas, & tempus, sed etiam ad modum agendi; quia habet locum nedum in defendendo, sed etiam in agendo, vt reus sequatur forum rei. l. 2. C. de Com. confisso, lib. 12. Oldrad. d. *confil. 300. num. 2. versic. item nedum est extendibile. †* Amplia, vt extendatur etiam quoad omnia genera causarum ciuilium, & criminalium; l. ex eo. C. de agent. in reb. lib. 12. Oldrad. d. *confil. 300. num. 2. versic. & non solum. †* Amplia, vt etiam extendatur non solum quoad extensionem in multis, vt supra, sed etiam quoad priuilegii immutabilem durationem; quia non tollitur priuilegium, & beneficium Principis ex rescripto, nisi sit certa scientia, vel ex mera liberalitate nullo petente, vel cu clausula, non obstante. Oldrad. qui allegat quotas in d. *confil. 300. num. 3. versic. ex istis. †* Amplia, vt imo beneficium, seu priuilegium libertatis concessa a principe tolli non possit, nec rescripto, nec liberalitate mera; imo nec priuilegium potest tolli per Imperiale responsum, ex quacunque adiectione. Oldrad. d. *confil. 300. num. 3. versic. libertates. †* Amplia, vt nedum in beneficio Principis; sed etiam in beneficio alterius concedentis fiat lata interpretatio contra concedentem, si verba patiuntur; ideo Episcopus remittens decimas alicui ex priuilegio censetur remittere tam praesentes, quam futuras, c. quia circa, de priuileg. Calderin. *confil. 527. in fin. alias 12. de priuileg.*

† Amplia, vt beneficium Principis multo magis pro Religione, & Religiosis personis concessum sit late interpretandum. Oldrad. d. *confil. 300. num. 4. versic. considerandum est, vbi*, quod id procedit magis etiam pro Religiosis militibus contra infideles, & videtur dicere, quod beneficium talibus iusto iudicio, & sic ex debito concedatur. Vide, Religioni seruandum est, & pia causa. *Conclus. 134. †* Amplia, vt latam recipiat interpretationem beneficium Principis, etiam si sit in praedictum tertii, quando verba hoc important. Deci. *confil. 113. Vso tenore, num. 6. Vide* contrarium *Conclus. proxima sequent. in princip. †* Amplia, vt procedat etiam circa spiritualia; quia Imperator habens ius conferendi Ecclesiam, & dignitatem in Ciuitate, si concedat Ciuitatem cum omnibus iustitiis intus, & extra, cum omni integritate, censetur etiam concessisse ius conferendi Ecclesiam dictae Ciuitatis. Oldrad. *confil. 312. per totum, & num. 1. versic. & circa huius. †* Amplia, vt procedat etiam circa officia; quia si Rector Prouinciae concedat alicui officium ad beneplacitum suum, durat officium, etiam finita Rectoria concedentis, donec beneplacitum reuocetur. Calderin. *confil. 26. quod est 3. de re script. †* Amplia, vt procedat in facultate conferendi beneficia; quia contra concedentem fit plena interpretatio; quia est beneficium Principis. Calderin. *confil. 225. alias 4. de prebend. An per istam formam. †* Extende in facultate legitimandi; quia licet legitimatio sit odiosa; tamen facultas legitimandi respectu concedentis late interpretatur, dummodo non in laesionem tertii. Vide, Legitimandi facultas concessa qualiter probetur, & intelligenda. *Concl. 224.*

† Amplia, vt maxime procedat, quod beneficium Principis sit late interpretandum, quando continet gratiam, & est motu proprio concessum. Bald. *confil. 305. Verba Principis, num. 2. ver. preterea in beneficiis. lib. 1. qui* loquitur in constitutione facta Brixiae reintegrationis bannitorum, vt sit late interpretanda. *†* Extende in omni gratia facta per Principem, prout dicitur de gratia facta bannito, cuius bannum Princeps mandauit cancellari; quia soluit compositionem; quia censetur restitutus ad famam, & poterit esse testis; quia beneficium Principis latum est. Alexand. *confil. 112. Omisus, lib. 2. vbi* apostil. in versic. cancellatus, dat concordam.

† Amplia; quia verba inuestiturae feudi, pro se, & heredibus quibusque, includunt omnes heredes; quia sumus in beneficio Principis. Crauet. *confil. 256. In casu transmissio. colum. final. †* Contrarium videtur velle Bald. *confil. 249. Verba inuestiturae, post medium, versicul. item propter illa verba, libro secundo, vbi*, quod sit interpretatio contra eum, qui recipit verba ad obligandum proferentem. *†* Declara; quia aut sumus in beneficio Principis mero non contrario iuri communi, & procedit amplia

ampliatio, aut agitur de dispensando contra ius personam inhabilem; & quia dispensatio est stricti iuris, non fit lata interpretatio. *Iacim l. fin. ff. de constit. Princip. num. 3. 7. & 38. vers. circa dispensationem.* ²¹ *Amplia* in concessione feudali; quia si Papa concedat castrum cum territorio, & omnibus iuribus sibi competentibus, veniunt etiam confiscationes, & condemnationes factae per concedentem ante concessionem, quae transiunt sub nomine territorii, quod est vniuersale. *Bald. consil. 306. Punctus questionis, lib. 4. vbi,* quod veniunt omnia emolumenta realia, & personalia, exceptis penis declaratis propter delictum commissum extra castrum ratione delicti; quia ista non censentur concessa, & *latius consil. 307. eod. lib. 4. & Bald. consil. 419. Dominus noster, lib. 4. vbi idem dicit, sed tamen dicit, quod consulendus esset Papa, qui concessit.* ²² *Contrarium,* quod confiscationes ex crimine laesae maiestatis non veniunt, plene *Surd. consil. 152. vbi de * communi.* ²³ *Amplia,* in tantum beneficium Principis recipere latam, & fauorabilem interpretationem, vt omnis interpretatio contraria dicatur odiosa, & restringenda. *Anchar. consil. 295. Pro clariori, in princ. & num. 3.* ²⁴ *Extende;* quia concessio gratiosa motu proprio inducens generale beneficium Principis quoad omnia beneficia Ecclesiastica, si talis concessio corrigatur, correctio restringi debet ad sola beneficia simplicia, tanquam odiosa correctio. *Anchar. d. consil. 295. num. 3. & 4.* ²⁵ *Amplia;* quia priuilegium super doctoratu, siue magisterio impartitur in Theologia, cum nemini noceat, dicitur beneficium, ideo late tanquam fauorabile debet interpretari. *Bald. consil. 82. Quia testimonium, lib. 3.* ²⁶ *Limita,* quando per modum confessionis quid conceditur; quia gratiosa confessio stricte interpretatur. *Agid. consil. 10. num. 35. vbi,* quod ita seruat palatium Apostolicum, & est ** communis obseruantia.* ²⁷ *Declara;* quia licet beneficium Principis sit late interpretandum, tamen semper in eo lata interpretatio fit taliter, quod sequentia locum habeant secundum Roman. *consil. 89. Vitis in, num. 4.* ²⁸ *Primo,* quod verba beneficii tenacissime obseruentur, *cap. cum & plantare, ad fin. & cap. porro, de priuileg. Roman. d. consil. 89. num. 4.* ²⁹ *Secundo,* quod verba beneficii non sint superflua, sed aliquid operentur, *cap. cum in iis, de priuileg. Roman. d. consil. 89. nu. 5. & seq. per tot.* ³⁰ *Tertio,* quod nullo modo recedatur a verborum significatione, nisi constet concedentem aliter sensisse. *Roman. d. consil. 89. nu. 6.* ³¹ *Quarto,* quod acceptans beneficium Principis censetur acceptare cum omnibus qualitatibus suis, & omnibus oneribus. *Roman. d. consil. 89. num. 6. versic. quarto quod, vsque in fin.* ³² *Limita* multis casibus, vt infra. *Beneficium Principis late non interpretatur multis casibus. Concl. proxima seq.* ³³ *Extende,* vt in ver. *Beneficium, & gratia Principis quando strictam recipiat interpretationem. Concl. 51. Vide, Fauidabilis dispositio late interpretatur. Concl. 89. Vide, Priuilegium latam recipi interpretationem contra concedentem. Concl. 732.*

Beneficium Principis late non interpretatur multis casibus. Concl. 50.

¹ **B**ENEFICIUM *†* Principis licet late interpretandum sit, quando agitur de prauiudicio principis concedentis; secus tamen est, si agitur de prauiudicio tertii. *Oldrad. consil. 50. in fin. versic. non obstat, qui loquitur in gratia conferendi beneficia. Anchar. consil. 161. Viso diligenter, in princ. Ioan. de Imol. consil. 121. num. 2. plene las.* ² *qui multa cumulat in l. fin. nu. 19. & seq. ff. de constit. prim. Alex. consil. 215. Non obstat, num. 4. & seq. ver. item licet, lib. 7. & infranum. 8. Vide contrarium in Conclusionem proximam precedentem, n. 11. † Amplia* ³ *vt idem sit in impetratione facta de beneficio vacante reservato etiam speciali reservatione; quia si non est facta mentio de reservatione speciali, gratia non valet in prauiudicio tertii, licet forte quoad concedentem valeret. Calder. consil. 30. alias 7. de rescript. in princ. versic. decisio non videtur.* ⁴ *† Restringe maxime,* quando gratia principis est motu proprio concessa. *Anchar. consil. 138. in pr. plenius consil. 295. Pro clariori, in princ. & consil. 161. in princ. † Amplia;* quia ⁵ *beneficium principis late non interpretatur,* quando concurrerent duo specialia, vel duae fictiones. *Decian. consil. 72. num. 22. & seq. lib. 2. † Amplia;* quia licet beneficium principis late interpretetur, tamen non receditur a verbis, neque procedit lata interpretatio, si agatur de prauiudicio tertii. *Alex. consil. 215. Non obstat, num. 4. ver. item licet, lib. 7.* ⁶ *Extende,* vt procedat, si beneficium principis sit motu proprio concessum, & ex certa scientia, quae clausulae habent vim derogationis, & tollunt omnem subreptionem; quia adhuc non prauiudicat tertio, de quo non est facta mentio. *Alex. d. consil. 215. num. 5. ver. non obstat, si dicatur, lib. 7. † Extende;* quia imo si beneficium principis habet clausulam, *motu pro-*

Tom. 1.

prio, & clausulam, ex certa scientia, & clausulam derogatoriam, non tollitur ius tertii, de quo non fuit facta mentio; quia in iis, quae Princeps ignorat, & non fit expressio, non operantur dictae clausulae. *Alexand. d. consil. 215. num. 5. & sequent. lib. 7. † Amplia,* ⁸ *quando beneficium Principis redundaret in prauiudicium tertii;* quia stricte interpretatur, vt non prauiudicet tertio. *Anchar. dict. consil. 161. in princ. supra num. 1. † Amplia;* quia concessio ⁹ *feudalis stricte interpretatur,* quando agitur de prauiudicio tertii, vel vt prauiudicet Princeps concessioni alterius, vel possessioni alterius. *Ioan. de Imol. consil. 121. In causa, quae vertitur, num. 2. & seq. † Contrarium supra Concl. preced. num. 21. † Amplia;* quia ¹⁰ *beneficium Principis stricte interpretatur etiam contra Principem,* ¹¹ *quando agitur de concessione nouorum vœtigalium, & eorum,* quae requirunt expressam mentionem, & mandatum speciale; quia non censentur concessa ex verbis generalibus, nisi sit dictum; quia soli Principi reservata sunt. *Ioan. de Imol. consil. 121. in fin. † Amplia;* quia beneficium Principis late non interpreta- ¹² *tur,* quando Princeps aliquid concedit Ciuitati subditae, & gabellas contra omnes possit imponere, & exigere; quia persona Principis, & eius bona non continentur. *Socin. consil. 302. Videbatur primo, num. 5. ver. tertio, & ultimo, lib. 2. † Extende;* quia licet ¹³ *beneficium Principis late interpretetur;* tamen litera beneficiales, seu ad beneficia Ecclesiastica obtinenda, tanquam ambitiosa strictissimam recipiunt interpretationem. *Zabarell. consilio 126. num. 6. † Extende;* quia nunquam Princeps censetur concedere ¹⁴ *aliquid, quod sibi, vel suis subditis noceat, vt si concedat Ciuitati,* quod exigat collectam etiam extra territorium a ciuibus contrahentibus, nunquam intelligitur de loco Principis, in quo ¹⁵ *ipse gabellam exigeret, ne duplici onere grauarentur, & ne retrahantur a commercio locorum concedentis. Socin. dict. consil. 302. num. 5. & 6. vbi late pro Florentinis contra priuilegia & benefici-* ¹⁶ *um Pistoriensibus concessum. † Extende;* quia in generali concessione, vel beneficio non veniunt iura fiscalia, vel Principis; ideo ex generali facultate concessa, non venit facultas includendi iura Principis, vel fisci. *Rob. Strozzius in subscriptione ad consil. Socin. 302. lib. 2. allegat Bald. in l. milites, in fin. C. de test. am. mil.* ¹⁷ *† Amplia;* quia restringitur beneficium, & donatio Principis generaliter, & vniuersaliter facta ex ratione, & causa expressis. *Oldrad. consil. 148. Factum tale est, quidam Comes, per tot. † Contrarium videtur velle Oldrad. consil. 300. num. 2. versic. item medium,* ¹⁸ *vbi, quod beneficium Principis ratione officii concessum extenditur etiam post officium. Calderin. consil. 26. alias 3. de rescript. † Amplia;* quia si beneficium Principis concessum continet iniustitiam, etiam contra concedentem, vt inferior deerahat superiori, quoad inducenda duplicia grauamina, semper fit interpretatio pro Principe. *Socin. d. consil. 302. in fin. lib. 2. † Amplia in pri-* ¹⁹ *uilegio immunitatis contra ius;* quia licet beneficium Principis contineat etiam priuilegium, tamen illud est verum in priuilegio, quod exorbitat a iure, non autem quod est contra ius commune, & contra ius tertii. *Alexand. consil. 160. Viso themate, num. 4. in fin. cum seq. lib. 2. † Amplia;* quia generalis concessio Principis, seu beneficium non comprehendit ea, quae princeps concedens ²⁰ *verisimiliter non concessisset, prout si concessit Populus Florentinus Aretinis subditis, vt exigant collectas a subditis; non tamen intelligitur de illis, a quibus exigit Commune Florentiae. Felin. in subscriptione ad d. consil. Socin. 302. lib. 2. in princ. † Extende;* quia ²¹ *si Princeps concedit Ciuitati, quod possit imponere gabellam, & ab omnibus exigere; non tamen intelligitur, quod exigat ab iis,* qui soluerunt Principi concedenti ante concessionem. *Felin. in addit. ad d. consil. Socin. 302. lib. 2. † Extende in generali confirmatione* ²² *statutorum facta per Principem;* quia non veniunt ea, quae sunt contra Principem. *Felin. vbi supra, allegat Bald. in c. venientes, colum. pen. de iniur. † Extende;* quia non veniunt ea, quae honorem superioris dehonestarent. *Felin. vbi supra, vbi ponit plurima exempla familiae de continentibus iniustitiam, vel quid simile, allegat Anchar. consil. 366. & 367. qui hoc dicit. † Extende;* quia in ²³ *restitutione quantumcunque ampla facta inferiori, non veniunt ea, per quae iura superioris diminuantur. Angel. Nicolinus in* ²⁴ *subscriptione ad d. consil. Socin. 302. lib. 2. colum. penult. versic. praeerea in restitutione. † Amplia;* quia beneficium Principis, etiam si agatur de prauiudicio Principis, stricte interpretatur, quando concedit, vel donat reservata sibi in priuilegium coronae, vel principatus; ideo in concessione regali in genere non veniunt reservata, vt supra. *Osasch. decis. 101. n. 11. & seq. vbi, quod etiam si clare* ²⁵ *concederet, non prauiudicat luccessoribus. † Extende;* quia in ²⁶ *reservatis principi, si de pluribus, aliqua concedat, caetera censentur denegata, i. quoad translationem, de offic. deleg. vbi Abb. in vlt. not. se-*

Cc 2

quicur

27 quitur Olafsch. d. de iur. 101. nu. 11. † Vide incertum Authorem post regulas Socin. reg. 1. Beneficium principis in praedictum tertij stricte interpretatur, ubi ampliat lex modis, & limitat decem. Vide, Nota speciali digna, si non exprimuntur, non conceduntur. Concl. 68. Vide, Expressio individua quando, & in quibus requiratur. Concl. 652.

Beneficium, & gratia Principis, quando stricte recipiatur interpretationem. Concl. 51.

1 BENEFICIUM † Principis, seu gratia beneficalis stricte semper recipit interpretationem. Oldrad. consil. 325. Thema 2 questionis, num. 4. ver. praeterea hic facio. † Amplia in omni gratia, & beneficio principis, per quod inducitur dispensatio contrarius commune; quia iura omnia fauent, ut ius commune conseruetur. Oldrad. d. consil. 325. in princ. ver. fauent enim. † Extende, quando agitur de derogando iuri tertij, prout si princeps concedit Castrum cum iurisdictione, licet in praedictum principis intelligatur de omni iurisdictione etiam meri, & mixti imperij; tamen quatenus derogat iuri Ciuitatis, cui Castrum subest, intelligitur solum de iurisdictione in specie, non de maiori, communem * dicit Curt. Iun. in Imperium, num. 41. & seq. ff. de iurisd. omni. 4 iud. licet dicat opinionem controuersam. † Amplia; quia procedit, quod lata sit interpretatio, quando gratia est facta motu proprio, secus si ad petitionem partis. Iaf. d. l. imperium, nu. 14. ff. de iurisd. omni. iud. late Grammat. de iur. 59. num. 55. † Amplia, quando derogatur utilitati publicae; quia tunc stricte interpretatur. Iaf. d. l. imperium, nu. 14. ff. de iurisd. omni. iud. imo stricteissime, Bald. consil. 112. lib. 1. in fine. † Amplia, quando verbum potest capi in genere, & in specie; quia semper capitur in specie & non in genere, etiam si agatur de beneficio principis. Curt. Iun. in dict. l. imperium, num. 41. ff. de iurisd. omni. iudic. Vide, Gratia principis restringitur, & quando. Concl. 53.

Beneficium inuito non confertur, & qualiter procedat. Concl. 52.

1 INVITO † non confertur beneficium, l. inuito. ff. de regul. iur. 2. † Amplia, ut adoptio non valeat sine consensu adoptati, etiam si tendat ad eius beneficium, l. nam ita diuus. ff. de adoptio. Bald. in consil. 1. Quedam Ecclesia. ver. in contrarium, lib. 1. ubi loquitur etiam in vnione, legitimatione, & emancipatione, ut non valeant inuito eo, qui consentire debet, etiam si actus fiat ad sui fauorem propter mutationem status. † Amplia; quia sicut beneficium inuito non confertur, ita nec etiam procedit, ut quis inuitus augeatur dignitate, vel ad maiorem honorem promoueat. Calder. consil. 56. An si Episcopus, in princ. quod est 1. de translat. Episcop. ubi, quod Episcopus non promouetur ad Cardinalatum inuitus. † Amplia, ut nec conferatur beneficium inuito ob publicam utilitatem, quando publica utilitas est contraria priuatae utilitati eius, cui confertur, ita Cald. d. consil. 56. in princ. ver. sic. & si dicatur, alias 1. de translat. prelat. † Declara, ut non procedat ampliatio, quando ob munus publicum beneficium conferretur, l. assumptio. ff. ad mun. 6 cipal. † Amplia, ut procedat etiam respectu spiritualium; quia quis ad fidem inuitus suscipiendam non cogitur, c. de Iudeis. 45. distinct. † Amplia; quia gratia concessa alicui per Papam cum clausula decreti irritantis, vel cum clausula, anteferri, ita demum operatur, & habet effectum, si is, pro quo concessio est facta, voluerit uti gratia praedicta, alias non. Calderin. d. consil. 56. alias 1. de translat. prelat. num. 2. ver. sic. & ad idem facit. Oldrad. consil. 304. num. 10. ver. illud etiam mirabiliter. † Amplia, ut nec Papa possit laicum inuitum facere Episcopum, vel Cardinalem, ex quo nunquam consensit in matrimonio spirituali; secus si iam esset Clericus, vel Episcopus; quia posset transferre inuitum, & promouere, necdum ex causa, sed etiam sine causa. Calderin. d. consil. 56. circa 9. fin. ver. facit igitur, num. 4. quod est 1. de translat. prelat. † Limita, nisi Papa transferat Episcopos ex causa utilitatis Ecclesiarum; secus si pro honore personarum; quia primo casu inuiti compelluntur transire, secundo vero casu secus. Calderin. consil. 57. quod est 2. de translat. prelat. † Limita; quia minoribus, & aliis inhabilibus conferuntur multa beneficia pro eorum utilitate etiam inuitis. Abb. consil. 91. Quoad primum, num. 1. in fin. & num. 2. ver. sic. nec est curandum, lib. 1. † Idem est in prodigo; quia ipsi inuito datur curator ad sui utilitatem, l. 1. ff. de curat. furio. Abb. dict. consil. 91. num. 3. lib. 1. † Idem est; quia mulieri luxuriose viuenti datur curator. Abb. dict. consil. 91. num. 3. lib. 1. † Idem est; quia fatuus, &

dementi etiam praesumptio datur curator; quia medicus potest eum inuitum curare, & facta curatione etiam inuito, datur medico actio ad repetendas expensas factas in medendo. Abb. dict. consil. 91. num. 4. lib. 1. † Limita; quia creditor compellitur saltem 14 causatiue recipere debitum sibi a debitore offerente ad effectum, ut debitor obtineat ab solutoriam, & liberationem. Signorol. Homod. consil. 42. Amplius non repetito casu, num. 2. † Limita in 15 carcerato, cui deberet manus amputari, nisi soluat intra certum tempus; quia si habet, unde soluat, potest alius soluere pro eo, vel etiam Iudex ex officio, & cogitur ratum habere, nec potest dicere, quod prius voluisset stare carceratus, vel quod manus sibi amputaretur. Castren. in l. quamuis, ff. solut. matrim. Vide, Soluere quando possit tertius pro tertio, & meliorem conditionem facere. Concl. 352. Vide, Statum suum mutare in melius nemo compellitur. Concl. 419.

Beneficium quid sit, & beneficia Ecclesiastica qualia ab initio. Concl. 53.

1 BENEFICIUM † nihil aliud est, quam beneuola actio tribuens gaudium capientibus. Aegid. Bellam. consil. 20. num. 17. Abb. consil. 47. Illud de iure, num. 3. ver. hinc etiam conuenit. libro 2. † Extende; quia etiam feudi concessio dicitur beneficium tamquam beneuola actio tribuens capienti gaudium, cap. 1. ex quibus causis feud. amit. † Beneficia Ecclesiastica, qualia fuerint ab initio 3 instituta, & qualia medio tempore, & vltimo fuerint, quales Beneficiari, ut tollatur contrarietas iurum, distinguenda sunt tria tempora, ut dicit Abb. in sua quest. 3. Sempronius Clericus, colum. 5. in fin. cum sequen. ver. ad tertium. Primum tempus Apostolorum, in primitiua Ecclesia, de quo omnia erant communia, & Clerici nihil proprium habere poterant, sed conuersi vendebant pradia, & pretium deferrebant ad pedes Apostolorum. Secundum tempus fuit post tempora eorundem Apostolorum; quia coeperunt conseruare bona pro Ecclesia in vniuersali, & ex fructibus bonorum poterant Episcopi dispensare, quibus volebant, & expediebat, cap. certe, 12. quest. 1. & tunc emanarunt iura, quod Clerici habentes proprium non possent participare de bonis referuatis in communi Cathedralibus pro indigentibus, ut in illo text. Tertio vero tempore cum Christi fideles non essent ita feruentes, coeperunt Clerici omni scandalo cessante possidere propria & beneficia, & Ecclesiae coeperunt construi, & dotari non solum pro indigentibus, sed etiam pro ministris seruientibus, & aliter beneficia non poterant construi, cap. nemo de consecr. dist. 1. & inde obseruatum est, quod nobiles, & diuites habentes proprium possunt habere beneficia, & de fructibus viuere, & etiam habere plura, cap. de multa, in fin. de preben. ex dispensatione Papae.

† Et rursus idem Abb. in quest. 4. incipit. Titius Clericus, colum. 4. 12. vsque in fin. cum seq. num. 12. ver. in quarto & vltimo dubio. Quarit, an Beneficiarius possit bona sua propria patrimonialia referuare consanguineis, vel alias illa conseruare cum fructibus, & viuere de redditibus ecclesiasticis, & arguit, quod non, & quod peccat mortaliter, postea probat contrarium, deinde in colum. antepenult. ver. ad solutionem, repetit iura antiqua, quando omnia communia erant Clericis, & laicis Christianis; quia pretium deferrebatur ad pedes Apostolorum; postea, quod ceperunt retinere bona, & concedere, quod etiam Clerici haberent proprium, de quo viuere tenebantur & non apponebatur manus, ad deputata ad vsum pauperum. Vltimo ceperunt dotari beneficia, ita quod vna portio deberetur Beneficiario indistincte, & secundum ista tempora Clericus potest viuere de fructibus Ecclesiasticis, & conseruare patrimonialia, & de illis libere disponere; dum tamen non mala intentione faciat cum auaritia thesaurizando, & suos diuites faciendo. † Differre, an agatur de causa beneficiari, & sic de titulo beneficii, an agatur de proprietate bonorum Capellae, quae adhuc non est in beneficium erecta. Alexand. consil. 215. Non distat, num. 2. & 3. ver. item clausula, lib. 7. ubi, quod beneficium potest vacare, in bonis vero secus est, & vniio facta etiam motu proprio, tanquam de beneficio, quod non erat beneficium, non valet.

Beneficia Ecclesiastica qualia praesumantur a primæua erectione. Concl. 54.

1 BENEFICIA † talia praesumuntur a primæua institutione, qualia de iure esse debent; ideo praesumuntur habere sufficientes redditus pro ministris, & oneribus incumbendis. Cald. consil.

2. *consl. 165. circa med. ver. pro parte contraria, alias 10. de probatio.* ¶ Amplia in tantum, ut etiam Ecclesia, vel beneficium Ecclesiasticum non possit constitui sine dote concedenti, *c. nemo, de consecr. distin. 1. vbi, quod sine Episcopo, & sine dote, non potest constitui noua Ecclesia.* ¶ Extende idem in Monasterio; quia non debet sine dote edificari. *Calderin. consl. 375. alias 46. de testamen. circa princip.*
 4. *versic. nec obstat, si dicatur.* ¶ Amplia; quia beneficia omnia praelumuntur secularia. *Rota dec. 2. de prebend. in nou. alias 32. Vide plenius per Malcard. Concl. 172. Beneficium ex prima institutione seculari, vbi limitat, nisi per 40. annos probetur status regularis, & aliis modis.* ¶ Beneficia Ecclesiastica cognoscuntur ex lex qualitatibus, de quibus per Gig. *de pensionibus, quest. 99. in fin.* Prima est, quando non potest prouideri de eo, nisi per Episcopum, vel Ecclesiasticum superiorem. Secunda, quando sibi non potest retinere, sed prouidere debet. Tertia, quando Clerico tantum fit prouisio. Quarta, quando habet annexum quid spirituale, ut officium dicat. Quinta, quando est perpetuum. Sexta est, quando pura fit prouisio, non adiecta pactione aliqua, & hac omnia ante eum possit Abbas *consl. 47. Illud de iure, in princip. lib. 2. vbi clarius distinguit, vide eum.* ¶ Limita in Ecclesia fratrum Mendicantium; quia imo legans constitui altare, & beneficium, legata etiam certa dote, beneficium vtique erigitur, & legatum dotis in alios pios vsus dicte Ecclesie conuertitur, ex quo nihil proprium habere possunt mendicantes. *Calderin. consl. 343. alias 14. de testam. vbi in fin. dicit etiam auctoritatem Episcopi non requiri; quia sunt exempti.*

Beneficia Ecclesiastica de sui natura omnia sunt perpetua. Concl. 55.

1. **B**ENEFICIA ¶ Ecclesiastica de sui natura omnia sunt perpetua de iure communis. *Lap. alleg. 9. disput. at. nu. 3. plenius Franc. Marc. dec. Delphin. 1071. Queritur, an beneficia, lib. 1. quia sicut matrimonium carnale est perpetuum, ita etiam istud spirituale, sed loquitur in Praelato, idem Franc. Marc. dec. 1120. nu. 22. & quod beneficia de iura communis presumantur perpetua, facit clem. per literas, de probat. plene Bologn. in addit. ad consl. Ioan. de Anan. 14. in fin. allegat. c. 1. de Capel. Monach. in 6. Roman. consl. 345. Circa primum, nu. 13.* ¶ Et procedit in omnibus beneficiis, etiam Episcopatus; quia debent esse perpetua. *Roman. d. consl. 345. num. 13.* ¶ Ratio est; quia beneficium debet esse perpetuum mansurum. ¶ Item; quia respectu maiorum, in quibus contrahitur matrimonium spirituale, non potest esse matrimonium ad tempus spirituale, sicut neq; carnale in aliis, in quibus non contrahitur matrimonium, sed quaedam filiatio adoptiua, sicut adoptio non potest esse temporalis, ita neque adoptio spiritualis, hac omnia plene *Roman. d. consl. 345. Circa primum, nu. 12. & 13.* ¶ Extende; quia propterea collatio beneficiorum debet esse perpetua, non temporalis. Vide, *Collatio beneficiorum debet esse perpetua. Concl. 422.* Et propterea ¶ sine causa institutus in beneficio non potest amoueri, idem Franc. Marc. dec. 480. nu. 2. lib. 1. ¶ Extende; quia si dubium est, an beneficium sit perpetuum, vel temporale, semper in dubio iudicandum est perpetuum. *Bologn. in addit. ad consl. 14. Ioan. de Anan. ¶ Amplia, ut procedat, etiam si ex fundatione possit beneficiarius ad libitum amoueri; quia adhuc sunt perpetua beneficia; quia intelligitur cum causa cognitione. Bologn. in addit. ad consl. Ioan. de Anan. 14. in fin. ver. preterea.* ¶ Amplia; quia beneficiati, & intulati in Ecclesia dicuntur necessario perpetui; quia dicuntur Ecclesie filii, qui non possunt esse temporales.
 10. *Anton. de Butr. consl. 3. nu. 2. ver. pro decisione, & consl. 51. nu. 2.* ¶ Amplia in beneficiis curatis; quia licet sint regularia, & sub Abbate; tamen quia institutio spectat ad Abbatem, & commissio curae ad Ordinarium, non sunt amouibiles curati. *Franc. Arctin. consl. 63.*
 11. *In presenti consultatione, in princ.* ¶ Declara ampliationem, ut procedat in beneficiis pleno iure spectantibus ad collationem Abbatis; quae non sunt de mensa, neque manualia, neque dependentia; secus si sunt talia; quia potest cura committi, si Abbas sit exemptus; quia respicit iurisdictionem, non autem ordinem Episcopalem. *Arctin. d. consl. 63. nu. 3. ver. pro iis facit. Vide, Collatio beneficii debet esse perpetua. Concl. 422.* ¶ Limita; quia ad sunt etiam beneficia manualia, quae conferuntur per Abbates. *Lap. d. alleg. 9. nu. 4. & sunt prioratus, qui dicuntur obedientia; ex quo sub sunt Monasterio, & sunt amouibiles. Feder. de Sen. consl. 134. in fin. ver. ad secundum, & per totum illud consilium, vbi de beneficio etiam simplici, in quo Episcopus instituit ad praesentationem Abbatis, quod sit manuale, & idem Feder. consl. 200. in princ. & per tot. Vide,*

Tom. 1.

tum beneficia esse manualia, quando sunt dependentia à Monasterio, ut licet Abbas conferat perpetuo Monacho; poterit tamen amoueri ad placitum. *Franc. Arctin. consl. 62. In presenti consultatione, nu. 4. ver. pro iis facit. Abb. in c. cum inter R. in secundo not. nu. 2. de electione. Fed. de Sen. consl. 259. Casus talis, in princ.* ¶ Extende limitationem, ut etiam procedat in beneficio manuali curato; quia cura erit manualis. *Franc. Arctin. d. consl. 63. nu. 4. ver. pro iis facit.* ¶ Extende in tantum manuale non vacare, ut eueniens vacatione possit Abbas locare bona beneficii manualis. *Arctin. d. consl. 63. nu. 4. & 5. ver. in breuiter.* ¶ Extende; quia licet manualia deuoluantur ad Papam, si intra sex menses non fiat prouisio; tamen donec Papa prouideat, Abbas, & Ordinarius, ad quem spectat institutio, possunt in eo ponere custodiam, vel æconomum, & fructus locare, dummodo non conuertant in vsus suos. *Arctin. d. consl. 63. nu. 5. & seq.* ¶ Extende, etiam si Abbas, & Contentus simul facerent statutum, quod manualia essent perpetua; quia non valet, si non est confirmatum à superiore, & adhuc poterunt reuocari instituti perpetuo. *Feder. de Sen. d. consl. 259. Casus talis in princ.* ¶ Re-stringe, nisi Papa conferat beneficium manuale ad vitam; quia efficitur obedientiaris Papae, non Abbatis, quando facit Papa ex certa scientia, alias secus, *cap. cum inter R. de electione. vbi Abbas col. 4. nu. 10. ver. in gl. 2. vbi, quod remanet subiectus Abbati, quod reliqua, & in 3. notab. nu. 2.* ¶ Limita; quia ex particulari constitutione possunt esse beneficia annalia. *Lap. d. alleg. 9. per tot. vbi de beneficio manuali, si conferatur per Papam, an collatio sit perpetua, vel non.* ¶ Limita; quia, ut prouideatur parochianis distantibus à parochia, potest erigi Capella manualis, in qua Ecclesia matrix, vel eius Rector deputabit Capellanum ad libitum suum, ut Sacramenta ministrare; quia etiam manualia possunt esse secularia beneficia. *Lap. allegat. 67. nu. 6. ver. quæro, nunquid, quod intellige de consensu Episcopi, & non aliter, ut ibi Lap. qui dicit hunc etiam ab Episcopo instituendum.* ¶ Limita in beneficio, seu Capella sub proprietate alicuius Ecclesie; quia in ea ponuntur Capellani ad libitum, de qua loquitur idem *Lap. d. alleg. 67. nu. 6. ver. sed nunquid alio modo.* ¶ Declara; quia beneficia manualia non dicuntur proprie vacare, nisi in casu, & ad effectum negligentiae. *Cald. consl. 247. alias 26. de prebend. Arctin. consl. 63. nu. 6.* ¶ Limita; quia possunt esse seruientes Ecclesie non intulati, quibus tamen portio perpetua fructuum assignatur, & isti faciunt quandam tertiam speciem; quia non habent titulum, tamen non sunt amouibiles nisi ex iusta causa, *cap. ad hoc, cum glo. de offic. Vicar. Anton. de Butr. consl. 3. & consl. 51. in princip. Vide, Collatio Papa quando alteret naturam beneficii collati. Concl. 443.*

Beneficium Ecclesiasticum non potest conferri laico. Concl. 56.

LAICO ¶ beneficium conferri non potest, *cum adeo, de refer. 1. Gemin. consl. 91. nu. 2. ver. primo respectu, vbi dicit maxime procedere in beneficio curato, & in quocunque beneficio; quia non confertur, nisi clerico. Abb. in c. ex literis, num. 3. ver. item nota, quod laicus, de translatio. plene Gig. de pensio. quest. 22. nu. 12. versic. quarto facit. Boet. dec. 171. vbi de * communi, & de communi attestantur * Felin. in d. c. cum adeo, de refer. nu. 4. & Ioan. de Selua in tract. de benefic. in 3. parte quest. 6. ¶ Amplia, ut nec conualidetur collatio, etiam si postea efficiatur clericus; quia tempus datae collationis attenditur. *Feder. de Sen. consl. 290. nu. 8. ver. videatis textum, allegat. c. si eo tempore, de rescript. in 6. Felin. in d. c. cum adeo, num. 4. & seq. de rescript.* ¶ Amplia, ut procedat etiam in expectante, qui si impetrat literas ad beneficium, & non sit clericus, licet postea efficiatur, etiam si incederet in habitu clericali, & destinatione esset clericus, ita *Feder. de Sen. d. consl. 290. num. 8. ver. facit etiam, vbi sequitur Io. And. reprobat. Compstet. qui contrarium tenuit.* ¶ Amplia in praesentato ad beneficium; quia si tempore praesentationis non est clericus, non potest habere beneficium, etiam si postea efficiatur clericus. *Lambert. de iure patro. lib. 2. part. 1. q. 7. art. 2. in si. vbi, quod ita vidit priuari plures praesentatos non clericos, & idem reperit in cod. lib. part. 1. q. 7. art. 7. vbi plures allegat.* ¶ Amplia in pensio, ne reseruata; quia si is, cui est reseruata, non est clericus, licet postea efficiatur, reseruatio est nulla. *Gigas tract. de pensio. quest. 22. per tot. am, maxime num. 16. versic. secundo ampliat. & ita tenuit Rota, ut per Vestan. dec. 139. lib. 3. in causa Barchinonen. quae loquitur, quando constabat, quod postea accepit tonsuram.* ¶ Amplia, ut procedat, etiam si Papa conferat beneficium, vel reseruet pensionem motu proprio; quia si non est clericus tempore gratiae, non valebit. *Gig. d. tract. de pensio. q. 22. per tot. am, maxime, num. 15.* ¶ Amplia, etiam si Papa mandet prouideri scholari cupienti se clerici.*

Cc 3

cleri.

clerali charactere insigniri; quia non potest illi conferri beneficium, nisi postquam fuerit clericus. Abbas d. cap. ex literis. num. 3. ver. item nota, quod laicus de transit. sequitur Boer. decif. 171. num. 8. ver. nec potest secundum eum. † Amplia, etiam si Papa nominet aliquem clericum; quia non probatur clericus, sed debet probare. Boer. d. decif. 171. num. 12. † Amplia, ubique quis est petitor beneficii, semper debet probare se clericum, alias non obtinebit. Boer. d. decif. 171. num. 15. & hanc partem tuetur Mascard. Conf. 302. num. 13. & seq. † Contrarium; quia imo opponens electo, quod non sit clericus, debeat probare, tenent multi, quos refert Boer. d. decif. 171. num. 16. † Declara; quia aut oppositio fit contra personam per viam obiectus, & obiciens probat; aut contra gratiam, & petitor beneficii iustificat gratiam. Boer. d. decif. 171. num. 17. † Amplia; quia ad obtinendum beneficium clericatus debet probari, etiam si nullus opponat. Boer. d. decif. 171. num. 17. † Extende; quia imo iudex debet ex se inquirere, antequam confirmet electum, aut instituat presentatum, an sit clericus. Boer. d. decif. 171. num. 17. & num. 21. tenet hanc partem, vbi num. 22. dicit ita servari per curias Francie. † Contrarium, quod imo parte non opponente, non debeat iudex repellere non ostendentem se clericum, est magis communis opinio, ut attestatur Boer. d. decif. 171. num. 21. & 22. † Limita quoad fori privilegium; quia sufficit quasi possessio, Boer. d. decif. 171. num. 13. Grammat. decif. 81. in fin. Mascard. Conf. 302. num. 9. ver. primum omnium, & num. 14. ver. quod vero. † Limita in possessore beneficii; quia non tenetur probare se clericum. Boer. d. decif. 171. num. 13. allegat Rotam in antiq. decif. 312. quae est 13. de probatio. Aegid. decif. 612. † Restringe, dummodo probetur quasi possessio clericatus per longum tempus decem vel viginti annorum. Gemin. confil. 91. num. 2. quem sequitur Boer. d. decif. 171. num. 13. & 14. Limita, † quando beneficium longo tempore tenuit tanquam clericus; quia praesumitur, quod sit clericus. Boer. d. decif. 171. num. 8. † Et longum tempus est decem vel viginti annorum. Gemin. d. confil. 91. num. 2. sequitur Boer. d. decif. 171. num. 13. & Grammat. d. decif. 81. in fin. † Contrarium, quod diuturnitas temporis non reuelet illegitimum institutum in beneficio, communem dicit Grammat. d. decif. 81. num. 15. † Limita, quando esset in quasi possessione clericatus longo tempore. Grammat. d. decif. 81. circa fin. † Restringe, quando esset extraneus forensis, puta Ultramontanus. Boer. decif. 171. num. 13. Grammat. d. decif. 81. in fin. Restringe, † quando vendicaret beneficium, & sic ageret ad canonizationem gratiae, & petitorio. Boer. d. decif. 171. num. 12. Mascard. Conf. 302. num. 10. & seq. Grammat. d. decif. 81. in fin. † Extende maxime, quando esset possessor beneficii. Boer. d. decif. 171. num. 13. allegat Rotam decif. 13. de probat. in antiq. alias 312. Vide, Loci in quibus sunt capaces spiritualium, vel non. Conf. 4.

Beneficium qualificatum an possit conferri non qualificato. Concl. 57.

BENEFICIUM, seu praebenda subdiaconalis, diaconalis, vel sacerdotalis, potest conferri non habenti illum ordinem, si modo est in aetate, vel ordinem suscipere possit. Abb. & alii in cap. cum in cunctis. §. inferiora, de electio. † Amplia, ut procedat etiam in expectantibus; quia clericus expectans praebendam potest acceptare subdiaconalem, vel requirentem sacrum ordinem, licet non sit ille in ordine tali, dummodo sit in aetate legitima, Feder. de Sen. confil. 290. num. 8. ver. sed ponamus. † Amplia, ut multo magis procedat, vel iam diaconus possit acceptare beneficium, vel praebendam requirentem minorem ordinem. Feder. de Sen. d. conf. 290. num. 8. ver. sed ponamus, vbi, quod ita fuit pluries iudicatum. † Contrarium tamen refert iudicasse Bonifacium VIII. contra impetratorem diaconalem, ut non possit acceptare praebendam subdiaconalem. Feder. de Sen. d. confil. 290. num. 8. sed istud ipse ibi impugnatur. † Contra dictas ampliaciones faciunt multa iura, quae volunt, quod ordo requisitus ad beneficium, debeat adesse tempore provisionis, electionis, vel praesentationis, clem. vt ij qui de aetate & qualitat. † Declara; quia aut ordo est annexus respectu aptitudinis, & sufficit, quod prout sit habilis ad illum ordinem; aut ordo est annexus respectu actus, & debet adesse tempore provisionis. Abbas d. cap. cum in cunctis, §. inferiora, num. 10. & seq. de electio. vbi, quando dicatur aptitudine, vel actu, dat exempla, ut si beneficium est curatum, vel sacerdotale, de iure dicatur aptitudine; si vero statutum dicat, quod debeat tempore collationis esse presbyter, tunc actu requiritur, vide Rocho. de Curte tract. de iure patron. ver. honorificum, num. 26. & seq. vbi, quod in fundatione dicitur ordo actu necessarius, quando

testator hoc disposuit. Vide, Aetas beneficiatorum qua requiritur. Concl. 338. Vide, Qualitas requisita in dispositione, de quo tempore attendatur. Concl. 38.

Beneficia Ecclesiastica non possunt detineri sine canonica institutione. Concl. 58.

BENEFICIA † Ecclesiastica non possunt detineri sine canonica institutione, c. beneficium, de reg. iur. in 6. Gemin. confil. 109. in princip. † Et propterea non potest de facto compromitti titulus beneficiis; quia arbitramentum non daret titulum sine canonica institutione. Gemin. confil. 109. in princip. vbi hoc declarat, † Amplia; quia ut fiat adiudicatio beneficii, non sufficit probatio per famam, plene Mascard. Conf. 171. An beneficii vacatio. Amplia † in tantum, ut omnis dispensatio ad plura, vel aliqua beneficia habeat tacitam conditionem, dummodo canonice conferantur. Gemin. confil. 106. in fin. ver. nec obstat, & conf. 126. in princip. ver. item dispensatio. † Amplia; quia neque spoliatus restituitur sine titulo in beneficialibus, & spiritualibus. Vide, Spoliatus in beneficialibus debet restitui, & quando secus. Concl. 388. † Amplia; quia possidens beneficium tenetur ostendere titulum legitimum Episcopo inquirenti, neque datur appellatio, vide plene Mascard. Conf. 180. Beneficium habens. Vide, Possessor non tenetur docere de titulo, & quando secus. Concl. 439. † Limita; quia bene potest quis deputari ad officium alicui altari ex deuotione laicorum, & iste non erit beneficiatus, sed officiator, vel Capellanus. Bald. conf. 18. Posito pro constanti, lib. 5. † Limita; quia bastardus licet non possit habere beneficium ecclesiasticum; si tamen fuit institutus, & prout, & possedit per decem annos, praesumitur dispensatus. Anchar. conf. 117. Satis impertinens, Lap. alleg. 89. in fin. Gom. super reg. de triennial. q. 24. Castad. decif. 3. de procur. in fin. & decif. 4. de restit. spol. Ferret. conf. 172. num. 4. Vide, Opinio & reputatio communis multa operatur. Concl. 157. † Limita; quia is, qui obtinuit beneficium ex resignatione, vel permutatione, non tenetur docere de titulo sui authoris, sed sufficit probatio possessionis, vel quod haberetur pro tali, & triennalis possessio sufficit, vide Mascard. Conf. 75. Beneficiatus an teneatur, & plenius Concl. 180. Beneficium habens quid probare cogatur.

Beneficii appellatione veniunt omnia beneficia, & quae. Concl. 59.

BENEFICII † appellatione veniunt omnia beneficia, etiam maiora, dummodo non sint dignitas, personatus, vel beneficia curata. Oldr. conf. 1215. n. 6. ver. quaedam ex intentione, qui loquitur in dispensatione illegitimi. † Amplia, imo quod appellatione beneficii veniunt etiam dignitates in materia fauorabili, puta in facultate, vel privilegio conferendi; quia istud est beneficium Principis, & late interpretatur. Cald. confil. 225. quod est 4. de concess. praebend. in princip. maxime ver. item super obtinendis. † Amplia; quia etiam in litteris impetrationum, in quibus mandatur prouideri de beneficio, si fiat mentio in Cathedrali, venit Canoniciatus in Cathedrali, si non fiat mentio de Cathedrali, venit Canoniciatus extra Cathedrali. Cald. conf. 252. alias 31. de praebend. † Limita; quia non veniunt Hospitalia, quae non conferuntur in titulum. Cald. confil. 65. in princip. alias vnic. de suppl. negli. prelat. Zabarell. conf. 117. in princip. † Limita; quia Hospitalia proprium non est, neque dici potest beneficium, & quod non datur in titulum ab Episcopo, non est institutum, ideo quae assignantur non in titulum, non sunt beneficia. Cald. conf. 251. in princip. vbi, quod Vicaria temporalis, Sacristia habens mediam praebendam, & similes non habentes titulum non sunt beneficiati proprie. † Limita; quia gratia stricta, & odiosa, prout expectatiua ad beneficium cum cura, & sine cura, non comprehendit praetimonium, maxime, quando de consuetudine loci non venit appellatione beneficii. Abb. conf. 47. Illud de iure, per tot. lib. 2. † Extende, quia in materia odiosa, & restringibili, appellatione Ecclesiae parochialis non venit Ecclesia Parochialis habens Collegium, & sic dignitatem. Abb. d. conf. 47. in fin. lib. 2. secus si materia esset fauorabilis. † Limita in Abbacia, quae appellatione beneficii non comprehenditur in expectatiua, vel mandato de prouidendo; quia speciali nota digna est. Lap. alleg. 85. nu. 10. ver. sed nunquid, & n. 11.

Benefi-

Beneficium simplex quod dicatur. Concl. 60.

SIMPLEX + dicitur beneficium, quod non habet curam, neque populum, etiam si sit sacerdotale. *Lap. alleg. 117. Anchar. conf. 17. n. 4.* + Amplia; quia dicitur simplex beneficium, licet residentiam continuam requiratur; ideo iura de curatis loquentia in istis non habent locum, maxime, si iura sunt poenalia, vel correctoria. *Petr. de Anchar. conf. 59. In publicis relationib. in princ.* + Amplia; quia Ecclesia licet sit curata, prout Ecclesia Collegiata, in qua plures ad curam instituuntur, non dicuntur curati, & in eis non habent locum poenae de beneficio curato. *Anchar. d. conf. 59. num. 3.* Vide, Beneficia quae dicantur requirere residentiam, vel non. *Concl. 62.* Vide, Beneficia curata quae dicantur, & quae simplicia. *Concl. 63.*

Beneficia plura simplicia habere non est prohibitum. Concl. 61.

BENEFICIA + plura simplicia habere non est prohibitum a iure; ideo quia simul potest retinere sine dispensatione Ecclesiam, & Canonicatum in collegiata, & altare simplex rurale, in quo testator mandavit divina celebrari pro anima sua. *Lap. alleg. 36. in princip. verum absque dispensatione.* vbi, quod ita servatur ex generali consuetudine, & idem tenet in *alleg. 117. Philippus. num. 3. ver. 2. in contrarium. colum. 3.* + Contrarium dicit *Egid. Bellam. consil. 6. num. 13. ver. tertius articulus. circa fin.* vbi, quod imo obtinens plura beneficia minora etiam simplicia sine dispensatione Episcopi potest priuari, maxime, quando requirunt residentiam personalem. + Declara; quia hodie secundum Sacrum Concilium Tridentinum num. 24. cap. 17. de reformatione, vnicui tantum simplex haberi potest beneficium, & si non sufficiant redditus ad victum, potest alterum conferri, si modo ambo non requirant residentiam. + Amplia, ut procedat, etiam si vnum sit curatum, & aliud simplex etiam requirens residentiam. *Lap. d. alleg. 117. Philippus. num. 3. ver. in contrarium. vsq. in fin.* vbi respondet ad omnia contraria, quod non refert, ex quo potest per alium deferuire, & pro hac opinione est etiam *Oldra. conf. 165.* qui ambo reprobant *Innocent. in cap. fin. de Cleric. non resid.* tenentem contrarium, & *Lap. allegat. Ioan. Andr. in addit. ad Specul. eod. tit. §. 1. & idem Lap. alleg. 118. num. 2. in fin. ver. imo etiam. & num. 3.* vbi eadem repetit. + Declarat *Cardin. Zabar. conf. 3. circa fin. versic. in praemissis.* ut procedat, quando Capella non requirit continuam residentiam; sed si continuam, quae faceret incompatibilitatem; quia vtrumque non posset habere propter residentiam continuam in vtroque requisitam. + Amplia, ut procedat, etiam si parochialem curatam obtinens, haberet Capellam Sacerdotalem in eadem parochia, & sic sub eodem tecto Ecclesiae; quia incompatibilitas sub eodem tecto non procedit in Ecclesia inferiori non habente collegium, nec in aliis beneficiis, quae non repraesentant Capitulum. *Lap. d. alleg. 117. n. 3. in fine. ver. nec obstat. & num. 4.* Vide, Beneficia plura sub eodem tecto retineri non possunt, & quando fecus. *Concl. 66.* + Amplia, ut procedat nedum de iure, ut quis possit habere plura beneficia simplicia, sed etiam de generali consuetudine sciente, & patiente Papa. *Lap. d. alleg. 36. in princ.* Vide, Consuetudo particularis circa pluralitatem beneficiorum sub eodem tecto. *Concl. 835.* + Amplia; quia de iure communi potest quis habere plura beneficia sine cura, ex quo ambo residentiam non requirunt. *dem. gratia. de rescript. Abbas consil. 96. Ad clar. ram. colum. 2. circa princip. vers. de iure autem communi. lib. 2.* + Extendit maxime, quando vnum non sufficit pro victu beneficiati; quia tuta conscientia potest obtinere secundum glossam in *cap. cum iandudum. de prebend.* Abbas dicto *consil. 96. colum. 2. in princip. lib. 2. ver. contrariam sententiam.* + Amplia; quia illud, quod dicitur, quod potest quis habere duo beneficia, quando non sunt incompatibilia, ut quia vel de iure, vel de consuetudine ambo non requirunt residentiam, procedit etiam in praesentatione, & institutione, quae est legitima, facta ad vnum beneficium simplex, de eo, qui aliud simplex obtinet. *dicto consil. 96. colum. 1. vers. ad secundum. & per tot. lib. 2.* vbi tollit contraria. + Limita in Religiosis, in quibus ambitio magis prohibetur; quia ipsi non possunt habere plura beneficia, etiam simplicia. *Federic. de Sen. consil. 132. Casus talis est. in fin. num. 3. versic. quia licet prioratus.* Vide, Beneficia plura sub eodem tecto retineri non possunt, & quando fecus. *Concl. 66.* Vide, Consuetudo circa pluralitatem beneficiorum. *Concl. 834.*

Beneficia quae dicantur requirere residentiam, vel non. Concl. 62.

BENEFICIA + simplicia, quae non habent curam animarum, etiam si sint sacerdotalia, regulariter non requirunt continuam residentiam; ratio est; quia in eis potest per alium deferuire. *Lap. alleg. 117. qui loquitur in Capella patronata, in qua institutus voluit celebrari, & idem tenet allegat. 36. in princ. Petr. de Anchar. conf. 17. n. 4. ver. quaedam sunt beneficia.* + Extendit in tantum ista simplicia, prout Canonicatus, Clericatus, & similia, non arctare ad residentiam, ut nec Episcopus possit compellere ad continuam residentiam, sed bene ad deferuiendum per se, vel alium, & requiritur monitio. *Petr. de Anchar. d. conf. 17. n. 4. vers. quaedam sunt beneficia.* + Declara, quod licet plura beneficia simplicia quis possit habere; tamen potest ordinarius compellere per subtractionem fructuum, & priuationem ad deferuiendum, & deferui facendum; quo casu datur optio obtinendi, quae velit retinere. *Lap. d. alleg. 117. in fin.* Vide, Beneficia plura simplicia habere non est prohibitum. *Concl. prox. praeced.* + Amplia; quia Canonicatus de consuetudine Italiae non requirunt residentiam. *Abb. consil. 96. Ad clar. ram. col. 2. in princ. vers. contrariam sententiam. lib. 2.* vbi dicit consuetudinem esse a iure approbatam. + Hodie ista consuetudo & abusus per Concilium Tridentinum est sublatus; quia imo tam in Cathedralibus, quam in Collegiatis tenentur Episcopi constituere tertiam partem fructuum in distributiones quotidianas, quae debentur residentibus, *sess. 21. c. 3. de reformat. & plenius sess. 22. c. 3. de reformat.* Imo in tantum tenentur residere, ut non possint abesse, nisi per 3. menses anni, & contrafacientes priuati prima vice medietate omnium fructuum, secundo anno omnibus fructibus, & vltius possunt priuari, si perseuerent ultra secundum annum, *sess. 24. c. 12. de reformatione.* vbi tollitur contraria consuetudo. + Limita, nisi statuta Ecclesiae, vel institutio, aut alia dispositio testatoris aliud suadeat; quia illis standum est, ut per *Innocent. & alios in cap. fin. de Cleric. non resid.* & hoc potest esse variis modis, ut quandoque teneatur residere continuo, vel ad tempus, per se, vel alium, sub poena priuationis omnium fructuum, vel partis, vel beneficii, prout cantat institutio. *Petr. de Anchar. d. conf. 17. num. 2. vers. quaedam sunt beneficia.* + Limita; quia curata beneficia omnia requirunt residentiam personalem, & continuam, & hac ratione emanauit *cap. de multa de prebend. Lap. d. allegat. 117. n. 3. ver. & ista videtur. c. extirpanda. de prebend. cap. licet canon. eod. tit. in 6. Lap. alleg. 118. in princ.* + Declara, quod licet Curatus, & Parochus teneatur ad continuam residentiam; tamen per alium potest celebrari facere Missam; quia non tenetur per seipsum. *Lap. d. alleg. 117. in fin. & d. alleg. 118. num. 2. ver. nec obstat.* + Extendit, quod residentia in curatis beneficiis adeo requiritur continua, ut beneficiatus, si non resideat, possit compelli nedum per subtractionem fructuum, sed etiam per priuationem tituli beneficii. *Petr. de Anchar. d. consil. 17. in princip. vers. hanc conclusionem.* + Limita; quia absens pro seruitio Ecclesiae, vel in studio Theologiae, siue obtineat curatum, siue alias residentiam requirens, habetur pro residente. *Petr. de Anchar. dicto consil. 17. num. 3. versic. dixi tamen.* + Limita etiam ex privilegio Papae, vel ex privilegiis studiorum; quia obligatus ad residentiam habetur pro residente, prout est in studio Bononiae. *Petr. de Anchar. d. consil. 17. per totum.* Vide, Privilegia diversorum studiorum in genere. *Concl. 726.* + Limita; quia non potest quis obtinere, neque posset quis institui ad duo beneficia etiam simplicia, quando vtrumque requirit personalem residentiam. *cap. fin. de Cleric. non resid. gloss. in dem. gratia. de rescript.* + Declara tamen; quia Episcopus posset hoc casu dispensare. *Abbas consil. 96. Ad clar. ram. colum. 2. vers. nil ergo. lib. 2. vbi hoc declarat.* Vide, Residentiam requirunt omnia beneficia de iure communi. *Concl. 250.*

Beneficia curata quae dicantur, & quae simplicia. Concl. 63.

BENEFICIA + curata dicuntur parochiales Ecclesiae, & alia omnia beneficia, quae habent potestatem fori poenitentialis. Vide, Curatum beneficium quando dicatur. *Concl. 1101.* Vide, Parochialis Ecclesia quae dicatur. *Concl. 93.* + Amplia; quia procedit, ut beneficium habens potestatem fori poenitentialis dicatur curatum, etiam si habitu, & non exercitio hoc sit verum, puta, quia omnes parochiani recesserunt. *Cardinal. Zabar. consil. 48. Quidam nobiles. num. 1.* + Contrarium dicit *Federic. de Sen. consil. 135. Casus talis. vbi;* quod beneficium alias curatum, & parochialis non dicitur incompatible cum alio curato, quando alterum est sine exercitio

cura, vt quia recesserunt omnes parochiani, etiam si recipiat ad sepulturam, quæ sola non inducit curatum. † Limita; quia simplicia dicuntur, & præsumuntur omnia beneficia; quia in dubio non præsumitur cura, neque quod beneficium habeat parochia, nec populum, nec iurisdictionem, nec facultatem soluendi, & ligandi. *cap. dudum, de electio. Lap. alleg. 117. num. 3. vers. in contrarium. & alleg. 118. num. 2. vers. quod autem.* † Limita; quia ex eo, quod Ecclesia habet ius baptizandi, non dicitur curata. *Federic. de Sen. d. conf. 135. in fin. Vide supra, Baptismus non facit. Conclus. 21. Vide, Beneficium simplex quod dicatur. Concl. 60.*

Beneficia incompatibilia quæ dicantur. Concl. 64.

TRIPLEX † est incompatibilitas, prima est in pluribus curatis, dignitatibus, vel personatibus; secunda est in pluribus Canonatibus eiusdem Ecclesiæ; tertia est in pluribus requirētib; continuam residentia, vel de iure communi, vel de iure speciali, extra hos tres casus non reperitur alia incompatibilitas, secundum Card. Zabarell. *conf. 3. per tot. vbi declarat.* † Curata plura dicuntur inuicem incompatibilia; ideo quis non potest habere duo beneficia curata, sed per adeptionem secundi vacat primum. *cap. de multis, de præbend. Card. Zabarell. d. conf. 3. Domina P. num. 1. & seq.* † Extēde, vt idem sit in duabus dignitatibus, vel duobus personatibus, vel in dignitate, & personatu, vel in dignitate, & curato; & idem est in personatu, & curato; quia semper sunt incompatibilia, & per allectionem secundi vacat primum. Card. Zabarell. *d. conf. 3. num. 1. & seq.* † Plura residentia continuam personalem requirētia sunt incompatibilia, vel vnum curatum, & vnum requirēns continuam residentiam; ideo retineri non possunt. *Innoc. in cap. fin. de Cler. non resid. qui dicit in casu monitionis illa vacare, & licet circa vacationem ad sint opiniones; quia datur optio obtinenti secundum Oldrad. conf. 165. Lap. alleg. 117. in fin. tamen oritur incompatibilitas, & potest priuari illa obtinēs, licet ipso iure non vacet curatum per allectionem secundi incompatibilis propter residentiam. Petr. Anchar. confil. 59. per tot.* † Declara; quia possunt obtineri duo requirētia residentiam non continuam, sed talem, cui potest commode in vtroque seruire, vt est Capella requirēns Missæ celebrationem, & Canonici requirēns residentiam; quia residentia Capellæ momentanea est. Card. Zabarell. *d. conf. 3. per tot. maxime in fin. vers. in præmissis.* † Dignitates plures sunt incompatibiles, vel quia habeant curam animarum, licet non sint parochiales, vel quia requirunt residentiam; ideo facta monitione potest induci priuatio. *cap. statutum, de electio. in 6.* † Declara; quia dignitates honorariæ, quæ habent solum locum honorarium in choro sine cura, & sine administratione (prout Parmæ) non requirunt residentiam, neque faciunt incompatibilitatem. *Innoc. in d. cap. de multis. vers. sed si vocetur. num. 6. de præben. Gemin. cap. 1. num. 7. de consuet. in 6. Card. conf. 30. num. 6.* † Sub eodem recto quis non potest habere duo beneficia facientia Capitulum, veluti primam dignitatem, & Canonici; item nec duos Canonici, de aliis secus. *Lap. d. alleg. 117. num. 3. in fin. vers. nec obstat, & num. 4. vbi reddit rationem, concord. Feder. de Sen. conf. 120. Questum est, per tot. vbi, quod Canonici obtinēs, & præbendam potest allequi Capellaniam sub eodem recto, & quod primum non vacat, nisi statuto, consuetudine, vel privilegio vtrumque; requireret præcisam residentiam, & idem tenet Card. Zabarell. *d. conf. 3. Domina P. per tot. maxime num. 5. vers. in præmissis.* Vide, Beneficia plura sub eodem recto retineri non possunt. *Conclus. 66.* † Amplia; vt procedat etiam in Ecclesiis regularibus; quia quis non potest esse prior duarum Ecclesiarum Conventualium, nec beneficiatus in duabus curatis regularibus. *cap. cum singula, de præben. in 6. Federic. de Sen. conf. 35. num. 3. vers. hinc est.* † Amplia in Abbatis, seu Abbatibus; quia quis Abbas in duobus Monasteriis esse non potest, & eo ipso, quod creatur Abbas, vel Abbatissa Monasterii noui, cessat esse Abbas alterius Monasterii si acceptat secundum. *Federic. de Sen. conf. 29. in fin. vers. ad vltimum, vbi apostilla videtur velle, quod ipso iure non videatur primæ Abbatie renunciare.* † Extēde etiam ad beneficia simplicia regularia; quia regularis duo beneficia etiam simplicia habere non potest; quia ambitio magis prohibetur religiosis, quam secularibus. *Federic. de Sen. confil. 132. in fin.* † Canonici duo non possunt haberi in eadem Ecclesia, & per allectionem secundi vacat primum ipso iure. Card. Zabarell. *d. conf. 3. num. 4. vers. vltra hæc.* † Præbendæ duæ in eadem Ecclesia non possunt obtineri, & obtenta secunda, prima vacat. *dem. fin. de præben. Federic. de Sen. conf. 120. in princ. vbi declarat, diuino modo duæ præbendæ tendant ad idem; secus si vna sit præbenda canonicalis, & alia prophana, puta pro magistro Clericorum; quia tunc vtram-**

que habere quis potest. † Et quod duæ præbendæ canonicales non possunt obtineri in eadem Ecclesia, & qui obtinet secundam, faciat ipso iure vacare primam. *Abb. conf. 96. Ad clarum. col. 1. in fin. vers. ad secundum lib. 2. allegat cap. per litteras, de concess. præbend. & dem. fin. eod. tit.* † Personatus duo non possunt simul haberi; quia sunt incompatibiles, & per allectionem secundi vacat primum. *cap. de multis, de præbend. Zabart. d. conf. 3. num. 1. Vide plenius in duabus Conclus. proxime seqq.*

Beneficia plura curata retineri non possunt. Concl. 65.

BENEFICIA † plura curata habere regulariter quis non potest. *cap. de multis, de præbend. vbi, quod per allectionem secundi curati vacat primum. Abb. confil. 38. in questione. col. 1. vers. secundum principalem lib. 2.* † Extēde, vt non solum vacet primum, quod obtinet, per allectionem secundi curati, sed etiam extinguitur gratia ad curatum, si ante effectum gratiæ adeptus est curatum. *Abb. d. conf. 38. col. 2. vers. tertio principaliter lib. 2. allegat dem. gratias de rescript. & extēde, quod dicitur, expectatiam consumi ex acceptatione incompatibilis curati, vt procedat etiam si expectatiua sit ad curatum, & acceptauerit canoniciatum incompatibilem, vel è conuerso; quia eadem est ratio, quæ in curatis. Abb. d. conf. 38. col. 2. vers. tertio principaliter lib. 2.* † Ratio est; quia propter periculum animarum parochianorum hoc fuit inductum, ideo cessantibus parochianis cessat dispositio. *cap. de multis, de præbend. & cap. licet canon. de electio. in 6. ita Feder. de Sen. conf. 145. in fin. vers. item non obstat glossa.* † Extēde; quia procedit, siue obtineat ea ex aliquo titulo, siue sit intrusus in eisdem, ne intrusus sine titulo aliquo sit melioris conditionis. *Abb. d. conf. 38. in princip. vers. nec obstat lib. 2.* † Extēde; quia etiam si longo tempore tenuerit, non præsumitur dispensatio, licet eam alleget. *Abb. d. confil. 38. col. 1. vers. secundo principaliter lib. 2.* † Extēde; quia neque præsumitur vnio etiam per quadraginta annos; quia requiritur tempus immemorabile. *Abb. d. confil. 38. col. 1. vers. secundo principaliter lib. 2.* † Amplia; quia licet per allectionem secundi beneficii curati, vel incompatibilis vacet primum; tamen sola acceptatio secundi non inducit vacationem primi, nisi vltra collationem, & acceptationem, adeptus fuerit possessionem secundi pacificam, iuxta a not. in d. cap. de multis, de præbend. & eid. Bellam. conf. 10. num. 49. & 50. vers. circa octauum. Castren. conf. 265. in 1. art. in princ. Declara; quia imputatur ei, qui secundum incompatibile acceptauit, & habuit pacificam possessionem, si postea post impetrationem factam à tertio de primo, perderet etiam secundum; quia sibi imputet; secus est, si statim facta impetratione secundi, & habita possessione pacifica mora fuit illi; quia tunc vtroque carere non debet. *Castren. d. confil. 265. per totum lib. 2. vbi intra quantum tempus vacet primum, & possit impetrari.* † Vide omnino Alphonsum Hoiedam in tract. de benefic. incompatibil. part. 1. cap. 13. per totum, vbi num. 12. constituit regulam affirmatiuam, quod per adeptionem secundi curati, vacat primum curatum. Vide infra, Beneficia incompatibilia si quis assequatur, quomodo, & quando inducatur vacatio. *Conclus. 69.* † Extēdit num. 14. in curatis secularibus, & regularibus. † Item num. 15. si obtineat plura curata ex dispensatione; quia acceptando secundum, vacat prima. † Item num. 16. & seq. extēdit, etiam si fuerit spoliatus primo curato vacante; quia non datur restitutio; quia videtur voluntarie renunciasset; & quia notorie constat de non iure, contrarium videtur cap. solite, de rescript. spoliatus cum pluribus, quæ allegat, & tollit, ne procedant hoc casu num. 19. sed num. 68. & seq. distinguit plures casus, & num. 73. & seq. aut est notorium, quod non habet ius, vel non. † Declarat num. 18. nisi haberet dispensationem à Sede Apostolica, & quoad fructus debitos vsque ad diem adepti secundi incompatibilis, allegat Capr. in tract. regular. reg. 90. num. 29. † Item num. 20. extēdit etiam in eo, qui occupat secundum curatum, & se in eo intrudit, & idem tenet Abb. d. confil. 38. in princ. vers. nec obstat lib. 2. ne intrusus sine titulo sit melioris conditionis. † Item num. 21. extēdit etiam in primo beneficio curato, in quo adipiscens secundum habebat solum ius ad rem; quia facilius perditur ius ad rem, quam in re. *gloss. in dem. gratias de rescript. Capr. d. reg. 90. num. 32.* & dicit procedere, etiam si acceptans secundum protestetur contrarium; quia non est in facultate sua. † Extēdit Abb. d. confil. 38. vers. tertio principaliter lib. 2. vt habens expectatiuam, si consequitur incompatibile, perdat ius expectatiuæ ad rem competens, seu in spe. † Item num. 22. extēdit, etiam si secundum non sit sufficiens pro sustentatione, adeo quod etiam secundum sit necessarium pro congrua sustentatione.

ratione. † Item *num. 23.* extendit, etiam si primum sit pingue, & secundum sit tenue; quia imputandum est illi, qui accepit secundum. † Item *num. 24.* extendit, etiam si protestetur, quod non intendit dimittere primum; quia protestatio contraria est facto. † Item *num. 25.* extendit etiam stante consuetudine contraria, & *num. 26.* refert contrarium, quod consuetudo excuset, & *num. 27.* declarat, quod procedat in prescriptione immemorabili, & *num. 28.* & *seq.* multa de immemorabili, quae habet vim privilegii, & *num. 31.* dicit, quod consuetudo iniqua non releuat, & non est seruanda; & tandem distinguit, quod si subest causa rationalis, consuetudo immemorabilis etiam in praedictum Ecclesiae valet, alias non. † Amplia in tantum, ut si assequens secundum curatum contendat retinere primum, utroque priuatur, ita *extrauag. execrabilis. §. quae vero. de prebend. & dignitat.* Alphonf. de benefic. incompatibil. part. 1. cap. 13. *num. 79. & seq.* † Item efficitur irregularis. gloss. dict. *extrauag. execrabilis. ver. ad sacros.* † Restringe, ut non procedat, nisi in curatis dignitatibus, & personatibus, & officiis. *n. 79.* † Item, quando non habuit pacificam possessionem utriusque, *ibi n. 79. versic. secundo declaratur.* vbi *num. 90.* quando dicitur non pacifice possedisse. † Et procedit, quod non sufficit pacifica possessio curae, nisi etiam bonorum pro maiori parte. *num. 80. versic. tertio declaratur.* † Item, si non sunt curata vere quoad forum penitentiae, vel large quoad forum contentiosum, *ibi in fin.* † Vide tamen Abbat. dicto *consil. 38. in questione. num. 2.* vbi, quod eo ipso, quod possedit longo tempore duo curata, efficitur execrabilis, & inhabilis ad beneficia; ideo non valet expectatiua ei concessa. Abbat. dicto *consil. 38. num. 2. lib. 2.* † Limita; quia possunt dari casus, in quibus quis de iure communi retineat plura beneficia curata. Innoc. & Hostiens. in *cap. extirpanda. de prebend. in 6.* quos refert & sequitur Lap. allegat. *36. in fin.* † Limita in Hospitalibus; quia quis potest habere plura Hospitalia, etiam si quolibet Hospitaliale haberet curatam annexam, & sic posset isto casu plures curatas quis retinere. Lap. allegat. *36. in fin.* qui dicit ita seruari in practica, allegat Genzel. in *clen. super literis. de prebend.* † Limita, quando sunt curata habitus, sed non actus, ut quia non ad sunt parochiani; tunc non habet locum *cap. de multa. de prebend.* Feder. de Sen. *consil. 80. num. 2. versic. item non obstat. quod. colum. final.* & latius *consil. 135. per tot.* † Contrarium videtur velle Feder. de Sen. *consil. 145. in fin.* vbi allegat Innocent. in *cap. de multa. de prebend.* & Archid. in *cap. licet canon. de elect. in 6.* & dicit opinionem Hostiens. & Ioan. Andr. tenentium contrarium non esse Euangelium. † Limitatur regula; quia imo obtinens secundum curatum retinet primum, & non vacat, quando vnum pendet ab alio, ita idem Alphonf. Hoied. tractat. de benefic. incompatibil. part. 1. cap. 13. *num. 33. versic. praedicta tamen conclusio.* † Item, quando habet vnum curatum in titulum, aliud secundum in commendam, vel contra, *ibi num. 34.* † Item, quando acceptasset secundum calore iracundiae, *num. 35.* † Item, si acceptasset secundum licentia sui superioris, siue in aliena, siue in eadem diocesi; quia licet quoad eum vacet primum; non tamen quoad superiorem, si non vult, *num. 36.* † Item, si acceptans secundum, probabiliter ignorabat primum habere, ut quia sibi absenti fuit collatum, *num. 37. v. quae ad 47.* vbi, qualiter probetur haec ignorantia, vel ne, & an stet iuramento. † Item, quando dubitat probabiliter de collatione primi; quia non vacat, *num. 47.* † Item, si acceptans secundum non potest percipere fructus, *cap. si tibi concessio. de prebend. in 6.* quia requiritur pacifica possessio, vel quod per eum non flet. Alphonf. vbi supra *n. 48.* † Item extendit, si a secundo fuit reiectus, & non potuit possidere. *cap. commissio. de elect. in 6.* Alphonf. vbi supra *num. 49.* † Item extendit, quando secundum per se non esset curatum, sed haberet forte vnum curatum. *cap. super eo. de prebend. in 6.* Alphonf. vbi supra *num. 50.* † Item, si secundum esset curatum quoad distributiones, sed non quoad curam, *ibi num. 51.* † Declarat tamen, ut non procedat, si esset dignitas, personatus, vel officium, propter *cap. de multa. de prebend.* † Item, si secundum esset curatum ad tempus, non perpetuo, *ibi num. 52.* † Item, si secundum esset curatum habitu, sed non actu, *num. 53.* vbi de * communi. † Item, si Episcopus ex causa dispensaret, *num. 54.* vbi contrarium verius, * quod solus Papa dispensat, & * communem dicit. † Item, si beneficium secundum esset curatum de facto, non de iure. *ibi num. 55.* † Item, quando eodem tempore conferuntur, ita quod non est dare prius, neque posterius, *n. 56.* † Item, quando ipsa beneficia tempore adepti secundi non essent ambo curata, sed postea effecta curata, *num. 57.* nam tunc tenetur intra sex menses eligere alterum, quod maluerit. *Capr. d. reg. 9 o. n. 88.* † Item, si secundum beneficium reputatur curatum, cum non sit, vbi sup. *ver. decimo septimo declaratur. num. 58. in fine.* † Item, si in beneficio curato potest

exerceri per Vicarium cura, *ibi num. 58. in fin.* † Impetrari quando possit beneficium primum vacans per assecutionem secundi incompatibilis, aliqui tenent, quod postquam habuit pacificam possessionem secundi per duos menses, sed *Castr. consil. 265. lib. 2.* dicit, quod istud est arbitrium iudicanti; quia si is, qui obtinuit secundum incompatibile, habuit pacificam possessionem per duos menses, vacat primum, & potest impetrari, licet assequens postea priuatur secundo; quia carebit utroque; sed si primum impetratur statim, & secundum non potuit pacifice consequi, debet redire ad primum. † Declarat tamen; quia impetratio primi redditur valida ab euentu, puta, si statim, quod ei, qui secundum acceptauit, fuit facta impetratio, & mortalis super secundo, in qua assequens obtinuit; quia iudicatur ab euentu, ac si a principio habuisset pacificam possessionem. *Castr. d. consil. 265. circa fin. lib. 2.* Vide plenissime per Mascard. *Concl. 183. Beneficij vacatio per assecutionem alterius.* vbi, quid probare debeat impetrans per talem vacationem assecutionis incompatibilis.

Beneficia plura sub eodem testamento retineri non possunt, & quando secus. *Concl. 66.*

BENEFICIA † plura sub eodem testamento quis habere non potest. *Cald. in cap. postulasti. de concess. prebend. in 4. quest. c. 1. de concess. prebend. in 6. & cap. fin. de prebend. Lap. alleg. 117. Philippus. num. 3. versic. sed quantum ad primam.* † Rationem assignat; quia rector Praelatus dicitur caput, Canonici vero, & inferiores Clerici dicuntur membra, & non conuenit, quod vnus, & idem sit caput, & membrum; quia si pater, ergo non filius; si caput, ergo non membrum. *Lap. d. alleg. 117. num. 3. versic. sed quantum ad primam.* vide plures rationes per Signor. *consil. 112. Quidam Presbyter. num. 4. & seq. vbi num. 6.* allegat istam eandem. † Amplia, ut quis duas praebendas sub eodem testamento regulariter habere non possit. *Feder. de Sen. consil. 20. in fine. versic. in questione igitur. cap. litteras. de concess. prebend. clem. fin. de prebend. Rom. consil. 328. Praesens consultatio. num. 6. versic. secundo principaliter.* vbi dicit verum in praebendis spiritualibus in tantum, ut per assecutionem secundae vacet prima. † Exter de maxime; quia Canonicus in eadem Ecclesia non potest habere plures Capellas, sed per adeptionem secundae vacat prima, *d. cap. litteras. cum ibi not.* & ita videtur innuere Abbat. *consil. 70. videretur primo. in princ. lib. 1. versic. item & secundo.* † Extende; quia imo duo officia similia in eadem Ecclesia non licet habere; quia necessarium est desicere in seruitio, & Ecclesia decoloratur. Abbat. *d. consil. 70. in princ. lib. 1.* † Extende; quia per adeptionem secundae praebendae spiritualis in eadem Ecclesia vacat nedum prima, si eam obtinet, sed etiam vacat ius ad primam, quam expectat. ita *Roman. consil. 328. num. 6.* † Restringe. quando praebenda esset temporalis consistens in fructuum perceptione; quia cum sit quid profanum, cadit etiam in laicum, & non facit incompatibilitatem. ita *Roman. dict. consil. 328. num. 8. & seq. vbi,* quod quando dispositio non valeret in praebenda spirituali, debet intelligi de temporalis, ut valeat, & ibi apostill. in *ver. temporale.* dat concordant. † Amplia, ut multo minus admittatur tripliciter beneficiatus in eadem Ecclesia, *d. c. litteras. de concess. prebend. & c. clem. fin. de prebend. cum ibi not.* Feder. de Sen. *consil. 205. in pr.* † Limita, ut non procedat in Ecclesiis, in quibus non adest Praelatus, & Capitulum; quia solum incompatibilitas provenit in Prelato capite Capituli, & in Canonici; in aliis autem beneficiis, ut in Prelato, qui potest habere aliam Capellaniam, vel in Canonico & Capellano, vel in parochiali Ecclesia, & aliud altare, non procedit incompatibilitas ratione testis. *Lap. d. allegat. 117. num. 3. in fin. versic. nec obstat. & num. 4.* vbi declarat, quod non est paternitas, & filiatio, nec distinctio capitis, & membri in istis, imo in *fin. alleg. tenet,* quod etiam Praelatus possit esse in sua Ecclesia Canonicus, secundum Ioan. Andr. in *cap. Ecclesia. de preb. in 6. concord. Feder. de Sen. consil. 120. per totum.* vbi ait Canonici cum posse habere Capellaniam, ac etiam retinere Canonicatum, & dignitatem, item Canonicatum, & officium, & per assecutionem secundi non vacat primum; quia Episcopus potest dispensare, & quod Canonicus possit habere Capellam sub eodem testamento; imo quod incompatibilitas non habeat locum sub eodem testamento, nisi sint plures dignitates, vel plures personatus, aut plures Canonicatus, & praebendae. *Cardin. Zabarell. consil. 3. Dominus P. per totum.* & idem tenet Abbas dicto *consil. 70. videretur primo. in fine.* vbi allegat Federic. de Sen. *praedicto consilio lib. 1.* † Secus in duobus Canonicatibus; quia duo Canonicatus sunt duo membra, requirunt duo consilia, & vota in eodem corpore, videlicet in Capitulo; ideo etiam in illis intrat incompatibilitas eadem ratione, sed in Canonicatu, & Capellania secus est.

est. *Lap. alleg. 117. n. 4. vers. & eadem ratione. Feder. d. consil. 120. per tot.* ubi est casus de Canonatu, & Capella. *Cardin. Zabar. d. consil. 3. n. 4. & sequitur Feder. Abbas d. consil. 70. in fin. lib. 1.* † Limita ex dispensatione Episcopi; quia potest habere quis dignitatem, & Canonatum; ita tamen, quod non habeat duas voces, sed vnam tantum, & per hoc non dicitur habere duas praevidendas; quia dos dignitatis hoc casu non erit praevidenda. *Feder. d. consil. 120. in fin.*

† *per tot. Lap. d. alleg. 117. in fin.* Vide, *Dispensatio ad plura sub eodem*

12 *recto an concedatur. & per quos. Concl. 470.* † Declara, quod obtinens duo sub eodem recto requiritur praecisa residentiam, puta, Canonatum, & praevidendam, ac Capellaniam ex dispensatione Episcopi, non habebit integras distributiones Canonatus, sed diminutas pro tempore servitii Capellae. *Feder. de Sen. d. consil. 120. in fin. vers. poterit ergo.* † Contra limitationem tenet Signor. *consil. 112.* ubi allegat pro utraque parte, tandem dicit, quod non potest, imo Canonicus obtinens dignitatem eiusdem Ecclesiae censetur renuntiare Canonatu. † Sed pro limitatione, quod imo Episcopus possit dispensare ex causa, ut quis habeat in eadem Ecclesia Archipresbyteratum habentem duas praevidendas, & etiam Canonatum, & praevidendam simul, tenet *Feder. de Sen. consil. 206. per totum.* si tamen qualitas personae, vel servitium Ecclesiae hoc exposcat, alias non. † Declarat *Abb. dicto consil. 70. in fin. lib. 1.* quod hodie de consuetudine potest quis duo beneficia sub eodem recto retinere, quando concurrunt, quod non habent residentiam, vel quod alterum non sufficit pro substantiatione beneficii. † Declara limitationem, ut si primo quis retinet dignitatem, & curam, prout est Ecclesia Collegiata Archipresbyteralis, postea obtineat Canonatum, non vacat primum; secus in casu conuerso; quia assequutio non curati non facit vacare curatum, sed contra; vel quod hoc sit verum in comparabilibus; secus si sunt incompatibilia; quia assequutio secundi facit vacare primum, siue sit minus, siue sit maius. *Signor. d. consil. 11. in fin. vers. an per assequutionem.* † Limita de generali consuetudine approbata; quia potest quis habere duo simplicia in eadem Ecclesia; imo dignitatem, & Canonatum, & valet talis consuetudo. *Abbas consil. 96. Ad claram. colum. 2. in princip. vers. contrariam sententiam. lib. 2. Roman. consil. 328. Praesens consultatio. num. 6.* in fin. allegat *Boill. in cap. 1. de consuetud. in 6. & alia iura.* Vide, *Consuetudo particularis circa pluralitatem beneficiorum sub eodem recto. Concl. 835.*

Beneficia regularia regularibus, secularia secularibus conferenda. Concl. 67.

1 **B**ENEFICIA † secularibus conferri solita regularibus non possunt conferri. *c. super eo. de regular. †* Extende, ut procedat nendum in beneficio simplici in Ecclesia Collegiata, in qua videtur particularis ratio, ne homines disparis professionis simul socientur. *c. in noua. 16. quae 1. & in clem. 1. de elect. sed etiam in omni simplici beneficio seculari; quia ratio generalis in d. c. super eo. de reg. est, ne redeant ad seculum. Franc. Aretin. consil. 7. Procedendum. num. 3. & seq. vers. sed tamen hoc praesupposito.* † Restringe, nisi monasterium habens membra secularibus conferri solita, vnum & incorporatum esset Monasterio habenti omnia sua membra regularia, & regularibus conferenda; quia tunc membra vniuerbi poterunt conferri regularibus. *Angel. consil. 247. Punctus, Papa vniuerbi per tot.* † Restringe, nisi beneficiumulare in Ecclesia esset Curata, non Collegiata; quia de iure communi potest conferri regulari praedicatori. *Agid. Bellam. consil. 41. n. 5. vers. imo, quod plus est. & num. 6.* † Restringe; quia secularia regularibus possunt conferri ex dispensatione superioris habentis facultatem dispensandi. *Agid. dict. consil. 41. num. 4. vers. secundo quia.* † Restringe, quando beneficiumulare esset effectumulare ex praescriptione legitima 40. annorum, de qua in *cap. cum beneficio. de praebend. lib. 6.* † Amplia; quia solus Papa potest dispensare cum regulari, ut habeat beneficium simplexulare, siue sit beneficiumulare in Ecclesia Collegiata, siue extra, & per se stans, & collatio, & dispensatio Episcopi est nulla; quia non potest inferior tollere legem superioris, nisi reperiatur permissum. *Fran. Aret. consil. 7. n. 4. vers. quod Monachus.* † Extende, ut procedat, etiam si talis regularis efficiatur Episcopus, cui de beneficio simplici seculari fuerat prouisum; quia licet Papa in promotione det illi retentionem beneficiorum, quae prius obtinebat; tamen non sanatur prima collatio nulla; quia talis retentio praesupponit collationem valuisse, non autem habilitat, neque sanat. *Fran. Aret. d. consil. 7. n. 4. vers. pater igitur.* ubi, quod per talem dispensationem Papa, quod retineat cum Episcopatu, non confert Papa ius de nouo. Vide,

Beneficia promota ad Episcopatum vacant, & quando. Concl. 72. † Amplia; quia in tantum regularis est incapax beneficii simplicis secularis sine dispensatione Papae, ut si Episcopus contulerit beneficium simplexulare regulari, collatio nulla non conuallidetur, etiam si post collationem nullam Papa erigat tale beneficiumulare in beneficiumulare, etiam si postea ille nulliter prouisus efficiatur Episcopus. & Papa concedat retentionem obtentorum; quia nisi Papa sciuerit nullitatem collationis, non conuallidat illam, & ita debet intelligi *Anton. de Butr. in c. dudum. il. de elect. ita declarat Franc. Aretin. d. consil. 7. nu. 4. vers. & per praedicta verba.* † Vide etiam *Concilium Tridentinum sess. 14. c. 10. & 11. de reformat. vbi mandat regularia regularibus, secularia secularibus conferenda, cum seculares incapaces existant regularium, & contra regulares secularium.* † Regularia beneficia aut sunt vniuerbi, & dependentia, prout manualia; aut sunt subiecta pleno iure regulari; vniuerbi, & dependentia dicuntur de mensa, & nunquam vacant; alia vero non sunt de mensa, & vacant. *Aretin. consil. 63. In praesenti consultatione. num. 1. in fin. cum seq. vers. sed tamen is non obstat.* † Quandoque tamen beneficia pleno iure subiecta accipiuntur pro manualibus, & dependentibus. *Aret. d. consil. 63. num. 3.* Vide, *Religiosis beneficia secularia obtinere non potest, & quando secus. Concl. 148.* Vide, *Regularis Ecclesia potest habere beneficia secularia de licentia Episcopi. Concl. 92.*

Beneficiati plures ad eundem titulum, & eandem Ecclesiam, an esse possint, & quomodo. Concl. 68.

BENEFICIATI † & intitolati plures ad eandem Ecclesiam, eundemque titulum esse non possunt; quia sicut vxor non potest esse plurium; ita nec Ecclesia. *cap. cum non ignores. de praeb. Anton. de Butr. consil. 3. num. 2. vers. pro decisione.* quod duplicatur *consil. 51.* Vide, *Cura Ecclesiae an penes duos intitolatos esse possit. Concl. 1098.* Vide, *Caput vnicum conuenit cuiusque corpori vero, vel mystico. Concl. 72.* † Declara, ut plene *Anton. de Butr. consil. 3. per tot. vbi,* quod est verum, quod plures intitolati ad idem beneficium non possunt esse, licet pro exercitio curae ultra Rectorem etiam ponantur Capellani perpetui, qui appellantur Afissi. Vide, *Praetuli inferiores quando constituant Vicarios. Concl. 497.* † Limita; quia ultra verum intitolatum, & habentem directum titulum possunt adesse Capellani deputati ad exercitium curae, qui dicuntur habere quasi titulum; eo quia perpetuo sunt deputati ad exercitium, & tales Capellani appellantur Afissi, seu Afissini, de quibus in *c. ad hoc. de offic. Vic. cum gl. Anton. de Butr. d. consil. 3. in princip.* quod duplicatur *consil. 51.* † Limita; quia possunt esse Vicarii perpetui, qui dicuntur habere titulum vtiliter, sed non directum. *Butr. d. consil. 3. num. 3. vers. quidam assumuntur.* quod duplicatur *consil. 51.* *Agid. consil. 2. in princip. vbi,* quod Vicarius agens contra Rectorem, non agit contra seipsum, cum sit eadem Ecclesia. † Limita; quia possunt esse stipendiati, qui habent certam praevidendam, sed non dicuntur intitolati. *Butr. d. consil. 3. n. 2. in fin. vers. quidam sunt in Ecclesia stipendiati. & num. 3.* † Limita; quia in eadem Ecclesia possunt esse plures instituti, prout praevidendi Canonici, & vnus potest agere contra alium. *Agid. consil. 2. num. 1. & seq. †* Extende; quia diuersis respectibus dominium eiusdem rei potest esse penes plures; quia Episcopus dicitur Dominus Ciuitatis, & Princeps secularis est Dominus, & Episcopus, Archidiaconus, & Archipresbyter sunt intitolati in eadem Ecclesia diuersis respectibus. *Agid. dict. consil. 2. num. 10.* † Declara; quia si plures Capellani ad curam Ecclesiae introducti sunt, stipendiati dicuntur pro cura animarum; non tamen ipsi dicuntur habere curam animarum. *Agid. Bellam. consil. 38. in princ. num. 1. & ideo in eis non habet locum cap. de multa. de praebend. nec cap. licet canon. de elect. in 6.* neque alia iura contra habentes curam animarum; secus si essent Vicarii perpetui. *Oldrad. consil. 67. per tot. quem sequitur Cassa. decis. 11. in fin. de praebend. Vide, Parochia vna potest habere plures curatos. Concl. 96.*

Beneficia incompatibilia si quis assequatur, quando, & quomodo inducatur eorum vacatio. Concl. 69.

BENEFICIUM † secundum assequens curatum debet primum dimittere; quia primum vacat ipso iure. *cap. de multa. de praeb. qui text. procedit solum in curatis. Oldrad. consil. 155. Thema, cuidam Clerico. Anchar. consil. 59. per totum.* † Declara, ut procedant praedicta, quod per assequutionem secundi incompatibilis vacat primum, si pacificam possessionem secundi consequitur, alias non. *Cald. consil. 266. alias 5. de praebend. in princ. vbi intelligit, nisi*

nisi steterit per eum, qui potest assequi; quia tunc vacat etiam non facta assequutione, vel si renuntialet sine causa prouisione de secundo, vel adesset malitia ex parte non assequentis. Geminian. *confil. 78. colum. 2. ver. ad secundum dubium.* † Intelligit, quod sufficit pacifica possessio facti, licet non sit pacifica iuris; quia error iuris non excusat. Innocent. in c. *constitutis. de appellat. in princ.* sequitur Geminian. *confil. 101. vers. ad tertium.* † Extende declarationem, ut idem sit in monacho promotus ad Abbatiam alterius ordinis; quia non definit esse monachus primi monasterii, donec pacificam possessionem habuerit Abbatiae, & adhuc debet habere alimenta & necessaria a primo monasterio. Calder. *confil. 398. alias 13. de regular.* † Declara, ut infra. *in ver. refringe.* vbi dantur duae restrictiones, & declarationes. † Declara totam istam materiam; quia licet per assequutionem secundi Curati vacet primum Curatum ipso iure; non tamen intelligas, ut titulus in primo omnino extinguatur; quia si ordinarius veller ipsum beneficium in primo persequere, non indigeret nouo titulo. Ancharan. *confil. 59. in fin.* † Amplia in tantum, ut si ipsa plura curata obtineat sine dispensatione aliqua, nedum incurrat crimen pluralitatis, de quo in d. c. *de multa. de preb.* sed etiam efficiatur inhabilis ad obtinendam, & ordinem, secundum *extrag. execrabilis. de preb. & dignit.* Gemin. *confil. 106. in fin. num. 11. versic. & ideo in hac materia.* Hodie ex Concilio Tridentino *sess. 7. c. 4. in nouatur. c. de multa. & sess. 24. c. 17. de reform.* si retinet ultra sex menses, priuatur omnibus obtentis beneficiis. Vide, Beneficia plura curata retineri non possunt. Concl. 66. vbi plenius. † Amplia; quia si quis assequatur Archipresbyteratum, vacat Canonicatus, & praebenda, quos obtinet idem in eadem Ecclesia à die pacificae possessionis. *cap. litteras. de concess. preb. Fed. de Sen. confil. 206. Reuerende Pater. in princip.* † Amplia, ut idem sit in translatione monachi, vel promotione de vno ordine ad alium; quia definit esse monachus primi ordinis à die possessionis in ordine, ad quem transfertur. Calder. *confil. 398. alias 13. de regular.* † Amplia, ut procedat vacatio primi incompatibilis per assequutionem secundi, etiam si apprehensio secundi beneficii incompatibilis sit iniusta, & de facto, ut quia sciebat sibi ius non competere, & secundum sibi non deberi. *c. cum qui. de prebend. in 6. Gemin. d. confil. 78. in princ. vers. non obstat. si dicatur.* & latius *confil. 106. num. 1. vers. tertio arguitur.* † Amplia, ut quae dicta sunt de vacatione primi beneficii, procedant etiam de vacatione iuris ad rem competentis in primo beneficio incompatibili ex gratia, prout ex electione, vel praesentatione; quia per assequutionem pacificam secundi incompatibilis, vel si per eum steterit, vacat tale ius ad rem vel in re. Geminian. *d. confil. 78. colum. 2. num. 3. versic. ad secundum.* per *dem. gratia. de rescript.* vbi, quae dicatur pacifica possessio hoc casu. † Extende, ut imo etiam si prouisus de secundo haberet ius ad rem ex impetratione in forma pauperum, per solam acceptationem secundi vacat tale ius ad rem, etiam si secunda gratia non subsistatur, nec pacifica possessio obtineatur. † Extende; quia habens gratiam expectatiam acceptandi curatum, si assequatur aliud curatum, vel vicariam perpetuam, vacat ius expectatiuae ad primum curatum, etiam si possessionem secundi non acceperit, dummodo stet per illum. Roman. *confil. 336. Circa primum. in prin.* † Extende, ut procedat, siue habens ius ad curatum, assequatur aliud curatum ex prouisione per obitum, siue ex resignatione. Roman. *d. confil. 336. num. 7. ver. quoad secundum.* vbi loquitur in re-signatione ex causa permutationis. † Extende, etiam si curatum assequatur ex causa permutationis esset de iure patronatus laicorum, qui non praesentantur; quia sufficit, quod post collationem consenserint patroni. Roman. *d. confil. 336. n. 7. & seq. ver. quoad secundum.* per *rot. vbi in fin.* quod habet locum, etiam si non habuerit possessionem secundi, si per eum steterit. † Extende, ut d. *elem. gratia. de rescript.* procedat, quod per assequutionem secundi perdat ius ad rem competens in primo incompatibili, etiam si possessionem pacificam secundi non habuerit, dummodo steterit per eum, quo minus illam habere voluerit. Geminian. *dict. confil. 78. n. 4. vers. non obstat. si dicatur.* † Extende etiam in praebenda Canonicali spirituali; quia per assequutionem vacat ius ad primam. Roman. *confil. 328. num. 6.* † Declara, quod non dicitur steterit per eum, qui assequutus est secundum incompatibile, & fuit per iudicem secularem molestatus, licet non habuerit recursum ad Principem secularem, si modo habuit recursum ad Iudicem suum Ecclesiasticum. Geminian. *d. confil. 78. num. 4. versic. non obstat.* † Restringe ampliationem, ut non procedat, licet prouisus fuerit assequutus possessionem beneficii secundi incompatibilis, & curatus modo non habeat possessionem pacificam etiam maioris partis bonorum principalis. Gemin. *d. confil. 78. num. 5. ver. nec obstat. si dicatur.* vbi dicitur communem, & idem Gemin. *confil. 125. num. 7.*

& 8. vers. super tertio. vbi dicit, quod sufficit, quod assequatur possessionem omnium, vel maioris partis rerum temporalium secundum hoc, ut primum vacet; sed ad hoc, ut teneatur promoueri, sufficit habere exercitium curae, vel maioris partis bonorum. † Restringe, ut non procedat, etiam si pacifice possederit beneficium secundum incompatibile integre, sed non per vnum mensem; quia requiritur, quod possederit per quadraginta dies de stylo Curiae. Gemin. *d. confil. 78. n. 5. in fin. & n. 6. ver. nec obstat. si dicatur.* † Amplia, ut quis incurrat crimen pluralitatis, quando obtinet duo incompatibilia curata sine dispensatione. Geminian. *confil. 106. n. 11. ver. quandoque quarimus.* & tunc efficitur inhabilis & ineligibilis ad quaecunque beneficia Ecclesiastica. Gemin. *confil. 126. in princ. ver. hoc praemisso.* & n. 3. vers. quandoque quis. vbi, quod etiam efficitur inhabilis ad ordines, ut in d. *extrag. execrabilis. §. porro.* qui vero deinceps. † Amplia, ut procedat, quod retinens pacifice duo curata incurrat in crimen pluralitatis, & in penas execrabilitatis, etiam si habeat dispensationem non validam concessam, etiam ab eo, qui habebat facultatem valide dispensandi. Gemin. *d. confil. 106. in fin. num. 11. ver. aut tenet talia beneficia.* & *confil. 126. num. 3. ver. aut illa consequitur.* † Amplia; quia sufficit, quod habens Curatum aliud assequutus fuerit; quia primum vacat, etiam si secundum postea dimittat. Roman. *confil. 336. Circa primum. num. 4. vers. scateurum.* † Amplia; quia habens duo curata ex dispensatione si assequitur tertium curatum incompatibile, vacant ipso iure duo primo obtenta curata, non vnum. Petr. Anchar. *confil. 59. in publicis relationibus. in princip.* † Limita in eo, qui obtinet curatum, & assequitur non curatum; sed tamen incompatibile propter residentiam; quia non vacat primum, sed datur optio obtinenti secundum iura antiqua. *cap. ad hoc. & cap. praeerea. de preb. quae iura non sunt correctoria.* Oldrad. *confil. 165. Thema, cuidam clerico: vbi reprobat Innocent. idem tenet Lap. allegat. 117. Philippus. num. 3. versic. & tamen si requireret:* vbi etiam reprobat Cald. qui sequitur Innocent. & pro hac parte allegat Ioan. Andr. in addit. ad Spec. tit. de Cleric. non resid. §. 1. sequitur Oldrad. Petr. Anchar. *confil. 59. in publicis relationibus. per totum. num. 1.* vbi, quod maius periculum in curatis est; item inducentia vacationem tanquam correctoria sunt restringenda, nec extendi debent, & in fine dat concordant. & ita Rota Romana lib. 1. *decis. 483. & 484. in nouis.* vbi loquitur de habente curatum, & assequente Canonicatum; quia si non fuit monitus, non vacant ambo, licet retinuerit vtrumque. † Declara hanc limitationem procedere, etiam si in gratia secundi assequendi adesset clausula, ita quod in assequendo residet, alias gratia sit nulla; quia ista comminatio non facit cessare dicta iura, nec vacare primum, sed adhuc habet electionem. Oldrad. *d. confil. 165. in fine.* † Extende limitationem etiam in Ecclesiis curatis, in quibus plures sunt intulati; quia assequutio secundi non facit vacare primum. Ancharan. *d. confil. 59. num. 3. versic. pro confirmatione.* Oldrad. *confil. 67.* † Contra hanc limitationem tenent Innoc. & Io. Calder. in *cap. fin. de Cler. non resid.* sed ut supra in limit. reprobantur. † Extende limitationem multo magis, quando vltimum assequutum non est curatum, & requirit residentiam ex statuto particulari, non de iure communi; quia iura non loquuntur hoc casu, & sunt correctoria, & odiosa. Petr. Anchar. *dict. confil. 59. in princip.* † Restringe limitationem, ut non procedat, si quis habet ius ad beneficium non curatum requirens residentiam, & postea assequitur beneficium aliud curatum; quia ius ad non curatum extinguatur ipso iure. *clement. gratia. de rescript.* Petr. Ancharan. *d. confil. 59. per tot. maxime num. 5.* vbi dicitur facilius extinguatur ius ad rem, quam ius in re, & *confil. 65. in princip.* † Et idem dicit sub sorte in casu conuerso, ut ius ad curatum extinguatur per assequutionem secundi non curati. Ancharan. *dict. confil. 59. num. 5.* † Limita; quia *cap. licet canon. de elect. in 6.* priuans obtinentem parochialem, si ante vigesimum quintum annum illud obtinuit, & non sit intra annum promotus ad sacerdotium, & nisi residet, non procedit in parochiali, quae sit dignitas, vel collegiata, nisi procedat monitio. *cap. statutum. eodem titul. lib. 6.* vbi, quod *cap. licet canon. poenale* non debet extendi. † Limita; quia licet assequens duo incompatibilia ordine successiuo, & illa retinens incurrat crimen pluralitatis, in *cap. de multa. de prebend.* tamen si ambo ipsa incompatibilia contemporanee assequeretur, non habet locum poena, quae loquitur de habente primum, & assequitur secundum, & retinet vtrumque, ita Gemin. *confil. 106. num. 7. versic. secundo arguitur.* qui bene loquitur ad effectum, ne fiat inhabilis ad alia, secundum d. *extrag. execrabilis.* quia poenae sunt tenendae in casibus expressis. † Limita, quando beneficium curatum vnitur alteri curato, vel praebendae; quia vnium accessorie ad aliud recipit naturam sui principalis, & cessat incompatibilitas. Romanus *confil.*

- 35 *consil. 330. Circa primum. num. 14. vers. hoc quidem secundo.* † Limita, quando assequens incompatible retinet etiam primum pacifice, ex alia licita causa, & non nomine suo, puta si teneat, ne fructus ad inimicos deueniant, & villas successoris referret, vel tanquam custos; quia non incurrit eo casu crimen pluralitatis. *Gemin. d. consil. 106. num. 10. vers. ad ultimum.* † Restringe, ut non procedat in electo non confirmato, prout loquitur *c. auaritia. de elect. in 6.* ita *Gemin. d. consil. 106. n. 10. vers. nec obstat predictis. vbi, quod nullo modo potest electus administrare ante confirmationem.* † Limita, quando quis est canonicè dispensatus ad duo curata, & illa retinet, sed non sunt sibi canonicè collata; quia non efficitur pluralis, nec incurrit penas aliquas, licet contra eum possit procedi ratione non canonici tituli ad priuationem. *Gemin. d. consil. 106. in fin. num. 11. vers. aut dispensatio est canonica. vsque in fin. vbi dicitur, secus esse quoad peccatum in foro animæ; quia peccat, & idem repetit consil. 126. per tot. vbi quasi duplicatur, maxime num. 4. versic. aut iste*
- 38 *habet dispensationem.* † Declara, & seu restringe limitationem, ut non procedat, quando in dispensatione ad plura adesset clausula expressa; si canonicè conferantur; quia cum sit conditionalis, non suffragatur, quin sit pluralis is, qui obtinet plura non canonicè; secus si dicta clausula non exprimitur, quamuis subintelligatur, quia tunc procedit limitatio, ita distinguit Anton. de Butr. in cap. dudum. de election. prout refert *Geminian. d. consil. 126. num. 4. in fin. vers. sed bon. mem. Dominus meus.* † Contra declarationem Anto. de Butr. teneridem *Geminian. dicto consil. 106. in fin. vers. nec obstat, si dicatur. vbi dicit, quod conditio ista inest tacita à iure, quod possit obtinere plura, si sibi canonicè conferantur, & quod tacite in-*
- 40 *est, licet exprimitur, non facit conditionem. c. si. de presump. † Declara secundo, ut dispensatione ad plura obtenta non tueatur illa obtinens non canonicè, quando dispensatio refertur ad obtenta; quia tunc efficitur pluralis, & inhabilis, ex quo Papa ignorauit, quod canonicè non obtineret, & sic non suffragatur *Gemin. d. consil. 126. num. 5. vers. aut illa clausula.* † Si vero dispensatio est legitima, & à principio obtinuit plura canonicè, sed deinde ob non promotionem fuit priuatus, & incepit tenere non canonicè; tunc non efficitur pluralis, & in isto casu procedit limitatio *Gemin. d. consil. 126. num. 5. & seq. vers. sed iste non sit. vsque in fin. † Extende; quia dispensatio inducitur eo ipso, quod Papa mandat, vel concedit, quod possit retinere duo incompatibilia, vel duo curata, aut dignitates. Anchar. consil. 65. Pro clauori. num. 3. vers. respon-**
- 43 *deo. † Limita; quia regula est affirmatiua, quod nunquam per assequutionem vnus beneficii aliud vacat, nisi expresse sit dispositum de iure; & ideo quid dicit vacationem, debet probare. Card. Zabarell. consil. 3. Domina P. in suo testamento. in princip. vbi dicit*
- * hoc * communiter teneri: vbi enumerat beneficia incompatible. Vide, Beneficia plura curata retineri non possunt. *Conclus. 66.* Vide Conclusionem proximam seq.

Beneficia qualiter vacent per assequutionem iuris in pluribus incompatilibus. Conclus. 70.

- 1 **S**I quis habeat ius in re in beneficio curato validum, & assequatur ius validum in alio beneficio incompatibili, qualiter vacent beneficia, habetur in cap. de multa. de prebend. *Geminianus d. consil. 78. in princip.* † Quando vero ius in re ad beneficium curatum est validum in veritate & opinione, & habens tale ius acquirat aliud ius in re in alio beneficio incompatibili, & secundum ius acquisitum non est validum, sed opinione reputatur validum; tunc an primum perdat, tractatur in cap. si beneficia. de prebend. in 6. *Geminian. dict. consil. 78. in princip. versic. quandoque accumulatur.*
- 3 † Aliquando quis habet ius ad rem, & non in re ad primum beneficium, & deinde consequitur ius in re in secundo beneficio incompatibili; & tunc si tale ius primum ad rem competeat ex inpetratione in forma pauperum, quando, & qualiter extinguatur, ponitur in cap. si pauper Clericus. de prebend. in 6. *Geminian. dicto consil. 78. in princip. versic. quandoque quis habet.* † Si vero ius ad rem in primo competit ex gratia, puta electione, presentatione, & superueniat ius in re in secundo, tunc tractatur in clem. gratia. de rescript. *Gemin. d. consil. 78. in princip. vers. aut primum ius.* Vide Conclusionem proximam preced.

Beneficia promota ad Episcopatum vacant, & quando. Conclus. 71.

- 1 **B**ENEFICIA † promota ad Episcopatum, quæ prius obtinebat, vacant, & possunt conferri à die consecrationis, vel lapsi

temporis ad consecrandum. cap. cum in cunctis. §. cum vero. de elect. *Oldrad. consil. 14. Cum queritur. in princip. qui dicit esse priuilegium speciale in Episcopatibus; quia cum dicantur electi ante consecrationem, & possint repelli, non vacant, & intra quantum tempus debeant consecrari. Lap. allegat. 35. per tot. Angel. consil. 274. Bonifacius Episcopus. in princip. & idem dicit Anchar. consil. 328. Factum tale est in princip. † Contrarium, quod imo beneficia promoti ad Ecclesiam Cathedralis Metropolitana, vel Patriarchalem non vacent à die consecrationis, nisi administrationem, & possessionem habuerit, tenet *Roman. consil. 335. Circa primum, in princip. allegat. d. cap. cum in cunctis. §. quod vero. de election. & cap. si quis iam translatus. 21. quest. 2. vbi, quod collatio facta ante non valet, & idem tenet *Roman. consil. 345. Circa primum. num. 17. tam in translato, quam in promotio, vbi, quod non vacant, donec possessionem Ecclesiarum, ad quam promouetur, vel transfertur, habuerit, vel per eum steterit. † Idem est; quia non etiam vacant ad effectum, ut ante consecrationem, & possessionem acceptari possint per expectantem, & acceptatio facta ante est nulla, & non valet. c. post electionem. de concess. prebend. iuncta gloss. ibi in ver. confirmationem. *Roman. d. consil. 335. num. 2. & seq. versic. & si dicatur. & num. 4. † Declara; quia de stylo Curie seruatur, quod statim accepta consecratione conferuntur etiam ante adeptam possessionem. *Roman. dicto consil. 335. num. 4. versic. licet in Romana Curia, & idem *Roman. consil. 345. Circa primum. num. 17. alios plurimos ad hoc citat prima apostilla ad *Roman. dicto consil. 345. in ver. possessionem. † Sed tamen Ioan. Andr. in clement. 1. in gloss. super ver. collatio. vt lite pendit. dicit hanc consuetudinem damnablem, quam sequitur *Roman. dicto consil. 345. num. 17. in fine. † Amplia, ut idem sit in translatione Episcopi de vna Ecclesia ad aliam; quia eo ipso, quod post confirmationem possessionem secundum Ecclesiam adeptus est, vacat ipso iure prior Ecclesia. *Oldrad. dicto consil. 14. vers. item si quis translatus. num. 4. & 5. & in hoc non expectatur consecratio, cum sit semel consecratus. Abb. in c. fin. num. 13. vers. & hac questio potest esse de postulat. Prelat. † Vide, Translatio Episcoporum, & aliorum Prelatorum quid operetur. *Conclus. 64. † Imo valet prouisio facta de beneficiis translatis, antequam ipse consenserit translationi, si duo concurrant, videlicet, quod translatio fuerit utilis, & quod postea illam acceptauerit, vel ratificauerit. ita *Roman. consil. 340. num. 6. & seq. vers. circa tertium. allegat. text. singul. in c. Lugdunens. 9. quest. 3. vbi gloss. 2. † Amplia; quia beneficia promoti in Curia, licet sit absens, dicuntur vacare in Curia, ita quod sunt reseruata Sedi Apostolicæ, tanquam vacantia in Curia. *Federic. de Sen. consil. 200. Quod permutatio in princip. vers. sed postea. & loquitur de promotione Priorum, & sic credo, quod loquatur de promotione ad Abbatis. † Amplia; quia beneficia promoti, & consecrati ad Episcopatum, si cessat illorum reseruatio, prout per Concilium Basiliense fuit ordinatum, licet per Episcopum & inferiores collatores non possint conferri, stante appositione manus Papæ etiam nulliter conferentis, tanquam essent reseruata; tamen possunt acceptari per expectantem Apostolicum; quia licet prouisio fiat per exequutorem, tamen valet; quia nomine Papæ fit, ita per plura *Roman. dicto consil. 335. num. 4. & seq. per tot. vers. quoad secundum. vbi pro vtraque opinione citat, & ita tueri. † Amplia, quod etiam Abbates promoti de consuetudine retinent priora beneficia, donec benedictionem acceperint, quæ large dicitur consecratio. *Oldrad. d. consil. 14. vers. ad aliud cum dicitur. num. 9. † Contrarium, quod imo beneficia Abbatis vacant illico absque benedictione; quia Episcopus ante consecrationem potest repelli, non sic in Abbate. *Felin. in cap. inter monasterium. num. 1. in fine. de re iudic. † Amplia, ut idem sit in promotio ad Cardinalatum; quia licet de iure beneficia promoti ad Cardinalatum non vacent; tamen de stylo Curie contrarium seruatur. *Calderinus consil. 56. Quod est primum. de translat. Prelatorum. quem refert, & sequitur *Deci. in capit. cum in cunctis. §. cum vero. de election. Abbas in cap. fin. in fin. num. 13. de postulat. Prelat. vbi, quod fuit questio de facto in Archiepiscopo Florentino effecto Cardinale in absentia, an vacarent Episcopatus, & alia beneficia. † Declara; quia ante ac-*****************

14 *ceptionem Cardinalatus, & promotionis non vacant de iure priora beneficia. *Calderinus dicto consil. 56. alias primo. de translat. Prelator. de qua questione Abbas distinguit in dicto cap. final. in fine. de postulat. Prelator. quod si translatio fiat ob publicam utilitatem, vacant à die promotionis, vel translationis; si ob meritam personæ, à die acceptationis. † Amplia, seu declara, ut vacatio procedat etiam ante, vel post, ac regulatur, secundum quod Papa decernit vacare alia beneficia, puta, cum primum acceperit possessionem Episcopatus, vel maioris partis bonorum; quia vacatio & retentio regulatur à voluntate, vel decreto Papæ. Angel.**

- ¹⁶ Angel. *consil.* 274. *Bonifacius in princip.* † Limita de iure communi in Abbatis, & aliis personaribus, & dignitatibus, & curatis; quia per adeptionem secundum vacat primum simile ipso iure, non expectata alia promotione, vel benedictione, aut consecratione. Oldrad. *d. consil.* 14. *versicul. modo ita numer. 3.* & sequens. *vsque in fin.* † Limita in Episcopis promotis ad Episcopatum ultimarum, quando non possunt habere possessionem Episcopatus; quia non vacant beneficia talis promotioni. Bald. *consil.* 164. *Quidam fuit per Papam, in princip. lib. 1.* † Limita; nisi Papa daret retentionem, vel dispensaret cum promotis; quia non vacant talia beneficia. Angel. *d. consil.* 274. *in princip.* Franc. *Aretin. consil.* 7. *Procedendum numer. 4. versicul. patet igitur.* † Declara; quia licet Papa dederit retentionem; potest tamen declarare ipsam retentionem, ut in longius, vel brevius tempus se extendat, vel non extendat. Angel. *d. consil.* 274. *per tot. vbi est casus.* † Restringe, seu declara; quia talis concessio, vel dispensatio Papae, quod promotus ad Episcopatum possit retinere obtenta cum Episcopatu, non confertur de nouo, & propterea si promotus obtineret beneficium non canonice ante promotionem, ut quia regulari Episcopus contulisset beneficium simplexulare, sitalis regularis promouetur ad Episcopatum, & obtinet retentionem obtentorum, vacat, nec conuallidatur collatio nulla. Franc. Aretin. *d. consil.* 7. *num. 4. ver. patet igitur ex praemis.*
- ²¹ † Et procedit restrictio, etiam si Papa post collationem nullam exisset beneficiumulare in regulari; quia adhuc non conuallidatur dicta collatio, nisi Papa fuisset certificatus de nullitate talis collationis. Franc. Aretin. *consil.* 7. *num. 4. ver. & per praedicta.* † Restringe; quia quoad beneficia iuris patrimonialis vacant per promotionem ad Episcopatum, etiam non obtinente retentione; quia Papa non censetur velle tollere ius conditionale, & in spe competens patrono, plene Franc. Aretin. *d. consil.* 7. *num. 4. ver. sed dicendum est vnum verbum, vbi allegat decisionem Rotae, quam dicit notabilem, & colligit contraria de iure in spe, quando est in arbitrio alterius; quia non est considerabile, sed dicit, quod non est in arbitrio promoti impedire vacationem absolute, sed vno modo tantum, quando repudiaret Episcopatum, sed imo possit etiam tunc compelli acceptare.* † Declara restrictionem; quia non procederet, quando Papa dedisset retentionem etiam beneficiorum iuris patronatus; quia tunc non vacant, nec patronus potest aliquid praetendere, ut innuit Aret. *d. consil.* 7. *col. fin. ver. praeterea non potest negari.* † Limita; quia beneficia promoti ad Episcopatum non vacant etiam post consecrationem, si ipse non potest habere fructus Episcopatus; quia tunc debet habere fructus beneficiorum, quae habebat ante promotionem, donec possit habere fructus Episcopatus. Ancharan. *consil.* 328. *Factum tale, numer. 1. ver. non obstat, si dicitur.* allegat text. in *cap. si tibi concessio, de preben. in 6.*
- ²⁵ † Extende, ut procedat, siue debeat prima annata Episcopatus Papae, siue fabricae, siue fructus, bello, vel fortuito casu non habeantur. Ancharan. *d. consil.* 328. *in princip. & per tot.* † Extende; quia imo etiam si habeat possessionem Episcopatus post consecrationem: si modo fructus non perceperit, debet habere fructus beneficiorum, quae primo obtinebat, donec fructus Episcopatus consequatur. *glos. in cap. si tibi concessio, in ver. vacare, de preben. in 6.* sequitur Roman. *d. consil.* 335. *num. 4. ver. quinimo, vbi apostill. dat concord. plurimos; sed tamen dicit curiam non seruare, ut supra, in princip. & idem repetit consil.* 345. *num. 17. ver. quinimo, vbi etiam dicit, quod curiae consuetudo est damna bilis, secundum Ioan. Andr. in clement. 1. in ver. col. lario, ut lite pend. Vide, Consecratio Episcopi intra quantum tempus fieri debeat. Concl. 743. Vide, Consecrationis tempus quando currere incipiat promotus in Episcopum. Concl. 744*

Beneficia ingredientis Religionem quando vacent.
Concl. 72.

- ¹ BENEFICIA † eius, qui ingreditur religionem, vacant, & possunt conferri lapso anno à die ingressus, ante non, nisi ipse consentiat resignationi. Roman. *consil.* 335. *Circa primum numer. 3. ver. quod* quidem, allegat *cap. beneficium, de reg. iur. in 6.* † Ratio est; quia licet intra annum ingressus non obligetur religioni in genere, neque in specie, tamen post annum etiam non emissam professionem obligatur religioni in genere, sique efficitur religiosus. Lap. *allegat.* 130. *Factum, super quo numer. 12. ver. item dico de professione.* Vide; Ingressus religionis operatur multa. Concl. 134. Vide, Professio religionis multa operatur. Concl. 183.

Beneficiatus ultra onera solita non obligatur. Concl. 73.

- ¹ BENEFICIATUS † non tenentur deseruire in beneficio obtento ultra onus, & ultra compelli non potest; ideo obinens be-

7011. I.

neficium, quod non habet annexum onus celebrandi, vel seruendi per hebdomadas, non potest ad hoc compelli. Abb. *consil.* 96. *Ad clar. circa fin. ver. ad tertium lib. 2.* † Extende, etiam si alii beneficiati seruitium aggrauassent; quia si non est inducta praescriptio, vel consuetudo vniuersalis, non compellitur, qui non tenetur. Abb. *d. consil.* 96. *circa fin. lib. 2. vbi, quod imo Episcopus contra praescriptionem dispensat.* † Amplia; quia si beneficium est institutum cum onere, quod instituendus continue teneatur celebrare in ipso; non tamen omni die celebrare tenetur, sed quando honeste potest celebrare. *cap. significatum, de preben. Abb. d. consil.* 96. *in fin. lib. 2. vbi, quod Beatus Augustinus celebrantem quotidie, nec laudat, neque vituperat, ut in c. quotidie, de consecr. dist. 2.* Vide Conclusionem proximam sequentem.

Beneficiatus ad quæ obligetur beneficio.

Concl. 74.

BENEFICIATUS † tenetur restituere bona asportata de beneficio, à quo translatus est. Castren. *consil.* 338. *Primo quartum col. si. vers. nouissime, lib. 1.* † Extende; quia potest conueniri, ut reficiat bona Ecclesiae, quae tenebatur, & potuit reparare ex redditibus perceptis si non fecit Castren. *d. consil.* 338. *in fin. lib. 1.* † Extende; quia si male versatus est confitendo in praedictum Ecclesiae, potest conueniri, & tenetur. Castren. *d. consil.* 338. *num. 6. lib. 1.* † Extende; quia Abbates, & alii beneficiati habentes beneficia in administrationem, tenentur reddere rationem de consumptis in damnum Ecclesiae. Socin. *consil.* 32. *Ex his, ver. circa secundam lib. 1.* quod etiam innuit Castren. *d. consil.* 338. *col. final. ver. nouissime, lib. 1.*

Beneficia referuata quæ dicantur. Concl. 75.

EPISCOPATUS † omnes sunt referuati dispositioni Sedis Apostolicae. Cardin. Zabarel. *consil.* 5. *Vacante Monasterio, per tot. maxime numer. 2. vbi, quod nullus potest de eis disponere postulando, eligendo, vel conferendo, & quod istud est notorium apud omnes, & propterea non repetuntur expensae factae ab electo in profectione electionis, & confirmationis, & repetit consil.* 6. *num. 2. ver. circa petitionem, & consil.* 36. *in princip. vbi allegat extrauag. Ioan. XII. & Benedicti XII. & extendit in Archiepiscopatibus, & Patriarchalibus Ecclesiis; quia omnes sunt referuatae Papae, & non potest sequi electio, vel postulatio ad illas.* Cardin. Zabarel. *consil.* 36. *in princip. † Abbatis omnes sunt referuatae Sedi Apostolicae, ut supra; quia nullus potest de eis disponere postulando, eligendo, vel conferendo.* Cardin. Zabarel. *d. consil.* 5. *num. 2. Vide, Referuata beneficia quæ dicantur à iure communi. Concl. 226. † Vacantia etiam per promotionem in curia dicuntur in curia vacare.* Cardin. Zabarel. *d. consil.* 5. *num. 4. vbi, quod ita est de stylo, & vide, quæ ibi posui. Vide, Beneficia referuata per assequutionem in curia. Concl. proxima sequens. 76. vbi aliae referuationes tanguntur.*

Beneficia referuata per vacationem in curia à solo Papa conferuntur. Concl. 76.

BENEFICIA † vacantia in curia, tanquam referuata per solum Papam conferri possunt. *cap. 2. de preben. in 6.* † Amplia, ut idem sit de beneficiis vacantibus apud Sedem. *glos. in cap. statutum, de preben. in 6. Lap. allegat.* 97. *Beneficia vacantia, in princip.* † Amplia, quod non veniunt in quacunque gratia facta per Papam expectantibus. Lap. *allegat.* 85. *Domini Papa numer. 1. ver. respondeo ad praedicta.* † Declara ampliationem, quod veniunt sub gratia expectatiua post mensem, & si Papa intra mensem illa non contulit; quia tunc cessat, quod dicantur vacare in curia. Lap. *d. allegat.* numer. 1. *ver. circa hoc, vbi, quod stante referuatione hoc non procederet, & numer. 4. ver. & quicquid dicit, quod curia hoc non admitteret; quia spectant iure deuoluto ad Ordinarium, non iure proprio.*

† Amplia, quod beneficia per mortem Capellanorum commendatium Papae, dicuntur vacare in curia, vel apud Sedem. Lap. *d. allegat.* 97. *Beneficia vacantia, in princip. versicul. & ultra illa.* † Amplia, quod beneficia promotum in curia ad Episcopatum, vel Abbatiam, etiam si promoti sint absentes, dicuntur vacare in curia, vbi promouentur, & sunt Sedi Apostolicae referuata Feder. de Sen. *consil.* 200. *in princip. † Idem est multo magis, si sunt praesentes promoti in curia; quia vacant eorum beneficia, quae obtinent tempore promotionis.* Oldrad. *consil.* 14. *per tot. † Extende, ut procedat, quod beneficia promoti in curia, vacant in curia, etiam ante adeptam possessionem beneficij, ad quod est facta promotio de stylo curiae.* Card. Zabarel. *consil.* 5.

dd

consil.

consil. 5. Vacante Monasterio. numer. 4. versicul. ad hanc partem. Calder. consil. 56. alias 1. De translat. Episcop. in fin. ver. non obstat. Limita, nisi vacarent in curia ob fraudulentam resignationem in fraudem expectantium; quia nihilominus debentur expectantibus fraudatis. O. drad. consil. 324. numer. 12. versicul. nec obstat. Limita; quia si Papa non confert beneficia vacantia in curia intra mensem, collatio spectat, & reuertitur ad ordinarium. Lap. allegat. 85. Dominus Papa, in princip. numer. 1. versicul. circa hoc, quod intellige, secundum text. in cap. statutum, de prebend. in 6. vt Episcopus conferat per se ipsum, vel si esset in remotis, per Vicarium residentem, & habentem facultatem. Contrarium hodie est verius; quia nec per se ipsum confert Episcopus, etiam post mensem; quia sunt reseruata per extrauagan. Benedic. Papæ XII. quæ incipit: Ad regimen, Lap. alleg. 97. Beneficia vacantia, in princip. ver. & licet in prædictis. Vide Conclusionem proximam præcedentem, & Conclusionem per proximam sequentem.

Beneficiarius affectum quando dicatur per appositionem manus Papæ. Concl. 77.

BENEFICIUM ¶ Ecclesiasticum per collationem factam à Papa liberam dicitur ita esse affectum, vt ab alio non possit conferri. Vide, Papa apponendo manum ligat manus inferiorum. Concl. 62. Vide, Manus appetitio per superiorem quando liget inferiorem. Concl. 76. ¶ Amplia in Canonatu collato à Papa, vt taliter afficiat præbendam debitam Canonici, vt ab aliquo quantumcunque ignorante provisionem Papæ conferri non possit. Feder. consil. 290. numer. 5. ver. inter. dum est. Gemin. consil. 138. numer. 4. & 5. allegat. cap. si postquam, de præben. in 6. ¶ Extende, vt procedat in tantum, quod Canonicus habens expectatiam ad præbendam, præferatur diligentiori habenti gratiam sub eadem data conditionalem, etiam cum clausula; antefertur, quia præbenda pro Canonico dicitur affecta. Gemin. consil. 138. per tot. Vide, Expectans Canonicus sine præbenda præfertur alteri, & quando. Concl. 604. ¶ Amplia; quia afficitur præbenda, seu beneficium per dationem exequutoris ad compellendum collatorem, quando fuerunt litteræ intimatæ, & interdictum est collatori; & idem, si præcipiatur in litteris exequutoriis, vel si iam Canonicus est receptus. Feder. d. consil. 290. numer. 4. ¶ Amplia; quia si datur exequutor pure ad conferendum, vel collatore negligente; quia facta intimatione litterarum afficitur præbenda. Feder. d. consil. 290. numer. 4. ver. quando vero. ¶ Amplia idem, quando datur exequutor ad primum, quod duxerit acceptandum impetrans; quia si facta sit acceptatio, & in genere, & fuerit notificata, afficit. Feder. d. consil. 290. ver. si vero. numer. 4. ¶ circa fin. Limita; quia per solas litteras præceptorias, vel monitorias, quod conferat tali beneficium non afficitur præbenda, vel beneficium, quin possit alteri conferri per collatorem inferiorem. Feder. consil. 290. in princip. vbi de istis litteris, & quid importent. Limita, quia Papa dando exequutorem ad providendum pure non afficit præbendam, nisi postquam exequutor in sinuauit litteras collatori. Feder. d. consil. 290. numer. 4. ver. quando vero datur pure, & idem est in exequutore dato ad conferendum negligente collatore; quia semper requiritur in sinuatio, vt ibi. Limita in exequutore dato ad compellendum collatorem, vt conferat tali; quia non afficitur, nisi litteræ fuerint intimatæ, & ultra intimationem inter dixerit collatori. Feder. d. consil. 290. numer. 4. in princip. Limita, si datus est exequutor ad conferendum primum vacaturum, quod impetrans duxerit acceptandum; quia antequam acceptet in genere, & intimatione sit acceptatio collatori, non afficitur; imo si acceptet in specie certum beneficium, & fiat intimatione; quia non valet, nec impeditur collator conferre. Feder. d. consil. 290. numer. 4. circa fin. versicul. & debet scire. ¶ Declara; nisi ad esset mentis appositio, & decretum; quia siue acceptet, siue non, siue fiat intimatione, vel non; tamen afficitur beneficium. Feder. d. consil. 290. numer. 4. in fin. ver. intelligas. Limita; quia licet appositio manus Papæ afficiat beneficium; tamen istud procedit, quando prouidet, vel mandat prouideri de beneficio vacante per mortem, resignationem, vel priuationem; secus si per viam permutationis; quia si permutatio non sortitur effectum, vel non fiat, beneficium non erit affectum, nisi ad effectum permutationis. Gemin. consil. 136. Super primo, per tot. maxime in fin.

Beneficiarius quando, & quis dicatur. Concl. 78.

BENEFICIATVS ¶ dicitur is, cui collatum est beneficium vacans à superiore habente potestatem; quia potius titulus, quam possessio attenditur in beneficiis. Rota in antiq. decis. 10. de preben. Boer. decis. 24. numer. 8. ¶ Amplia; quia beneficiatus dicitur, qui est institutus perpetuo per superiorem Ecclesiasticum in beneficio; & ideo dicitur intitulus, & propterea ad eum spectant fructus bono-

rum beneficii, etiam si de nouo dotetur beneficium. Bald. consil. 196. Super eo, quod num. 3. ver. modo vltimus. lib. 4. vbi, quod appellantur rectoris. ¶ Amplia; quia præbendatus dicitur is, qui habet Canonica- tum; quia non est Prælati, neque habet administrationem. Castren. consil. 2. Vt si omnibus. num. 3. lib. 1. ¶ Limita; quia officarius dicitur illi, qui præficiuntur alicui beneficio ad deferendum in diuinis, qui non habent titulum, & ad istos non spectant fructus; quia tenentur inferuire pro victu, & vestitu tantum. Bald. d. consil. 196. num. 3. ver. modo vltimus. lib. 4. vbi, quod fructus spectant ad beneficium eo casu de- ptis alimentis, & quod superior illos administrat. ¶ Extende; quia isti officarii possunt deputari, & amoueri à rectoribus beneficii, & etiam à laicis habentibus curam officianti ex deuotione; & ideo isti officarii consequuntur fructus assignatos pro mercede secundum tempus, quo deseruiunt. Bald. consil. 18. Positio pro constanti. lib. 5. ¶ Imo si Civitas habet Capellam, cui ex deuotione facit celebrare continuo, (prout est Perusi Capella S. Herculan) si fuit deputatus Capellanus ab adunantia vniuersali, & reddat se indignum, potest amoueri per Priores, & sibi non debetur merces, nisi pro tempore, quo officiauit. Bald. d. consil. 18. per tot. lib. 4. ¶ Agere non possunt isti officarii certi altaris nomine suo, quia non sunt rectoris; & quia non consequuntur, nisi suam mercedem pro alimentis. Bald. consil. 250. Vt si isto processu, numer. 3. & seq. lib. 4. ver. sed vltimus. Vide, Beneficiarius agens nomine suo debet docere de titulo. Concl. 81. ¶ Limita ad effectum privilegii fortis consequendi, puta in Clerico non incedente in habitu capto in delicto; quia si ratione beneficii vult remitti ad forum Ecclesiasticum, debet docere de titulo beneficii, & de possessione, quia alias non diceretur beneficium habere, vel obtinere. Iul. Clar. in praxi crimin. §. fin. quest. 36. numer. 21. ver. regulariter, in fin. Chassan. consil. 30. num. 16. quem citat, & sequitur Boer. decis. 313. numer. 3. vbi, quod non dicitur obtinere beneficium is, qui non docet de titulo, & possessione; quia ex solo titulo obtineat beneficium. ¶ Limita ad effectum exigendi, & consequendi fructus beneficii; quia debet docere de titulo, & possessione, vt dicatur beneficiatus, & possit exigere. Boer. d. decis. 313. per tot.

Beneficiatus an æquiparetur usufructuario, an vsuario. Concl. 79.

BENEFICIATVS ¶ æquiparatur usufructuario, ideo sunt domini fructuum perceptorum, & reconditorum. Laur. & Ioan. in c. duo 12. quest. 1. & facit cap. 1. de Cler. non resid. à contrario sensu lib. 6. quos refert Calder. consil. 329. numer. 2. ver. tertius casus, alias 2. de pecul. Cleri. licet ipse teneat contrarium, sed tamen hanc partem tenet idem Calder. consil. 264. alias 2. de reb. Eccl. non alien. vbi dicitur * communem, etiam si beneficium habeat administrationem. Gemin. consil. 3. numer. 7. ver. nam Prælati, & quod in vita æquiparetur usufructuario. Ancharan. consil. 233. Factum tale. numer. 5. Castren. consil. 438. In questione quæ versitur, in princip. lib. 1. ¶ Contrarium, quod imo æquiparetur vsuario tantum, ita quod non faciat fructus suos, nisi ad vsum quotidianum tantum, facit text. in c. Episcopus hab. at 12. quest. 1. vbi, quod victu, & vestitu debent esse contenti. cap. res 12. quest. 1. vbi Ioan. dicit, quod illud est Clericorum, quod probabiliter ratione consumunt. gloss. in cap. ex litteris, de pignor. & in cap. final. de pecul. Cleric. Innocen. in cap. indecorum, de atate, & qual. circa fin. Hugo in c. si Episcopus 12. quest. 5. Archid. in cap. statutum §. assessorum, de rescript. in 6. Calderan. in cap. fin. de pecul. Cleric. & in consil. 229. numer. 2. ver. tertius casus, alias 2. de pecul. Cleric. vbi istos omnes * citat, & hanc veram opinionem dicit Gemin. consil. 85. numer. 23. ver. ex hoc liquido, vbi, quod habent solum vsum pro se, & familia, & oneribus incumbendis, residuum vero debent distribuere in vtilitatem Ecclesiæ vel pauperum. Vide, Successor in Ecclesiā, vel Episcopatu, ad quæ debita prædecessoris teneatur, vel non. Concl. 876. ¶ Extende maxime in Episcopo; quia dicitur habere Ecclesiā in administrationem, & tanquam administrat, non potest aliquid disponere in morte, neque ex testamento, neque ab intestato. cap. 1. c. cum in officio, de testam. late Ferrer. consil. 118. in princip. vbi, quod tenetur Ecclesiæ conferuare, num. 2. dicitur * communem.

¶ Declarat Hostien. primam opinionem procedere in eo, qui est simpliciter beneficiatus; secundam in eo, qui habet administrationem in beneficio, quem sequitur Ioan. Andr. in cap. presenti, de offi. ord. lib. 6. & gloss. in d. c. presenti, in ver. referuari. hoc dicit, & communiter * tenetur, vt per Corn. d. consil. 314. numer. 2. ver. quimmo lib. 3. declarationem à generali consuetudine communiter obsecuari, & esse communem * opinionem Docto. dicit Bello. consil. 3. numer. 6. ver. tertio est. gloss. allegat Barbat. in cap. fin. de pecul. Cleric. dicentem illam gloss. ibi dicentem hoc à toto mundo allegari, & Corn. consil. 314. vbi

- * 314. *Videretur in presentib. lib. 3. dicitur communem, & vide Bellon. ibid. consil. 3. numer. 6. ver. nunc in proposito declarare, quod administrationem habere dicitur beneficium in titulum certam dotem assignatam, & communem dicitur Ferret. consil. 118. numer. 2. quod acquiparetur usufructuario. Contra dicitur, ut imo si quis habeat beneficium in administrationem, nihilominus acquiparetur semper usufructuario, & lucraretur fructus reconditos. Calder. qui dicitur communem consil. 264. alias 2. de reb. Eccl. non alien. Et carere administratione dicitur habere Canonici non distinctum, neque separatum. Bellon. consil. 3. numer. 7. ver. quarto, & ultimo. Declara secundum, nisi consuetudo aliter ordinaret, quia efficitur usufructuarius, vel usufructus, prout servatur, ita tamen, quod siue usufructuarius, siue usufructus modicam erogationem faciat, & tunc pro anima sua, non pro aliis; quia, quod superest deducto eo, quod probabiliter consumptum est, debet pauperibus distribui, ut concludit Calder. d. consil. 329. numer. 2. ver. tertius casus, usque in fin. alias 2. de pecul. cleric. Declara, quia acquiparetur beneficiarius habens administrationem usufructuario, vel usufructuario. Castren. consil. 2. Vis omnibus numer. 3. ver. cum enim Prælatus lib. 1. Socin. consil. 32. Exius, quæ superius, numer. 2. ver. circa secundum lib. 1. quod declarat, ut in vita acquiparetur usufructuario, sed morte usufructuarius; si vero non habet beneficium in administrationem, semper acquiparetur usufructuario. Bellon. d. consil. 3. numer. 5. & 6. ver. est glossa. Corne. d. consil. 314. numer. 2. lib. 3. Castren. consil. 338. numer. 6. lib. 1. Declara, quia beneficiarius quoad perceptionem fructuum acquiparetur usufructuario, ut reconditi, & à solo separati sint sui; alii vero non, in disponendo autem sunt usufructuarii, & propterea in vita acquiparetur usufructuario, in morte acquiparantur usufructuario. Bello. consil. 3. Curatus Ecclesiarum numer. 2. ubi dicitur hanc distinctionem communem, & hanc distinctionem esse Bald. in l. 2. C. de Episc. & Cleric. dicentem dari medium, quia non sunt mere usufructuarii, neque mere usufructuarii, sed ut supra. Bald. vero consil. 313. Præmittendum est, numer. 3. ver. nam si quidem lib. 2. dicit, quod habentes beneficia in administrationem, prout sunt rectores Ecclesiarum, in vita sunt usufructuarii, in infirmitate usufructuarii, & si utroque casu, nihil disponunt, fructus ad Ecclesiam spectant. Vide, Bonaper Prælatus acquisita an sint hereditum, vel Ecclesie. Concl. 112. Declara, quia in istis si extat consuetudo, illa attenditur, & observatur, quod spectant fructus vel ad heredes, vel ad successores in beneficio, & istam communem opinionem asserit Bello. consil. 3. numer. 8. & sequent. ver. iis rationibus non obstantibus, quando tamen consuetudo non est onerosa Ecclesie, ut quia per annum solum, spectant fructus ad heredes, ut est Mutinæ in Canoniciibus.*
- Declarat Bartol. consil. 23. Dominus Ioannes, per tot. lib. 1. quod semper Beneficiarius, licet acquiparetur usufructuario quoad multa; tamen minus iuris habet, quam usufructuarius; quia circa perceptos usufructuarius efficitur dominus, beneficiarius autem efficitur dominus solum quoad fidem, & debitam dispensationem, allegat Archid. in cap. statutum, de rescript. lib. 6. in fine. Declara, quia usufructus Monasterii etiam collecti non sunt heredes commendatarii, vel Abbatibus, sed Monasteriis. Ancharan. consil. 328. Factum tale, numer. 5. ver. super secundo, ubi, quod heredes non possunt prætere, nisi expensas factas gratia fructuum; quia fructus non habent, neque ad eos spectant. Et quod beneficiarius sint meri dispensatores fructuum beneficii, non autem usufructuarii. Ancharan. consil. 116. Secundum, ordinem in princip. Beneficiarius non habet dominium directum, neque vile, sed dicitur procurator. cap. 2. de donatio. Castren. consil. 46. in fin. ver. plus videtur lib. 2. idcirco procuratori, vel administratori assimilatur, quia talis est. Et extendit, quia Papa confert, & reuocat generalem administrationem Episcopis, & multo magis illam potest restringere. Castren. consil. 46. col. 2. ver. refert. lib. 2. Amplia, quia in casibus, in quibus secundum præmissa fructus spectant ad heredes beneficiarii, extenditur, etiam si nondum dies solutionis venerit, dummodo terminus fructuum sit elapsus, & vere sint fructus percepti. Bello. d. consil. 3. in fine, numer. 12. ver. non obstat secundum. Vide, Fructus beneficiorum præteriti nondum exacti an spectent ad heredes defuncti, vel ad successorem in beneficio. Concl. 515. Limita, quando moreretur ante collectionem fructuum. Bello. d. consil. 3. numer. 13. qui dicit ita debere intelligi Bartol. consil. 231. Dominus Ioannes, per tot. qui loquitur, etiam si Rector confiteretur pro expensis suis debere fratri suo, & cederet fructus non collectos. Vide, Alimenta quando debeantur successoribus in beneficio. Concl. 305. Vide, Fructus beneficiorum Ecclesiasticorum spectant ad successorem. Concl. 513. numer. 3. & sequent. Vide plenius, Fructus beneficiorum Ecclesiasticorum quando spectent ad successorem in beneficio, vel ad heredes defuncti. Concl. 514.

Tom. I.

Beneficiarius agens nomine suo debet docere de titulo. Concl. 80.

BENEFICIARIUS agens tanquam rector, vel curatus beneficiarius debet docere ante omnia de titulo, vel cura, alias debitor non tenetur illi soluere, & si non doceat de titulo, præsumitur intrusus. Bald. consil. 250. Viso isto processu, in princip. lib. 4. Vide Boer. decis. 313. Ex Baldi consilio per tot. am. Amplia, ut idem sit, quando actor doceret de suo titulo, qui esset in lite, & controuersia; quia donec lis pendet, & non est finita in petitorio, vel possessorio, non possunt debitor compelli ad solvendum ex solo titulo, quando non contraxerunt cum actore ex tali titulo. Bald. consil. 250. numer. 3. ver. item sciendum est lib. 4. qui loquitur quando is, qui agit, non est in possessione, neque colligans. Amplia, quia is, qui non est rector, sed deputatus ad officium certo altari, non potest agere; quia sola alimenta consequi debet, & non ultra. Bald. d. consil. 250. numer. 3. & sequent. ver. si d. ult. res præsupponamus lib. 4. Amplia, quia confessio in beneficiis, & spiritualibus non probat titulum, neque releuat, plene Mascard. conclus. 392. Confessio in beneficiis, ubi limitat ad colorandum titulum; item quando titulus esset dubius; item in præiudicium confitentis, & ponit multas declarationes, quas vide relicebit. Vide, Spoliatus in beneficiis, & spiritualibus debet restituere, & quando secus. Concl. 388. Limita, quando debitor contraxisset cum actore, tanquam rectore, vel putativo rectore; quia non potest excipere, quod non sit rector. Bald. d. consil. 250. in princip. lib. 4. Alexand. consil. 120. numer. 7. lib. 5. Limita, quando adesset præceptum iudicis; quia debitor solvens liberatur. Ruin. consil. 150. numer. 7. lib. 1. Limita, quando rector beneficii haberet confirmationem à superiore; quia potest illi solui, & solvens liberatur. Ruin. d. consil. 150. numer. 7. lib. 1.

Beneficiarius agit possessorio, & petitorio contra detegentes solitam soluere portionem. Concl. 81.

BENEFICIARIUS Archidiaconus si docet sibi aliquid deberi à rusticis ab immemorabili tempore, & in possessione exigendi, potest compellere ad solvendum ipsos rusticos, tam in possessione, quam petitorio, non obstante exceptione, quod non habet in loco. Castren. consil. 407. Visi duobus lib. 2. Vide, Possessorium pro quibus rebus detur. Concl. 447.

Beneficiarius in quibus nomine Ecclesie agere debeat. Concl. 82.

BENEFICIARIUS agens rei vendicatione, ut consequatur fructus Ecclesie, quos nondum recondidit, debet agere nomine Ecclesie; quia Ecclesie sunt, donec illos consequatur. Calderin. consil. 329. numer. 1. in fin. versicul. & si dicitur, alias 2. de pecul. cleric. Amplia, ut idem sit, si spoliatur fructibus beneficii, seu Ecclesie; quia nomine Ecclesie agere debet; quia Ecclesie est spoliata, non autem beneficiarius. Calderin. d. consil. 329. numer. 1. in fin. ver. & licet diceretur, alias 2. de pecul. cleric. Amplia, quia ad hoc, ut beneficiarius, vel Prælatus spoliatus obliget Ecclesiam, & successorem, necesse est, quod fecerit nomine Ecclesie, vel ad Ecclesiam pervenerit spoliatus, vel mutuum Zabarel. consil. 134. in princip. ubi, quod alias non obligatur Ecclesia pro spolio, vel delicto Prælati, nisi communicato consilio Capituli fecisset. Vide, Prælatus quando, & in quibus agere possit sine Capitulo, & contra. Concl. 499. Vide, Prælatus cum Capitulo delinquendo quando præiudicat Ecclesie vel non. Concl. 505. Amplia, quia quod dicitur rem, quam Prælatus non potest alienare, non potest in iudicium deducere, procedit, si deducatur nomine proprio; secus si nomine Ecclesie; quia potest in iudicium deducere, licet non possit alienare. Zabarel. d. consil. 134. numer. 3. & sequent. versicul. unde licet Prælatus ubi, quod est notandum. Vide, Agere pro Ecclesia quando, & qui possint. Concl. 243.

Beneficialis causa est summaria. Concl. 83.

CAUSA beneficialis est de iure communi summaria, clemens. 1. sape, de verb. significat. Amplia, quia etiam causa super executione rei iudicate super beneficio Ecclesiastico dicitur summaria, & non servatur ordo iudicarius. Alexand. consil. 72. in causa, & lre, numer. 2. vers. circa secundum lib. 7. Amplia, quia imo si conitat de non iure possessoris, potest incipi à præcepto, ut dimittat possessionem beneficii. Alexand. consil. 72. in causa, & lre, numer. 2. vers. circa secundum lib. 7. ubi, quod solum Iudex isto casu admittit citationes, & exceptiones, Dd 2 ac pro.

ac probationes relevantes, non alium ordinem iudicium. Vide plenius, *Summaria causa quando dicatur*. Concl. 888.

Beneficialis causa habet multa specialia. Concl. 84.

- 1 **C**AUSAE + beneficialis eelerem habet expeditionem; ideo summarie in ea proceditur. *clemen. dispendiosam. de iudice.* + A pices iuris non seruantur in causa beneficiali, neque de iure Canonico. Vide, *Ius Canonicum admittit simplicitatem, reprobata subtilitate.* Concl. 578. + Officium iudicis in eis est latum. *cum nobis. l. m. de elect. Ancharan. consil. suo. quod est inter consilia Calderin. 250 in fin. alias 9. de re iudic. in fin.* + Scens causam agerem absque citatione hominis tenetur ad curiam venire. *cap. 1. de electio. Ancharan. d. consil. inter consilia Calderin. 205 alias 9. de re iudic. in fin.* + Non potest compromitti de facto causa super titulo beneficii; quia beneficium non potest detineri sine Canonica institutione. *Gemin. consil. 109 in princip. + Declara;* qui potest compromitti de iure causa tituli beneficii in personas habentes ordinariam vel delegatam iurisdictionem a superiore Ecclesiastico. *Gemin. d. consil. 109 in princip. versicul. sed si uellent.* + Summaria causa est beneficialis, & spiritualis, in quibus proceditur summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii. *clem. sepe, de verbor. signific. Vide.* *Summaria causa quando dicatur, & qua ordinaria.* Concl. 888. + Testes propterea recipiuntur lite non contestata, & si liquet de causa, potest ferri sententia diffinitiva. *Deci. consil. 232. Viso tenore, in princip. + Causa exequutiva de vacanti beneficio & qui paratur causa exequutiva in vim iudicati, vel cause immisionis in possessionem ex edicto diui Adriani.* *Ancharan. consil. 297. Efficacibus numer. 10. & plenius numer. 13. & seq.* + Exceptio proprietatis non admittitur contra exequutionem gratiae beneficii vacantis, sed in ordinario iudicio referuatur. *Ancharan. consil. 297. numer. 19.* + Nullus admittitur in causa beneficiali; siue agatur de electione, siue de praesentatione, vel collatione, nisi cuius inter sit. *Ancharan. consil. 297. numer. 13. & sequen. qui hoc dicit, siue agat, siue excipiat, siue appellat.* + Extende; quia etiam possessor non dat de iure tertii excludi suo iuris agentis in beneficialibus. *Ancharan. consil. 297. numer. 15. sed contrarium tenet, & melius Paris. consil. 12. numer. 20. lib. 4.* *Vide, Ius tertii non iurat eum, qui non habet causam a tertio.* Concl. 636.

Beneficium collatum absenti quando vacet, vel non. Concl. 85.

- 1 **B**ENEFICIUM + collatum absenti dicitur vacare, donec prouisus acceptet; sed tamen non potestis, qui semel contulit absenti, alteri conferre; antequam recusauerit. *Oldrad. consil. 57. Papa, in fin. c. si tibi absenti, de praebend. in 6. Cassad. de iur. 21 numer. 14. super regul. versic. secundo c. propter.* + Declara, quod beneficium absenti potest conferri, etiam si sit absens, & ignorans, quando alius nomine absentis, etiam sine mandato acceptat. *Calder. consil. 222. in fin. ver. mihi enim, alias 1. de praebend. Vide, Absenti, & ignoranti potest beneficium Ecclesiasticum conferri.* Concl. 39. + Amplia, ut pro edat, quod beneficium collatum absenti vacet, donec acceptauerit, & si moriatur prouisus ante acceptationem, vacet modo, quo prius, etiam si prouisus sciuerit prouisionem sibi factam ante obitum suum. *Oldrad. d. consil. 57. in fin.* *Vide plenius in ver. Collatio beneficii facta absenti quid operetur.* Concl. 433. + Limitat tamen *Oldrad. d. consil. 57. in fin. ex mente Archid. in d. c. si tibi absenti, de praebend. in 6. quod si collatio notificaretur ipsi absenti; tunc non diceretur vacare beneficium.*

Beneficii collatio ad quem spectet de iure. Concl.

- 1 **V**IDE *Mascard. Concl. 173. Vide, Episcopus solus potest conferre beneficia sua Ciuitatis, & diocesis.* Concl. 260. cum tribus conclus. ibi seqq.

Beneficii collatio siue renunciatio probari potest per testes, & quando secus. Concl.

- 1 **V**IDE *Mascard. Concl. 174. & Concl. 13. Vide, Probatio per testes non admittitur, si potest fieri per scripturam.* Concl. 772. cum duabus seqq.

Beneficiarius soluit decimas Papales, non autem pensionarius, licet pro rata pensionarii retentionem habeat. Concl. 86.

- 1 **B**ENEFICIATVS, + etiam si sit Vicarius perpetuus, est ille, qui soluit decimam, non autem alius habens pensionem, licet sol.

uat ex conuentione de pensione assignata. *Oldrad. consil. 168. ver. ad quartam. Vide, Decime soluende per manum beneficiati, non autem pensionarii.* Concl. 84. & Concl. ibi proxima seq.

Benemerita habent multa specialia, & qualiter probentur. Concl. 87.

1 **S**TATVTVM + disponens, quod habere Communis non possit alicui concedi, nisi per consilium maius, non comprehendit exemptionem concessam propter benemerita, quia habere intelligitur de redditibus Communis. *l. as. consil. 101. numer. 4. ver. secundo pro parte communitatis lib. 4. + Extende;* quia donatio, quae potest regulariter reuocari propter ingratitudinem, non reuocatur, quando propter merita fuit facta. *Roman. consil. 298. Circa praemissa, ante fin. numer. 4. vbi apostil. in ver. non potuit citari finitos.* Vide, *Donatio ob benemerita quando valeat.* Concl. 636. + Idem est in exemptione, quae potest reuocari; quia non reuocatur, quando propter merita est facta. *l. as. d. consil. 101. numer. 2. in fin. versicul. confirmatur lib. 4. + Prohibita alienari possunt alienari propter benemerita, ut fiat remuneratio benemerenti; ideo valet alienatio facta per tutores, imo donatio, si fiat pro remuneracione benemeritorum, valet, late *l. as. consil. 101. Immunitas fuit concessa, col. 3. numer. 2. in fin. ver. confirmatur lib. 4. + Idem est in Principe, qui non potest donare, neque alienare terras suas vasallis, fallit, si causa pacis, vel remuneracionis benemeritorum, incertus author post regulas Socin. reg. 6. Donare non potest Princeps, in prima, & secunda fallentia; vbi la. iustine. + Derogatio generalis non comprehendit concessa ob benemerita.* *Alexand. consil. 30. Ponderatis. numer. 2. ver. praeerea lib. 5. + Confessio meritorum simplex non probat merita, nisi concurrant adminicula; tamen probantur, quando in instrumento quarentigato est facta.* Vide plene *Mascard. Concl. 391. Confessio meritorum; vbi limitat, si in fraudem legis. + Amplia;* quia benemerenti de nobis tenemur benefacere. Vide, *Benefacere tenemur benefacienti.* Concl. 48. + Qualiter, & quando probentur benemerita per verba enunciatiua, vel non. Vide *Mascard. Concl. 184. Benemerita* Et quando sufficiat probatio coniecturalis, & praesumptiua, Vide *Mascard. Concl. 185. Benemerita quomodo probentur* Et quando requiratur plena probatio benemeritorum, Vide eundem *Mascard. Concl. 187. Benemerita esse probanda.* + Qualia esse debeant benemerita, ut sint aequalia rei donatae, ut sub. 10. + Iteatur tanquam ex causa, & quomodo probentur, vel dicantur aequalia, plene *Mascard. Concl. 186. Probanda esse benemerita remuneracioni esse paria, vbi limitat multis modis, & declarat.* Vide plene, *Donatio ob benemerita quando valeat, vel non.* Concl. 636.*

Beneuenti Ciuitas, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 88.

1 **D**UCEM + Comitem Beneuenti olim fuisse, commemorat tempore suo *Ant. de Buttr. conf. 21. + Et ex forma statutorum* seu legum dictae Ciuitatis decedentes sine filiis masculis Camera Ducis, & Comitibus succedunt in hereditate. *Ant. de Buttrio d. conf. 21. in princip. + Fuit, & est ab antiquo de Dominio temporali Rom. Eccl. quia Pa. 3. pra. in infeudationibus Regni referuatur sibi dominium, & superioritatem liberam illius ciuitatis, ac facultatem declarandi confinia.*

Benepacitum alicuius quando durare dicatur, vel non. Concl. 89.

1 **B**ENEPLACITVM + Papa; vel Legati extinguitur cum persona eorum; ideo si Papa, vel Praeses confirmant statuta Ciuitatis ad benepacitum, confirmatio extinguitur per mortem eorundem. *Bal. conf. 407. Praesupponendum est numer. 3. ver. videndum, est igitur lib. 2. + Et in licentia Legati vsque ad benepacitum Legati, quod expiret finito officio.* *Felin. in c. ex litteris, nu. 10. de constit. + Extende in Abbate, qui constituit monachum in beneficio rectorem ad sui benepacitum, & voluntatem; quia mortuo Abbate extinguitur benepacitum.* *Bart. consil. 63. Factum sic proponitur, in princip. vbi apostil. in ver. benepacitum, dat concord. + Amplia in Iudice; quia si ponatur aliquem ad consilia ad benepacitum suum, vel donec voluerit, tunc mortuo Iudice finitur bannum.* *Bart. in l. centesimis. §. 1. num. 9. ff. de verb. obligat. vbi la. numer. 12. qui dicit, quod omnes alii in hoc concordant cum Bart. & communem dicit Gomez. cap. 8. delictorum num. 5. plene Felin. in c. ex litteris de constit. + Extende de idem, si finitur officium; quia reuocatur benepacitum, sicut per mortem.* *la. in d. l. centesimis. nu. 5. ver. successus eff. de ver. obl. vbi dicit, quod omnes u. Bar. transeunt. + Extende de idem in suspensione banni ad benepacitum suum; quia mortuo Duce suspendente extinguitur suspensio.* *Ang. conf. 217. In causa accusationis, quae citat Deci. conf. 108. in princip.*

- 7 in princip. sequitur Gozadi. *conf. 22. num. 10. & seq.* † Contrarium tene-
re communiter * Doctor. dicit Foller. in *praxi crimin. canon. fol. 282. in*
8 princip. quem refert Iul. Clar. in *prax. §. fin. q. 71. in fin.* † Declara, vt per
Iul. Clar. d. *praxi. §. fin. quest. 71. in fin.* quod non finitur arbitrium: quia
in dubio iudex tanquam persona publica censetur fecisse, & quod
9 ita feruatur in illis partibus de consuetudine. † Declara, quia si præ-
posuit nomen dignitatis, non extinguitur morte, si præposuit nomen
proprium secus est, nisi coniecturæ concurrant in contrarium.
Crauet. *plene conf. 632. in princ. nu. 2. & seq.* & vide infra nu. 29. & seq.
10 † Amplia, quia conducentis aliquid ad beneplacitum locatoris, mortuo
locatore finitur beneplacitum. *cap. si gratiose, de rescript. in 6. l. 4. ff. locati.* Angel. *conf. 217. numer. 9.* Corne. *conf. 236. De pluribus, lib. 2.*
11 Ruin. *conf. 104. Questio, quæ numer. 9. lib. 5.* † Amplia, quia si bene-
placitum exprimitur sub nomine proprio, expirat per mortem. Fel.
12 d. c. *ex litteris, de consil. num. 9. ver. secundus casus.* † Declara, quia licet
beneplacitum importet omnem voluntatem; tamen ita intelligitur,
dummodo non intempestive quid fiat. l. *actione. §. Labeo autem: vbi*
13 gl. in *ver. de hoc ff. pro socio.* † Et probatur, quia beneplacitum compo-
nitur ex bono, & placito, quod idem est cum voluntate iustitiae:
nam verbum *placet*, à quo deriuatur placitum, importat arbitrium
boni viri, & multo magis, quando additur verbum *bene*, ita Corne.
14 *conf. 92. num. 11. & seq. lib. 2.* sequitur Crauet. *conf. 732. numer. 29. ver.*
si quidem beneplacere. lal. in l. si fin. 1. not. ff. de legat. 1. Abb. in c. verum,
in vlt. not. de foro compe. † Amplia in tantum beneplacitum extingui
morte aliquid ordinantis ad beneplacitum suum, vt si is, qui est in
beneficio, vel officio, ad beneplacitum faciat aliquid, extinguitur bene-
15 *placito, totum est nullum. Bart. conf. 63. per tot. lib. 1. † Amplia, quia*
donatio, vel concessio facta ad beneplacitum donantis, vel conced-
entis potest reuocari per ipsum concedentem, & successorem vi-
16 *gore beneplaciti. c. si gratiose, de rescript. in 6. † Contrarium, quod do-*
natio, vel concessio perpetua facta ad beneplacitum donantis, vel
concedentis, non possit reuocari, vel aliter sine causa non possit re-
uocari. Crauet. d. conf. 732. nu. 12. & seq. ver. circa secundam: vbi, quod
res dubia, an perpetua, vel non, iudicatur perpetua allegat lal. in l. si
17 *fin. qui hoc firmat in 2. not. ab ff. de cond. indeb. † Declara, quia à mini-*
stro, vel officialibus Principis non potest fieri reuocatio de benepla-
cito Principis; item neque si contra beneplacitum per 30. annos esset
præscriptum, vel per 40. annos contra Principem. Crau. d. conf. 732.
num. 13. & sequen. & idem est, quando beneplacitum est ab inferiore;
quia non reuocatur sine causa, ibi numer. 17. & sequen. vbi, quod potius
infructuosum reddi debet, quam quod reuocatio eius, quod debet
esse mansurum, habeat locum: vbi, quod non dicitur infructuosum
18 *beneficium multis modis, etiam si sine effectu maneat. † Extende*
maxime in Principe; quia potest reuocare donationem, & priuilegi-
um à se concessum, quando voluntate Principis est ius quæsitum,
maxime, quando reuocat ex causa. Menoch. de arbitrar. q. 48. in fin. lib.
19 *1. vbi citat infinitos. † Limita, quando arbitrium est sub nomine di-*
gnitatis; quia mortuo iudice non moritur dignitas. Bart. in l. centesim-
is num. 9. vbi lal. num. 13. ff. de ver. oblig. Felin. in c. ex litteris, num. 9. ver.
sed pro vtili intelligentia, de consil. vbi, quod potest successor reuocare
20 *licet valeat, si non reuocetur. † Extende idem esse, si finitur officium;*
quia si beneplacitum est sub nomine dignitatis, non finitur finito
21 *officio. c. si gratiose, de rescript. in 6. † Restringit in Legato, prolegato,*
delegato, & aliis, per quorum obitum, vel finem officii finitur etiam
dignitas, & sic officium ex toto cessat, ita Franc. in d. c. si gratiose, num.
22 *13. de rescript. in 6. & est communis * opinio, de qua plene Gozad. con-*
fil. 22. maxime num. 9. & per tot. † Limita, quando esset dictum, quod
banniuir ad beneplacitum, donec reuocauerit; quia tunc nec per
mortem, neque per finem officii inducitur reuocatio, quæ debet ap-
parere lal. in d. l. centesimis. §. 1. num. 14. ver. secundo querit. ff. de verb. oblig.
23 ** vbi late Franc. d. c. si gratiose, num. 10. de rescript. in 6. & est communis **
opinio, de qua Deci. conf. 108. ista videtur quedam numer. 4. & in fin.
24 ** plene Socin. conf. 88. lib. 1. & communem * dicit Felin. d. cap. ex litte-*
ris, numer. 10. versicul. est maius arbitrium, de consil. † Contrarium tenet
25 ** Gomez. c. 8. delictorum, numer. 5. attestando de * communi, vt refert*
Clar. d. §. fin. quest. 71. in fin. & est opinio Bartol. d. l. centesimis, quam di-
*cit Felin. vbi supra communiter * non tenet. † Declara, quia aut si*
26 *mus in actu positio vltimæ voluntatis, seu voluntatis; & tunc mors*
non mutat voluntatem; aut sumus in actu requirente perseveran-
tiam; & tunc mors facit cessare perseverantiam, ita Gozadin. confil.
27 *22. numer. 11. ver. non obstat contraria. † Declarat Felin. d. cap. ex litteris*
numer. 10. in fin. de consil. quod si quis fuit bannitus, quoad iudex vo-
luerit, finito officio, vel mortuo iudice finitur bannum; secus si dicat,
donec reuocauerit; quia requiritur actus reuocationis, alias durat.
28 *† Limita fauore libertatis; quia beneplacitum non reuocatur. Go-*
zad. confil. 22. numer. 6. & numer. 11. vbi dicit esse speciale fauore libe-
29 *tatis, concord. Menoch. de arbitrar. lib. 1. quest. 69. numer. 25. † Contra-*

Tom. 1.

rium videtur velle Menoch. de arbit. q. 65. num. 25. ver. adfertur quoad
expressam reuocationem; quia de ea nō loquitur l. 4. ff. de manum. vin-
dicta. † Limita, quando perierit instantia, vel ius partis; quia tunc sem-
per in dubio durat beneplacitum, ita Gozadin. *confil. 22. numer. 3. &*
num. 11. versicul. non obstat quartum. † Declara totam istam materiam; 29
quia si beneplacitum est contemplatione dignitatis, tunc durat per-
petuo, nec morte finitur, vel sine officio; si vero contemplatione per-
sonæ, secus est; quia finitur finito officio, vel mortuo concedente.
text. in cap. si gratiose, de rescript. in 6. si vero concessio est dubia, vt
quia concedit ad beneplacitum expresso nomine proprio, & digni-
tatis, tunc quod primo exprimitur, præualeat, & eo nomine factum
cenetur, nisi ad sint coniecturæ in contrarium, plene Crauet. confil.
732. in princip. vbi late. † Dignitatem cenetur considerare Papa, si ad 30
beneficium Sedis Apostolicæ concedat; ideo concessio perpetua
dicatur, d. c. si gratiose, de rescript. in 6. si vero consideratur consideratio
personæ Papæ, idem est; sed secus est, si actus sit ad voluntatem Pa-
pæ; quia tunc potius persona, quæ obtinet Papatum, videtur confi-
derata, quam dignitas cum, voluntas personæ non dignitati applice-
ritur, ita Couarr. variar. resolution. lib. 3. cap. 15. numer. 2. versicul. quo in
loco vbi pro vtraque opinione citat, sed hanc verorem ostendit,
quod voluntas alia sit Sedis Apostolicæ, alia Papæ, vt ibi plene; secus
in beneplacito. Vide, Dignitatem, vel officio quando aliquid cenetur con-
cessum, vel potius persona. Concluf. 434. † Vide plenissime Menoch. de 31
arbitrar. quest. 69. lib. 1. vbi retenta distinctione communi, an intuitu
dignitatis quid sit concessum, & sit perpetuum, & morte non exting-
uatur; an intuitu personæ, & extinguatur, quando beneplacitum
est sub verbis simplicibus, & contrariam voluntatem non denotan-
tibus, vt si dicat, donec placebit, donec voluero; quia morte finitur, l. 4.
ff. locat. & limitat, nisi agatur de fauore publico, vel quando volun-
tas, & arbitrium suum effectum receperunt. † Si vero verba benepla- 32
citi habent alia verba contrariam voluntatem requirentia, prout;
*pono te ad consilia, donec te reuocaueris; tunc secundum communem * o-*
pinionem per mortem non reuocatur, quia licet morte extinguatur
voluntas; non tamen inducitur contraria voluntas; quia aliud est
voluntatem cessare, aliud voluntatem reuocare. Menoch. de arbit-
rar. question. 69. lib. 1. numer. 12. & sequen. versicul. secundus est casus. Vi-
de, Arbitrium reuocatum quando extinguitur morte, vel non. Concluf.
478. † Adde, quod si iudex dicat, pono te in consilio ad voluntatem me-
am, non cenetur confinatus, nisi declaret; quia illa verba (ad volun-
tatem) intelliguntur, cum voluero confinare. Felin. d. cap. ex litteris,
numer. 10. de consil. ver. subdit Bartol. vbi, quod resoluntur in condi-
tionem. † Personam vero ostendunt illa verba; ad beneplacitum no-
strum; quia verba, meum, nostrum, personam in dubio demonstrant.
Franc. in d. cap. si gratiose, numer. 7. de rescript. in 6. † Declara, seu restrin-
ge, quando illud meum, vel nostrum haberet relationem ad officiu-
um, vel dignitatem. Deci. confil. 108. col. penul. in fin. Clar. in §. fin. quest.
71. in fin. † Extende; quia verba, compareas coram nobis, impotant, vt 36
coram successore non teneatur comparere. Franc. d. c. si gratiose, nu-
mer. 7. de rescript. in 6. † Idem est, si sub nomine Papæ, vel Pontificis 37
est factum præceptum. Franc. d. cap. si gratiose, numer. 7. de rescript. in 6.
† Contrarium tenet Deci. confil. 108. numer. 5. col. penul. in fin. vbi, quod 38
procedit, quando beneplacitum est relatum ad personam, sed se-
cus est, si ad officium, vel dignitatem referatur.
† Declara, quia si nomen Pontificis profertur in tertia persona, cen-
setur ratione dignitatis prolatum; sed secus est, si ab eodem proferat-
ur: exempla ponit Franc. d. cap. si gratiose, numer. 7. de rescript. in 6.
videlicet si tertius appellat ad Bonifacium VII. cetera ratione dignita-
tis cenetur ad eum appellare; & idem est si tertius dicat, donec tibi
placuerit; quia sunt verba in rem scripta, plura accumulata Bertaz.
confil. 22. & 23. crimin. vbi alios allegat. † Declarat Couarr. variar. re-
solut. lib. 3. cap. 15. numer. 2. versicul. quo in loco, vt si disponitur arbitrio,
distinguit, vt supra, si de voluntate, semper ad personam, non ad di-
gnitatem refertur. † Idem est, quando constat ex coniecturis de men-
te disponentis; quia tunc beneplacitum est perpetuum, seu bannum
durat perpetuo. Bertazol. d. confil. crimin. 22. circa fin. † Limita; quia 42
si fiat legatum de massariis, quæ in domo testatoris sunt, non com-
prehenduntur massariæ, quas testator ad beneplacitum suum vo-
luit esse extra domum; quia cenetur voluisse esse perpetuo extra
domum, quia paria sunt, aliquid esse ad beneplacitum, vel in perpetu-
um. Alexand. confil. 216. Magister Albertus, numer. 6. ver. si autem non
constat, lib. 7. † Limita; quia concessio facta ad beneplacitum non 43
cenetur morte reuocata, neque cessat, quando ex causa facta fuit
concessio; quia tunc non reuocatur, nisi ex iusta causa; quia hoc casu
beneplacitum morte non expirat; quia est ad arbitrium boni viri re-
daçum, & bonus vir nunquam moritur, plene Crauer. confil. 732. nu.
4. & sequen. vsque in fin. ver. secunda coniectura. † Et quia in dubio lata 44
sit interpretatio contra Principem, & in dubio pro non reuocatio-

Dd 3

ne, &c

45 ne, & maxime, quando diutius fuit per longa tempora perseveratum in beneplacito. Crauer. *dict. consil. 732. numer. 10. & sequen.* Limita in dispensatione concessa, vel facultate dispensandi. Vide, *Dispensatio quando efficitur per mortem concedentis. Conclusio. 479.* Vide, *Voluntas presumitur durare, & in quibus. Conclusio. 286.* Vide, *Mutatio voluntatis presumitur, & quando. Conclusio. 434.* Vide, *Corrigere seipsum incontinenti nemo praesumitur. Conclusio. 104.* Vide plene per Mascard. *Conclusio. 188.* Beneplacitum, ubi ponitur regulam, quod non reuocetur morte, quando ratione dignitatis, vel publicae utilitatis, recitat opiniones contrarias, & declarat multis modis.

Bergomi Ciuitas, statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 90.

1 **B**ERGOMI† Ciuitas iussu Papae compulsa fuit aedificare Capellam; ideo sic compulsa non quaesuit ius patronatus. Signorol. *conf. 83. iussu domini.*† Haec Ciuitas erat Ducis Mediolani, tempore Bernabonis Vicecomitis, qui fuit in bello cum Ecclesia Romana, & adherentibus videlicet dominis Veronae, dominis Paduae, & dominis Ferrariae, ut ex litteris Bernabonis, qui diffidat generaliter subditos colligatorum in Ciuitate Bergomi, ut per Signorol. *d. consil. 185. in principio.* Castren. *consil. 34. numer. 1. in fin. lib. 2.* dicit, quod erat de Comitatu Mediolani; ideo de iurisdictione Ducis Mediolani, etiam quod ab alio occupetur, valet legitimatio facta à Duce de bonis in Bergomensi.† Data mercium sunt Ciuitatis, & Communis Bergomi; quia Communitas locare solita est, & illa vendere. Signorol. *consil. 185. In questione vertente, ubi ponuntur capitula locationis.*† Statutum est Bergomi, quod mortuo marito statim vxor possit repetere dotes suas non expectato anno; ideo operatur, quod si mulier non petiit dotem, non debentur alimenta, etiam pro primo anno. Castren. *consil. 33. in principio. & per tot.* Item est statutum, quod possidens per decennium titulo vero, vel putatiuo praesidebat, super quo Castren. *consil. 24. col. antepenult. in principio. ver. ulterius etiam, dicitur, lib. 2.* ubi, quod legitimatus à Duce Mediolani, etiam quod non haberet facultatem, praescripsit, si possedit per decem annos; quia debet statutum addere iuri communi, ut praescribat etiam quocunque errore ultimus commune.† Circa praescriptiones statutum vult, quod deducantur certa tempora; sed tamen non habet locum in causis, in quibus ante statutum iam praescriptio esset completa; quia bene impeditur totum exceptionis praescriptionis finiendae, sed non impedit ipsam praescriptionem iam completam. Castren. *consil. 169. Viso puncto, numer. 3. ver. secundum ratio, lib. 2.*† Circa appellationes disponit, quod commissa appellatione, die prima iudiciali appellans dare debeat libellum appellationis; ideo non potest praenire, & si praeniret, habetur appellatio deserta; quia terminus cum sit communis gratia utriusque partis, debet seruari, maxime stante alio statuto, quod verba statuti seruentur, & executioni mandentur ad litteram, prout iacent. Castren. *consil. 233. Viso casu in principio. lib. 2.*

Beroariis, quomodo, & in quibus credatur, vel non. Concl. 91.

Vide Mascardum *Conclusio. 189.* Vide plenius, *Testes viles, & leuis conditionis non sunt idonei. Conclusio. 215. numer. 8.*

Bibliae (potius Bibliorum) quanta sit autoritas. Concl. 92.

Vide Mascardum *Conclusio. 191. Bibliae autoritas.*

Bigamus, & bigamia quid sit, & operetur. Concl. 91.

1 **B**IGAMVS† est vterque, qui contraxit cum duabus vxoribus, vna post aliam legitime; quia ex quo habuit duas vxores, dicitur vere bigamus, & non potest promoueri; imo promotus ante bigamiam non habet executionem suorum ordinum. Ancharan. *consil. 124. Circa bigamos, in principio.* ubi, quod prohibitio est de iure diuino ex Apostolo. Iul. Clar. in *§. fin. quest. 36. numer. 9.*† Amplius; quia proprie bigamus dicitur etiam is, qui contraxit cum vidua; & ideo pariter prohibetur promoueri, ut supra. Ancharan. *d. consil. 124.*† Et alia est bigamia vera, prout si contraxit cum duabus vxoribus, seu cum vidua; alia est ficta, prout si contraxit cum corrupta. Abb. *consil. 85. In praesentia, col. fin. ver. venio ad secundum, lib. 1.*† Improprie bigamus est, qui contraxit cum corrupta, vel qui habens vxorem virginem eam cognouit post commissum adulterium; ideo quia diuinit carnem suam in plures, prohibetur ordinari, sed de iure positio. Ancharan. *consil. 124. Iul. Clar. d. §. si quest. 36. numer. 9. & sequen.*† Extende, etiam si ipse ignoraret fu-

isse commissum adulterium per vxorem suam, quam cognouit post adulterium; quia adhuc interpretatiue dicitur bigamus secundum *communem, de qua Clar. d. *§. fin. qu. 36. nu. 10.* ubi tamen dicit etiam communem, *quod non perdit clericus coniugatus, & bigamus in hac specie priuilegium clericatus, si incedat in habitu, & tonsura.† Dispensat Papa cum bigamo etiam proprio, & contra Apostolum ex causa; sed tamen facilius est dispensatio cum bigamo improprio; quia etiam sine causa Papa potest subuertere constitutiones canonicas in casu particulari. Ancharan. *d. consil. 124. ubi late.*† Bigamia vera, 7 vel ficta operatur, quod clericus bigamus denudatur omni priuilegio clericatus, & sit de foro seculari, *et. de bigam. §. Declara;* quia procedit 8 quoad causas post bigamiam mouendas, sed quoad moras coram Iudice Ecclesiastico non eximitur inuita parte; quia odium non debet fauorem operari. Abb. *consil. 85. In praesentia, col. fin. ver. venio nunc ad secundum, lib. 1.*

Binubium parentum malum pro filiis. Concl. 92.

Vide Mascardum. *Concl. 196.* Vide, *Nouerca quid sit, & quibus comparetur. Conclusio. 120.*

Bisuntina Ciuitas, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 92.

CAPITVLVM† Ecclesiae Bisuntinae habet ius eligendi Archiepiscopum; quia de anno 1302. pridie Non. Nouembris sub Alexandro Papa VI. anno vndecimo Pontificatus sui, elegit Antonium de Vergeo in Archiepiscopum, & Alex. VI. illum confirmauit, & de Ecclesia prouidit, & habuit effectum, ut videri scripturas, & iura.

Bibienae terra, eiusque statuta, priuilegia, & consuetudines. Concl. 93.

BIBIENAE† statutum circa successionem remittit se ad statuta Florentiae in casibus non dispositis, prout etiam in dubio ad illa esset recurrendum. Roman. *consil. 218.* & ideo sicut frater patruelis excludit Florentiae matrem, & sororem; ita quoque idem dicendum est in terra Bibienae, in qua seruatur statutum Florentiae, & ita alias fuit iudicatum.

Bitona terra, eiusque statuta, consuetudines & priuilegia. Concl. 94.

STATVTVM† est Bitonae, quod nulla mulier possit facere testamentum sine praesentia, & consensu mariti, si illum habet, & proximorum duorum, si non est maritata, filiorum maiorum, & duorum proximiorum, si non habet filios, duorum proximiorum. Bald. *consil. 6. Haec est copia, lib. 2. ubi,* quod intelligitur de proximioribus masculis.

Blasphemia quid sit, & qua poena puniatur. Concl. 95.

BLASPHEMIA†† est omne conuicium, contumelia, & maledictum prolatum in Deum, vel Sanctos, secundum *communem, de qua Clarus plene in *§. blasphemia, in principio.* ubi ponit multa genera verborum contumeliosorum, super quibus fuerunt castigati plures. Alexand. *consil. 233. Ponderatus, numer. 3. ver. nec refert, lib. 6.* ubi apostilla, in *ver. blasphemare,* allegat Beatum Thomam, & Theologos.† Et in specie, quod verbum, *al dispetto de Dio,* id est, *in Dei despectum,* sit verbum contumeliosum in Deum, & sit blasphemia, secundum Theologos, Canonistas, & Legistas, & vetiorem opinionem. Boer. *decis. 301. in principio.* Clar. qui alios citat *d. §. blasphemia, numer. 2.* ubi quod Senatus Mediolani connumerat eundem inter blasphemias, sed imo etiam inter atroces blasphemias.† Contrarium, quod blasphemia non dicitur, si quis dicat, *(al dispetto de Dio),* id est *in Dei despectum,* vel, *(delanefia Dio),* quia potius est maledictio, & sunt verba iniuriosa, & contumeliosa in Deum, secundum *communem vulgum; ideo omnis maledictio non est blasphemia. Bald. *consil. 466. Ille, qui dicit, lib. 3.*† Declara, quod licet secundum vtiorem *opinionem, sit blasphemia, ubi esset consuetudo, quod non puniretur, ut blasphemia, posset mitiori poena stante vltima puniri secundum aliquos, quos citat Clar. *d. §. blasphemia, in fin.* ubi ipse dicit non esse admitendam consuetudinem in malis, quae est corruptela, & quod senatus Mediolani non admittit articulos super consuetudine sed puni.† Bene verum est, quod in homine rudis, prout in rustico, qui admiratus in computo sui patroni de operibus, dixit;

- dixit, non lo puo manco fare Dio, che io sia debitor di tanto, id est, Deus non potest minus efficere ut sim tanta summo debitor, quia ira, & ignorantia hec dixit, non in contumeliam Dei, & idem erit in iis, qui per lasciviam, vel ebrietatem blasphemant, quia minus puniri debent; Clar. in §. blasphemiam, n. 6. & idem in Iudæo consulae Alexand. conf. 15, in si. lib. 3. quia dicitur ex lubrico lingua id procedere. Declar. quia blasphemiam est idem, quod maledictio in Deum, cap. si de maledict. Bart. conf. 32. Factum tale, n. 2. & 3. ver. tertio oppono lib. 2. vbi; quod statutum Perusini loquens de blasphemiam in Deum, vel de maledictione in Deum est, super eodem crimine, & idem dicit Bar. conf. 33, Super praedicta. num. 2. ver. & si dicatur eod. lib. 2. quod est Franc. Tignoni vbi quod blasphemiam est nomen generis, maledictio est species, & hoc etiam affirmant Andreas de monte Vbia, 10, & Bald. quorum est conf. Bart. 34. Super praemissis lib. 2. Imo, quod quicunque verba pudibunda dicta in Deum, & Sanctos, sit blasphemiam. Alexand. conf. 23, num. 3. lib. 6.
8. Extende, quia blasphemiam non dicitur verum, si dicatur, quod Deus non possit fieri, quod factum non sit factum, quia ea, quae habent in se contradictionem, non cadunt in Deum, qui purus, simplex, & veritas est. Alexand. conf. 15, Vso processu, n. 4. & seq. ver. secundo probatur. lib. 3, vbi excusat Hebraeorum, qui dixit, non lo puo fare Iddio, id est, Deus id non potest efficere, sed male excusat eum; saltem a conuicio, quia turpiter loquitur in Deum, & ibi apostilla citat Cor. conf. 81. lib. 1. Et quam graue scelus dicatur blasphemiam, & quis dicatur blasphemator, plene Mat. Concl. 104. Blasphemiam quam graue sit scelus, & quod non dicitur blasphemator, qui semel, vel bis, sed qui saepius. Blasphemus puniuntur poena capitis, & ultimi supplicii. Anchar. conf. 415.
11. Primum dubium. Contrarium; quod auth. vi non luxuri. homin. non habeat locum in blasphemiam, sed solum in crimine sodomitae, tenet Calder. conf. 125, Circa prim. ver. & ideo forte, alias 11. de iud. & duplicatur conf. 489, alias 2. de Iudæis. Declar. quia Alexand. conf. 233, Ponderatus num. 15, in si. lib. 6. ver. posset etiam respondere, non approbat condemnationem Calderi, quia infert violentiam iurata. De iure diuino poena blasphemiae est poena mortis, videlicet lapidatio. Leuit. cap. 24.
14. De iure Canonico est, quod agat publicam penitentiam ante fores Ecclesiae, laicus, quia Clerici non tenentur, ne authoritas Clericalis dignitatis vilescent secundum * communem, de qua Clar. d. §. blasphemiam, n. 3. De iure Ciuili, est poena mortis, d. auth. vi non luxuri. homin. contra natur. in si. & ita * omnes tenere dicit Clar. vbi supra. nu.
16. De consuetudine non seruatur haec poena; quia si omnes blasphemii puniuntur poena mortis, pauci restarent, ideo poena extraordinaria perfectionis linguae, fastigationis, berlinae, tritemium, etiam ultimi supplicii plectuntur secundum exaggerationem blasphemiae. Clar. qui plura exempla allegat d. §. blasphemiam num. 3. Et repellitur a testimonio blasphemator maxime in criminali. cap. si. de testib.
18. Anchar. d. conf. 415, in princ. Vide, Testes iustores, & blasphemii repelluntur.
18. Concl. 209. Declar. quia secundum maiorem offensam sic puniunt blasphemians, & faciens iniuriam Deo; & Sanctis, quia abradentes imaginem Dei, Beatæ Virginis, vel Sancti, vel proicientes in terram in contemptum, dura, & aspera poena plecti debent, imo percutientes imagines ipsas, vel scindentes, aut mutilantes poena mortis plectuntur, prout etiam is, qui signum Crucis in terram sculpsit, ut pedibus conculeretur, maledicentes vero, & obloquentes in opprobrium poena etiam mortis puniri possunt secundum rigorem. Alexand. conf. 233, in princ. lib. 6. Iudæus blasphemians puniuntur per Iudicem secularem, & in euentum negligentiae secularis per Ecclesiasticum, quia Iudæi sunt de foro seculari. Clar. d. §. blasphemiam, numer.
- 5, vbi dicit * communem; sed contrarium verius Concl. prox. seq.
20. quia mixti fori est blasphemiam. Qualiter autem probetur blasphemator, vide Mascard. Concl. 195. Blasphemator quomodo probetur.

Blasphemiam an sit crimen Ecclesiasticum, vel seculare. Concl. 96.

1. BLASPHEMIA in Deum, vel Sanctos est crimen Ecclesiasticum; & ideo per Iudicem Ecclesiasticum debet puniri, c. 1. & 2. de maled. & hanc partem tenet Calder. conf. 125, alias 11. de iud. vbi respondet ad contraria, quia dum habetur, quod seculares Iudices puniunt blasphemiam, intelligitur ad requisitionem Ecclesiasticam, & idem conf. 489, alias 2. de Iudæis. Amplia, ut maxime blasphemiam in Iudæo sit crimen Ecclesiasticum. Calde. d. conf. 125, circa med. ver. & maxime in Iudæo, alias 11. de iud. quod duplicatur conf. 489, alias 2. de Iudæis. Contrarium Clarus in §. blasphemiam, numer. 5. vbi dicit communem, quod imo Iudæus blasphemus debet puniri per secularem, quia est sub iurisdictione seculari. Declar. quia cum blasphemiam sit mixti fori, ut infra; potest vterque punire, & qui p. auenit, pra-

ferretur. Cla. d. §. blasphemiam, numer. 4. vbi est mixti fori. Vide, Mixti fori quae esse dicantur. Concl. 293. Amplia, ut multo magis sit crimen Ecclesiasticum blasphemiam in Papam. Calder. d. conf. 125, in princ. iuncto ver. & hoc procedit etiam, circa fin. alias 11. de iud. duplicatur conf. 489, alias 2. de Iudæis. Amplia in tantum, ut Iudex secularis non possit punire blasphemum puniuntur semel ex eodem crimine per Iudicem Ecclesiasticum, etiam addit statutum hoc mandans. Cal. conf. 125, circa si. ver. nec obstat, si Iudex, alias 11. de iud. & duplicatur conf. 489, alias 2. de Iudæis. Declar. quia blasphemiam est mixti fori, ideo potest blasphemus puniri tam per Iudicem Ecclesiasticum, quam per secularem. Clar. in §. blasphemiam, n. 4.

Bobii Ciuitas, eiusdem statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 97.

FAMILIA de Verme est Domina Ciuitatis Bobii, & sunt Veronenses, olim sequaces Antonii, & Bartholomæi de Scala, Vicariorum Imperialium in Ciuitatibus Veronae, & Vicentiae; & isti Vicarii concesserunt Iacobo de Verme Castra Sublanenti, & Sanguinedi Veronen. Diocesis, postea fuerunt expulsi illis de Scala sequaces Ioann. Galeatii Vicecomitis Vicarii Imperialis Mediolani, & Parinae, qui donauit familiæ de Verme Castrum, & villam Pupilli Parmen. Dioc. ut per Caltr. conf. 187, lib. 2. in casu, qui ibi ponitur, & est priuilegium confirmationis Vincislai Regis Romanorum.

Bohemiae prouincia, statuta, & consuetudines. Concl. 98.

BOHEMIA Rex dicitur Princeps, prout quilibet Rex dicitur Princeps, & est Illustis, alii Barones dicuntur nobiles. cap. constitutis, lib. 2. vbi Bald. de testib.

Bonae conditionis quem esse qualiter probetur. Concl.

Vide Mascard. Concl. 233. Quomodo quis probetur.

Bonitas, & bona qualitas alicuius quomodo probetur. Concl.

Vide Mascard. Concl. 234. Bonitas.

Bona fama probata per testes praeualeat malae famae. Concl.

Vide Mascard. Concl. 235. & quomodo probetur idem Mascard. Concl. 236. Vide, Testes in concursu qui praeualeant. Concl. 240. Vide, Testes ad defensionem habent specialia, & quando praferantur testibus ad offensionem. Concl. 256.

Bonae fidei possessor quis dicatur, vel praesumatur. Concl. 99.

REGULARITER bona fides praesumitur in possidente cum titulo. Romanus conf. 424. Circa propositum, numer. 3. ver. regulariter. Alexand. conf. 200. Vso, & discessu, numer. 4. ver. praeerea lib. 2. & conf. 92. Vso, in princ. lib. 5. per text. in l. pen. C. de euic. Alexand. conf. 83. Vso processu, numer. 9. lib. 6. vbi, quod praesumitur ex titulo, nisi probetur mala fides. Amplia, quia is, qui habet titulum habilem ad translationem domini cum possessione, dicitur, & praesumitur bonae fidei, dummodo ignorauerit rem alienam, quae ignorantia praesumitur de praeterito; etiam si de praesenti sciet. Baldus conf. 466. Considerandum est, per tot. lib. 5. maxime in fine. Extende, quia imo titulus iniustus causatus ab errore iuris, quando possessor credidit titulum iustum, sufficit ad praescribendum. Romanus conf. 123. col. 4. circa med. ver. sufficit enim. Extende, etiam si talis habens titulum possederit per decennium contra ius commune. Alexand. conf. 110. Vso, in si. n. 6. ver. sexto per praescriptionem lib. 1.

Et titulus diuisionis inducit bonam fidem. Alexand. conf. 200. Vso, numer. 3. ver. nem probata est, lib. 2. Et non tollitur iste titulus ex sententia in petitorio, quae non admittitur in possessorio, & maxime, quando non constat de facultate delegati, neque de processu; & quia sententia lata in petitorio non priuat aliquem suam possessionem, donec exequatur legitime. Alexand. dicto conf. 200. n. 10. & seq. ver. nec obstat lib. 2. vbi n. 12. dicit, quod etiam si sit ap-

- pellatum, & deserta appellatio, tamen potest adhuc de nullitate dici.
- 7 ci. † Amplia, quia bona fidei possessor dicitur, & praescribitis, qui possidet rem cum titulo: licet sciat suum auctorem, & se ipsum teneat a cessione personali versus tertium, quia debitum est personale, & illius scientia non impedit praescriptionem currere; imo solutio facta post praescriptionem finiam non interruptit eam. Bald. conf. 236. *iste m. ritus per tot. lib. 3. vbi, quod praedicta procedunt tam de iure Civili, quam Canonico.* † Declara totam istam materiam secundum Contrarium. in 2. parte relection. cap. possessor, de reg. iur. §. 7. per tot. vbi, quod bona fides contrariatur male fidei, & è conuerso; sed tamen datur medium, scilicet, ut non sit bona, nec mala fidei, ideo non sequitur argumentum de vno ad aliud, & quid in eo qui errat in iure, vel in facto, vel in utroque. † Amplia, quia bona fides defuncti praesumitur in herede. Dyn. d. conf. 28. numer. 2. ver. item pater eius.
- 10 † Amplia, quia quilibet praesumitur bona fidei possessor etiam sine titulo, quando non constat de possessione antiquiori, & ius commune non relinquit possessori. Bart. in l. Celsus. ff. de vsucap. Bald. & Angel. in l. super longi. C. de praescrip. long. temp. Canon. in cap. si diligenti, de praescrip. vbi Fel. attestatur de * communi. Gemi. in c. 1. col. 2. cod. lib. 6.
- * Balbus in d. l. Celsus. §. expedita n. 9. ff. de vsucap. vbi dicit * communem, Alciat. reg. 3. praesumpt. 5. numer. 3. qui patitur dicit * communem.
- 11 & ab ea non recedendum. † Extende, quia in dubio quis praesumitur bona fidei possessor. gloss. in l. de vsucap. in princ. in ver. bona fides, & in cap. si diligenti in ver. bona fides, de praescrip. Bar. d. Celsus. ff. de vsucap. † Extende, quia ex possessione 30. annor. sine titulo praesumitur bona fides. Alexand. conf. 102. numer. 7. lib. 2. plenius conf. 8. Attendit.
- 12 is ius. numer. 3. lib. 7. † Amplia, quia possessor etiam sine titulo ex sola longa possessione praesumitur bona fidei. Alexand. ad Bar. in l. ex diuerso. ff. de rei vendic. & quod possessio 10. annorum causat bonam fidem. Alexand. conf. 200. Viso, & discussio. col. 2. vol. 2. num. 7. sequitur Deci. conf. 272. Viso processu. col. pen. Bald. & Ang. in l. pen. C. quibus non
- 14 obstat longi temp. praescript. † Et intelligunt praedicti Doct. de longa possessione 10. annor. ut per gloss. in rubric. C. quae sit longa consuet. Alex. in l. si filiofamil. §. si ff. sol. matr. & d. conf. 200. col. 2. in fine, numer. 7. lib. 2.
- 15 † Contrarium tenet Bart. in l. si ad fin. C. unde vi, vbi, quod antiquus Dominus, vel possessor, aut successor potest opponere de mala fide possessoris usque ad 30. annos, & quod sine titulo non admittitur praescriptio decem, vel 20. annorum de iure communi. Roman. conf. 166. num. 6. & seq. per quoad tertium. † Declara, quia prima opinio procedit, quod possessor per decem annos praesumitur bona fidei, ut lucratur fructus, quando antiquus possessor non opponit expresse de mala fide, sed simpliciter petit condemnari in fructibus, si vero oppoñit de mala fide in indiuiduo, tunc Bar. doctrina procedit.
- 17 † Declara, quia bona fides praesumitur in omni possidente, nisi alius antiquior possessor appareat. Alexand. conf. 8. Attendit. numer. 3. ver. item exponunt. lib. 7. † Extende à fortiori in possessione longissima. Deci. conf. 266. Ad exclusionem. col. fin. in fin. Cor. conf. 23. col. 2. vol. 1. Roman. conf. 166. numer. 8. ver. praemissis tamen. vbi apostill. in
- 19 ver. titulo, dat concord. † Extende in possessore habente ex titulo erroneo error iuris causatus, quando occurrit diuturnitas temporis in non petendo ab eo, cui res debetur, quando sumus in possessore maiore, si vero sumus in minore, vel muliere, magis de facili praesumitur bona fides ad excusandum à fructibus perceptis, ne condemnatur. Vide, *Hereditatis petitio est iudicium vniuersale,*
- 20 & quid veniat. Concluf. 34. numer. 12. & seq. † Extende, quia possessor per 30. annos praesumitur bona fidei, etiam si careat titulo, & consistet de antiquiori possessione. Bart. in l. fin. in fin. C. unde vi, sequitur Abbas in c. si diligenti. col. 3. de praescrip. dicens hoc dictum esse singulariter notandum, & menti tenendum. Alexand. conf. 16. In causa, & lite, circa fin. & conf. 24. Ponderatis. col. fin. lib. 5. & conf. 71. Videtur prima consideratione, circa prim. & conf. 110. Visi acutissimis. col. fin. lib. 1. & conf. 78. In causa, & lite. col. fin. & conf. 151. Viso themate. col. 2. lib. 2. plene Cur. conf. 82. Deuspius: vbi omnes praefati Doctores dicunt, quod excusatio 30. annorum etiam nullo apparente titulo bona fides praesumitur etiam contra antiquum possesorem, & eadem firmat Socin. conf. 181. Visi capitulis. lib. 2. Corn. conf. 136. Licet satis. in princip. lib. 2. Iason in l. clam possidere. §. qui ad mundinas. col. 2. in prima lectura. ff. de acquir. possess. vbi allegat plures auctoritates; & dicit * communem. Balbus in d. l. Celsus. §. expedita, numer. 10. ff. de vsucap. † Declara praedicta procedere in dubio,
- 22 secus in clericis, quia praesumptio cedit veritati. † Extende, quod id dicitur de possessore 30. annorum in prophanis; procedit in possessione 40. annorum contra Ecclesiam, quia etiam error iuris non impedit praescriptionem 40. annorum contra Ecclesiam. Castrenf. conf. 81. In causa, quae vertitur. numer. 4. lib. 2. † Extende, quia etiam dominium utile acquiritur per 30. annorum possessionem

etiam sine titulo, *auth nisi tricennale. vbi * Doctor. C. de bon. mater. Bart. in l. si quis emptio. §. 1. C. de praescrip. 30. annor. Arelin. Instit. de vsucap. in fin. principii. Felin. in rub. de praescrip. Balbus in tract. de praescrip. in 2. par. princ. questione, 2. & in 2. par. tertie partis princ. questione, 6. numer. 2. & 3. late Baldus Salycet. Alexand. & Iason in l. traditio. nibus. C. de pactis.* † Restringe, quia viagiatur de praescripta bona fide; si non allegatur, non releuat, ideo procedunt ampliationes, & extensiones, quando allegatur bona fides, alias secus. Baldus & Angel. in l. super longi. col. 3. ad fin. C. de praescrip. long. temp. & hoc est regulare, quia debet proponi & allegari. Baldus in cap. 1. §. si quis per 30. colum. 3. si de feudo fuerit contro. inter domi. & agnat. Balbus in cap. per tuas. colum. 2. de testibus. Angel. in l. cum qui, §. fin. ff. de publica. Cuman. conf. 43. circa fin. vbi dicit errorem, & bonam fidem praesumita demum si allegetur, idem Alexand. conf. 76. lib. 1. Vide Conclusionem proximam sequentem. ver. limita. † Declara restrictionem, quia non procedit in possessione tanti temporis, cuius initii memoria non extat, quia non requiritur allegatio, nec propositio. Vide, *Allegari debet id, quod est fundamentum intentionis. Concluf. 252. Vide plene per Malcard. Concluf. 225. Bona fides quomodo praesumatur ex diuturnitate temporis 30. vel 40. annorum.* † Amplia, quia is, qui errat in iure, dicitur habere bonam fidem ex longa praescriptione; quando habet ius gentium pro se, & æquitatem, secus si error esset in iure gentium. Baldus conf. 179. Quando sapiens, circa fin. vers. sed aduerte. lib. 4. † Et maxime; quando error est simul iuris; & facti, quia causat bonam fidem. Roman. conf. 123. Circa primum, numer. 2. ver. secundo quia. † Et quando errans in iure dicatur ex titulo errato lucrari fructus, & habere bonam fidem, vide in verbo Fructus quando lucratur possessor bone fidei, & quis dicatur bone fidei, vel non. Concluf. 488. † Declarat plenissime Co. uarr. in 2. parte relection. cap. possessor, de regul. iur. §. 8. per tot. vbi, quod praesumitur bona fides in dubio, nisi contrarium probetur etiam sine titulo, sed contrarium in eo, qui rem vacantem apprehendit, sed tamen triginta annis, vel quadraginta purgatur. † Declara, quia diuersis respectibus errans in iure dicitur bona fidei, & male fidei. Nam sciens rem prohibitam alienari in facto, & credens posse alienari pro legitima, & sic errans in iure dicitur male fidei quoad alienationem, quia est nulla, ex quo agit de lucro captando, quo vero ad melioramenta facta, quia agit de damno vitando, dicitur bona fidei, ut deducit illa. Castrenf. conf. 247. In causa, quae vertitur. colum. penult. numer. 7. ver. venio ad tertium. lib. 1. vide plenius, quando praescribat ex vno capite ab eo; qui habet bonam fidem, licet quoad aliud caput habeat malam fidem. Co. uarr. d. 2. par. relect. cap. possessor, de reg. iur. §. 8. numer. 5. & seq. vbi latissime.

† Amplia, quia errans in iure praescribit per 40. annos. Roman. conf. 123. col. 4. ver. primo quia, numer. 2. vbi apostill. in ver. quadraginta: vbi citat pro utraque opinione, & dicit * communem, & ratio est, quia haec praescriptio non erat nota de iure Civili, ut ibi Roman. † Extende, quando error iuris est probabilis, quia procedit praescriptio, cum bona fides adsit eo casu. Roman. d. conf. 123. col. 4. ver. nisi esset error iuris, vbi, quod error iuris probabilis æquiparatur errori facti: vbi apostill. in ver. videtur; dat concord. & error iustissimus iuris excusat secundum * communem, de qua Roman. conf. 166. numer. 7. vbi apostill. in ver. iustissimus. † Restringe, quia regulariter error, seu ignorantia iuris non inducit bonam fidem, neque causat praescriptionem. Roman. dicto conf. 123. col. 4. ver. quoniam numer. 2. vbi apostilla in ver. non sufficit, & plenius conf. 166. Visi diligenter. numer. 6. ver. quoad tertium, qui loquitur in vsucapione, & apostilla ibi in ver. proficit. citat plures concord. † Amplia, quia bona fidei possessor dicitur, & praesumitur mulier; quae ignorantia iuris excusatur, si possidet aliquid sibi legatum contra formam statuti, quando concurrit patientia heredis, ideo facit fructus suos consumptos. Baldus conf. 313. Non video, quod ea, libro primo maxime in fin. 35. † Imo sola possessio cum ignorantia iuris excusat minorem, & mulierem à restitutione fructuum; quia error iuris tales excusat simpliciter. Vide, *Hereditatis petitio est iudicium vniuersale. Concluf. 34. numer. 12. & seq.* † Amplia, quia bona fidei ad effectum cauendi de praescriptionis in eamento dicitur is, qui possidet bona propria, licet generaliter hypotheca, ideo emens à tali debitore praescribit cum titulo spatio decem annorum inter praesentes, & inter absentes spatio viginti. Cuman. conf. 54. Leonardus, in princip. † Amplia, ut procedat etiam in eo, qui possidet pro herede, quia si credit se dominum; dicitur bona fidei. l. pro herede. ff. de petit. hered. l. apud antiquos. vbi Bartol. C. de furs. idem Bartol. in l. illud. ff. de petit. hered. Deci. conf. 272. numer. 8. † Restringe, quia licet titulus minus iustus sufficiat ad praescribendum cum bona fide, tamen titulus putatius pro legato, & pro emptore non sufficit. Roman. conf. 166. Visi diligenter. numer. 7. vers.

- 39 7. ver. item nec suffragatur. † Amplia, quia defunctus possessor præsumitur bonæ fidei, si non probatur mala fides. Dyn. *confil.* 28. *The-
ma tale est*; quidam, in princ. qui tamen videtur præsupponere iurum.
- 40 lum. † Limita, quia is, qui à principio habet scientiam retalienæ, non præscribit, quia est malæ fidei, & præscriptio non habet locum sine titulo, & bona fide. *cap. possessor mala fidei, de reg. iur. in 6.* Ang. *Acet. conf.* 93. *nulli dubium. numer.* 18. & *seq. ver. & quod non præscri-*
- 41 *perit*, ubi, quod non potest incipere præscribere. † Extende, quia imo si præscribere capisset, si superueniat mala fides, de iure Civili præscribit, nisi sciat; cuius sit res, sed de iure Canonico nullo modo præscribit. Aretin. *dicto confilio* 93. *numero* 19. † Extende, quia imo si superuenit dubietas iuris alieni; non præscribit de iure Canonico, quod attendi debet, secus de iure Civili. Angel. Aretin. *dicto confilio* 93. *numero* 20. & *seq. versiculo*, si autem abso-
- 42 lue.
- 43 † Limita in eo, qui ignorat suo nomine ab alio; qui non sit procurator, acquisitum, quia ex quo ignorat, non potest dici bonæ fidei, quia ea; quæ sunt animi, requirunt scientiam. Angel. *confil.* 341. *Pater emittit. numer.* 3. † Limita, quia in rebus spiritualibus possessor sine titulo præsumitur malæ fidei, ideo quando ius resistit, in incorporalibus præsumitur mala fides, quando vero assitit, præsumitur bona fides. Alexand. *conf.* 75. *Vis ponderatus. num.* 47. *lib.* 4. *cum seq. ubi allegat Rotam*, & restringit, nisi longa esset possessio.
- 45 † Extende idem in beneficiis; quia non habens titulum non præscribit. Egid. Bellam. *conf.* 41. *numer.* 2. & 3. † Extende in quarta debita parochiæ, quia fratres habentes privilegium; quod non ostenditur esse factum post *idem. Dudum*, de sepult. non possunt præscribere, quia quarta sine titulo non potest præscribi; nec excusat ignorantia iuris, ut dicit Alexand. *conf.* 196. *Viso testamento. col. pen. vers. nec ex-*
- 47 *cusantur. lib.* 2. † Limita in possessore pendente lite in possessione, quia non præsumitur bona fides ex sola quasi possessione.
- 48 Alexand. *confilio* 75. *numero* 46. *ubi ap. post. lib.* 4. † Extende, quia mala fides non purgatur ex sententia iudicis. Alex. *conf.* 75. *in si. lib.* 4. *sub n. 50.*
- 49 † Et maxime, quando sententia est evidenter iniusta, vel ini-qua, quia nunquam tueretur eum, qui vigore sententiæ vult causare titulum, & maxime, quando fuit in mala fide; ut quia scivit iniustam, vel procuravit ex dolo fieri, vel cum falsis testibus, tunc nunquam præscribit; neque tueri potest, quin sit in peccato, Ioan. de
- 50 Im. *confil.* 147. *numer.* 10. quod est Fulgosi. † Limita, quia possidens sine titulo, vel cum titulo reprobato dicitur malæ fidei possessor. Bart. in l. *quemadmodum. col. 2. ver. nota ex hoc. C. de agricol. & censu. lib.* 11. Felin. in c. *si diligenti*, de præscriptio. & ideo tenetur ad restitutionem si uctum l. *mala fidei. C. de cond. ex lege. l. infundum*, ubi glossa in fine. *C. de rei vendic. & ibi Bartol. Pract. Papien. in forma libelli*, in
- 51 *actione reali, in vers. simul cum fructibus*. † Et habens conscientiam lafam, prout habens titulum usufructum, vel simulum, non præ-
- 52 scribit. Abbas *confilio* 76. *in present. in fine. libro* 1. † Limita, quia is, qui emittit minore scienter, & sine solemnitatibus requisitis, dicitur nulliter emisse, & est malæ fidei possessor, quia requiritur causa, & decretum, alias est nulla l. *magis*, puto. S. *non passim. ff. de rebus eorum*. Afflict. *decis.* 249. Ideo tenetur ad restitutionem bonorum cum fructibus l. *si prædium l. non solum, & l. prædium. C. de præd. minor.* & hæc est præsumptio iuris & de iure, quæ non admittit probationem in contrarium. Iason. in *si quis in fraudem; numero* 45. *In-*
- 53 *stitut. de action. Roland. confilio* 72. *numero* 15. *libro* 4. *Burlar. confil.* 140. *numer.* 6.
- † Et qui non servat solemnitates requisitas, dicitur contra iura mercari, ideo est malæ fidei. *cap. qui contra, de regul. iur. ubi Dyn. in 6. Boet. decis.* 1. *numero* 54. Socin. *lun. confilio* 69. *numero* 45. *libro* 1. *Parisi. in cap. si diligenti*, *numero* 26. *de re script. Curt. lun. confilio* 50. *numero* 5. *Neu. 22. confilio* 85. *numero* 14. Menoch. *de recuper. remed.* 15. *numero* 179. † Extende, quia non solum tenetur de perceptis, sed etiam de percipiendis tamante, qui in post litem contestatam, & non solum de extantibus, sed etiam de consumptis. l. *contra. C. si quis ignor. rem mino. Pedemont. decis.* 160. *per tot. am.* ubi pro utraque opinio-
- 54 *ne, & numero* 11. *cum seq. dicit hanc crebriorem*, & *veriorem*, quam etiam ampliat, & quod tenetur tanquam possessor malæ fidei ad omnes fructus. † Extende, quia tutore vendente ante consecutum inuentarium, & decretam administrationem, & sine solemnitatibus emptor dicitur malæ fidei, & contra iura mercari, & non admittitur probatio in contrarium. Rola. à Vall. *conf.* 72. *numero* 4. & *seq. lib.*
- 56 4. † Extende, quia etiam tenetur ad deteriorationes factas. l. *domi. C. de rei vendic. facit text. in l. si colonus. S. culpa. ff. locati*. † Declara,
- 57 quia si minor factus est locupletior, ut quia inuestitur pretium, ille

tenetur illud restituere emptori una cum usuris l. *patri. S. si pecuniam. ff. de minor.* potest tamen fieri compensatio fructuum cum usuris proportionabiliter. † Limita; quia possessor vigore ad iudicationis nullæ, ordine iuris non servato dicitur malæ fidei, ideo tenetur ad fructus, nec excusatur ex titulo habito à iudice, quando ordine iuris non servato habuit. Bar. in l. *ad fin. C. de fid. instr. & iure hasta fidei. lib.* 10. glossa, & Bartol. in *quemadmodum. C. de agricol. & censu. lib.* 11. Bartol. in l. *sed si lege. S. si re*, & ibi Castr. *ff. de per. hered. idem Castr.* & ibi Balb. in l. *Celsus. in 4. not. in 3. limit. de r. u. capion. Pedemont. decis.* 160. *ubi de * communi. Vi. te; Bona fides quando præsumatur in præscri-*

58 *bente, vel non. Concl. prox. seq.* Vide, *Fructus lucrantur à bona fidei pos-*

59 *sessore, & quis dicatur bone fidei. Concl. 488. numer.* 35. & multis *seqq.* Vide plene per Mascard. *Concl.* 224. & *Concl.* 225. & 228. Etan bona fides probetur coniectura, & qualiter Mascard. *Concl.* 226. Etan probetur bona fides cum iuramento. Mascard. *Concl.* 227. Etan probetur bona fides per vnicum testem. Mascard. *Concl.* 232.

Bona fides quando præsumatur in præscribente, vel non. Concl. 100.

REGULA est, quia bona fides præsumitur in eo, qui habet titulum emptionis. Baldus *conf.* 211. *Casus talis est, P. interfecit. lib.* 1. Signoro. *conf.* 22. *numer.* 2. *ubi dicit * communem*, & esse pro regula la constituendum dicit Roman. *conf.* 424. *Circa propositum*, *numer.* 3. *ver. regulariter*. † Extende, ut procedat, etiam in singulari successe, quia licet author esset malæ fidei; tamen habens titulum dicitur bonæ fidei. Signoro. *conf.* 22. *n. 2. in si. ubi dicit * communem*, & quod glossa tenens contrarium in l. *si duo, in princip. ff. uti possid. communiter* reprobatur.

† Extende, quia ordo superioris servit pro titulo ad inducendam bonam fidem. Roman. *conf.* 123. *Circa primum. numer.* 2. *ver. quoad secundum*. † Declara, quia bona fides, ut oriatur ex titulo in præscribente, debet allegari, alias non releuat. Alexand. *conf.* 92. *Viso. numer.* 2. *vers. & est allegata, libro quinto ubi ap. ostilla dar concord. in verb. allegatur. allegat Alexand. conf.* 69. *numer.* 13. *lib.* 3. Vide, *Allegari debet id, quod est fundamentum intentionis. Concl. 252. † Extende, ut procedat etiam quoad for. in conscientia, licet sit fama, vel rumor* vicia, quod res emptæ sit ex pecunia Ecclesiæ per vendentem, & emptor de hoc fuerit certioratus ab vno teste; quia non tenetur credere, & potest præscribere tanquam bonæ fidei possessor. Baldus *conf.* 295. *Fama vicina est, per tot. lib.* 1. quod est Gualderi de Sazzis de Papia. † Extende, quia habens titulum, & possessionem præsumitur bonæ fidei; nec sequitur, credit hodie post lapsum temporis ad præscribendum rem fuisse alienam; ergo habuit malam fidem in præteritum. Baldus *conf.* 466. *Considerandum est, per tot. maxime in fin. lib.* 5. Vide, *Fructus lucrantur habens titulum, & quando secus. Concl. 489. † Et quod bona fides ex titulo præsumatur. Mascard. Concl. 228. Bona fides quo*

60 *pactio ex titulo præsumatur. † Amplia, quia hæc res possidens cum ti-*

61 *tulo, & quilibet habens titulum præsumitur bonæ fidei, nisi constet*

62 *de mala fide. Ancheran. conf.* 142. *Clarior. numer.* 13. † Extende, etiam si constet per verba narrativa in instrumento inter alios, quod pars aliqua spectet ad alium, quia cum sint inter alios, & narrativa ad incertum relata, non tollunt fidem bonam Ancheran. *d. conf.* 142. *nu-*

63 *mer.* 14.

† Extende, quia præsumitur ex titulo renunciationis; & ex titulo divisionis. Vide Mascardum *Concl.* 229. *Bonam fidem præsumi ex titulo renunciationis, & divisionis. † Amplia, quia bona fides causa-*

64 *tur etiam ex iniustis titulis. Alexand. conf.* 127. *Visa. numer.* 11. *ver. & ideo Bald. lib.* 4. † Amplia, quia succedens iniuri alterius præsumitur bonæ fidei. Egid. Bellam. *conf.* 6. *numer.* 17. † Amplia, quia is, qui ignorat aliquid, per quod inducitur mala fides, dicitur esse bonæ fidei, quia mala fides dolum præsupponit, qui excluditur per ignorantiam. Egid. *conf.* 7. *n. 8.*

65 † Extende, quia sententia lata contra possessorem si non est intimata, cum sit absens, non præsumitur deuenisse ad notitiam, & non inducit malam fidem, & licet sciat litem, tamen ficta mala fides non inducitur, quando per 30. vel 40. annos possedit. Ca-

66 *stren. conf.* 81. *numero* 4. *libro secundo*, qui loquitur, quando sumus in iis, in quibus ius commune non resistit. † Amplia, quia præsumitur bona fides, quando aliqua causa verisimilis subest. Egid. *d. conf.* 7. *num. 9. ver. quarta, ubi, quod error in facto, non in iure inducit bonam fidem.*

† Amplia, quia bona fides præsumitur in præscriptione, cuius initium memoria in contrarium non existit, nec valet argumentum, quod à principio inducatur fides mala, quia per tanti temporis spatium cessat

- cessat argumentum. Oldrad. *conf. 172. ver. ad septimum. & consil. 244. numero 11. vers. secundo opponatur.* Signorol. *conf. 253. numero 2.*
- 17 † Contrarium, quando constat ab initio de mala fide. Crauet. *plene de antiq. temp. in 4. parte, numero 16. & sequen. fol. 220. & seq. vbi latissime pro utraque opinione.* † Amplia, quia bona fides præsumitur ex possessione, & fama simul, quod res spectet ad possidentem. Baldus *conf. 289. Quia consuetudo. numero secundo & sequen. libro 4. vbi in fine, quod saltem sufficit ad absolendum à pœna, in iis.*
- 19 quæ sunt de regalibus principis à privato possessis. † Amplia, quia bona fides præsumitur, vbi mala fides non apparet. Baldus Bart. Castrenf. & alii in *l. sed si lege. §. scire. ff. de petito. hered. Vide, Fructus quando lucratur bona fidei possessor, & quis dicatur bona fidei, vel non. Conclus. 448.*
- 20 † Declara è conuerso, quia mala fides præsumitur, vbi mala causa allegatur, quia præsumitur allegare meliorem, quam habeat possessor. Aegi. *conf. 10. numero 20. ver. praterea, & numero 39. vers. secunda illatio.*
- 21 † Amplia, quia in dubio bona fides præsumitur. *glos. in §. 1. Instit. de usufruct. cap. si diligenti, extra. de præscript. Bart. in l. Celsus. colum. penult. ff. de usufruct. Alexand. conf. 200. vol. 2. Deci. conf. 375. in fin. & est communis opinio, quod quilibet possessor præsumitur bona fidei, ut per Fel. in cap. si diligenti, de præscript. Balbus in reper. l. C. usus. ff. de usufruct. numero 84. Castrenf. *conf. 97. vbi quibusdam. ver. tertio quia.**
- 22 *vsque in fin. lib. 1. † Extende maxime stante possessione decennali. Alexand. d. conf. 200. lib. 2. col. fin. & consilio 142. libro 1. & consil. 69.*
- 23 *libro 5. Deci. consil. prædicto 385. in fin. † Extende in eo, qui possidet sine titulo per 20. annos in casu statuti, quod sufficiat præscriptio 20. annorum, (prout in Ciuitate Firmi) quia licet statutum debeat intelligi cum bona fide, tamen sufficit, quod sit allegata, & de contrario non constet. Abbas confil. 77. In questione. colum. 3. in fine. vers. 24. an autem subiaceat, cum sequen. lib. 2. † Extende, qualicet quis non sit in expressa bona fide, sufficit tamen, si non constat de mala fide.*
- 24 *Bart. in l. sed si lege. §. scire. ff. de petito. hered. cum quo omnes transeunt. † Declara, quia mala fides præsumitur in iis, in quibus requiritur titulus, quando quis possidet sine titulo quia cessante titulo error iniustus non sufficit, secus in iis, in quibus titulus non est necessarius.*
- 26 ita Castrenf. *conf. 58. in fin. numero 3. libro 1. † Limita, quia non præsumitur bona fides, si exabat fama in loco, quod præscribens erat debitor, vel hoc apparebat per aliquam scripturam, vel si præscribens hoc intellexit ab aliqua honesta persona, cui verisimiliter debuit credere. Abb. confil. 101. numero 8. ver. si vero præscriptio. lib. 1. Socio. consil. 22. col. fin. ver. quoniam, lib. 1. Roman. confil. 424. num. 2. ver. maior.*
- 27 *lani autem fidei, vbi loquitur in eodem. † Limita, quia sola scientia, quod res sit aliena, inducit malam fidem. l. bona fidei ff. de verborum signific.*
- 28 † Limita, quia sine titulo possessio præsumitur clandestina, & sic mala fidei, quæ etiam transit in viuires fidei cessantes. Signorol. *conf. 253. colum. 2. v. r. item in dubio.* † Limita, quia quando constat de antiquiori possessione, tunc habens iuniorem non potest habere bonam fidem, quia possessio recentior præsumitur clandestina, & vitiosa. Alexand. *confil. 192. In causa, & l. re. numero 3. & seq. ver. nec est verum. lib. 2. † Extende, quia siue is, qui habet antiquiorem possessionem, hoc opponat, siue etiam quis alleget, & probet possessionem antiquiorem tertii, sufficit ad inducendam malam fidem iunioris possessoris. Alexand. confil. 192. In causa, & l. re, numero 3. ver. nec est verum. lib. 2. vbi, quod pariter inducit malam fidem in acto.*
- 31 *re. † Contrarium tenet implemet Alexand. confil. 200. Viso, & discussio. numero 5. ver. nisi secundum eum. lib. 2. vbi, quod habens iuniorem remanet bona fidei, quando antiquior non est sui aduersarii, sed tertii, & quod ius in hoc non contradicit. † Limita, quia is, qui emit ab aliquo vendente nomine proprio, & nomine alieno; dicitur mala fidei quoad partem venditam nomine alieno, quantumcumque derato promiserit, & non facit fructus suos, neque præscribit in præiudicium eius, cuius nomine facta est venditio, quia cum emit scienter rem alienam, non potest dici bona fidei. l. fin. ff. pro empt. & ibi Bart. & idem Bart. in l. cum vir, prope ff. de usufruct. & est text. in d. l. fin.*
- 32 *ff. pro emptore. Vide, Vendere quilibet potest rem alienam. Conclus. 53.*
- 33 † Extende, quia emens ab asserto procuratore, de cuius mandato non constat, præsumitur in mala fide. Alex. *confil. 35. Considerate.*
- 34 *numero 3. & 4. vers. alia ratio. ne lib. 7. † Extende, ut in tantum sit verum, quod talis emptor non facit fructus suos; nec præscribit, nisi sequatur ratificatione illius, cuius nomine alter vendidit. Corn.*
- 35 *confil. 275. incip. Quamquam. lib. 2. † Declara, quia licet tanquam mala fidei possessor non excusetur à fructibus perceptis; tamen facit suos perceptos ex suis melioramentis factis, de quibus non est*
- 36 *satisfactus. Afflict. decis. 87. numero 6. & 7. † Restringe, quia talis emptor excusatur à fructibus, qui percipi potuissent. Conaruu. variat. resolutio lib. 1. cap. 6. numero 4. ver. proxima questio. in fin. Menoch.*

de recuper. poss. remed. 15. numer. 609. & seq. † Limita, quia mala fides 37 probatur ex coniecturis. Alexand. *confil. 91. in causa, & l. re, in princ. lib. 5. † Limita in præscriptione, vel possessione recentiori, quia non præsumitur patronus, qui præsentat ad beneficium, habere bonam fidem, neque acquirat quasi possessionem, licet præsentatio fuerit confirmata; sed deinde in causa appellationis fuit cassata, quia bona fides cessat, quando quis possidet sine iuris, vel prætoris assentientia. Calderin. *confil. 142. alias 3. de caus. poss.**

† Limita in incorporalibus, quia is, qui non habet titulum, non 39 præsumitur habere bonam fidem, Calder. *d. confil. 143. numero 2. ver. unde dicunt, alias tertio, de caus. poss. † Limita, quia mala fides præsumitur vbi cumque contra iura quis mercatur, c. qui contra iura. de regul. iur. in 6. c. 2. de reb. Eccles. non alien. lib. 6. † Declara, ut mala fides præsumatur in iis, quæ sunt simpliciter prohibita, si vero prohibitio non est simplex, sed sub certo modo, titulus præbet bonam fidem. Calder. *confil. 194. circa med. ver. distingue, alias; quarto de præscriptio. † Limita, quia habens titulum pendente lite quæ situm præsumitur dolo malo, & fraude quæsiuise, nisi esset à domino quæsitus. Alexand. confil. 192. num. 4. & seq. ver. praterea, lib. 2. † Idem est, quando titulus est à quocunque procuratus, quia non releuat; alias quilibet sibi cum mala fide procurat titulum à quocunque Alexand. *d. confil. 192. numero 5. & 6. lib. 2. † Limita, quia in casibus omnibus, in quibus habens titulum, & possessionem, vel habens possessionem ab habente titulum, præsumitur bona fidei, intelligitur, si allegetur bona fides, alias non ut in individuo declarat. Afflict. decis. 178. num. 14. vsq. in fin. vbi, quod si non allegetur, non præsumitur, dicit tamen, quod potest allegari etiam post conclusum in causa, pro quo ultra illa gata per eum vide Deci. *confil. 267. num. 5. col. fin. in fin. Vide Conclusionem proximam præcedentem, num. 24. ver. Restringe. † Limita, quia is, qui habet titulum ab uno, & possessionem non ab eodem; sed ab alio, non dicitur habere bonam fidem, ideo non præscribit, neque publicaniam intentat, quæ bonam fidem requirit. Alexand. d. confil. 192. num. 5. ver. quia primo, lib. 2. † Limita in eo, qui contrahit cum aliquo, tanquam procuratore alterius, quia si non constat de mandato, dicitur esse in mala fide, l. fin. ff. pro emptore, per quem text. ita Bart. in l. cum vir circa fin. ff. de usufruct. Alexand. *confil. 55. col. 2. lib. 2. Crauet. confil. 260. num. 3. ver. imo credens. † Limita, quando emens fatetur aliquid, per 47 quod mala fides deregitur, veluti si fatetur se administrasse bona nomine Titii, & emit ab alio, quia scire debuit, ad Titium, & illius hæredes pertinere. Roman. confil. 424. numer. 2. ver. secundo probatur.*****

† Limita, quia in iis, in quibus commune resistit, nunquam 48 præsumitur bona fides, quia requiritur probatio, quod possessio sit legitima de licentia superioris. Aegi. Bellam. *confil. 10. num. 35. in fin. ver. quod autem de iure, & seq. vbi late allegat, vbi, quod omnes tenentur credere iura esse bene condita, igitur possessio contraria est vitiosa, quia in mala fide fundata est. † Extende limitationem, quia vbi cumque requiritur dispensatio Principis in actu, in quo repugnat ius commune, nisi doceatur non potest constare de bona fide, & hæc est ratio, ob quam sine titulo in beneficiis non datur restitutio ad possessionem, ut servat Palatium Apostolicum, ita Aegid. *d. confil. 10. n. 4. ver. tertia ratio, vbi late. † Restringe, ut non procedat, quando concurrunt longissima tempus, vel quod aliquis successerit in ius alterius, de primo est text. in l. possideri, §. si seruus ff. de acquir. poss. de secundo est text. in l. qui in alterius ff. de reg. iur. † Declara restrictionem, nisi primus author esset mala fidei, & constaret, quod successores scierunt fuisse mala fidei; quia non obstat quocunque temporis lapsu, & quod sit successor in ius alterius etiam si per mille manus transierit, inducitur mala fides. Aegid. *confil. 10. num. 37. ver. sed opponens fortissime, vbi infert plures illationes, ex quibus scientia probatur. Vide, Mala fides defuncti, vel authoris quando nocet hæredi, vel successor, aut non. Conclus. 22. Vide, Præscriptio non procedit absque bona fide & quis dicatur bona fidei. Conclus. 521. Vide, Bona fidei possessor quis dicatur, vel præsumatur. Conclus. 99. proxima præceden. Vide plene per Mascard. *Concl. 224. & Conclus. 225. Et quando bona fides probetur ex sola possessione. Mascard. Concl. 231. Bona fides quomodo. Et bona fides ex possessione iuris patronatus qualiter probetur. Mascard. Concl. 230.****

Bonorum appellatione quid veniat.

Concl. 101.

BONORVM appellatione non venit hæreditas, vel successio, 1 maxime, quando ad præsentia bona restringitur dispositio; vel conuentio inter viuos. Oldrad. *confil. 139. Ad habendam, in princ. ver. praterea cum verba. Vide, iura, & actiones an computentur inter mobilia, vel immobilia. Concl. 494. † Et triplicem esse speciem bonorum; videlicet*

cet

- et mobiliū, item immobiliū, item iurium, & actionum. Mantua. singul. 632. Ex nominibus. Vide, Bonorum multa sunt species. Concl. 3102. ³ Amplia, quia appellatione bonorum meorum non includitur res aliena, sed intelligitur potius deducto a re alieno. Cuman. conf. 51. Quod d. Ambrosius in prin. Io. de Anan. conf. 3. in prin. ver. secundo potest, quia intelligitur deducto a re alieno, ideo si testator legat filia aliquid, ita, quod de bonis suis plus petere non possit, poterit petere dotem matris, quia est debita, & debitum non est de bonis. Corn. conf. 212. num. 5. ver. secunda autem. lib. 1. Vide, *Es alie* num debet semper deduci, & qualiter. Concl. 333. ⁴ Amplia, quia appellatione bonorum non veniunt fructus in testamento, etiam si addatur bonorum quomodocunque & qualitercunque, secus appellatione pecuniarum, ideo grauat restitue omnia bona quomodocunque & qualitercunque non restituitur fructus perceptos, secus si dixisset, omnem pecuniam. Angel. conf. 331. An in restitutione per tot. vbi est casus. ⁵ Amplia, quia bonorum appellatione non veniunt feuda. Bart. in l. si patroni, in prin. ff. ad Trebell. Anchar. consil. 308. Prima facie, numero 4. ⁶ Amplia, quia appellatione bonorum mobiliū, & immobiliū non veniunt nomina debitorum, quae sunt tertia species. Deci. conf. 381. ⁷ Amplia, quia in donatione facta de omnibus bonis, in quocunque loco iacentibus, & existentibus non veniunt iura, & actiones, primo ex verbis, *adit, & donauit*, quae designant translationem domini lybi autem, *si fin. de verb. oblig.* & non conueniunt iuribus incorporeis, quae ceduntur, vbi in puncto tradit Barbat. conf. 36. col. pen. & si lib. 1. Item, quia iura non circumscribuntur loco, l. *Gaius ff. de leg. 2. l. si ff. quorum legat.* Idcirco non veniunt in tali donatione, & ad ista, vide infra, n. 25. ver. restringe. Item quia dicitur, quod donatarius possit dicta bona apprehendere propria auctoritate, quae non applicatur iuribus incorporeis, ideo veniunt bona mobilia, & immobiliā. Barba. d. conf. 36. lib. 1. Guido Papae conf. 52. Factum. col. 2. & per tot. Areti. conf. 54. In causa Magistri Blasii, vbi in puncto idem dicit. ⁸ Contrarium notatur in ver. *Donatio omnium bonorum quid contineat.* ⁹ Concl. 650. licet verus credam, quod hic dicitur. ¹⁰ Extende, etiam si adit clausula, *cessit iura*, quia intelligitur respectu rerum donatarum, quia clausula accessoria non ampliat principalem dispositionem, clem. 1. de preben. Ant. de But. conf. 29. ¹¹ Limita, quia appellatione bonorum venit ius conductione siue ad longum, siue ad modicum tempus. Alexand. conf. 59. Vbi verbi, in prin. numero 2. lib. 6. ¹² Extende, quia verba, *bonorum, & rerum*, sunt latissima, & late interpretanda. Alexand. conf. 69. numero 4. ver. quia illa verba, lib. 6. ¹³ Extende, quia verba illa, *in bonis, & rebus meis*, inuenerunt salubriter ad locum laetitia, & latissime interpretanda, vt comprehendant etiam solam actionem, & bonas, quae non sunt in dominio loquentis, secus si dispositio esset particularis, Alexand. conf. 59. numero 4. ver. quia respondeo, lib. 6. ¹⁴ Vide, *Meum quomodo, & qualiter esse dicatur.* Concl. 225. ¹⁵ Limita, quia quando simpliciter disponitur de bonis suis, sine qualitate illa, mobiliū, & immobiliū, veniunt iura, & actiones. Tiraquel. in l. si vnuquam, ver. bona. numero 8. & 9. vbi infinitos citat, num. 10. dicit ita omnes ¹⁶ tenere, exceptis paucis quae citat. bi. C. de reuoc. don. ¹⁷ Extende multo magis, quando adest dictio generalis vt, *omnia bona*, vel dictio vniuersalis, quacunque bona, quae magis operatur, quia tunc veniunt etiam iura, & actiones sine dubio, vt in fortioribus terminis tradit Tiraquel. de retr. lignag. §. 1. glo. 7. n. 20. & seq. ¹⁸ Limita, quia appellatione etiam bonorum mobiliū veniunt iura, & actiones, quando testator ita disposuit, quia potest ita disponere. Deci. conf. 381. Vbi sitis, n. 5. & 6. ¹⁹ Limita, quia bonorum omnium appellatione simpliciter, & indefinite facta, veniunt etiam nomina debitorum, secus si sit dictum de bonis omnibus mobiliū, & immobiliū, quia non veniunt nomina debitorum. Bald. dict. conf. 438. Andreas quondam. lib. 3. per tot. Petr. Ancha. conf. 101. nu. 8. Tiraquel. in l. si vnuquam, in ver. bona, numero 9. & seq. C. de reuoc. donat. vbi infinitos allegat Alexand. conf. 244. lib. 6. Deci. conf. 237. in prin. Negul. de pignor. in 2. membro 2. partis, numero 9. ²⁰ & communem dicit Couar. in c. relatum in secundo, quod est lib. 1. fol. 60. Alexand. conf. 12. Vbi n. 10. ver. ad tertium, lib. 2. ²¹ vbi communem. ²² Extende, quia appellatione bonorum futurorum veniunt etiam nomina debitorum futura. Petrus de Anchar. conf. 101. Ex praedicto the. mate. n. 8. ²³ Imo appellatione bonorum praesentium, & futurorum veniunt etiam nomina debitorum praesentium, & futurorum. Ancha. conf. 101. n. 9. & 10. ²⁴ Et nomen bonorum dicitur generale, & continet actionem. Abbas conf. 43. Videtur primo. numero 3. lib. 1. ²⁵ Extende, quia in generali obligatione omnium bonorum veniunt etiam nomina debitorum. Castren. conf. 198. Notandum primo, in prin. lib. 1. ²⁶ Extende idem etiam in materia odiosa, prout est confiscatio bonorum omnium, quia veniunt iura, & actiones actiuae, & passivae. Imol. conf. 35. n.

24. ver. in contrarium facit. ²⁷ Extende, etiam si dicatur, *bonorum meorum*, quia veniunt iura, & actiones. Tiraquel. in l. si vnuquam in ver. bona n. 12. C. de reuoc. ²⁸ Contrarium tenent plures, quos recitat idem Tiraquel. d. l. si vnuquam, ver. bona. numero 11. C. de reuoc. donat. ²⁹ Extende, quia bonorum appellatione simpliciter, & indefinite veniunt iura, & actiones. Crauet. conf. 213. numero 6. ³⁰ Restringe, quando fieret mentio de omnibus bonis certi loci, prout, *lego omnia bona, quae habeo Roma*, quia non veniunt iura, & actiones. Io. de Imol. conf. 55. numero 26. ver. item non obstat. Tiraq. in l. si vnuquam, ver. bona. numero 13. C. de reuoc. donat. pl. n. supra numero 7. ³¹ Limita, quia imo si adest dictio vniuersalis, *omnia, & quacunque bona mea*, etiam si addatur, *mobilia, & immobiliā*, tunc veniunt iura, & actiones. Tiraq. de retr. lignag. §. 1. glo. 7. numero 20. & seq. vbi numero 26. quod plus importat dictio vniuersalis, quacunque quam dictio generalis. ³² Limita, quia appellatione bonorum venit hereditas, & successio in vltima voluntate, vt sit dictum, *tali bona mea relinquo*, quia importarent institutionem heredis. Oldrad. consil. 139. Ad habendam in princip. verific. talia autem. Cuman. conf. 51. Quod d. Ambrosius, in princip. verific. quoniam etiam, vbi declarat. Vide, *Hereditas quid sit, & in se contineat.* Concl. 16. ³³ Extende, etiam si mentio bonorum facta sit in testamento, non causa institutionis, sed si esset dictum, *quod priuabat talem, si contra bona testatoris in ferret molestiam*, vt intelligatur de hereditate testatoris, videlicet si contra hereditatem inferat molestiam. ³⁴ Restringe, quando esset dictum de bonis mobiliū, & immobiliū, quia non veniunt iura, & actiones, nec important hereditatem, vel vniuersitatem. Alexand. conf. 9. Vbi verbi, numero 6. vbi apostilla in verb. vniuerso, lib. 1. Bartol. conf. 15. Pater habens, numero 2. lib. 1. vbi, quod etiam in substitutione bonorum, seu ad bona mobilia, non veniunt iura, & actiones, plene Tiraquel. in d. l. si vnuquam, ver. bona. numero 8. & seq. ³⁵ Declarat restrictionem, nisi adderetur clausula, *omnibus, & quibusque bonis mobiliū, & immobiliū*. Tiraq. de vtroque retr. lignagier. §. 1. glos. 7. numero 20. & seq. ver. quarto, vbi plurimos pro vtraque parte. ³⁶ Limita, quia in omnibus casibus, in quibus in obligatione expressa veniunt nomina debitorum, ac iura, & actiones, pariter veniunt in tacita hypothecca, vt patet virtus. l. si res, in ff. de euit. Bart. B. l. & Salycet. in l. heredem. C. de hered. vel actio. vend. Bart. in l. Iulianus, in ff. de verb. oblig.

Bonorum multae sunt species, & denominationes. Concl. 102.

BONA ¹ omnia reducuntur ad tres species; aut enim sunt mobilia, aut immobiliā; aut nec mobilia, sed tertia species, prout sunt iura, & actiones; & nomina debitorum. Mantua. singul. 632. Ex nominibus. De mobiliū vide Conclusionem proximam sequentem. De immobiliū vide Bonorum immobiliū appellatione. Concl. 104. ² Adde, quod immobiliā sunt duplicia; aliqua sunt immobiliā perpetuo, prout ager, possessio, domus, &c. aliqua sunt ius quoddam immobile per se stans, prout annua praestatio perpetuo destinata, puta, Feccariae pro bonis in territorio Bononiensi, vt plene Franc. Areti. conf. 10. Castus talis, n. 1. vbi; quod tale ius potest confiscari in loco destinatae solutionis. ³ De tertia specie, videlicet iurium, & actionum, vide, iura, & actiones non computantur inter mobilia, & immobiliā, & quando secus. Concl. 494. ⁴ Quarta species bonorum est circa bona leuonientia, prout animantia, boues, & similia, sed tamen magis proprie veniunt appellatione mobiliū, vt in Concl. prox. seq. nu. 9. & seq. ⁵ Similiter bona omnia triplicia sunt, quia aut sunt alodialia, libera; & exempta, aut alodialia, descripta, aut feudalia, quae semper sunt exempta. Roland. à Valle conf. 82. numero 35. lib. 2. & Surd. conf. 135. numero 87. ⁶ Et in dubio praesumuntur alodialia; & libera, & quando secus. Vide plene per Ant. Gabriel. lib. 3. tit. de feud. Concl. 3. Alodialia, & non feudalia in dubio praesumuntur bona. ⁷ Bona mulierum similiter possunt esse triplicis generis, Dotalia, paraphernalia, & propria, & quae sint vide Concl. 424. ⁸ Similiter omnia bona, aut sacra sunt, aut religiosa, aut prophana, iuxta notata in l. inter situlante, rem sacram. ff. de verbor. oblig. ⁹ Publica; vel priuata, aut rei publicae, ¹⁰ Propria, aliena, vel communia. ¹¹ Possessiva, vel quasi, aut vacante. ¹² Aduentitia, vel profectitia, & quae sint. Vide, Bona aduentitia, & profectitia. Concl. 107. ¹³ Castrensis; vel quasi, & non castrensis. ¹⁴ Aliquando sunt bona paterna, aliquando materna, aliquando fraterna. Vide, Bona quando paterna. Concl. 108.

Bonorum mobilium appellatione quid veniat.
Concl. 103.

- M**OBILIUM appellatio veniunt ea; quæ sui natura de loco ad locum moueri possunt, & loco circumscribuntur, immobilium vero appellatione; quæ pariter loco circumscribuntur, sed tamen à loco non mouentur, vel si moueantur fictitè; tamen semper pars rei immemorabilis censetur. Oldrad. *conf. 219. Factum tale est; dominus Rex, & quæ sit differentia inter mobilia, & immobilia circa effectus iuris.* Oldrad. *conf. 17. num. 3. & sequen. & sequitur Deci. conf. 472. Testator vbi, quod omne mobile, vel aptum moueri dicitur, & continetur sub verbo mobilium. Vide, Bona mobilia ab immobilibus differunt, & cui loco applicantur.* Concl. 105. *†* Amplia, quod & mobilium appellatio de communi vsu loquendi intelligitur de suppellectilibus bonis, ideo legans omnia bona sua mobilia intelligitur omnem suppellectilem suam ex communi vsu loquendi legare. Oldrad. *conf. 219. in fin. ver. sed quicquid de ista, sequitur Deci. conf. 472. numer. 9. & seq. vbi, quod idem importat legatum omnium bonorum, quod legatum omnium suppellectilium; quando constat de communi vsu loquendi; imò homines mobilia sua; suam appellant suppellectilem, vt dicit Riminal. *lun. conf. 216. n. 83.**
- †* Amplia, quia bonorum mobilium appellatione veniunt annui redditus ad modicum tempus duorum, vel trium annorum de consuetudine. Feder. *conf. 12. in cap. domine mi charissime. ver. si vero, prope fin.*
- †* Amplia, vt imò annui redditus ad vitam hominis legati, licet quoad illum particularem dici possint inter stabilia, tamen quoad Monasterium dicitur legatum annuum ad vitam monachi esse inter mobilia respectu Monasterii. Feder. *de Sen. d. conf. 12. numer. 5. ver. licet enim. Vide, Annui redditus an inter immobilia computentur, & quando.* Concl. 342.
- †* Amplia, quia veniunt pecuniæ appellatione bonorum mobilium. Crauet. *conf. 934. numer. 2. clarius Petr. Surd. conf. 26. numer. 2. 7. vbi late, & Deci. conf. 472. numer. 6. plene Rebuff. in l. mouentium. ff. de verb. signif. ver. secundo, vbi declarat, nisi sit destinata emptori stabili. Riminal. *lun. conf. 216. in fin. numer. 84. allegat Tiraquel. de retrat. lignag. §. 1. glof. 7. numer. 10. Vide, Pecunia appellatione ne quid veniat.* Concl. 200. *†* Extende, quia libri, aurum, argentum, pedes fructus separati à solo; & generaliter omnia, quæ de loco ad locum moueri possunt, veniunt appellatione mobilium. Deci. *d. conf. 472. numer. 4. & seq. †* Fructus quoque appellatione mobilium veniunt, nisi sint annui redditus perpetui. Rebuff. *d. l. mouentium. ff. de verb. signif. †* Amplia, quia mobilia affixa, prout calderiz, & similia; licet veniant in venditione domus, & sic accedant ad immobilia, tamen quia reuera sunt de sui natura mobilia, triennio vsu capiuntur, ita sentit Alexand. *conf. 134. in causa, & lite, numer. 13. & 14. ver. quod autem. lib. 2. †* Amplia, quia appellatione bonorum mobilium; & immobilium veniunt animaia, & se mouentia. Baldus *conf. 418. in fin. lib. 3. †* Et veniunt equi, & cetera animalia se mouentia. Paris. *d. conf. 67. lib. 2. sequitur Vril. ad Affl. & dec. 106. in fine.**
- †* Imò animalia dicuntur se mouentia, & veniunt appellatione mobilium. *l. mouentium. ff. de verbor. signif. vbi Rebuff. Dec. conf. 472. Testator numer. 4. Deci. conf. 613. in princ. Paris. conf. 67. Preiens consultatio. vol. 2. Riminal. late conf. 32. num. 5. & sequen. lib. 2. Vril. in addit. ad Affl. dec. 106. in fin. †* Extende, quia appellatione fructuum bonorum mobilium veniunt fructus bonorum se mouentium, & sic fructus animalium. Alexand. *conf. 59. Visis verbis, in fin. lib. 6. †* Declara, si constat de mente testatoris, vt quia in vna parte testamenti facit mentionem de mobilibus, & se mouentibus, quia videtur constituere differentiam, si oritur dubietas probabilis, vt per Deci. *conf. 653. Casus de quo, per tot. maxime num. 6. vsque in fin. †* Restringe, quando in eodem capite de vtroque sit mentio, quando communis vsus esset contrarius. Rebuff. *d. l. mouentium. ff. de verbor. significat.*
- †* Limita; quod appellatione bonorum mobilium, vel immobilium non veniunt incorporalia, & sic nomina debitorum, iura, & actiones, quia ista incorporalia loco non circumscribuntur. Oldrad. *d. conf. 219. vbi; quod inducunt tertiam speciem, & proprie non sunt mobilia, neque immobilia, licet quoad quid possint dici immobilia, quia quicquid non est mobile, dicitur immobile, & quod sit tertia species. Baldus conf. 418. Andre. as q. lib. 3. per tot. plene Tiraquel. in l. si vnquam. ver. bona, numer. 8. & sequen. vbi dicit indubitatum. †* Extende, vt procedat etiam in legato omnium bonorum mobilium ad pias causas, quia non veniunt nomina debitorum. Alexand. *d. conf. 68. in fin. numer. 6. ver. reperitur. lib. 6. vbi apostil. in ver. Oldrad. & conf. 171. in causa, & lite. numer. 6. & seq. ver. pro confirmatione. lib. 6. ver. reperitur. lib. 6. vbi apostil. in ver. Oldrad. †* Declara hanc limitationem,

vt procedat, quando actio, & nomen debitoris versatur super quantitate in genere, quia tunc est tertia species. Alexand. *conf. 68. Quia consultationem, numer. 5. ver. venio ad secundum, lib. 6. †* Extende in tantum, vt nomina debitorum sint tertia species de se, & non veniant appellatione mobilium, & immobilium, vt non veniant in confiscatione bonorum mobilium, & immobilium inducitur à statuto. Alexand. *dicto confilio 69. in fine, lib. 6. ver. plus disputando dixit. †* Declara hanc extensionem procedere, dummodo non addit dictio vniuersalis, omnium bonorum mobilium, & immobilium. Alciat. in l. 1. C. de sac. Eccl. Tiraq. *de retrat. §. 1. glof. 7. numer. 20. quem citat apostil. ad Alexand. conf. 68. lib. 6. Alexand. conf. 45. Habita super iis. numer. 8. ver. primo enim considero. in fin. lib. 1. †* Declara secundo in materia indeferenti, quæ non sit odiosa, quia tantum operatur indefinita, quantum vniuersalis loquutio, ideo si quis offert se, & omnia bona sua mobilia, & immobilia, veniunt etiam annui redditus, ac iura; & actiones Socii in tract. oblatio. in 8. libello; in 2. questione, num. 10. idem erit, si simpliciter offerat se, & bona sua mobilia, & immobilia, idem Socin. *d. tractat. q. 3. n. 12. & latius q. 7. n. 39.*

† Restringe, quia bonorum mobilium appellatione veniunt iura, & actiones, vt dicit Chassan. *super confuet. Burgund. fol. 94. numer. 14. vbi; quod sicut mobilia sequuntur personam, ita etiam iura, & quod propterea veniunt appellatione mobilium, & allegat plura conf. Alex. †* Contrarium dicit Clar. *si q. quest. 78. nu. 9. ver. successe, vbi dicit * communem in contrarium; & quod propterea Arius Pinel. de bon. mater. fol. 20. numer. 26. & seq. redarguit Chassaneum. †* Declara, quia si solutio est destinata in loco, vbi sit condemnatio, seu confiscatio mobilium, veniunt, & sic non debuit redargui Chassan. quia hæc est communis * opinio cum distinctione prædicta, de qua Natt. *conf. 184. in fin. & infra numer. 27. †* Restringe, quia nomina debitorum veniunt appellatione mobilium, quando constat de mente. Deci. *conf. 381. numer. 6. Vide, iura, & actiones an comprehendant bona mobilia, & immobilia. Concl. 494. Vide, Nomina debitorum an inter mobilia, vel immobilia computentur. Concl. 62. †* Personæ dicuntur mobilia coherere. Bald. in l. mercatores. C. de commer. & mercat. Alexand. *conf. 31. numer. 11. & seq. lib. 1. & conf. 111. lib. 4. Alba. conf. 23. numer. 8. & conf. 26. numer. 3. Vide plenius per Chassan. super confuet. Burgund. fol. 94. numer. 14. ver. aduerte quia Bald. vbi plurima conf. Alexand. allegat. †* Contrarium tenet Alexan. *conf. 16. Viso titulo, numer. 2. vbi; quod censetur mobilia de territorio; vbi sunt mansura, & ibi apostil. in ver. loci. lib. 1. vbi allegat Soci. conf. 36. & conf. 101. lib. 1. †* Declara, quia loco dicuntur coherere, vbi sunt permansura si tamen exactio, & solutio pecuniæ est in alio loco destinata, iudicatur de illo loco, in qua solutio facienda est. Alexand. *d. conf. 16. in fin. & sequitur Crauet. conf. 934. numer. 11. vbi allegat Paris. conf. 68. numer. 9. lib. 2. Curt. *lun. conf. 108. numer. 31. ver. pro hac etiam parte. Rube. Alexand. conf. 71. in virimis verbis, & conf. 136. in princip. Natta conf. 184. in fin. & dicit hanc frequentiore, & * communem, & supra numer. 23. †* Suppellectilium appellatione quæ veniant, & quid appellatione massariarum. Vide, Massariarum appellatione quid veniat. Concl. 104. *†* Et mobilium existentium in domo appellatione quid veniat. Vide, Legatum omnium mobilium existentium in domo, quæ comprehendat, vel non. Concl. 119. & sequen.*

Bonorum immobilium appellatione quid veniat.
Concl. 104.

IMMOBILIUM appellatio veniunt ea, quæ à loco non mouentur, vel est moueantur fictitè, tamen pars semper rei immobilis censetur, mobilium vero appellatione veniunt ea, quæ de loco ad locum moueri possunt, & necesse est, quod insit, qualitas, quod tam immobilia, quam mobilia, loco circumscribantur. Oldrad. *conf. 219. in fin. vbi; quod non veniunt incorporalia appellatione mobilium, vel immobilium, quia loco non circumscribuntur. †* Amplia, vt annui redditus inter immobilia computentur. *cl. ex. 2. in de paradiso. §. cipientes, de verb. signif. l. si in fin. C. de præscript. long. temp. Feder. de Sen. conf. 12. n. 4. †* Declara, quia de annuis redditibus perpetuis proueniuntibus ex bonis immobilibus, & seu stabilibus, inter immobilia computantur, secus si non sunt perpetui, sed ad tempus. Feder. *de Sen. conf. 12. n. 5. ver. in communem. †* Contrarium videtur velle Feder. in *conf. 12. in 4. fin. in cap. Domine mi charissime. ver. si vero, vbi concludit, quod annui redditus ad modicum tempus, puta duorum, vel trium annorum, non computantur de consuetudine inter immobilia, secus si ad longum tempus. Vide, Annui redditus an inter immobilia computentur, & quando. Concl. 342. *†* Amplia, quia credita, quæ competunt ratione*

tionem rei immobilis, videlicet ad rem immobilem, censetur esse immobilis, & inter immobilia computantur eiusdem loci, in quo realiter competunt. Alexand. consil. 31. *Visto titulo questionis, n. 6. lib. 1.* vbi apostilla allegat Tiraquel. de retract. §. 1. gloss. 7. *Amplia;* quia census computantur inter immobilia. Vide, *Census annui inter immobilia computantur. Concl. 194.* *Limita;* quia usus, usufructus, & habitatio tanquam iura incorporalia non veniunt appellatione bonorum immobilium. Alexand. consil. 52. *Visto themate, n. 3. lib. 1.* vbi apostilla in ver. *usufructu.* Vide, *Bonorum mobilium appellatione quid veniat. Concl. 103.*

Bona mobilia ab immobilibus differunt, & cui loco applicentur. Concl. 105.

BONA mobilia ab immobilibus differunt in multis; quia mobilia respiciunt territorium, mobilia vero respiciunt personam, prout etiam iura, & actiones, nisi essent perpetuo destinata in loco, prout imprefita Veneriarum, quia assumunt naturam stabilitum. Alexand. consil. 19. *Circa primum, n. 8. & seq. lib. 6.* *Mobilia sequuntur conditionem domini, & personam illius;* secus est in bonis immobilibus, Oldrad. consil. 7. in princ. & latius col. 4. n. 14. *& seq. ver. item certum,* quod intellige, nisi habeat bona mobilia, vt privilegatus, & talis; quia tunc etiam immobilia sequuntur personam, Oldrad. d. consil. 7. col. 5. n. 20. *ver. sed certe istud.* Alexand. d. consil. 19. n. 9. lib. 6. *Item mobilia iure praeda fiunt occupantur,* quando dominus capit ab hostibus, immobilia vero iure postliminii ad eum reuertuntur. Oldrad. d. consil. 7. n. 3. *ver. praeterea leges;* Privilegium concessum personae trahitur etiam ad bona mobilia; secus ad bona immobilia. l. 1. *C. de iis, qui in sacro palat. milit. lib. 2.* Oldrad. d. consil. 7. n. 7. *ver. nam sicut Clerici;* Mobilia facilius confiscantur; quia fractor pacis, quia facie fugerit iudicis, patitur confiscationem mobilium, immobilia vero hereditibus applicantur. Oldrad. d. consil. 17. n. 8. *ver. hoc idem;* Et facilius vscapiuntur, seu praescribuntur, videlicet triennio; secus in bonis stabilibus. *Inst. de vscap. in princ. Vide, Vscapio quid sit. Concl. 299.* *7 & infra n. 14;* Mobilia in bello capta fiunt in praedam, & publicantur, immobilia secus; quia conservantur habentibus, causam antiquiorem. Oldrad. d. consil. 7. col. 5. n. 21. *ver. & hoc probatur;* Mobilia, quae habet captus in fuga, & quem Iudex alieni territorii insequi fecit, debent cum persona consignari, secus in immobilibus. Oldrad. d. consil. 7. n. 21. in fin. *ver. & hoc probatur;* Mobilia censentur esse de loco, & iurisdictione, in quo sunt destinata; ideo ibi debet fieri confiscatio; secus est, si sunt in loco, sed asportanda; quia locus, ad quem destinantur, attendi debet, vt ibi confiscatio habeat locum. Bald. consil. 41. *Super primo, n. 3. ver. sed in rebus,* quod duplicantur consil. 36. lib. 4. Alexand. consil. 6. n. 2. lib. 1. *Vide, Confiscatio vniuersalis an comprehendat bona alterius territorii. Concl. 720.* *Contrarium,* quod imo bona mobilia censentur esse de loco, & iurisdictione, vbi reperiuntur, & ibi confiscari possunt. Alexand. consil. 6. n. 2. *ver. ad hoc beneficit, lib. 1.* vbi apostilla in verbo, *loci,* dicit hanc veriore, & dat concord. *Imo,* quod mobilia censentur esse de iurisdictione, in qua est persona; quia potius respiciunt personam, quam locum, vbi sunt, tenet Bald. in *Immercatores, C. de commer. & mercat. Alex. consil. 31. col. 2. lib. 1.* & Carauit. n. 11. *magna curia 132. n. 3.* *Declara;* quia si bona mobilia sunt in loco asportata post delictum in fraudem, vel ad tempus; quia non sunt perpetuo destinata in loco, vbi sunt, sequuntur personam. Bald. consil. 36. n. 2. lib. 4. *Scidem est,* quando condemnatus non habebat, nisi bona mobilia; quia necessario sequuntur personam. Alexand. d. consil. 31. n. 5. *& seq. lib. 1.* si vero sunt perpetuo mansura in loco, vbi sunt, vt quia ibi habitaret condemnatus, vel defunctus pro parte, vel ibi haberet stationem, vel bona mobilia, sequuntur locum, ita loquitur & intelligi debet Alexand. consil. 16. n. 2. lib. 1. & ita declarat Alexand. d. consil. 9. n. 9. lib. 6. vbi, quod imprefantiae Veneriarum reputantur de loco Veneriarum, licet spectent ad Bononienfes; quia ibi perpetuo sunt mansura. *Extende,* vt procedat etiam ad effectum successionis; quia is, qui potest in vno loco succedere, in alio non debet habere bona, quae erant destinata ad locum, in quo potest succedere, licet essent ad tempus in alio, & conuerso. Alexand. d. consil. 16. n. 2. lib. 1. & plenius d. consil. 19. n. 7. *& seq. lib. 6.* vbi dicit procedere, siue in rem statutum loquatur, siue in personam; quia semper immobilia respiciunt territorium, mobilia vero personam domini, nisi sunt perpetuo destinata in loco, prout etiam iura, & actiones. *Praescribuntur,* seu vscapiuntur mobilia cum titulo solo triennio, immobilia inter praesentes decem annis, inter absentes 20. annis. De mobilibus est text. *Instit. de vscap. in princ. de immobilibus vide, Praescriptio decem anno-*

Tom. 1.

rum inter praesentes, & 20. annorum inter absentes sufficit. Concl. 572. *Amplia;* quia quod dicitur de bonis mobilibus, vt sequantur personam domini, idem est in nominibus debitorum, nisi alibi sint perpetuo destinata, prout imprefita Venetiarum. Alexand. d. consil. 19. n. 9. lib. 6. cum seq.

Bona mobilia cuius esse praesumantur. Concl. 106.

BONA reperta in domo conductoris, quae est debitor, praesumuntur esse ipsius conductoris, & dicenti contrarium incumbit onus probandi gloss. iuncto tex. in l. 1. *C. de priuil. Fisci. l. ob maritorum. C. ne vxor pro marito.* sequitur Bart. in l. 1. *cui legatorum, §. bonorum.* & ibi Alex. in apostilla, *ff. vt in poss. legat.* *Extende;* quia etiam si locator dimississet aliquas massarias in domo locata; tamen non sufficeret conductori conuento ab eius creditore, quod illae sunt massariae domini, nisi probaret identitatem per signa, & demonstrationes, vt in simili dicit Alex. consil. 112. *Visto quodam instrumento, col. 3. vol. 6.* *Amplia;* quia mobilia reperta in domo defuncti praesumuntur defuncti, cuius est domus, alio non docto. Socin. consil. 31. in presenti consultatione. col. 3. lib. 1. *Extende;* quia bona reperta in domo mariti praesumuntur mariti, ita vt in eis praefatur vxor mariti, etiam in concursu cum matre maritae agente ad dotes; quia nisi doceat mater; quod fuerint ipsa bona mobilia patris mariti, & sibi primo obligata, succumbere debet. gloss. in d. *l. ob maritorum. C. ne vxor pro marito.* Angel. in l. qui vix. §. 1. *ff. de damno infect. Io. de Imol. in c. cum olim, de priuil. Alex. consil. 112. col. 1. in fin. lib. 6.* Nam esto, quod filius fuerit haeres patris, & bona heredis patiantur exequutione pro debito defuncti. l. 1. in princ. *C. comm. de legat.* tamen non sunt hypothecata, l. Paulus in princ. *ff. de pign. vbi Bart. & Bald. Vide, Dominium quando, & qualiter praesumatur. Concl. 610.*

Bona consumpta esse naturaliter qualiter probetur. Concl. 107.

VIDE Mascard. Concl. 197. *Vide, Fructus quando dicantur consumpti, vel non, & quando succedit aestimatio. Concl. 490.*

Bona fuisse hypothecata qui dicit, probare debet, & qualiter. Concl. 108.

VIDE Mascard. Concl. 198. *Vide plenius, Probatio incumbit asserenti. Concl. 768.*

Bona fuisse in bonis testatoris quomodo, & qualiter probetur. Concl. 109.

VIDE Mascard. Concl. 199. & Concl. 220. *Vide, Fideicommissum quomodo, & qualiter bona probentur supposita. Concl. 279.*

Bona peruenisse de patre in filium asserenti incumbit onus probandi. Concl. 110.

Vide Mascard. Concl. 200.

Bona intelliguntur deducta ex alieno Concl. 111.

VIDE Mascard. Concl. 201. *Vide, Ab alienum debet deduci. Concl. 333.*

Bona aduentitia, & profectitia quae dicantur, & in quibus differant. Concl. 107.

ADVENTITIA bona dicuntur quae sunt per filios aliunde, quam a patre. Corn. consil. 27. in hac consultatione. n. 9. lib. 2. *Vide, Donatio patris in filium in potestate existentem quando valeat. Concl. 673.* *Et in istis pater non succedit, neque ipsi patri filius acquirit,* nisi respectu usufructus. Corn. d. consil. 27. n. 3. & n. 9. lib. 2. *Conferri non debent bona aduentitia inter fratres.* Corn. d. consil. 27. n. 10. lib. 2. *Et dicuntur aduentitia bona, licet perueniant a patre,* quando ex necessitate tenetur pater dare; quia ea de lege ab alio accepit, ita est tex. in l. profectitia, §. si quis cert. am. *ff. de iure dot. ita declarat Ruin. consil. 72. n. 6. lib. 2.* plene Odofred. in d. §. si quis cert. am. *Declara,* vt per Alberic. & Bald. plenius in d. l. profectitia, in princ. *& in §. si quis cert. am. ff. de iure dot. q. dos dicatur profectitia,* quando contemplatione patris dotaretur; secus si contemplatione filii; quia ita loquitur tex. in d. §. si quis cert. am. & ita ipse Bald. declarat. *Itē,* quando pater repudiat, vt filio acquiratur; quia adhuc filius non habet a patre, ne alia bona possunt dici profectitia. d. l. profectitia, §. si pater. *Itē, ff. de iure dot. Declara,* vt per Socin. consil. 91. col. pen. n. 9. *versic. sed adhuc, lib. 1.* vbi ponit res solutiones, & num. 10. vbi distin-

Ec

disting.

- 8 distinguit inter profectitium, & aduentitium. † Item aduentitia dicuntur, quamuis à patre proueniāt, quando donat, vel dat filio uti extraneo ob merita specificata; secus si ob merita in genere, vel uti filio. *Castr. conf. 346. Circa bona. n. 2. ver. secundo videat ob stare. lib. 1. †* Item ea, quæ vnus coniugum lucratur ab altero, dicuntur aduentitia. *Castr. conf. 382. Primo videndum. n. 2. ver. secundo queritur. lib. 1. †* Et ideo emphyteusis, vel feudum acquisitum ab auo pro se, & filiis, & nepotibus, quoad nepotes dicitur aduentitium, & licet pater delinquendo possit facere incidere in commissum, & priuare filios, non propterea dicuntur nepotes habere à patre, neque cōtemplatione patris; quia sufficit, quod pater non possit alienare, plene *Alex. conf. 389. Vtrum emphyteusis. nu. 6. & seq. per tot. ver. stud. lib. 4. & conf. 31. eod. lib. & conf. 29. n. 4. & 5. in quib. locis tollit omnia contraria. †* Generaliter ea, quæ non imputantur p̄ filium in legitimā, dicuntur aduentitia. Vide, *Legitima computat. quicquid habuit petens eandem legitimam. Concl. 205. †* Profectitia vero dicuntur, quæ à patre, vel auo proficiuntur. *d. l. profectitia. ff. de iure dot. vbi enumerat, & extendit multos casus per totam legem. †* Idem est, si à matre, vel ascendentibus proficiuntur. *Castr. d. conf. 382. n. 4. ver. si vero dicta bona. lib. 1. †* Idem est, si à patruo, videlicet fratre patris proueniunt; quia si dat dotem nep̄i, dum ambo stant in communione, censetur dotare cōtemplatione patris viuentis, & sic sunt profectitia, quasi dederit patri, & pater filia; ideo tenetur in legitimā cōputare sibi à patre debita; secus si pater esset mortuus; quia censetur patruus donasse nep̄i filius profectitia bona, nisi pro iusta causa, prout *Ecclesia. vel. p. anima. Castr. d. conf. 382. col. 2. in pr. ver. ad hoc facit. lib. 1. †* Sed tamen si pater dat bona profectitia filio libera quoad vsum fructum, & proprietatem, ita quod nihil sibi referuet in casibus, in quibus filius familias potest acquirere, prout pro dote, pro donatione, ppter nuptias, vel in alijs similibus, tunc filius familias libere sine patre disponit; quia ex quo pater non habet vsum fructum, & sua non interest, non potest conueniri. *Castr. d. conf. 382. n. 4. per tot. lib. 1. †* Profectitia imputat filia in legitimam; secus si sunt aduentitia. *Castr. d. conf. 382. n. 2. ver. si vero. lib. 2. †* Differentia non est inter bona aduentitia, & profectitia; quia potest filius donare, & disponere sine patre, quando pater in eis non habet vsum fructum, alius secus. *Castr. d. conf. 382. Primo videndum. n. 2. ver. secundo queritur. lib. 1. quia primo casu nullum præiudicium patri potest resultare. †* Et non habet pater vsum fructum in iocalibus, & vestibus mulieribus, neq; vsum quia tū sint muliebria, non potest pater sine dedecore velle illis uti, vel vsum habere. *Castr. d. conf. 382. n. 3. lib. 1. †* Secus in pecunijs; quia licet non cadat in ea vsum fructus; tamen cadit commoditas, & quasi vsum fructus. *Castr. d. conf. 382. col. 2. ver. si vero queritur. lib. 1. †*

Bona quando paterna, materna, vel fraternae esse dicantur. *Concl. 108.*

- B**ONA † paterna desinunt esse paterna, quando commixta esse ceperunt fraternis rebus; ideo fraterna esse incipiunt, & propterea renunciatio facta per filiam bonis paternis nō habet locum in paternis, quæ effecta erant fraterna, & commita. *Bald. conf. 47. Casus talis est. Dominus Andriolus, circa si. ver. rursus dicit aliquis. lib. 1. Angel. conf. 51. Dominus Ziglius, circa med. ver. queritur igitur. Vioc. Renunciations iuris proprii, quando stricte interpretanda. Concl. 180. †* Extende, quia soror exclusa à successione patris stante masculo, dummodo sit dotata, non excluditur, si est dotata à fratre de bonis, quæ erant paterna; quia cum per mortem patris effecta sint fraterna, non dicitur dotata in bonis paternis, prout requirit statutum, sed in fraternis. *Petr. Anchar. conf. 80. Retento ordine. n. 7. & 8. ver. prout altera ratione. †* Extende, quia bona, & hereditas patris semel adita per filium adeo efficitur patrimonium filij, ut dicantur bona filij, & hereditas filij, non patris; & ideo soror exclusa ab hereditate, & legitima paterna, non erit exclusa à fraterna, licet proueniāt à patre, & succeder ab intestato *l. 1. §. veteres. vbi. †* Doct. ff. de acq. poss. *Rom. conf. 40. n. 2. & conf. 168. col. 1. Dec. conf. 266. col. 1. & conf. 627. n. 9. Chassan. conf. 23. n. 14. Dec. in l. quoties duplici iure. ff. de regul. iur. Soc. conf. 83. n. 1. lib. 3. Dec. conf. 381. nu. 10. & conf. 687. Ad confirmationem. vbi. quod non habet aliquam difficultatem. †* Et idem est in bonis paternis, quæ perueniunt ad fororem; quia si filia soror renouauit bonis paternis, non censetur renouasse fraternis, quæ perueniunt ad fororem; quia intelligitur renouatio de paternis immediate, & ista sunt effecta sororis. *Bald. conf. 48. Ex verbis. lib. 2. †* Idem est in bonis maternis, & auia; quia si filius in eis succedit, & hereditatem adiuit, per ad-

tionem desinit esse materna, vel auia. *Alex. conf. 198. Profectitia. n. 7. ver. non obstant. lib. 6. vbi apost. ver. deservunt. dat multos concordantes, & Bart. conf. 10. lib. 1. laf. conf. 59. lib. 5. †* Idem est in statuto excludente feminas, prout etiam à bonis maternis; quia si bona materna sunt per mortem filio delata, & filius adiuit hereditatem matris, non sunt amplius materna, sed fraterna; ideo, nō habet locū statutum. *Alex. d. conf. 198. Profectitia. nu. 6. & seq. ver. non obstant. si dicitur. lib. 6. vbi plena apost. in ver. deservunt. dat concord. †* Restringe, quando hereditas, puta paterna, esset supposita restitutioni; quia licet adita sit, non tamen desinit esse paterna, vel testatoris. *Iaf. in d. l. 1. §. veteres. n. 29. ff. de acq. poss. Alex. in l. nihil aliud. ff. de verbis obligat. Dec. in l. 1. n. 18. ver. sed ad hoc etiam. C. vnde vir & vxor. Franc. de iur. conf. 307. n. 4. †* Contrarium quod imo hereditas adita solo verbo, vel animo antea actuale apprehensionem non desinat esse hereditas de fundis, sed tunc demum, postquam fuerit adita, & facta apprehensio. *Natta conf. 470. n. 25. & seq. vbi late. †* Imo, quod hereditas paterna etiam adita, & apprehensa non desinat esse hereditas paterna, prout prius, plene *Socin. Jun. conf. 113. n. 33. & seq. lib. 1. vbi. quod saltem ratione demonstrationis nō potest negari, quin sit verum. Vide, Hereditas, quandoque sumitur pro adita, quandoque pro aduenda, & quæ sit differentia. Concl. 17. †* Amplia idem esse in bonis infantis filij; quia per agnitionem hereditatis infantis factam ab auo bona confunduntur incipiuntque esse auia; & ideo si mater excluditur à bonis filij extante auo, semper excluditur, postquam auus agnouit, etiam si postea decedat superflite matre; quia bona deservunt esse filij, sed confusa spectant ad heredes aui. *Bald. conf. 264. Statuto cauetur, in fine. lib. 1. †* Amplia, ut idem sit in bonis maternis; quia mortua matre, postquam filij agnouerunt hereditatem maternam, bona incipiunt esse fraterna; & non materna; ideo renunciatio facta de bonis maternis nō extenditur ad ista effecta fraterna. *Angel. conf. 52. n. 2. ver. nec obstant. Alex. conf. 29. Quoniam abunde. n. 2. lib. 1. Vide, Hereditas, quid sit, & in se continet. Concl. 16. †* Amplia, ut idem, quod dicitur de bonis, habeat locum in hereditatibus; quia si filia renouauit hereditatem paternam mortuo patre, cui successit filius masculus, filia non excluditur à successione fratris; quia est noua causa, & hereditas non amplius materna, sed fraterna; ideo cum renunciatio sit restrictiuis, non habet locum de persona ad personam. *Roman. conf. 168. Circa primum, in princip. vbi plena apostilla in ver. persona. Alex. d. conf. 198. Profectitia. n. 8. ver. hoc deciditur. lib. 6. †* Sic filia, quæ renouauit bonis paternis, admittitur ad feudum vacans morte fratris, licet frater habuerit à patre, quoad quidē esse effectū fraternum. *Alex. d. conf. 198. n. 8. ver. per hoc videtur. lib. 6. †* Sic in statuto, quod filia femina non succedat in bonis paternis, quia succedit in fraternis, quæ fuerunt deuoluta fratri masculo; quia adiuit; quia sunt fraterna, non amplius paterna. *Alex. d. conf. 198. n. 8. in fin. ver. accedit quassio. lib. 6. †* Et statutum *Mediolani*, quod mulier nō nubat forensi cum hereditate, procedit, quando hereditas est deuoluta, sed non adita; quia per aditionem non dicitur amplius hereditas, sed patrimonium aduentis. *Alex. d. conf. 198. nu. 9. ver. ad idem facit. lib. 6. Rom. conf. 40. Quia qualitas iuncta verbo, intelligitur secundum tempus verbi, ut *Alex. d. ibi. nu. 10. †* Extende idem, si filia renouauit bonis maternis, & filius masculus, qui adiuit, moritur; quia succedit filia; quia bona non sunt materna, sed fraterna per aditionem, ideo renunciatio sibi non obstat. *Alex. d. conf. 198. nu. 8. ver. ita etiam expresse. lib. 6. †* Extende; quia procedit ampliatio etiam in statuto, ideo si statutum excludit filias à successione ascendentium stantibus masculis, non excludit à successione transuersalium, & si successerint ipsi transuersales ascendentibus. *Decia. conf. 71. In casu ad me, in princip. †* Amplia, quia generale est, quod hereditas defuncti per aditionem efficitur patrimonium heredis in tantum, quod amplius non appellantur bona hereditaria. *gl. in d. l. 1. §. veteres. ff. de acq. poss. vbi plene Iaf. qui infert ibi notabilia, quæ videas. Alex. d. conf. 108. Viso themate, num. 5. in fin. ver. & quam primum fuit adita lib. 1. plenius d. conf. 198. Profectitia. n. 7. ver. non obstant. nu. 6. vbi plena apostilla dat concord. †* Et ideo bona auia paterna, quæ perueniunt ad patrem per aditionem hereditatis maternæ, sunt effecta paterna, & quoad nepotem heredem patris sunt bona paterna, non autem bona auia paterna. *Alex. plene d. conf. 198. n. 7. & seq. lib. 6. vbi plena apostilla. †* Extende, ut procedat, etiam si agatur de successione filij naturalis, vel spurij legitimati ad successione bonorum paternorum; quia succedit in omnib. bonis, quæ perueniunt ad patrem suum; à quocunque prouenerint; quia sunt effecta bona paterna. *Alex. conf. 88. Omnis tribus. num. 3. ver. circa quintum dubium. lib. 7. †* Extende, quia hereditas adita non amplius dicitur patrimonium*

in Papa, ut ibi Alex. licet apost. ad conf. 2. Alex. lib. 1. in fin. in ver. causa, 5 dicat contrarium. ¶ Extendit etiam ad alienationem de Ecclesia ad Ecclesiam. Abb. in c. constitutus, num. 15. de Religio. domib. ¶ Contrarium, quod imo possit auferre ab una Ecclesia, & dare alteri pro libito suo. Corne. conf. 348. lib. 1. infinitos citat apostil. ad Alex. conf. 101. 7 Super primo. n. 6. in ver. liberam. lib. 7. ¶ Extendit; quia propterea non potest Papa concedere feudum non apertum in praedictum successoris; quia daretur supplantatio successoris; & quia ultra sua administrationem se ingereret, quando vacaret tempore successoris, cap. 1. qui success. teneatur, in vltis feud. vbi Bald. & alij. 8 ¶ Amplia, ut poena pro delictis, quas exigit Episcopus, vel Abbas, debeant pauperibus, vel in vltis pietatis conuerti, & distribui. Feder. de Sen. conf. 282. in princ. ver. item emenda. ¶ Hodie Sacrum Concilium Tridentinum mandat assignari locis pijs in loco, vbi fit condemnatio, ut Sessio. 25. cap. 3. de reformatio. & c. 14. vbi fabrica, vel locupio mandat applicari fructus non residentium. 10 ¶ Declara; quia Praelatus possit maritare vnam puellam de bonis Ecclesiae, & etiam facere largam elemosynam nobili verecundo. Feder. de Sen. d. conf. 282. n. 2.

Bona per Praelatum acquisita an sint heredum, vel Ecclesiae. Concl. 112.

BONA ¶ acquisita per Praelatum, qui nihil proprium habebat tempore promotionis ad Praelaturam, vel aliam dignitatem, vel beneficium, praesumuntur de bonis Ecclesiae acquisita; ideo acquiruntur Ecclesiae. Ioan. Andr. in cap. 3. de pecul. Cleric. qui hoc ampliat, siue haeres possideat, siue non, nisi haeres probet, quod intuitu persone, & aliunde, quam ab Ecclesia acquisierit, vide Lapum allegat. 114. in princ. n. 1. vbi allegat loca in quibus haec materia tractatur. Vide, Clerici non possunt mercari, vel secularia negocia tractare. Concl. 381. ¶ Et vide Abb. in cap. vi. vnus, de pecul. Cleric. & in cap. 1. de testam. in 4. not. ¶ Declara, ut per Redoan. de spolijs, qu. 9. per totam, vbi plenissime. ¶ Amplia, ut idem sit, si Praelatus acquisitis promiscue usus est cum bonis Ecclesiae; quia si non fecit inuentarium, & non constat, quod aliquid proprium habuerit, in dubio pro Ecclesia praesumitur. Ioan. Andr. in dict. cap. 3. de pecul. Cleric. vbi hoc limitat, nisi haeres probaret, quod proprium habebat. ¶ Amplia, ut praedicta procedant ne dum in acquisitis; sed etiam in promissionibus factis de vendendo aliquid Praelato; quia idem iuris est, quod in acquisitis. Lap. d. allegat. 114. in Dei nomine, in fin. 6 ¶ Amplia, ut idem sit in declaratione facienda per Praelatum; quia licet non transeat ad haeredes; tamen cum distinctione praefata, quatenus concernat Ecclesiam, transit in successorem obtinentem illam dignitatem; quia dignitas nunquam moritur. Lap. d. allegat. 114. in fin. ¶ Et maxime, praecedunt praedicta, quia sub nomine dignitatis acquisiuit, quia dignitatem acquirit. Vide, Dignitatem, vel officio quando aliquid censetur concessum, vel potius personae. Concl. 434. ¶ Amplia, & regula facias secundum Bald. plenissime in conf. 298. Haec materia altioris est. lib. 1. vbi constituit quinq; casus. Primus est, quod Praelatus acquirit per se nomine Ecclesiae, & hic casus est clarus, quod Ecclesiae acquiritur dominium, & possessio nullo habito respectu, ex qua pecunia sit acquisita; & idem Bald. in conf. 199. in princ. 9 ver. conclude ergo, lib. 1. & conf. 80. Ad evidentiam. lib. 4. ¶ Secundus casus est, & est extensio, quando Praelatus est talis, qui non potest habere proprium, prout Monachus; quia sicut seruus simpliciter acquirere acquirit domino, ita Praelatus incapax, etiam nomine suo proprio acquirit, acquirit Ecclesiae. Bald. d. conf. 298. in princip. 10 ver. aut nomine proprio, lib. 1. ¶ Tertius casus est, & est pariter extensio, quando Praelatus est capax; quia potest habere bona propria, & acquireret sibi, quod Ecclesiae; & si quidem acquirat sibi ex pecunia Ecclesiae, & hoc constat, isto casu res empti ex pecunia Ecclesiae acquiritur Ecclesiae. Bald. d. conf. 298. in princ. ver. si vero est talis, lib. 1. ¶ Vide, Emens ex pecunia Ecclesiae, quando Ecclesiae vel sibi acquirat. Concl. 1139. ¶ Quartus casus est etiam clarus; quia si acquirit nomine proprio ex re proprio patrimonij, tunc Ecclesiae non acquirit, sed sibi, vel cui voluerit, acquirit. Bald. d. conf. 298. in princ. ver. aut ex re proprio patrimonij, lib. 1. Bald. d. conf. 80. lib. 5. ¶ Quando vero est dubium, an acquisierit de pecunia Ecclesiae, vel de proprio; tunc facilius regulam sequente affirmatiuam. ¶ Limita; quia regula est, quod acquisita per Praelatum habent redditus proprios & patrimoniales, ac etiam redditus Ecclesiasticos, censentur ex pecunijs patrimonialibus acquisita, si haeredes Praelati possident, si vero possidet Ecclesia, praesumuntur ex bonis Ecclesiae quae sita, & sic possessio confert praesumptionem in dubio. Bald. d. conf. 298. n. 1. in fin. ver. si autem dubitatur, lib. 1. ¶ Extendit Abbas conf. 361. Circa primum, col. 2. circa med. ver. & facit in simili, lib. 2. vbi, quod Cleri-

cus habens administrationem Ecclesiae si acquirat, praesumitur acquisiuisse ex sua industria, & fortuna, non autem ex bonis Ecclesiae, etiam si nihil haberet de suo, iuxta not. in cap. 3. de pecul. Cleric. ¶ Restringe in Episcopo; quia si tempore, quo fuit factus Episcopus, non habebat res patrimoniales, licet habuerit postea; tamen praesumuntur acquisita ex bonis Ecclesiae, nisi probetur, quod acquisierit ex successione propinquorum, vel alia causa aduentitia; quia tunc ad Ecclesiam non spectarent. Bald. d. conf. 298. in princ. aut dubitatur, lib. 1. ¶ Restringe in Thesaurario fisci, 16 put fuit de Episcopo dispositus; quia nisi doceat per inuentarium, & alias probationes, praesumitur acquisiuisse ex bonis fisci. Bald. d. conf. 298. n. 2. ver. idem, quod in Episcopo, lib. 1. ¶ Restringe, quando Praelatus emisit nomine consanguineorum ex pecunia, in cuius possessione erat Ecclesia; quia in istis mobilibus ex possessione praesumitur dominij; ideo acquisita sunt Ecclesiae. Bald. d. conf. 298. n. 2. ver. interdum Praelatus, lib. 1. ¶ Restringe, multo magis, 18 quando emisit ex pecunia Ecclesiae; quia ex quo negotium realiter est Ecclesiae, acquiritur Ecclesiae. Bald. conf. 299. in princ. ver. aut scorsum, lib. 1. Vide, Emens ex pecunia Ecclesiae, an Ecclesiae, vel sibi acquirat. Concl. 139. ¶ Restringe in Procuratore deputato ad emendum cum pecunia Ecclesiae; quia si simpliciter emat, vel suo nomine, praesumitur pro Ecclesia, & tenetur cedere iura Ecclesiae. Bald. d. conf. 299. n. 5. ver. eadem dico, lib. 1. ¶ Declara, omnia, quae dicta sunt, quod Praelatus nomine Ecclesiae acquisiuisse praesumatur, vel nomine suo, procedere, siue pretium soluerit, siue habita fuerit fides de pretio, quia secundum tractatum praecedentem iudicatur emisse nomine suo, vel Ecclesiae. Bald. d. conf. 299. Dicunt Petrus, & Cynus, in princ. ver. & eadem sunt dicenda, lib. 1. ¶ Tu vide plenius, quam alius, Redoan. tractat. de spolijs, qu. 9. tit. ex quibus praesumatur Clericus acquisiuisse, vbi pro vtraque parte allegat, & plures distinctiones adducit; & finaliter concludit post n. 5. ver. quid dicendum, vbi in fin. quem videas. ¶ Declara; quia si acquirit simpliciter, & non 22 constat, cuius nomine, & potuit vtroque nomine acquisiuisse, tunc pro medietate nomine Ecclesiae; pro alia medietate nomine suo praesumitur acquisiuisse. Bald. d. conf. 299. Petrus, & Cynus, in princ. ver. aut simul & semel, lib. 1. & conf. 80. circa med. lib. 5. ¶ Et isto casu 23 statatur probatio inibus, & illis deficientibus materia est arbitraria. Bald. d. conf. 80. in fin. lib. 5. vbi, quod Canonistae fauent semper Ecclesiae. ¶ Limita; quia imo administrator voluntarius simpliciter 24 acquires nomine suo acquirere praesumitur, & si acquirit proprio nomine, nullam fraudem committit, nec Ecclesiae acquiritur. ¶ Extendit, quia si habebat fructus patrimoniales, & ecclesiasticos, & simpliciter acquirat, vel illos in hereditate relinquat, praesumitur potius consumpsisse ecclesiasticos, quam patrimoniales. Bald. conf. 313. Praemittendum est, in fin. lib. 2. vbi, quod praesumitur 25 vixisse de ecclesiasticis. ¶ Restringe, ut non procedat, quando extarent; quia fit diuisio proportionabiliter arbitrio Iudicis & boni viri. Bald. d. conf. 313. num. 3. ver. iste ergo casus, lib. 2. ¶ Declara; 27 quia quae dicta sunt de Praelato, & Clerico, habent locum in Monacho, ut si Ecclesia agit, praesumatur aliunde acquisiuisse, si alias, & contra; quia praesumitur pro Ecclesia. Bald. conf. 131. Procurator habens in fin. lib. 3. Vide, Monachus unde acquisiuisse praesumatur, & cui acquirat. Concl. 115. Vide, Monachus quicquid acquirit, acquirit suo Monasterio. Concl. 316. ¶ Declara, ut ea, quae dicta sunt de Clerico beneficiato, seu Praelato, procedant in filiofamilias, ita Abbas conf. 36. Circa primum, col. 2. lib. 2. Vide, Filius an praesumatur acquisiuisse ex bonis 29 patris. Concl. 333. ¶ Limita, si constat Praelatum ante, vel tempore promotionis habuisse bona propria; & haeres possideat; quia praesumitur, quod acquisierit ex bonis patrimonialibus. Ioan. Andr. d. c. 3. de pecul. Cleric. qui plene distinguit, cuius distinctione Lap. d. allegat. 114. omnino comprobatur ex mente antiquorum & modernorum. Bald. d. conf. 80. Ad evidentiam, lib. 5. ¶ Limita, ut non procedat, 30 quando consanguinei negant omnino aliquid possidere, quod esset Praelati, vel beneficiati; quia incumbit onus probandi Ecclesiae Gemin. conf. 1. circa fin. ver. ad secundum, vbi, quod si Episcopus exegit fructus Ecclesiae sibi debitos in infirmitate, ex qua decessit, non praesumitur, quod ille pecuniae remanserit consanguineis, sed potius, quod illas dispensauerit. ¶ Extendit limitationem, ut procedat in bonis mobilibus, usque ad summam permittam Episcopo; quia etiam si consanguinei possideant non praesumitur bona Ecclesiae possidere, sed tanquam sua. Gemin. d. conf. 1. circa fin. ver. ad secundum. Vide, Mascard. Concl. 202. Bona 31 Praelati defuncti an quae sita praesumantur de bonis Ecclesiae, vel proprio. Vide eundem Mascard. Concl. 203. Bona per Praelatum possessa.

**

Bona

Bona patrimonialia Clericorum qualiter subsint foro Ecclesiastico, & Papæ. Concl. 113.

BONA patrimonialia Clericorum, ex quo sunt exempta, & libera à secularibus, c. 1. & c. 3. de immunit. Eccl. consequenter potest Papa in eis ius dicere, legem facere ex causa licita. Et Papa habet eandem auctoritatem in bonis patrimonialibus Clericorum, quam habet Princeps secularis in bonis laicorum. Abb. in c. consuetus, num. 3. de relig. domib. vbi allegat Anton. de Butt. & dicit, alibi non legisse. Item valet lex, vel statutum, per quod laici fiunt inhabiles ad alienandum ex causa licita. Zabarel. consil. 144. num. 4. & seq. plenius Feder. de Sen. consil. 85. per tot. maxime num. 4. unde si hoc possint laici, quoad laicos, possunt etiam Clerici, quoad Clericos. Nam sicut valet lex laicorum disponens inter laicos de bonis Ecclesiæ emphyteuticis quoad dominium vile, quod est laicorum, & in præiudicium laicorum, vt per Deci. in c. que in Ecclesiis, num. 6. de consil. qui mouetur ea ratione, quia dominium vile est laicorum; ita è conuerso. Vide, Statutum laicorum valet, & ligat Ecclesiasticos aliquibus casibus. Concl. 583. nu. 50. & seq. Nec Princeps secularis potest prætere de successione, vel ius aliquod, quia Ecclesiæ præfertur in bonis Clerici ipsi fisco, nisi sint censura, ita bona fisci, l. si quis presbyter. C. de Episc. & Cler. ita Egid. Bellam. consil. 23. num. 6. Vide, Bona patrimonialia Clericorum quibus subsint. Concl. prox. seq.

Bona patrimonialia Clericorum quibus subsint. Concl. 114.

REGLA est, quod bona patrimonialia Clericorum gaudent eodem privilegio, quo bona Ecclesiæ; & ideo non possunt collectari, & laici retinens, & spoliatis Clericum, tanquam sacrilegus, potest conueniri coram Ecclesiastico, & Clericus pro bonis patrimonialibus gaudet privilegio fori; plene hæc omnia Felin. in c. Ecclesiæ S. Mariæ, num. 7. ver. in, l. 2. cum seq. maxime num. 8. ver. & ponit pro regula de consil. Angel. Aretin. consil. 19. Videtur omnino, num. 27. & 28. & vide, Bona patrimonialia Clericorum qualiter subsint foro Ecclesiastico, & Papæ. Concl. prox. preced. Et quod bona patrimonialia Clericorum sint exempta ab omnibus oneribus laicorum, prout bona Ecclesiæ, gloss. 2. in fin. in d. cap. Ecclesiæ S. Mariæ, de consil. per quam gloss. infinitos citat ibi Felin. num. 7. ver. in gloss. 2. & videtur text. in c. 1. similiter. & ibi gloss. 16. quest. 1. & hæc est regulam, dicit Felin. vbi supra num. 8. ex mente Anton. de Butt. & aliorum, quos allegat plenissime ibi Barbat. num. 45. & seq. vbi tollit contraria, & est text. in cap. 1. de immunitat. Eccl. in c. 6. vbi contra Scabinos in Francia Papa præcipit, quod abstineant vexare Ecclesias, & personas Ecclesiasticas, & eorum bona pro collectis, taleis, & exactionibus quibuscunque, & inc. 3. eod. tit. excommunicat tam exigentes, quam soluentes, vel consentientes, & auxilium, consilium, vel fauorem præstantes, publice, vel occulte, & de iure Ciuii est textus in authent. item nulla communitas. C. de Episc. & Cleric. & talium excommunicatorum absolutio est reservata Papæ. Et extendit; quia statutum laicorum non potest disponere de bonis Clericorum, & si agatur etiam reali contra Clericum, non potest conueniri, nisi in foro Ecclesiastico; quia bona sequuntur personam, Felin. d. cap. Ecclesiæ, de consil. num. 8. ver. & similiter infer. Et contrarium, quod imo solum in casibus expressis bona patrimonialia habent privilegium Ecclesiæ; quia in eis currit præscriptio, potest de eis compromitti, & si non soluantur census, cadunt in commissum, quod non est in bonis Ecclesiæ, Felin. d. cap. Ecclesiæ S. Mariæ, num. 8. & 9. vers. sed nihilominus, de consil. vbi dat plures instantias. Et pro contrario, quod imo exemptio bonorum patrimonialium Clericorum non sit de iure, prout in bonis Ecclesiæ absolute, nisi in casibus à iure expressis. Felin. d. cap. Ecclesiæ S. Mariæ, num. 8. & seq. ver. sed nihilominus, de consil. vbi plurimos allegat, & dat instantiam; quia bona patrimonialia possunt præscribi, prout laicalia, potest de eis compromitti, non sic de bonis Ecclesiæ. Et declarat plene Barbat. d. cap. Ecclesiæ S. Mariæ, num. 40. & seq. de consil. vbi disputat ad partem, & tandem num. 45. & seq. dicit esse omnino libera à secularibus, vbi probat per decem fundamenta, & dicit, non ob stare, quod præscribantur; quia etiam bona Ecclesiarum possunt præscribi laicis; & tamen non sunt sub iurisdictione aliqua laicorum, tandem num. 50. dicit, quod non subsint regulariter, nisi in casibus à iure expressis, in quibus contrarium disponitur. Et declarat Bald. d. cap. Ecclesiæ Sanctæ Mariæ, de consil. vt ibi refert Barbat. num. 48. quod bona patrimonialia quæstia ex fructibus Ecclesiæ omnino sint libera, alias secus. Et declarat Castren. consil. 353.

Tom. 1.

Curator datur, lib. 1. in princip. quod bona Clericorum immobilia possunt per statuta laicorum collectari, quando sunt in iurisdictione statuentium, sicut bona cuiuscunque non subditi, quia bona stabilia non sequuntur personam; secus est in bonis mobilibus; & ideo iudex iurisdictionis mittit in possessionem bonorum forensis, non habentis originem in loco, neq; domicilium; item si agitur reali, conueniri potest forensis, vbi res est sita; item si est necessarium decretum alienationis bonorum, recurritur ad iudicem, in cuius iurisdictione sunt bona, & curator; quia datur bonis principaliter, dari debet etiam Clerico, & forensi per iudicem, in cuius iurisdictione sunt bona, vbi col. 2. ver. vel pot. si probabiliter dicit, quod potest dari quoad personam per Episcopum; quoad bona vero per seculares, & datus ab Ecclesiastico erit curator persona, alter vero bonorum. Et declarat igitur, quod bona patrimonialia Clericorum sunt exempta, & habent omnia privilegia concessa bonis Ecclesiæ in casibus à iure expressis; secus vbi casus de iure reperiuntur in contrarium cecis, & hæc communem dicit Deci. in cap. Episcopus, de prebend. nu. 18. & in d. cap. Ecclesiæ S. Mariæ, num. 6. & seq. ver. in gloss. 2. de consil. vbi, quod procedit declaratio, quod bona patrimonialia habent idem privilegium, quando consideratur persona principaliter, & bona in consequentiam, prout ratione fori, vel ratione collectarum. Pro regula itaq; statuatur, quod bona Clericorum patrimonialia sunt exempta à collectis, & aliis oneribus, prout bona Ecclesiæ, est text. in c. 1. & 3. de immunit. Eccl. lib. 6. & licet de iure Ciuii tenerentur ad ordinaria tributa pro suis possessionibus, l. de ius, C. de Episc. & Cleric. tamen secus est hodie authent. seu constitutio Federici. Item nulla communitas. C. eod. ita Bart. plene consil. 180. Si aliqua possessio, per tot. maxime num. 3. lib. 1. & consil. 44. Super secundo, lib. 2. quod est Franc. Tigri. Abb. consil. 6. Casus, super quo in fin. lib. 1. vbi, quod non subsint laici ipsi, neq; eorum bona; ideo sunt exempti. Et contrarium, quod imo laici possint imponere quæcunque onera bonis stabilibus Clericorum, sicut bonis laicorum, & cuiuscunque non subditi, dummodo talia bona sint in iurisdictione imponentium. Castren. consil. 353. Curator datur, in prin. lib. 1. allegat Innocent. in c. postulas, de for. compet. & Bart. in l. rescripto, §. si ff. de iur. & honor. & allegat rationem; quia bona stabilia non sequuntur personam, sed tantum bona mobilia. Et extendit; quia respectu bonorum patrimonialium Clericus, quæ data sunt sibi in titulum, videlicet, quorum occasione fuit admissus ad ordines, simpliciter habet omnia privilegia, & exemptiones, quas habent bona Ecclesiæ simpliciter; quia sunt subrogata loco Ecclesiæ. Felin. in d. c. Ecclesiæ S. Mariæ, n. 10. ver. & retent. a prædicta. de consil. Et in contrarium facit gloss. in c. 1. in verb. subsistenti, de 13. preb. vbi, quod tenetur soluere decimas prædiales, & sic non per omnia æqualiter subrogantur, ita Felin. d. c. Ecclesiæ S. Mariæ, nu. 10. ver. sed nihilominus, de consil. plenius impugnatur Deci. in c. Episcopus, num. 20. in fin. de preben. vbi, quod redditur dubia ex multis, vt ibi. Et declarat, vt supra; quia non per omnia sunt subrogata, vt habent omnia privilegia bonorum Ecclesiæ, sed bene habet multo magis exemptionem, cum sint destinata ad victum Clerici, vt supra in prin. Et extendit, vt procedat etiam in bonis patrimonialibus Clericis communibus cum fratre laico; quia sunt exempta à collectis, & oneribus laicorum, prout Ecclesiastica, Specul. in tit. de Clericis coniugatis, ver. quid si Clericus, quem citat apostil. ad Fel. d. c. Ecclesiæ S. Mariæ, n. 10. in ver. privilegio, de consil. & ibi dicit Gig. in addit. ad Deci. d. c. Ecclesiæ S. Mariæ, n. 68. in ver. Clericorum. Et idem est in bonis patrimonialibus, quæ proveniunt ex successione in Clericum, de quibus prius solvebatur collecta; quia erant exempta. Bart. consil. 180. Si aliqua possessio, in prin. lib. 1. sequitur apostil. ad Felin. in d. c. Ecclesiæ S. Mariæ, n. 7. de consil. in ver. Clericorum, & hoc disponitur expresse in d. c. 1. de immunit. Eccl. in c. 6. circa fin. vbi pro bonis acquisitis hæcenus, & in posterum acquirendis Clericis conceditur immunitas. Et extendit; quia illa exemptio, quam habent Clerici ratione personæ, extenditur etiam ad bona omnia ipsorum, etiam si sint empta, vt reducantur ad aliam formam, & vendantur; quia est artificium, non mercantia; & idem, si sunt bona venalia re collecta in bonis suis, prout granum, vinum, oleum, animalia, & similia; quia sunt exempta. Abb. consil. 6. Casus, super quo, lib. 1. & per tot. maxime in fin. sequitur Iaf. l. placet in fin. C. de sacro. Eccl. Vide, Ecclesiæ quæ onera soluant pro rebus, & personis. Concl. 13. Et extendit; quia imo bona patrimonialia Clericorum gaudent eodem privilegio, prout Ecclesiastica bona, l. sacrosancta. C. de sacro. Eccl. & ideo sicut in Ecclesiasticis dominium, & possessio Ecclesiasticorum transfertur in Ecclesiam ipso iure; ita etiam in Ecclesiasticam personam Papa restituendo ad bona patrimonialia Clericum abq; traditione confert possessionem. Ang.

Ec 3

Aret.

- 19 Aret. *conf. 19. Vide et omnino. n. 27. & 28.* † Restringe; quia bona patrimonialia Clericorum, quae non sunt intuitu Ecclesiae acquisita, subint dominis temporalibus, & propter delictum domino temporali confiscantur, & applicantur. *Oldrad. conf. 17. Thema tale, quidam Clericus, in prin. & per tot. & num. 10. in fin. dicit, quod bona patrimonialia Clericorum non subint Episcopo, sed domino temporali, & latius num. 43. ver. primo quoniam, v. 9. in fin. vbi multa fundamenta adducit, sequitur Castren. conf. 353. Curator datur, in prin. lib. 1.* † Restringe; quia bona Clericorum coniugatorum
- 20 non gaudent aliquam immunitate. *c. vno. de Cleric. coniugat.* † Restringe, ut idem sit etiam in bonis presbyterorum orientalium habentium uxorem; quia ipsi non habent maius privilegium extra personam suam, quam habeat Clericus uxoratus occidentalis. *Bald. conf. 23. Orientalibus lib. 3. per tot.* † Restringe quoad praeteritas collectas, & onera debita, antequam bona perueniant ad Clericum; quia ad illa tenetur, apostolus ad Felin. d. c. Ecclesia S. Mariae. n. 7. in ver. Clericorum de confit. † Idem est, quando Ecclesia, vel Clericus succedit laico in bonis, quando onera sunt imposita laicorum bonis, puta per triennium distribuenda singulo anno; quia attenditur impositio, non distributio. *Angel. conf. 206. Inter ordinamenta, n. 2. Calder. conf. 7. de confit.* † Restringe, quando bona in fraudem transferuntur in Clericos, ne solvant, sed sint exempta; quia probata fraude non sunt exempta, sed solvant. *Bart. conf. 180. Si aliqua possessio. n. 3. lib. 1. Tiraquell. de retract. comment. §. 3. gloss. 1. n. 16. & seq.* † Restringe multis modis per Decium in cap. Ecclesia S. Mariae, in fin. nu. 27. ver. postremo, de confit. v. 9. in fin. videlicet, nisi Clerici negotiantur, vel amisissent privilegium fori, & Clericatus, vide eum. † Restringe in bonis patrimonialibus Clericorum coniugatorum. *Bart. in l. d. instructiones. C. de sacrosan. eccles. apostol. Gig. ad Deci. in c. Ecclesia S. Mariae. n. 68. de confit. in ver. Clericorum, quae est Hier. Gig. † Restringe quoad onera pro solutione custodiae Civitatis, pontium refectione, & similia, ut in d. apostol. Gig. ad Decium d. c. Ecclesia S. Mariae, num. 68. ver. Clericorum, in fin. de confit. Deci. in d. cap. Ecclesia S. Mariae, in fin. num. 27. 4. de confit.*
- 21 Vide plenius in ver. Ecclesia pro bonis suis collectari non potest. *Concl. 12.* Vide, Exemptio Ecclesiae & Clericorum ad quos se extendat. *Concl. 557.*
- 22 † Restringe, quando communitas habet loca pasturae, & mittentes animalia tenentur ad collectas, & onera; quia isto casu si velint Clerici mittere eorum animalia, tenentur ad onera, alias non possunt consequi pastura; quia licet praecise non possint laici imponere onera Clericis, & eorum bonis, bene possunt causari, si volunt usurpare pastura Communis. *Abb. conf. 6. Casus, super quo, lib. 1. sequitur Ias. in l. placet, in fin. in l. det. & in 2. C. de sac. eccles. Deci. in d. c. Ecclesia S. Mariae, n. 225. de confit. & in fin. n. 275. ver. tertio fallit.* † Restringe, quando bona, antequam perueniant ad Clericos, fuerint effecta censuaria Communis pro oneribus, vel fuerint donata Communitati ad effectum, ut efficiantur censuaria; quia tunc tam Ecclesia, quam Clerici tenentur soluere talia onera, effecta ordinaria; quia tunc res transit cum onere suo, ad quemcumque vadat. *Bartol. in l. rescripto. §. sciendum. ff. de muner. & honor. cuius opinionem & cautelam vbi receptam dicit Bald. conf. 280. lib. 2. Calder. conf. 7. de confit. per tot. Ang. conf. 24. per tot. vbi quod onera ordinaria transeunt ad Ecclesiam, & Clericos; secus si sunt extraordinaria, vbi, quod ita Bartol. debet intelligi, prout etiam idem Bart. in l. munerum. §. patrimoniorum, in fin. ff. de muner. & honor. & hanc * communem theoricam, quando bona sunt effecta tributaria, dicit Abb. conf. 3. Casus, super quo, lib. 1. col. 2. ver. hanc etiam sententiam.* † Contrarium tenent omnes * Doct. excepto Fulgof. ut refert Ias. in l. placet, in l. lectur. n. 19. C. de sacrosan. eccles. vbi dicit, quod cautela confunditur ex iis, quae tradit Bart. d. conf. 180. lib. 1. vbi concludit, quod non tenentur Clerici, nisi ad onera ordinaria, & quod non possunt imponi, nisi a Principe, lege, vel Senatus consulto, & quod onera communitatum sunt extraordinaria; igitur non obligantur Clerici, & cautela confunditur, prout etiam illam non valere festucam, dicit Bald. conf. 112. n. 6. & seq. ver. & est verum, lib. 2. quia non essent onera perpetua imposita a communitate, & d. conf. 280. lib. 2. dicit, quod licet sit vbi recepta a laicis, est periculosum dare cautelas contra Ecclesiam. † Declara; quia haec questio indigeret declaratione Papae, ut dicit Collegium Perusini, cuius est *consil. Ioan. Calder. 444. alias 2. de censib.*
- 23 † Declara; quia tales cautela, cum fiant in fraudem Ecclesiae, non valent. *Bart. d. conf. 180. nu. 8. lib. 1. vbi licet loquatur de fraude Clericorum, quod non inducant exemptionem, quatenus laici in Clericos fraudulenter bona transferrent; ita e converso si laici, ne possent bona vere transire in Clericos cum sua immunitate, fraudulenter facerent statutum, pari ratione non valeret, ut contrariorum eadem sit disciplina; quia semper fraus hoc opera-*
- tur, vel procuratio affectata. Vide, *Affectatio operatur multa, ut affectus perdat privilegium. Concl. 237.* † Declara; quia bona Ecclesiarum, & Clericorum non tenentur ad aliqua onera laicalia, etiam si primo soluerint, nisi sint tributaria, antequam deueniant ad Ecclesiam, eo casu bene communis censura est tam Legistarum, quam Canonistarum, quod transeunt cum onere suo, ita Abb. *conf. 3. colum. 2. ver. hanc etiam sententiam, lib. 1. qui debet intelligi de subiectione non fraudulenta, per praedicta.*
- Bona aliquem non habere, probatur ex aestimi libro, & aliis modis. *Concl.*
- Vide Mascard. *Conclus. 204.* Vide, *Paupertas qualiter probetur. Concl. 162.*
- Bona non sufficere, & alia bona non extare, qualiter probetur. *Concl.*
- Vide Mascard. *Conclus. 205.* Vide, *Exceptio discussionis qualiter probetur. Concl. 402.*
- Bona qualiter pro derelictis habeantur, ut licita sit occupatio. *Concl. 115.*
- Bona † dicuntur derelicta, quando de voluntate domini apparet, vel quia illa proiecerit, vel aliter declarauerit, velle habere illa pro derelictis. *Feder. de Sen. conf. 107. num. 3. vbi, quod in dubio non praesumitur, quod habeat pro derelictis.* † Amplia; quia bona habentur pro derelictis, quando domino rei fuit denuntiatum, ut bona sua in fundum alienum impulsu vi fluminis, vel alias tolleretur, alias haberentur pro derelictis; quia si patitur haec declarari, nec illa tollit, tunc habentur pro derelictis. *Feder. de Sen. d. conf. 107. n. 4. in si. ver. & satis videtur.* vbi, quod si nescitur dominus, vel domicilium, sufficit proclama publicum. † Amplia; ut etiam sufficiat proclamatio in locis vicinis, quod dominus debeat res suas leuare, alias haberentur pro derelictis. *Feder. d. conf. 107. n. 2. ver. quid ergo faciet.* vbi dubitat de hac conclusione; quia dicit tutius esse, ut bona vendantur, & dentur pauperibus post proclamationem. Vide, *proclama generale quid operetur. Concl. 807.* Amplia; quia bona dicuntur vacantia, si mortuo domino, nullus reperitur, qui sit, vel esse velit haeres, & si facta fuerint citationes, & proclamationes; quia tunc succedit fidei in bonis vacantibus. *Ang. conf. 33. 4. Galiardus. n. 2. ver. si autem. Castren. conf. 143. Visti & ponderati, in prin. lib. 1. vbi, quod differunt bona vacantia a bonis absentis, & negligentis, & cura, quae datur vni, non conueniunt.* † Amplia; quia bona inculta, & quae nullum habent signum culturae, dicuntur derelicta, & non sunt in bonis alicuius, & possunt occupari; si vero sunt culta, vel habent signum culturae, secus; & in dubio, an antiquitus tempore inuestiturae fuerint culta, vel non, iudicantur ex statu praesenti; quia quando status praesens potest conformari cum statu de praeterito, ex praesenti praesumitur in praeteritum. *Franc. Aret. conf. 15. Reuerende pater, nu. 2. & 3. ver. ex iis videtur.* † Declara; quia ad hoc, ut dominium acquiratur, requiritur probatio, quod fuerint occupata, & quod tempore occupationis essent inculta, & vacantia. *Aret. d. conf. 15. nu. 3. ver. praeterea dato.* † Amplia; quia bona banntorum tanquam derelicta efficiuntur occupantium. † Qualiter autem bona proiecta, & incerti domini, vel etiam certi, & negligentis dicantur, vel efficiantur derelicta. *Feder. de Sen. d. conf. 107. nu. 7. ver. quid ergo, & in fin.* † Limita in bonis, quae impetu fluminis in agrum alienum impelluntur; quia ista non habentur pro derelictis, nec efficiuntur domini praedii; quia dominus rerum non videtur habere pro derelictis. *Feder. de Sen. d. conf. 107. Domine Franciscus, per tot.* † Limita in bonis ex naufragio maris proiectis; quia non efficiuntur occupantium, & reprobatum consuetudo contraria, l. de precatio, vbi gloss. ff. ad l. Rhod. de iact. *Feder. de Sen. d. conf. 107. n. 3.* Vide, *vacantia bona quae dicantur, & cuius sint. Concl. 9.* Vide, *offessio vacans potest capi impune a quocumque, & quando. Concl. 408.*
- Bona defuncti vacantia qualiter probentur. *Concl.*
- Vide Mascard. *Conclus. 208.* Bona defuncti.
- Bona communia esse qualiter probentur. *Concl.*
- Vide Mascard. *Conclus. 218.*

Bona esse acquisita per filium ex bonis patris, quomodo probetur. Concl.

Vide et Mascar. Concl. 221. Vide plenius circa hoc, *Filius presumitur acquisivisse ex bonis patris*. Concl. 333.

Bona hereditaria quæ dicantur, vel non. Concl. 116.

BONA hereditaria dicuntur ea, quæ titulo universalis hereditario obveniunt. † Limita; quia bona donata non possunt dici hereditaria, ideo donans omnia bona hereditaria obvenia Titio non donata ea, quæ titulo donationis obveniunt. Casti. conf. 344. Quia ex allegationibus, in princ. lib. 1.

Bona fides non patitur multa. Concl. 117.

BONA fides non patitur, ut bis idem creditum exigatur. *1. bona fides ff. de reg. iur. Rom. conf. 28. n. 2. ver. respondeo vbi plena apositi. in ver. non patitur. Vide, Solutio eximio obligationem, & quæ do. Concl. 340. † Extende; quia propterea admittitur exceptio solutionis etiam in executione sententiarum, ne contra bonam fidem semel exactum iterum exigatur. Apostill. ad Rom. d. conf. 28. n. 2. in ver. non patitur. † Et bona fidei contractus, prout venditio, non patitur, ut per emptorem rem amissa, pretium venditor retineat. l. emptorem. §. idem aut ff. de actio. empti. Rom. conf. 169. Magister Paulus, in princ. † Et dolose facit, qui contra bonam fidem facit. Crauet. conf. 142. nu. 14.*

Bonorum possessio contra tabulas quæ sit, & quando competat. Concl. 118.

BONORVM possessio contra tabulas est remedium inductum a Prætoribus, per quod filius præteritus in testamento patris, in quo scripsit heredem extraneum, mittitur in possessionem contra tabulas paternas, dummodo filius præteritus hoc petat intra annum utilem; quia lapsus anno beneficium Prætoris non competit. Bald. conf. 392. *Punctus talis ver. & ideo, & per tot. lib. vbi, quod per lapsum anni non conualecit testamentum quoad alia remedia competentia filio præterito, sed bene quoad istud remedium conualecit; quia Prætor lapsus anno intra centum dies utiles dabit possessionem secundum tabulas nullas scripto heredi. Fulg. conf. 72. Supposita bulla. n. 3. Signor. conf. 179. in pr. n. 1. † Vide Bald. conf. 317. Domina Violantia. in princ. lib. 2. qui dicit, quod iste annus utilis competit filio, cognatis vero dantur centum dies, & quod utrumque tempus filio competit, videlicet annus, tanquam filius consequitur, & centum dies tanquam cognatus. † Extende; quia istud remedium semel apertum ex præteritione posthumi nedum competit ipsi posthumo, sed etiam eo defuncto competit alteri filio supersistenti non præterito Bald. conf. 102. *Presupposita, quod in fin. lib. 5. † Extende; quia remedium prædictum contra tabulas datur filio præterito, siue pater extraneum instituerit, siue alios filios. Fulg. d. conf. 72. n. 3. qui loquitur in filio legitimo, ut habeat hoc remedium, si est præteritus, contra filios legitimos, & naturales, & licet lapsus sit annus; tamen non perdit alia remedia. † Declar. quia contratabulatio semper facit cessare beneficium secundum tabulas; quia donec aliquis ex præteritione potest contratabulare, non potest esse locus secundum tabulas. Bald. conf. 102. in fi. lib. 5. Bart. conf. 11. *Propositur, quod, in fi. lib. 1. q. est inter consilia Bald. lib. 1. conf. 68. † Extende; quia hoc remedium bonorum possessionis contra tabulas datur filio tam existentem in potestate, quam emancipato, imo et descendens ex filio emancipato. Signor. d. conf. 179. In bemate presupposito. n. 1. & Rom. conf. 179. Amplissime Doctor. n. 12. vbi; q. licet emancipatus non succedat de iure Civilis, tamen habet beneficium Prætoris contra tabulas. † Declara totam istam materiam, quia prodicta sunt tria remedia, & unum non est aliud, pater tenetur instituere filium, & si præterit ipsum; filius potest dicere testamentum nullum, & illudius reducit successionem patris ad terminum intestati. Auth. ex causa. C. de liber. præter. † Vide, Præteritio filii in testamento patris reddit testamentum nullum. Concl. 641. † In executione huius remedii, quia est perpetuum, & transmittitur ad suos, & quia respicit petitorium, & poterat appellari, & in longum protrahi, Prætor adhibuit hoc remedium possessorium, ut si filius intra annum ab eo petat bonorum possessionem tanquam præteritus, mittatur illum in possessionem contra tabulas, videlicet contra testamentum patris, ut supra per totum, & hoc est secundum remedium. † Tertium autem remedium est querela inofficiosi testamenti, quæ pariter est petitorium, & reducit omnia ad vitam intestati, ut dicit Alexand. conf. 125. n. 3. ver. imo etiam lib. 6. † Amplia; quia dicitur præteritus filius in re certa institutus sub conditione mixta; videlicet pendente a***

potestate sua, & alterius Signor. conf. 179. in pr. vbi, quod competit contra tabulas, quæ venit sub verbo querela, tamen videtur potius inclinare, quod reiciatur conditio, & habeat supplementum legitimum. † Limita; quia contratabulatio non datur filio naturali, licet sit præteritus, vel exheredatus ex causa non legitima; quia non potest dicere testamentum nullum, neque contratabulare. Rom. conf. 34. *Licet naturalis in pr. vbi apost. in ver. dicere potest. † Restringe, nisi filius naturalis fuisset legitimatus; quia tunc non differt in hoc a legitimo & naturali, & potest dicere testamentum patris nullum, & potest contratabulare. Rom. d. conf. 34. vbi apost. in ver. contratabulare, dat concord. de contratabulatione, & in ver. nullum dicere, dat concord. q. potest dicere testamentum nullum: vbi dicit de communem; quia æquiparatur legitimo & naturali secundum communem. † Limita; quia contratabulatio non datur filio, neque ascendentibus, quando sunt exclusi a successione a statuto; quia sicut non possunt dicere testamentum nullum; ita neque possunt contratabulare, quantumcunque sint præteriti. Alex. conf. 125. *Quoniam abunde. n. 2. ver. quoniam ad hoc respondeo, lib. 6. vbi dicit de communem. Rom. conf. 13. in princ. vbi apost. in ver. contratabulare, vbi dicit magis de communem. † Restringe in filio emancipato, qui licet de iure Civilis non possit tanquam præteritus dicere testamentum nullum; tamen poterat contratabulare. Rom. conf. 179. n. 12. sed hodie ista differentia est sublata; quia etiam emancipatus hodie succedit, & præteritus dicit testamentum nullum, ideo potest contratabulare. † Limita quia contratabulatio non datur aliquibus transversalibus; quia ipsis non debetur legitima portio; prout descendentes. Alex. d. conf. 125. n. 3. ver. aut consideramus, lib. 6. † Limita; quia, ascendentes non datur contratabulatio ex eo, q. sunt præteriti sine causa; quia competit eis ius dicendi testamentum nullum, non autem competit contratabulatio. Alex. d. conf. 125. n. 2. ver. secundo clarius lib. 6. † Extende; ut procedat multo magis, si ascendens fuit ex causa præteritus; quia habetur pro exheredato, ut licet possit agere de inofficioso, secundum ius Civile; tamen non agat contra tabulas beneficio prætoris. Alex. d. conf. 125. n. 3. lib. 6. † Tutor solus sine pupillo, licet non possit adire hereditatem pupilli; tamen potest agnoscere bonorum possessionem delatam pupillo, dummodo faciat cum decreto iudicis. Ioan. de Imol. conf. 73. *In casu proposito. n. 2. & 3. Vide, Tutor potest cum pupillo multa; quia non potest solus. Concl. 448. † Effectus huius remedii contra tabulas est, q. successio reducitur ad causam intestati. † Restringe; si filii volunt contratabulare testamentum aui ex persona matris; quia si est adita hereditas, non reducit contratabulatio ad causam intestati. Alex. d. conf. 125. *Quoniam abunde, col. 1. ver. nec premisse exclusioni. lib. 6. Vide, ius petendi bonorum possessionem quanto tempore prescribitur. Concl. 621. Vide, Mascar. concl. 237. & 238. vbi; quædo legitime petita presumatur per lapsum decem annorum, vel non.****

Bonorum possessio secundum tabulas quid sit, & quando competat. Concl. 119.

BONORVM possessio secundum tabulas est remedium inductum a prætoribus ex æquitate, quæ datur possessio scripto heredi in testamento nullo, in quo pater instituit extraneum præterito filio: nam si filius intra annum utilem, tanquam præteritus, non petat bonorum possessionem contra tabulas; tunc danda est heredi scripto secundum tabulas, dummodo petat intra centum dies utiles post lapsum anni Bald. conf. 392. *Punctus talis ver. & ideo, usque in fi. lib. 2. vbi; q. præteritus non perdit alia remedia iuris, licet perdat beneficium prætoris. † Extende, ut idem sit, si pater præterit filium etiam legitimum, & instituit alios filios legitimos & naturales. Fulg. conf. 72. *Supposita bulla. n. 3. vbi; q. præterito filio competit post annum ius adeundi, petendi hereditatem, se immiscendi; quæ non præscribuntur anno, querela inofficiosi; quæ non, nisi quinquennio præscribitur, sed dicas, q. competit actio dicendi testamentum nullum. † Amplia, ut idem sit, si filius præteritus mortuus sit ante testatorem; quia licet de iure Civilis testamentum sit nullum, nec possit conualecere; tamen beneficio prætoris, ex quo cessat effectus, conualecit, si modo petatur bonorum possessio intra centum dies utiles, alias non conualeceret. Bald. conf. 377. *Questio subtilis est, in pr. lib. 3. Vide, Testamentum nullum conualecit multis modis, & quando secus. Concl. 129. † Extende declarationem; ut procedat in pauperibus institutis; quia eis datur restitutio intra quadriennium aduersus lapsum temporis centum dierum. Bald. d. conf. 377. n. 2. & 3. ver. sed ad hoc potest. lib. 3. † Restringe ampliationem; quia non procedit, vbi cumq. extat filius, qui ex præteritione posthumi defuncti potest dicere de nullitate, nam contratabulatio vbi cumque intentatur, semper facit cessare secundum tabulas, secus si non extaret; qui contratabularet.***

- 6 laret. Bald. *conf.* 102. *Præsupposito. quod. lib. 5.* † Declarat; quia si hæres extraneus esset minor, competere restitutio in integrum aduersus lapsum centum dierum, in quibus non fuit petita bonorum possessio. † Amplia vt idem sit, quando testamentum est nullum; quia filius præterit matrem quia secundum vnam opinionem debet peti bonorum possessio secundum tabulas intra ceterum dies.
- 8 Bald. *conf.* 191. *Factum, super quo. per tot. lib. 4.* † Contrarium; quod imo in ascendente præterito, si per quinquennium tacuit; quia querelam non proposuit, conualidetur testamentum, & aditio teneat, idem Bald. *d. conf.* 191. *circ. fin. lib. 4.* vbi dat rationem differentia in suo; quia ipse suus est hæres omnino, non sic in matre, vel alio ascendente. † Amplia, vt procedat etiam, quando fuit quis vulgariter substitutus, etiam vulgari contenta in compendiosa; quia habet remedium edicti secundum tabulas, si filii præteriti sunt mortuis; si alius filius superest, qui ex præteritione etiam posthumi mortui velit contratabulare. Bald. *d. conf.* 102. *in fi. lib. 5.*
- 10 Vide, *ius petendi bonorum possessione quanto tempore præscribitur. Concl.* 621. † Declarat; quia filius habet annum vtilem ad petendam bonorum possessionem patris; alij vero cognati habent ceterum dies, & sic filius habet vtrumque tempus, annum, vt filius, & centum dies, vt cognatus. Bald. *conf.* 317. *Domina Violanta, in pr. lib. 2.* Vide Masc. *Concl.* 237. *Bonorum possessione*, vbi, quod præsumitur agnita, & petita ob temporis antiquitatem; & quando præsumatur legitime agnita coram prætore, vel non; vide eundem Masc. *Concl.* 238.

Bononiæ Ciuitas, & facta illius notabilia aliqua.

Concl. 120.

- 1 **B**ONONIA † Ciuitas cum tota Romandiola fuit donata Ecclesiæ Romanæ per Regem Pipinum, & per Regem Rodolphum Regem Romanorum, ita attestatur Bologn. *in addit. ad conf.* 10. *ann. de Anania 17. in fin. allegat Specul. qui hoc dicit in tit. de script. præsent. §. si. ver. & hæc sunt in argumentum. n. 18.* Ioan. de Imol. *conf.* 116.
- 2 *In causa spectabili, in prima.* † Et quod sit de patrimonio, & iurisdictione Ecclesiæ Ciuitas Bononiæ, Ant. de Butr. *conf.* 33. *in fin.* vbi, quod ita cantat priuilegium, & quod fuit iniuste occupata, ideo Papa concessit decimas, etiam contra mendicantes pro pia causa recuperanda Ciuitatis prædictæ. Castr. *conf.* 196. *n. 8. lib. 2.* Abbas *conf.* 84. *Videtur primo. nu. 2. ver. sed in casu nostro. lib. 1.* vbi, quod Imperator nullam habet in ea iurisdictionem; sed tota Papæ est in temporalibus, & spiritualibus. † Est subiecta Ecclesiæ Romanæ; sed tamen habet statuta, per quæ seruatur ius Ciuile. Ioan. de Anan. *conf.* 19. *in fi.* & idem dicit Bologn. *in apost. ad d. conf.* 10. *de An. 17. in fi. n. 18.* † Aliquando præterit se non esse subiectam Papæ in temporalibus. Angel. *conf.* 319. *Titius Cuius*, vbi; q. misit Legatum ad Papam; & quia Ambasciator missus impetrauit beneficium pro filio suo. Commune volebat talem Legatum punire; pro cuius defensione scribit Angel. † Bononia tanquam Ciuitas de terris Ecclesiæ non potest facere fœdus cum alijs Ciuitatibus sine licentia Papæ, ita dictantibus capitulis cum Urbano VI. Bald. *conf.* 382. *Arbitrium datum, in pr. lib. 2.* † Pacem fecit Ciuitas Bononiæ colligata cum Comuni Florentiæ, & Astorgio de Manfredis ex vna; cum Marchione Ferrariæ ex alia. Angel. *conf.* 337. *Inter alia capitula*, vbi consuluit super quodam capitulo. † Alia confederationem fecerunt Marchio Ferrariæ, Dominus Mantuæ, & Dominus Paduæ, cum Florentinis, & deposuerunt Venetis scuta 50. mill. vt Bononienses intrarent in ligam, quibus promittebant Castra Nonantulæ, & Bazani, & pro cautione fuit factum depositum; sed ipsi noluerunt inimicari Duci Mediolani, ideo dicitur, quod Castra non possent habere, quia sunt Romanæ Ecclesiæ. Zab. *conf.* 85. *per tot.* † Bononiæ Ciuitas fuit colligata cum Ciuitate Florentiæ contra Comitum Virtutum Dominum Mediolani, & cum eo tandem capitula pacis fecerunt. Angel. *conf.* 257. *Inter capitula.* Bald. *conf.* 147. *Orta guerra. lib. 2.* vbi in fi. consilij ponit omnes colligatos hinc inde, & sententiam prælatam super pace, & appellat potens Commune Bononiæ. † Expulso regimine Ecclesiæ Nicolaus Picininus fuit Gubernator Bononiæ pro Duce Mediolani; ita tempore suo fuisse dicit Io. de An. *conf.* 94. qui consuluit super certis repressalijs p. Hercule Fantuccio, & Barbat. inter *conf.* Alex. *conf.* 123. *scrip. sit. n. 16. in fi. ver. & si quispiam*, vbi adulatorie laudat hunc Gubernatorem.
- 10 Nicolaus Picininus. † Et Matheus Vicecomes fuit Dominus Bononiæ. Signor. *conf.* 131. *n. 7.* † Familia de Pepulis fuit Domina Bononiæ, sed eiecta de dominio pro Reuerendissimo Archiepiscopo Mediolani, cuius locum tenentes fuerunt Galeatus Maria, & Bernabos Vicecomites. Signor. *conf.* 87. *in adum sic præsupponitur.*
- 12 † Vide Bart. in *tract. de tyr. n. vbi*, quod Thadeus Repulus erat tyrannus, ideo Clem. VI. ipsum, & filios inuehit in Vicarios dictæ

Ciuitatis sub n. 34. & cum refert Cuma. *conf.* 162. *circ. si.* & iste D. Thadeus habuit patrem Romeum, quæ reprehendebat Thadeus, eo, q. faceret contractus cum pœna dationis quantitas, & sic vltarios. & Alex. *conf.* 49. *n. 14. lib. 4.* refert Cynum dicentem se audiuisse Thadeum Dominum Bononiæ reprehendisse Romeum patrem super hoc. † Et se gessit pro conferuatore pacis, & iustitiæ Ciuitatis Bononiæ, vt apud Anch. *conf.* 374. *Reuerendissimo*, vbi, q. tanquam talis de antiquo inuehitur quendâ de Hospitali Caltri Franchi, q. spectat ad Comune Bonon. † Ioannes de Bentiuolis tyrannide occupauit Ciuitatē Bononiæ vsque ad annū 1401. de mensē Martio. Fulg. *conf.* 95. *pro decisione. n. 3. v. 3. in fi. vbi*, q. postea facta est constitutio restituens indefensos, quæ habet locū tam in actoribus, q. in reis, & Anch. *conf.* 285. *Tria principaliter. n. 4.* & seq. vbi; q. eiectus fuit de anno 1402. & q. licet de proximo expellendus esset, licite exegit; & liberauit communitatē Imolæ debitā pro onerib. Comuni Bononiæ. † Ioannes Bentiuolus expellendus de primo ex Ciuitate Bononiæ licite exegit à massario Imolæ taxas, & debita Communis, dū adhuc possideret, & Ciuitas Imolæ ex tali solutione fuit liberata. Anch. *conf.* 285. *Tria principaliter. n. 4.* & seq. vbi; q. fuit popularis expulsio, & de ann. 1401. & 1402. † Ille Ioannes Bentiuolus Dominus Bononiæ dedit cōmissionē Ant. de Butr. vt ipse dicit in *conf.* 13. q. videret, ad quos spectat refectione eloacæ, quæ transit per contradi Nofadelle, & declarat. † Eiectus est p. Duces Mediolani, & in bellis inter Ducē Mediolani, & Io. de Olegio facta pace fuit restitutus; pro quo Sign. consuluit pro recuperatione bonorū, quæ habuit in Nouariensi *conf.* 131. *per tot.* † I. mo fuit rebellis Papæ, & adhuc Bernabou Duci Mediolani, & omnia eius bona fuerunt confiscata, postea p. modū pacis restituta, tanquā adherenti Ducis Mediolani. Sign. *conf.* 228. *per tot.* † A. 19. Ius Ioannes Bentiuolus de ann. 1489. dominabatur Ciuitati Bononiæ, sub nomine libertatis, vt apparet ex subscriptione consilij collegij Doctorum, q. est primū post consilia Zabari. in fi. Apostolica Sedis, sub Innoc. VIII. & Reipub. Bonon. libertatib. sub Illustri Equite Io. Bentiuolo secundo armorum Duce, Ciue primario. † Antiani Bononiæ sunt Vicarij Ecclesiæ in temporalibus, & spiritualibus, & repræsentant principem cum populo, & immediate sunt suppositi Papæ, vt dicit Flor. *q. 2. dub. 5. nu. 5. ver. confirmatur*, quāuis quoad spiritualia nunq. viderim, nec audierim eos vlos fuisse huiusmodi auctoritate. † Populus Bononiæ, & consiliū generale repræsentat Principem, non aut Antiani, ideo administratio Antianorū non se extendit, vt possint donare, vel premiare aliquē de publico, neq. possunt gratiam facere de delicto, vel tollere ius suum. Tertiū, quia ista iura referuata Principi, & populo, & non veniunt in quacūq. generali administratione, vel arbitrio cōcessio. Floria. de Sancto Petro *d. q. 2. in 4. dubio principali. ver. tertio. cum seq.* nisi donatio esset ex causa, ibi *nu. 2.* † Contrariū, q. Antiani repræsentent populum, & sint Vicarij Papæ, ex priuilegio Urbani VI. & Bonifacij IX. & habeant cōmunē potestatem præmiandi; idem Flor. ibi. *n. 3. & seq.* † Vide tamen Alex. *conf.* 1. *n. 6. ver. nec prædictis obstat. lib. 3.* vbi, q. vexillifer; & duo; vel tres Antiani cū presentia Potestatis non potuerunt facere torqueri reū imputatum de raptu, quando non extant sufficientia indicia; & Potestas debuit obstare; quia statutū ligat Antianos; & vexilliferum; ideo confessio extorta, & persuerata, & ratificata est nulla. † Legatus Bononiæ est ordinarius, ideo appellatio interposita ad Papam, ad Legatū deuoluitur. Rom. *conf.* 2. *in pr.* † Et non potest ipse Legatus Bononiæ vna cū Regimine sexdecim contra ius cōmunē statueres; quia ligatur iure cōmuni. Alex. *conf.* 34. *visis, & consideratis. per tot.* maxime *n. 3. & seq. lib. 6.* & *conf.* 17. *n. 14. lib. 4.* vbi plena apost. † Quod imo Regimen 16. virorū cū Præfide simul, vel Legato possint ea, quæ Princeps potest. Alex. *conf.* 130. *in causa. n. 9. ver. & quia est ridiculum. lib. 4.* † Declarat; quia q. dicitur, q. repræsentent Principē, non intelligas Papā, vt statuentes populum, & Legatus simul possint ligare Ecclesiās, & Ecclesiasticos eorum statuto; quia non possunt. Alex. *d. conf.* 17. *n. 13. & 14. lib. 4.* vbi plena apost. *in ver. Legatus*, quæ loquitur de statutis Bononiæ. † Regimen Bononiæ olim antiquitus erat sexdecim hominū, & solebant eligi aliquādo plures; vt si aliqui defecissent, suppleretur numerus sexdecim, & aliquando erant duodecim, & illi duo erant de numero sexdecim, & habebat votū, postea numerus ad solos sexdecim redactus, vltimo fuit superadditus numerus aliorū septē, qui subrogarentur loco deficienti; & isti superadditi non habebant vocē, nec poterat effici priores, nisi in subditiu. Alex. *conf.* 178. *In occurrenti casu. lib. 2.* & in casu ibi precedenti, vbi vult, q. exemptio conuenta cum datario de ipsis sexdecim, qui erant tempore capitulationis, extendatur ad septem subrogatos, & additos; quia concessio facta sub nomine collectiuo; & quia additi sunt ex causa necessaria boni Regiminis, nō

ex voluntaria mera, & quod isti sexdecim cū Præfide possint ea, quæ Princeps, simul videntur. Alex. d. conf. 330. in causa, nu. 9. ver. & quia est videndum, lib. 4. Et Legatus, & Regimen Bononiæ, simul possint creare ciuem, & facere illum exemptum ab omnib. onerib. Comitatus, & prout sibi placuerit, quia ista non sunt de referuatis Principi. Alex. conf. 148. Visi qua nu. 7. ver. & non est dubium, lib. 6. vbi per totum tollit omnia contraria. Imo, q. solus Legatus, & Gubernator possit, & valeant gesta ab eo, quando sexdecim de Regimine sciuerunt, & passi sunt, quia perinde est, ac si simul fecissent. Alex. conf. 79. in causa & lite, per tot. maxime in si. ver. non obstat et, n. 6. lib. 6. cum sequentib. vbi apostilla dat concord. & loquitur Alexan. in erectione montis, q. fecit Gubernator Bononiæ, vt valeat, ex quo 16. Regiminis scientes, & patientes celsentur dedisse mandatu. Contrarium Alexan. conf. 47. in causa, lib. 7. vbi, quod Legatus cum Antianis non possit condere, neq. tollere statuta, neq. auferre ius suū alicui, sed Legatus cum sexdecim possit secundū capitula concessa. Legatus Bononiæ est etiam Legatus Regii, Mutinæ, Parmæ, & Placentiæ, vt dicit Gambar, tract. de Legato, lib. 1. in princ. lib. 2. 6. & Legatus Provincia dicitur Legatus infularū adiacentium, etiam si de nouo apparuerint, idē ibi n. 2. 5. & q. sit Bononiæ, & aliorū locorum. Socin. Jun. conf. 128. in princ. lib. 3. Et ita seruatur ex cōsuetudine in memorabili, & videt ego seruari, ac seruauit, dum fui Auditor generalis bonæ memoriæ Cardinalis Petri Donati Cefi Legati, & deinde dū fui Vicelegatus bo. me. Cardinalis Antonii Mariæ Salutiati, pariter Legati, & dū post eum fui Gubernator Bononiæ. Legatus Bononiæ, & simul Administrator Ecclesiæ Bononiæ. non potuit concedere ius baptizandi Castro Centi, sine consensu Archipresbyteri, & Capituli Ecclesiæ dicti loci. Calderin. conf. 457. alias vni cum est, de baptis. Gubernatores Bononiæ soliti erant habere facultatem Legati de Latere. Ioan. de Anania conf. 94. n. 2. & Floria. de S. Petro, in sua quaestio. 2. in 4. parte, col. 2. ver. septimo ad idem, dicit, quod Ciuitas Bononiæ habet Præsidentem, in quem populus trātulit omnem iurisdictionem. Antiani appellantur officiales Bononiæ, de quib. Calderin. conf. 214. alias 8. de appel. vbi, q. commiserunt quandam causam Vicario Potestatis Bononiæ. Antiani Bononiæ vigore statuti habent iurisdictionem carcerandi debitores suspectos de fuga. Bal. conf. 77. in ista captura, & conf. 78. in presenti materia, lib. 3. in princ. Et auctoritas Antianorū est superior auctoritate officiali, quia ipsi non includuntur super verbo, q. officialis non possit, quia specialis nota digni sunt. Io. de Anan. conf. 70. in princ. Hodie verō quadraginta viri habent regimē Ciuitatis, & repræsentant totū populum, & possunt concedere ciuilitates, & immunitates, prout Ciuitas, maxime accedere cōsensu Reuerēdiss. Vicelegati seu Gubernatoris. Paris. conf. 71. Consultatio absolut. 4. li. 1. maxime n. 2. & per tot. & circa fin. Grat. conf. 61. n. 41. & sequen. lib. 1. qui dicit hoc esse notū, quia sunt in qualipossessione, prout ipse vidit in archiuio multa priuilegia. Popul⁹ Bononiæ tanq. recognoscens superiori non potest restituere infamē ad famam, q. fallit respectu infamie prouenientis ex statuto, q. contumax habeatur pro confesso respectu futuri incurfus. Alexand. conf. 14. Reperitur lib. 2. Contrarium, quod imo Legatus Bononiæ solus maiorem habet iurisdictionē, quam habeant omnia tribunaia Bononiæ simul, videl. Dominorum Priorum, Quadraginta virorum, & aliorum, nec tñ possit solus derogare statutis Bononiæ sine consensu Priorum, ita Bero. conf. 4. n. 39. li. 2. Et potest rebannire bannitū pro iustitia. Bero. conf. 54. nu. 38. lib. 2. Potest facere Legatus commutationē pænæ mortis naturalis in pænā mortis Ciuili, et ante condemnationem, & valet talis gratia, & ligat successore, etiam ille gratiatus fuerit condemnatus in pænā mortis naturalis tēpore prædecessoris. Socin. Jun. conf. 128. per tot. li. 3. Restrings, quia solus non potest derogare feriis, neq. tollere appellationē, neq. quod de plano procedatur, concedere. Alex. conf. 130. in causa, nu. 8. & 9. vers. nec obstat, quod allegatur lib. 4. vbi, quod vna cū 16. de consilio, & Regimine bene potest omnia, quæ Princeps. Studiū Bononiæ habet priuilegium à Clem. Papa V. & Ioan. XXII. quod beneficiati studētes Bononiæ percipiant fructus in absentia. Federic. de Sen. conf. 246. De iure communi, n. 2. vers. si Canonici est in studio. Petr. de Ancha. conf. 17. Concessum est scholaribus, per tot. Calderin. conf. 487. alias 2. de magist. in fin. Et extendit, quia habet priuilegiū, quod Clerici, & beneficiati possint studere in iure Ciuili. Calderin. d. conf. 487. alias 2. de magist. vbi, quod possunt et doctorari, & legere ius Ciuile, de quo vltimo Io. And. in cap. cum quid prohibetur, de reg. iur. li. 6. & Abb. in proemio decretal. n. 7. dicunt, quod si factū est, bene factū est, si vero est faciendū, secus est, quia abstinentū est propter dubiū iuris. Bononienles Doctores allegantur determinasse

contra Innoc. quod Canonicus agens pro Ecclesia debeat agere nomine Ecclesiæ, non nomine proprio, cui authoritati Bononienliū assentit Lap. allegat. 51. n. 2. ver. ad secundum. Idē dicit in alio casu Old. prout refert Alexan. conf. 15. n. 4. li. 1. quod oēs Doctores Bononiæ legentes tenēt, q. vulnerantes plures non tenentur de occiso, sed pœna pecuniaria, qñ non constat, quis lethaliter vulnerauerit. Bartol. in l. Titio cum testamento. S. Titia. n. 3. ff. de legat. 2. extollit Curiam Bulgari, quæ est contrada Bononiæ, q. ibi consuetudines legales cōderentur. Dicit tñ Signorol. conf. 171. n. 3. quod Doctores Bononienles magis nituntur cortici, q. medullæ in illo casu, quod operetur clausula codicillaris, & q. contra glossas, & communē consilunt, & tñ verior est opinio pro Bononienlibus, & hodie vbiq. seruatur. Carocio adherent Bononienles. Bald. conf. 9. in si. ver. dico igitur. lib. 1. Ioan. de Anan. conf. 34. n. 4. glof. in l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur. Castren. conf. 82. n. 2. ver. ad secundum lib. 2. Alex. conf. 49. Paucis, n. 12. ver. & ideo. lib. 4. Dulcis patria, & sanguis, amant n. scē, & habent ad hoc prouerbiū, vt dicit Anto. de Butrio conf. 30. circa fin. ver. ideo vulgare est, l. amile mani, & li. piedi, & merenti tra limiei, i. e. l. i. g. a. m. i. h. m. a. n. u. s. & p. e. d. e. s. & r. e. p. o. n. a. s. m. e. i. n. t. e. r. m. e. o. s. Veritas esse in eo, q. mandat l. obseruandum. ff. de officio Præsidi inquit ibi glof. in ver. detegit, vt sciant dissimulare, qñ expedit, alibi est prouerbiū, chi non fa simulare, non fa regnare, id est, ne scit regnare, qui ne scit dissimulare. Potestas Bononiæ habet Vicariū, de quo Anchar. conf. 342. Vicarius Potestatis. Et vocatur iudex Aquilæ iste Locutenens Potestatis, qui procedit in executione litterarū cambi, prout Curia Mercantiæ. Angel. Aretin. conf. 123. in positione casus, & per tot. Cōsuetudo est Bononiæ, quod iudices maleficiorū referunt causas Legato, antequam condemnent, quib. relationibus standum est, quia sunt loci dubiorū. Io. de Anan. conf. 7. in princ. Visarelione. Stylus est Ciuitatis Bononiæ, quod iudex non recitat per se ipsum sententiam, sed per Notarium, & valet, quia est et in Curia Romana, & vbiq. Io. de Anan. conf. 93. n. 3. ver. circa vero. Flumen Rheni est publicū, & ex eo sumitur aqua per clauicas, & diuersa seruitia publica, & priuata. Anton. de Butrio. conf. 13. per tot. maxime n. 6. in princ. vbi, q. est flumen publicū. Turris Afinelorum Bononiæ est, de qua meminit Io. de Imola conf. 7. vbi, quod banderia ponebatur in ipsa Turri, quando guerra generalis indicebatur per Commune Bononiæ, ista turris est pulcherrima, & altissima, & cōsuevit dici, quod existentes super ea vident Centū, & plures Ciuitates, & est verissimū, nam Centū est oppidū in agro Bononienli, q. videtur, & simul plures ciuitates videri possunt. Ista turris erat familiaris de Afinelis, & in ea fuit institutus spurius de Afinelis pro parte, & Regimē Bononiæ illā apprehendit, super quo facto Anto. de Butrio. conf. 54. dicit, q. si est Turris p nobilitate conferuanda, spurius est incapax, si p cognomine solo, est capax, nisi Regimen iure legitimo occupauerit. Datū, & gabella turris de Vrga est Ciuitati Bononiæ locatū, alias Nobili Antro. Scappo. Io. de Imola. conf. 79. per tot. Datia macellariorū, & beccariorū tenētur soluere Salaroli, q. ita cantat capitula, & nullū exercitiū magis proximū est Beccario, q. Salaroli. Io. de Anan. conf. 55. per tot. vbi Bologn. addit. Clauica, seu cloaca, quæ venit à parte superiori Bononiæ, & transit per contratā Nofadellæ, & phortos priuatorū, debet refici à vicinis, in iis, quæ spectant ad comodū vicinorū, in iis vero, quæ spectant ad comodū priuatorū, priuati debet reficere, si expensa est modica, si magna, & nō prouenit ex negligentia vicini, debet refici ex publico, vel à vicinis. Anto. de Butrio. conf. 13. per tot. Cōsuetudo est Bononiæ, q. destructa domo, ne incendiū progrediatur, refici debet à vicinis, quorū domus sunt cōseruatæ, nō à vicinis, quorū domus sunt cōbustæ, nisi culpa illorū processerit incendiū, & ita de cōsuetudine seruari Bononiæ, Bolog. in addit. ad conf. 105. de Anan. 71. in fine, attestatur. Cōsuetudo Bononiæ est, q. vendito cluso, intelligitur vendita para domus subterraneas, quia clusus domus intelligitur pars domus subterraneæ, si ex specificatione confiniū aliter specificatur. Rom. conf. 5. Viso puncto, per tot. Cōsuetudo est Bononiæ, quod pueri cōcertant saxis inter se, ideo nō puniuntur homicidiū, quod sequitur ex tali concertatione. Petr. de Ancha. conf. 283. iure stricto, per tot. vbi de cōsuetudine Neapolis, & Perusii. Cōsuetudo est Bononiæ, quod nullus ciuis, vel forēsis habitans in ciuitate Bononiæ possit vocari ad aliqua onera in Comitatu, et ratione bonorū, quæ habet in Comitatu, & quod statim, quod Ciuis, vel Incola Bononiæ acquisiuit bona in Comitatu, non possit cōpelli ad aliquā solutionē onerū in Comitatu, siue sint ordinaria, siue extraordinaria. Alexan. plene conf. 148. Visi, qua. n. 5. ver. Angelus vero. lib. 6. vbi, quod valet hæc cōsuetudo. Hodie ista cōsuetudo est sublatā, quia nō potest Ciuis emere bona rusticalia, nisi de licētia, & lib.

eat onera; & hoc bene prouidum est; quia rustici semper solunt eadem onera, licet Ciues acquirant maiorem partem bonorū, sed tñ ex dispensatione Legatorum, & Illustris Regiminis permittuntur emptiones sine exoneratione pauperum; at esset facienda reuſio, vt onera sequantur bona. ¶ Extēde; quia in otalis consuetudo exemptionis Ciuiū Bononiæ ab oneribus Comitatus, licet loquatur de Ciuibus originariis; tñ extenditur etiam ad Ciues ex priuilegio, plene Alexan. d. conf. 148. n. 5. & 6. ver. vltia.

69 *predi. a. lib. 6. & per tot. vbi tollit contraria.* ¶ Item consuetudo est Bononiæ, quod dominus ponens manum ad plaustrū vini, etiā animo iuuandi, ex tunc periculum vini est ipsius domini. glo. in l. quod non ratione. ff. de legib. Castren. conf. 472. V. ſo. ſupradicto, in ſi. li. 1.

71 *vbi, quod non est rationabilis, ideo extra locū non extenditur.* ¶ Quod ſententia interloquutoria nō potest post quinque dies retractari ſecundū ſtatutum Bononiæ, de quo Alexan. conf. 82. V. ſo. proceſſu. n. 11. & ſeq. ver. non obſtat. l. 3. vbi, quod eſt contra ius cōmune; ideo nō habet locum, qñ de nullitate opponitur per viā exceptionis; quia nō ſit petitio, neq; litis conteſtatio, vt videtur requirere ſtatutum. ¶ Stylus circa nuptias eſt Bononiæ, quod nō fiant nuptiæ, niſi ea die, qua maritus traducit vxorē ad domum, & faciunt Bononienses, & Florentini tot expenſas in localibus, & veſtimentis, vt expendant totam dorem. Castren. conf. 154. col. 1.

73 *ver. ſtatutū. lib. 1.* ¶ Item ſtylus Bononiæ cōmunis eſt, quod pōna adiecta facto valet, & exigitur, qñ ſi, cui promittitur, non eſt ſolitus ſcenerari, ita Alex. conf. 63. St. ant. lib. 3. di. 4. ¶ Milites fratres, qui appellantur Glorioſæ Virginis Mariæ, ſunt in Dice. Bonon. & ſunt exempti a viſitatione; & procuratore Episcopali, tanquam immediate ſuppoſiti Sedī Apoftolicæ. Cāld. conf. 459. alias 14. de cenſib. ¶ Priuilegium v. Theodoſianum conceſſum Bonon. præſumitur apud multos fictum, & non verum. Sapia in addit. ad Abb.

76 *in proem. decret. n. 6. ver. Doctōr.* ¶ Moneta Bononienorum argēteorum, & quaternorū, ad ſex quaternos pro bononeno currebat in Ciuitate Mediolani, & Placentiæ, vt per Alex. conf. 21. V. ſi. ius.

77 *lib. 2.* ¶ Commune Bononiæ eſt Dominus Hoſpitalis Caſtri Frachilocalis ſoliti conferri ab antiquo per Commune, licet Episcopus habeat recentem ſtatū, ſententia relationis ſuper hoc data per Petrum de Anch. & Ant. de Butr. vt per Anch. conf. 374.

78 *Reuerendiſſ.* ¶ Præſidem habet, in quem populus tranſtulit omnē iuriſdictionem Florian. de S. Petro. q. 2. in quarta parte. col. 2. ver.

79 *ſeptimo ad idem.* ¶ Molendina Bononiæ dicuntur ſpectare pure ad vniuerſitatem; ideo teſtes de Bononia in cauſa molendinorum ſunt idonei. Bald. conf. 168. Caſus, homines, in ſi. li. 2. ¶ Et deſenſores haueris, & iurium Cameræ locant molendina prædicta; nec dantium poteſt alterari. Io. de Anan. conf. 74. ¶ Declara; quia nō ſpectant ad Comune in re regaliū, ſed de iure particulari; ideo nō poſſunt compellere ſubditos, vt vadant ad macinandū in molendino Communis. Bald. conf. 404. Queritur, vtrum lib. 5. ſecus ſi iure vniuerſali, & publico ſpectet et alia molendina ad Comune.

82 *¶ Reſtringe;* quia molendinū extra portā Galleriæ eſt priuatorum, non Cōmunis; & ideo illi nō poteſt pūdicari, vt in narratione facti ſupponit Io. de Anan. conf. 74. ¶ Monzoni Caſtrum habebat propria ſtatuta, quod filia dotata nō ſuccedat patri ſtate hæred. de maſculo, ſuper quo Caſtrū eſt conf. 47. lib. 1. vbi, qñ intelligitur de maſculo ex deſcendentib. maſculis, non de tranſuerſali; hoc poſui ſub Bononiæ; quia hodie Caſtrū regitur ſtatuto Bononiæ. ¶ Centi terra eſt de diſtrictu Bononiæ, & eſt Episcopatus Bononiæ, & ideo nō poteſt Ciuitas ipſos Centēſes foreſtare, & ſtatutū, qñ nō recognoſcentes Cōmune Bononiæ carcerentur, nō comprehendit Centēſes; quia eſſet contra libertatē Eccleſiaſti-

85 *cam.* Bald. in *authen. qua in Provincia. C. vbi de crimin. agi oportet.* ¶ Centi & Plebis Caſtra erāt de iuriſdictione Ciuitatis Bononiæ; qñ Regimen Bononiæ exigebat certa onera; ſuper quib. Alex. conf. 28. V. ſiſt. accur. lib. 1. p. tot. Imo quod eſſent Episcopatus Bononiæ Alexan. conf. 99. V. ſi. n. 4. & ſeq. ver. tertio probatur. lib. 6. vbi ſtatuta cōfirmantur a Pio 4. in quib. ſit priuilegiū Iudaïs, vt in omnib. & per omnia gaudeant priuilegiis Ciuiū; & ſtatuta ſunt et ab Episcopo Bononiæ confirmata. ¶ Caſtrū Plebis; & Plebs ipſa de conſuetudine habebant, qñ oēs de Cento debebant baptizari in Plebe; ſed tñ aucto Cento obtinuit Eccleſia S. Blaſii poſſe baptizari in Cento. Zabar. conf. 65. vbi ponit priuilegia Cardinalis Legati, & Episcop. Bononiæ, ac Bonifacii IX. licet dicat non valere, quia ſub-

87 *reptitia ſunt.* ¶ Crepalcoriū eſt Comitatus Bononiæ, & vniuit ſub ſtatuto Ciuitatis Bononiæ. Ang. Aret. conf. 33. Videtur dicendum per

88 *tot.* ¶ Non poteſt Ciuitas Bononiæ reuocare conuenta cum terra Crepalcorii, videl. quia Ciues, & nobiles in rure habitantes tenentur concurrere ad onera cū fumantib. Comitatus. Ancha. conf. 366. Videtur primo, qñ eſt Anto. de Butrio, & Ancha. & conf. 367.

quod eſt Bar. de Salyceto. vbi, quod ius eſt quaſitū fumantibus, quod auferri nō poteſt a Ciuitate Bononiæ; quia ita eſt per viā contractus firmatū. ¶ Bazanum eſſe terrā de iuriſdictione temporali Romana Eccleſiæ, alias conceſſam in Vicariatū Marchionib. Eſtenſib. cum obligatione, qñ nō poſſet alienari, aſſerit Zabar. conf. 85. per tot. vbi idē de Caſtro Nonantulæ dicit. ¶ Caſtrum S. Ioannis eſt de Comitatu Bononiæ. Alexan. conf. 148. V. ſiſt. que. n. 5. ver. Angelus vero. lib. 6. & per tot. ¶ Malalbergi locus habet veſtigal exonerationis nauū, quod erat Zorzini de Planchis, & ab eo fuit emptum per ſtrenuū militem Ioannem de Populis, inter quem, & Cōmune Bononiæ litigabatur, p. Populo conſuluit Signorol. conf. 222. In quaſtione. ¶ Imolæ Ciuitas ſoluebat Cōmuni Bononiæ onera, vt cōmorat Anch. conf. 285. per tot. ¶ Podii Caſtrum eſt Lambertinorū, & iuriſdictione coheret perſonæ, nō territorio; licet exerceatur in homines Podii; quod Caſtrū eſt de territorio Bononiæ. Pariſ. conf. 20. per tot. maxime n. 66. & ſeq. & in princ. dicit, quod conceſſio fuit facta a 16. Reformato rib. Cōmunis Bononiæ, cōfirmata a Nicolao Picinino; & Sede Apoftolica, & quod non eſt cōceſſio feudalis. ¶ Caſtrū S. Petri fuit captum tempore belli inter Dominum Fauentia, & Ciuitatē Imolæ per quandam Capitaneū, de quo Ioan. de Im. conf. 6. & de anno 1443. iterū rediit in iuriſdictionē, & poteſtatem Bononienſium. Ioan. de Imola. d. conf. 6. per tot. vbi, quod is, qñ habitauit per decē annos Bononiæ, & erat de S. Petro, liberatur ab oneribus; vt Ciuis, etiā ſi Caſtrum prædictū medio tempore fuerit extra dominiū Bononiæ per plures annos. ¶ Facit vniuerſas Caſtre prædicti 330. homines de conſilio; ideo ſi duæ partes ex trib. non ſunt præſentes, nō valeat arrenum. Io. de Im. conf. 32. per tot. ¶ Nonantulæ, Reuelani, & Baſiliani Caſtra ſunt de Comitatu Bononiæ, & fuerunt conceſſa Nicol. Marchioni Ferrariæ ſecundū Anto. de Butrio in cap. final. de conſuet. in pen. col. 1. ver. ſed dubium, quid ſi Caſtrum, ſequitur Alex. conf. 151. V. ſo. themate. n. 5. ver. & dico lib. 2. ¶ Medicina Caſtri, quod A-

97 *lex. in loco citado Modicini appellat, nō eſt de Comitatu Bononiæ, nec regitur ſecundū ſtatuta Bononiæ, ſed eſt territorii de p. le, licet fuerit captū a Bononienſibus, videl. Bargelinis, Fātuciis, & a Domino Fauentino, vt plene Alex. conf. 114. In cauſa, & lites, maxime n. 19. & ſeq. lib. 4. ¶ Villa S. Martini in Argile, & alia villæ territorii Bononiæ erāt in culta, & ideo emanauit cōſtitutio, quod venientes ad habitandū, & laborandū in dicta Villa ſint immunes p. quinquaginta annos; cauſa fuit; qñ bona Marchionis Eſtēſis contigua erat bene culta in dedecus Bononienſiū, ideo talis exēptio cōpetit Ferrariēſi, qui prius habitauerat in agro Bononiæ, poſtea receſſit; & iterū dicit, & nō poteſt reuocari. Alex. conf. 54. V. ſo. pūcto, qñ eſt Vincentii Palæoti, & conf. ſi. li. 4. qñ eſt Barbatia, & conf. 34. di. 5. qñ eſt Alex. ¶ Bononienſis, Ianuenſis, vel Florentinus dicitur, qñ habet domicilium Bononiæ, non autē ſi habet ſolam originem in dicto loco. Ancha. conf. 347. Iſta ſentētia, in princ. & poteſt eſſe ratio; qñ verba nō debent intelligi ſecundum qd, ſed ſimpliciter. ¶ Vide tñ Bart. in l. Provinciales. ff. de verb. ſignific. in ſi. qui tenet, qñ Peruſinus intelligitur, vel qñ habet originem, vel domicilium de Peruſio, qñ accipiendum ſecundum cōmunem vſum lo-*

101 *quendis, videl. de origine ſola.* ¶ Et qñ imo idem ſit dicere Peruſinum, & de Peruſio. Bart. in l. circa ſi. n. 9. ſi ad munici. vbi apoli. in ver. idē eſt dicere, & eſt glo. in l. ſed & reprobari. §. ampli. in ver. Comenſ. ff. de excuſ. tutor. idē Bart. in tract. de reſeſal. q. 7. in princ. vbi apoſt. ſtil. ¶ Sicut in Comitatu tñ eſt dicere Titium de tali loco Comitatus Bononiæ quātum dicere Titium Comitatum Bononienſem. Alex. conf. 100. V. ſi in quaſtione, in princ. lib. 6. Declarat Caſtr. conf. 209. Circaprimum. col. 2. in ſi. n. 2. ver. & ſi dicitur. li. 2. qñ in materia fauorabili importat idem dicere Ferrariēſis, vel Vener. aut Peruſinus, qñ de Ferraria, de Peruſio, de Venetiis, & verificatur, ſiue ſit origine, ſiue domicilio; ſecus eſt in odioſis; qñ non ſufficit domicilium, cum ſit talis ſecundum quid, non a ſimpliciter. ¶ Episcopus Bononiæ, ſicut alius Episc. dicitur officialis Ciuitatis. Ancha. conf. 240. & 341. per tot. Hodie eſt Archiepiscopat. ere d. a ſcel. recordat. Gregor. Papa XIII. qui tñ non habuit effectum quoad ciuitates Regii, Mutinæ, Ferrariæ, Parmæ, ac Placentiæ. ¶ Eccleſia S. Petronii, & eius fabrica habet ſtatutum, qñ de omnib. hæreditatib. donationibus; & relictis ad pias cauſas ſoluantur duo Bononeni, p. ſingula libra, ſuper quo conſuluit Alex. conf. 125. V. ſo. & conf. 126. lib. 4. qñ habet locum ſemper, quando pauper inſtituitur hæres, & ſtatutū arbitrio iudicis, qñ pauper dicatur; ſecus ſi conſanguineus, & adoptiu. ¶ Inſtituatur, & filius ſpiritualis nō dicitur conſanguineus, licet quoad matrimonium cōtrahendum oriatur ſpiritualis cognatio. ¶ Cōſtitutio Episcop. Bonon. ſup. reſidentia omniū curatorū priuatiſſimos p. iure, ſi p. qñ decem dies ſine leg-

105 *timo impedimento abſuerint.* Zabar. conf. 132. Duo ſunt, videnda per tot.

vbi, quod debent citari, antequam moueantur a possessione, alias
 106 sunt de facto restituendi. *Episcopus, & Capitulum Ecclesie Bon-*
oniensis, absente Archidiacono vel vacante Archidiacono, suc-
cedunt, & deputant in locum Archidiaconi, & fructus, & emolu-
menta recipiunt. Cald. conf. 516. alias 1. de priuilegiis, vbi, qualiter ista
priuilegia intelligantur, & ponit substantiam, & sunt concessa ab
 107 *Honorio Papa. Archidiaconus Bononiensis habet priuilegium, qd*
non fiant Doctores sine sua licentia, de quo priuilegio Cald. conf.
 67. quod est vnicum, de officio Archidiaconi, & latius conf. 516. alias 1. de pri-
 108 uilegiis, vbi ponit substantiam priuilegii concessi a Papa Honorio. *Arch-*
iepiscopus, & Plebani Bononiensis, quasi oēs de consuetudine
insistunt ad beneficium suum Plebium, quod consuetudo valet
secundum Geminianum; qd de ea testatur, dum fuit Vicarius
 109 *Bononiensis in conf. 117. n. 10. ver. quia ille dicitur. Non tñ precedit Arch-*
idiaconus Bononiensis Vicarium Episcopi generalem; quia Vi-
carius generalis repræsentat Episcopum, & facit idem consistori-
um cū eo, Abb. plene conf. 21. Vñ dubio, per tot. lib. 1. vbi quod neq;
valet consuetudo cōtraria, neq; priuilegiū Archidiaconi, quod
 110 *habeat primū locum post Episcopum, & excludat Vicariū, sed in-*
telligi debet quoad alios, excepto Vicario. Monasteriū S. Mi-
chaelis de Bosco Bononiensis erat regulæ S. Augustini, sed propter
malā vitam Monachorū dicti ordinis fuit dictum Monasterium
concessum monachis mōris Oliueti. Petr. de Anch. conf. 352. Mo-
 111 *nasterium S. Michaelis, in princ. & conf. 424. vbi, quod monachi an-*
tiqui eiekti sunt extra monasterium, sed tñ habebant alimenta,
& acquirerebant monasterio prædicto. Primicerius Collegiæ
Ecclesiæ S. Petronii non habet dignitatē, sed officium, ideo non
possunt eidem committi causæ tanq̃ habenti dignitatem, & sen-
tentia lata ab eo esset nulla. Alex. conf. 77. in causa & lite. n. 4. ver. cō-
 112 *tingit, & secundo, lib. 2. Rebelliōem commisit Com. Manfredus*
ex Comitibus de Cumo contra Cardinalem S. Eustachii Lega-
tum, dū esset illius Capitaneus generalis, & quidā Maynardus
in itinere fuit captus, & confessus est rebellione, & multi No-
 113 *biles Bononiæ propalarunt, & Legatum monuerunt. Anchar.*
 114 *conf. 439. Anno 1405. vbi totam seriē ponit. Familia aliquæ per*
abusum mutarunt agnationis nomen. Nam Bargellini hodie ap-
 115 *ud Alex. conf. 114. lib. 4. appellantur de Burgellinis. Gozadini*
habuerunt litē cum illis de Monte Renzulo, quos ego credo de
Monterentio ad præsens nuncupari, vide Castr. conf. 196. nu. 7. &
 116 *seq. lib. 2. Liber Campionis montis Salis, ex quo gubernatur per*
personā publicam, & cōseruatur in Archiuo publico Ciuitatis,
probat quoad oēs in eo descriptos, dummodo causa sit expressa,
secus si causa nō exprimitur, quia non pbat, nec ēt probaret cir-
ca solemnitates enunciatas, si de eis non constat, nisi esset scri-
ptura, quæ per triginta annos habuisset effectū. Alex. conf. 178. per
 117 *tot. vbi est casus consilii. Statutū Collegii Doctorum Bononiæ*
super electione, & admissione, mandat fieri per fabas albas, & ni-
gras, & vota secretæ, ideo si vota p. & contra sunt paria, non di-
citur admissus, sub prætextu, qd sanior pars sit in votis fauorabi-
libus, quia non potest probari sanior pars ipso casu, quia sunt
singulares testes, & non creditur aliter, quod dedit suffragi-
um fauorabile, plene Alex. conf. decisio 192. Per specia. lib. 6. per tot.
 Bononiæ statuta circa diuersa in Ciuibus. Concl. 121.

1 CONFIRMATA *† fuerunt statuta Bononiæ per Papam Rom.*
 2 *conf. 2. in fin. ver. ad hæc omnia. † Contrariū dicit Castr. conf. 196.*
 3 *in fin. quod tēpore suo non sunt confirmata, lib. 2. † Dicis, quod*
tempore Alexandri de Imola fuerunt confirmata cū clausula,
dummodo non reperirentur contra libertatē Ecclesiasticā, ideo
cū sit confirmatio in forma cōmuni, non a. ex certa scientia, non
tollunt iuramentum, quia laici super eo non possunt disponere,
& confirmatio non releuat, ita Alex. conf. 59. Vñ instrumentū, per tot.
 4 *lib. 1. quod est repetitū conf. 39. li. 4. & conf. 18. li. 6. & in eodem casu*
etiam consuluit Fran. Aret. conf. 8. Abundē satis, per tot. vbi, quod cō-
firmatio nō est ex certa scientia, sed in forma cōmuni, & ppter
ea per confirmationē non sunt effecta Papalia, & quod magis o-
peratur confirmatio specialis statuti simpliciter facta, q̃ confir-
 5 *matio generalis statutorū, quia in speciali magis de facili præsu-*
 6 *mitur certa scientia. Et iterū idem Alex. conf. 17. Vñ instrumentū.*
 7 *n. 13. & seq. ver. nec etiā obstat lib. 4. vbi, quod nō ligat Ecclesias, vel*
 8 *Ecclesiasticas personas in iis, q̃ disponit contra ius commune,*
 9 *quia aut est conditū a populo Bononiæ, & clarum est, quod non*
 10 *habet aliq̃ iurisdictionē in Ecclesiis, & Ecclesiasticos. c. Ecclesia S.*
 11 *Mariæ, de conscrip. aut est conditū a Legatis dictæ Ciuitatis, & clarū*
 12 *est, quod non valet, qd contra ius cōmune non potest statue-*
 13 *re, aut quia est confirmatū a Papa, & confirmatio habet clausulā,*
 14 *dummodo non sit contra libertatē Ecclesiæ, & sic Papa nō voluit*
 15 *in aliquo præiudicare libertati Ecclesiasticæ, & ibi n. 15. & 16. dicit*

esse cōtra libertatem Ecclesiæ, si aufert id, quod est concessū Ec-
 16 clesiasticis ēt in priuilegiū. *† Non tñ valent quoad spiritualia, &*
iuramenta sublatā, quia cōfirmatio non est facta ex certa scien-
tia, quæ certa scientia nō præsumitur, ideo nec clausula excipies
statuta contra libertatē Ecclesiasticam confirmat illicita, & dis-
 17 *ponētia de spiritualibz, plene Alex. d. conf. 59. Vñ instrumentū n. 8. &*
 18 *9. ver. nec obstat, quod adducebatur lib. 1. plenissime Aret. conf. 8. per tot.*
 19 *vide plenissime gl. ad statutū Bononiæ, super Bulla cōfirmatio-*
 20 *nis Iulii III. vbi multa hinc inde allegat. Statuta Bononiæ confir-*
 21 *marūt statuta collegii Doctorū, ideo Potestas, qui iurauit serua-*
 22 *re, statuta Bononiæ, cōsetur ēt iurasse seruare statuta collegii Do-*
 23 *ctorū, qd confirmatū est in confirmante. Signo. Homod. conf. 61.*
 24 *Questio talis, per tot. vbi p. vtrāq; parte. Statutū de vocatis ad ius,*
 25 *& veniens in fine disponit, qd actor si interpelletur ad eligen-*
 26 *dum locū, in quo velit citari, & non eligat, pcessus est nullus. A-*
 27 *lex. conf. 64. Et si, in princ. li. 3. Ex statutis Bononiæ, sub rubr. de in-*
 28 *pta actione, in omnibz causis, pceditur summarie, & de plano, ita*
 29 *Alex. conf. 70. in causa, & lite, in princ. li. 7. vbi, qd ppter ea respondere*
 30 *debet positionibz, & ante litē cōtestatam. Instantia Bononiæ est*
 31 *ad 10. solidis infra diē 15. a die porrecti libelli continetorum, a*
 32 *10. supra debet causa terminari intra 30. dies cōtinuos, & debet*
 33 *currere a die litis cōtestatæ, qd qualitas adie libelli nō est repeti-*
 34 *ta, & qd contra ius cōmune est, & talis instantia subrogatur loco*
 35 *instantiæ iuris cōmunis, plene Alex. d. conf. 42. in causa, & lite, in princ.*
 36 *lib. 3. & ibi apost. dat cōcor. Et de instantia tam prima, q̃ appella-*
 37 *tionis, vide plene Alex. d. conf. 59. lib. 4. maxime sup facto præcedē-*
 38 *te consiliū, & qualiter iudex possit pnuuciare deserta causa, per*
 39 *totū consiliū. Et de statuto Bononiæ, qd instantia non possit pro-*
 40 *rogari, nisi bis, vel per rescriptū, nisi fuerit de consensu partium.*
 41 *Alex. d. conf. 64. Circa præsentē, lib. 4. qd est Barbaria, vbi, qd vltimis*
 42 *potest fieri, prolatio per rescriptū, qd concurrat cōsensu s. par-*
 43 *tium, quia pro iudice, & rescriptio superioris præsumitur, & di-*
 44 *citur in fin. ita praticari in palatio Bononiæ, licet statutum habeat*
 45 *verba dubia. Et qd per iudicē nō possit prorogari, neq; per sen-*
 46 *tentiā suspendi, seu declarari, qd super sint tot dies de consensu*
 47 *partium, qui non super sunt, & sententia lata extra instantiam sit*
 48 *nulla. Alex. conf. 82. Vñ processu, in princ. li. 3. Calculus instantiæ de*
 49 *stylo Bononiæ fit hoc modo: qd iudex facit exhibere librum No-*
 50 *tarij, in quo notat oēs dies, videl. iuridicos notat, feriatis, no-*
 51 *tat flita Alex. d. conf. 82. n. 6. & 7. ver. nec obstat, lib. 3. Statutum qua-*
 52 *liter pcedat in causis ciuilibz, reo non cōparente, dum cōcedit, qd*
 53 *hypothecaria agens missus in possessionē lucratur fructus, non*
 54 *habet locum reo cōparente, quia rubrica declarat nigrū, ita Alex.*
 55 *d. conf. 70. in causa, & lite. n. 7. Vñ, in fin. ver. nunc est videndum, li. 7. vbi,*
 56 *q̃ nō habet aliq̃ difficultatē. Appellatio interposita Bononiæ de-*
 57 *bet intra 6. dies peti cōmitti ex puiſione Cardinal. Legati de Flis-*
 58 *co. R. d. conf. 2. in princ. ver. ex quo sequitur, vbi, qd habet locū ēt in ap-*
 59 *pellatione interposita ad Papā. Et cōstitutio Legati, vel decretū,*
 60 *seu statutū Bononiæ, qd appellatur secundū ius Ciuile gradatim,*
 61 *valet, quia ista sunt de cōstantiis appellacionis. Io. de Ana. conf.*
 62 *51. in causa illorum, per tot. Contrariū, qd imo non valet cōstitutio*
 63 *Legati Bononiæ, qd non possit appellari, nisi ad Legatū, quia aut*
 64 *non excludit Papā, aut non valet. Castr. conf. 196. Super primo, in fi.*
 65 *ver. itē restat, lib. 2. Imo, qd non valet statutū Bononiæ, qd appelle-*
 66 *tur gradatim secundū ius ciuile, ex quo nō confirmatū a Papa,*
 67 *sed solū ad sint literæ Martini Antianis, qd regerent Ciuitatem se-*
 68 *cundū laudabilia statuta. Castr. d. conf. 196. n. 8. ver. super vltimo, li. 2.*
 69 *put tēpore popularis regiminis, in quo appellabatur ad quatuor*
 70 *deputatos. Non decius casus a statuto Bononiæ remittitur ad*
 71 *iuris Ciuibz dispositionē. Rom. conf. 2. in princ. ver. dicendum videtur,*
 72 *vbi in fin. ver. ad hæc omnia, dicit ea fore per Papā cōfirmata. Sta-*
 73 *tutū Bononiæ circa legitimatōnē personarū, qd statetur pronuncie*
 74 *iudicis, qualiter intelligatur, & qd nō habeat locum in falso, pecu-*
 75 *ratore in præiudicium dñi. Io. de Ana. conf. 96. vbi Bolog. in apost.*
 76 *† Statutum Bononiæ circa positiones, qd responsio habeatur p. non*
 77 *facta, si est imptrēs positio, habet locum, si positio aliquo modo*
 78 *potest ostēdi talis. Ancha. conf. 145. in princ. qd est Franc. de Rampo.*
 79 *& Io. de Canetulo. Item, dum vult, qd negans positionem verā*
 80 *incadat in pœnam 10. librarum, nō intelligitur ipso iure, sed per*
 81 *sententiā. Anchar. d. conf. 145. n. in fi. Item finita causa principali*
 82 *pro eo, qui negauit, non potest agi ad pœnam. Ancha. d. conf. 145.*
 83 *n. 2. Statutum bollettatum Bononiæ dat iurisdictionē, qd fugi-*
 84 *tius possit capi a iudice bollettatum, & captus nō debet relaxa-*
 85 *ri prætextu, qd non bene sit captus, alias iudex tenetur ad damna*
 86 *parti laxare. Io. de Anan. conf. 55. Quia dubia, per tot. vbi etiam Bologn.*
 87 *plenissime in apostil. Quod lauda exequi non possint pendente*
 88 *reclamatione, & recursu. Alex. conf. 63. in causa & lite. n. 3. v. præterea*
 89 *statu-*

petuari concessit Ciuitas Bononiæ venientibus ad habitandum pro exercitio lanæ in dicta Ciuitate. *Angel. conf. 1236. vbi* consiluit pro duob. Mantuanis de Omnibenis, qui venerunt ad habitandum. *† Statutum de tutelis est, quod si mater est morosa suscipienda tutela intra quatuor menses, & alius solemniter detur postea, ipsa excludatur, alias si non est in mora, preferatur, si modo contingit, qd auia materna suscipiat tutelam intra quatuor menses, & post quatuor menses agnatus, qui preferatur in successione, suscipiat tutelam quo ad bona extra Bononiam existentia, & inter se contendant. Alex. conf. 109. Viso statuto, dicit, quod auia materna preferatur, & non habetur ratio successione; quia tutela irregularis est, & non subiaceret regulis communibus, puta alia tutela. *† Officiales Communis Bononiæ finito officio sui primi temporis nō possunt habere prorogationem secundum statuta, & reformationes. Ang. conf. 280. Statutum est artis. † Restringe, quia non procedit in officiali artis lanæ, quia habet ars propria statuta permittit. Ang. d. conf. 280. per tot. † Statutum de extractione officiorū Bononiæ operatur, qd vno extracto inducit vacationē patris, & fratrum, ac filiorum. Alex. conf. 48. Super extractione lib. 1. vbi multa, & de ratione huius statuti. † Statutum de emendatione damnorum datorum, quorum illatores ignorantur, super quo *Cast. conf. 156. Statutum lib. 1. consiluit, loquitur, quando damnum datur per robariam, & illicito modo, non autem si alias iuste, vel per modum iustitiæ; secundo loquitur, quando damnum potest reparari p diligentiam, non per furtum occultum; tertio prouidet damnum passis in subsidium, quando ignoratur, quis dederit damnū; secus si sciatur; quarto communis succedit in locum damni dantis, quando ignoratur delinquens, vt releuet particulares; quinto, non habet locum, si alius, puta hospes pro furto commissio condemnatur, & soluat, etiam si habeat iura cessa à damnū passo, cui soluit; quia si iuste condemnatus esset, res clara est, si iniuste, debuit appellare, vel in syndicatu querelare, vt est casus d. conf. 156. lib. 1. vbi, qd non iuuat forenses. *† Et huiusmodi statutum habet locum, quando penitus ignoratur is, qd damnū fecit, vel robariam; secus si scitur, etiam si in genere, qd homines talis loci, licet non in specie. Alex. conf. 114. In causa in prin. lib. 4. vbi, qd qualitas illa, quod ignoratur, à quibus debeat probari, n. 2. & qd licet sciri debeat relationi; tamen intelligitur, nisi iusta causa concurrat in contrariū n. 3. & per tot. vbi plura dicit, & maxime n. 11. ait non habere locū, quādo communis obli detur, vel habet guerrā, vel aliis occupata est maioribus, ne addatur afflictio afflictio. Vide plenius, Statutū, qd. *Cast. vel villa teneatur emendare damnū. concl. 500. † Statutū circa dotes disponit, qd omnia bona stabilia mulieris presumantur data in dotem viro, & habeat locum in præteritis, præsentiis, & futuris, nisi contrarium appareat p publica instrumenta dotalia. Angel. conf. 325. Statuto Communis Bononiæ, vbi, qd est exorbitans, & contra ius comune, ideo non habet locum in bonis peruentis ad vxorem post matrimonium contractum, maxime, quādo vxor illa pro se retinuit, & idem Flor. de S. Petro q. 1. Mulier. in 1. dubio. *† Non tamen habet locum in muliere minore, qd sine solemnitate non dotat se. Petr. Anch. conf. 94. † Et huiusmodi statutū de dotib. restituendis, §. praterita statumus, disponens, qd fructus paraphernalium bonorum lucentur per maritum, si expresse mulier non contradixit, valet. Alex. conf. 42. n. 13. ver. decimo, & vltimo. lib. 1. vbi, quod potest statutum ex causa auferre ius tertii. Petr. Ancha. d. conf. 94. n. 2. & seq. *† Imo tale statutum de paraphernalibus habet locum in dotalibus quoad lucrum fructuum à maiore ratione. Ancha. d. conf. 94. Ista Domina Ioanna, n. 3. & seq. *† Statutum de dotib. restituendis, disponens, quod mulier teneatur relinquere tertiam partem dotis, & eius argumenti, & aliorum bonorum fratri non extantibus ascendentibus, neq; liberis, habet locum, etiam si mulier minus reliquerit, & iusserit fratre tacitū esse. Alex. conf. 55. Consideratis verbis, in prin. lib. 1. *† Et comprehendit tam fratres masculos, qd sorores; quia licet sit statutum odiosum contra ius comune; tamen statuente alibi loquuti de fratribus maribus declarant, qd venit soror, plene Alex. conf. 85. Animaduersionis. per tot. lib. 4. vbi tollit contraria. *† Contrarium infra ver. ratio. n. 78. *† Imo frater, & agnatus reuocat vigore statuti donata in fraudem sue tertie, non ex remedio inofficiosi, sed quia in fraudem fuit facta donatio. Alex. d. conf. 55. in prin. lib. 1. quia alias esset aperta via fraudibus. *† Statutum de dotib. restituendis, §. insuper etiam statuimus, & statutum de liber. successio. videntur contraria; primum, qd nepotes ex filia succedentes aucto non imputant dotem matris in legitimam, neq; dotem nepri ex filia daram mortua nepte imputat filia mater nepris in legitimam; secundum a. statutum, quod dos data filie imputetur in legitimam, sed non fuit contraria plenissime Alex. conf. 117. Viso titulo, per tot. lib. 6. vbi tollit contraria. *† Et etiam reuocatur*************

Tom. 1.

donatio, quatenus esset propter merita, nisi probetur; item reuocatur alienatio, quatenus viliori pretio fuerit facta, & pro ea parte, quæ sine pretio est alienata, pro alia vero parte dubitat Alex. nisi quatenus in fraudem probaretur. *Alex. d. conf. 55. per tot. vbi ponit practicam lib. 1. † Ratio huius statuti est, vt bona conferuerentur in agnatione, & habet locum etiam in vidua. Alex. d. conf. 55. circa fi. li. 1. & plenius conf. 101. Super eo. li. 3. vbi n. 14. quod si frater vocat propter agnationem. *† Statutum Bononiæ de dotib. restit. §. 79 prouidentes, p quod, phibetur omnis contractus etiam cum iuramento factus de vltimis bonis mariti in præiudicium dotis restituenda, respicit fauorem dotum, non fauorem mulierum; ideo si mulier alienauit cum iuramento afferendo bona sua, non potest venire ex dicto statuto; quia non tollit iuramentum, ex quo non est confirmatum ex certa scientia Papæ. Alex. conf. 59. Viso instrumento, n. 8. & seq. & maxime n. 11. vbi, in fi. li. 1. super quo etiam consiluit idem Aretin. conf. 8. per tot. *† Restringe; quia quatenus iure speciali reuocetur alienatio mulieris ex dicto statuto, non tamen reuocatur fideiussio p muliere, occasione prædicta. Alex. d. conf. 59. n. 11. li. 1. *† Ad declarationem huius statuti de lucro dotis, an scilicet habeat locum, tantibus filiis mulieris ex primo matrimonio, confert statutum antiquum, de quo Ant. de Butr. conf. vlt. vbi inserit statutū antiquum. *† Et quod maritus lucretur medietatem dotis ex isto statuto. Alex. conf. 100. Ex inspectione lib. 3. vbi, quod si Florentinus contraxit domicilium Bononiæ, etiam quod in Florentia contrahat matrimonium, vbi tota dos lucretur; tamen debet attendi statutum domicilii, etiam si vxor Florentia sit mortua. *† Statutum de lucro dotis data, vel confecta, habet locum in dote promissa, quando promittens est in mora solvendi. Alex. plene conf. 63. Statutibus, n. 24. & seq. ver. comprobatur ex dispositione lib. 4. *† Compromitti non potest in Vicarium Potestatis, quod statutum locum habet tam in compromisso super litibus ortis, qd quæ ori possent, & sic in pretio venditionis declarando. *Cast. conf. 268. In factis illorum, n. 1. ver. super quo breuiter lib. 1. *† Statuta antiqua Bononiæ circa testamenta in scriptis dabant necessitatem, quod sigillata deberent tradi apud sacristiā alicuius Monasterii p procuratorem constitutum ad hoc, quæ solemnitas, si omittatur, annullat testamentum. *Sign. conf. 87. Factum sic pos. ponitur, per tot. vbi etiam de statutis nouis ibi dicitur. *† Eadē statuta antiqua disponebant, quod in alienatione minoris quatuor testes interuenire debeant, quorum vnus sit agnatus; ideo si interuenit spurius, vel etiam aliquis legitimatus, qui non est agnatus vere transfusali, non est statutum satisfactum. *Sign. d. conf. 87. n. 9. ver. hinc respondet, vbi, quod ille testis agnatus debet iurare, contrarium non esse in præiudicium minoris, assertiue, non p credulitatem. *† Statutum prohibens minorem posse stabilia alienare sine solemnitatibus, habet locum etiam in constitutione dotis, Petr. Anch. conf. 94. Ista Domina Ioanna. *† Et de statuto circa solemnitates minorum, vt impubes non possit sine auctoritate tutoris, pubes non possit sine curatore, & cum decreto doctoris, & aliis solemnitatibus. *Alex. conf. 15. Arentis, n. 3. lib. 7. *† Statutum, quod idem ius reddatur, & c. operatur, quod forensis, qui vult sibi ius reddi & frui beneficio statuti, debet docere, quod in patria sua simile statutum existat, alias succumbit. *Cast. conf. 156. in fi. li. 1. Vide Quod quisq; iuris in aliu statuerit. *Concl. 49. *† Statutū super inscriptione, & registratione instrumentorum, & testamentorum declaratur per Alex. conf. 141. Viso testamento, per tot. li. 2. quod dum admittit, quando cunque registrari possit, intelligitur quoad testamenta, & instrumenta in tempore presentata, sed non subscripta, & auscultata, & expedita, alias si de omnibus intelligeretur, esset elusorium statutum. *† Et de isto statuto Bononiæ deregistrandis, & c. quod sit ad tollendas fraudes, & non habeat locum contra Ecclesiam, & piam causam, late Alex. conf. 209. Statutis accurate per tot. in prin. lib. 2. vbi ponit plurima exempla, & auctoritates. *† Statutum circa emancipationes notificandas sufficit, quod à quocunq; notificentur, etiam si notificans non habeat mandatum; qd pluitur e. Scientia, & patientia emancipati. *Cast. conf. 84. in fi. lib. 1. *† Statutū DD. haueris Bononiæ, qd cultos carcerum teneatur pro debitore carcerato de mandato officialis Bon. aufugiente, habet locum, etiam si carceratus debitor sit Episcopi Bon. etiam si iniuste detentus sit. *Anch. conf. 340. & 341. *† Statutum, quod tertius comparens, & allegans habere priora iura, impediatur exequutionem, est cōforme iuri, & nullam habet difficultatem. *Alex. conf. 45. In causa, & lite. li. 5. in prin. *† De statuto, qd causa appellationis ab interlocutoria terminari debeat intra quindecim dies, loquitur *Anchar. conf. 342. & 343. *† Statutum, qd petens exequutionem contra debitorem habeat exprellam hypothecam in bonis debitoris, quæ possidet tempore petite exequutionis, requirit probationem, quod possideret eo*****************************

ff

tempore

- 97 tempore rem, quae pretenditur hypothecata, Alex. d. conf. 45. in fin. lib. 5. † Statutum de transmissioe hereditatis ad quoscunque intelligitur de delata, & per omnia habet locum in extraneo, prout de iure communi transmittitur a suis, & in suos. Anchar. conf. 354. Quidam Antonius, per tot. vbi, quod etiam delata dicitur sub conditione, quando conditio nondum effectuat potest fieri, putat uenit, & idem tenet Ant. de Butr. conf. 78. prope fin. vbi, quod procedat in suo, & extraneo; probat; quia simul loquitur de immixtione, quae non conuenit suo. † Et procedit etiam in infante decedente; quia transmittit ad matrem, & alios. Io. de Ana. conf. 73. in 2. dub. † Eridem est in legato non agnito; quia transmittitur, Io. de Ana. conf. 75. circa fin. † Statutum de rebus communibus, quod non possint alienari, nisi requisito consorte coniuncto, habet locum, etiam si alienatio fiat habenti partem, quod non est coniunctus; quia inter plures consortes prius coniunctus. Anchar. conf. 370.
- 101 Ante omnia, & conf. 371. quod est Floriani de S. Petro. † Extende; quia habet locum, etiam si sola pars muri sit communis, & alienatio facta de parte in fraudem, (& sic in pluribus vicibus, ut euitetur communio) non praeducat. Anchar. conf. 160. Presupponitur.

Bononiae statuta criminalia. Concl. 122.

- 1 STATUTUM, † quod Potestas Bononiae teneatur pro delicto, & debito suae familiae, intelligitur ante factas cridas, post cridas intelligitur secundum commune; quia casus est omnis, ut teneatur pro delictis, & commissis in officio, non extra officium, & in omnem usum tenetur solum civiliter, & tenetur, donec exhibeat. Rom. plene conf. 11. vbi apost. & conf. 15. vbi apost. & ponit plura dubia, quae videas. † Statutum Bononiae de pena venditoris, §. praeterea, quod locatio censetur renouata, nisi per tres menses sit protestatum, & censetur cum eisdem pactis, an habeat locum in locatione cum pacto retroquendi. Vide, Locatio quando renouata censetur. Concl. 421. † Criminalia statuta circa monetas, quod quicunque falsum in moneta, seu circa monetam quomodocumque commiserit, vel committi fecerit, vel sciens eam falsam expenderit, igne cremetur, nisi videatur d. Potestatis poena mitiganda in expendente ratione modicitatis pecuniae, vel ex alia causa, super quo Alex. conf. 121. Vbi processu n. 4. & per totum. ver. si autem attendamus, lib. 7. vbi, quod armiger, qui expendit quatuordecim fallos, non potest puniri poena mortis; quia modica est summa pro vno scuto; item quia in moneta minuta; item quia arbitraria poena non debet esse mortis, nisi de iure, vel consuetudine aliter esset statutum, & de hoc statuto Bononiae Menoch. cas. 316. n. 21. † Statutum, quod Comitatus vulnerans Ciuem cum sanguine, habet locum, siue vulnus sit minimum, siue non; quia non distinguitur. Alexand. conf. 100. Vbi inquisitione n. 7. vbi in fin. ver. nec obstat. lib. 6. † Statutum, quod Comitatus vulnerans Ciuem non audiatur, neque defensio sua recipiatur, nisi se constituat in carceribus, habet locum, siue vulnus sit magnum, siue paruum. Alex. d. conf. 100. Vbi inquisitione lib. 6. vbi, quod satis qualitas Comitatus exprimitur, si dicitur talis de tali loco Comitatus Bononiae, & num. 7. ver. nec obstat, dicit, quod probatio pro contumace facto non attenditur. † Statutum Bononiae de pena venditoris rem alienam. §. praeterea statumimus, quod locatio finita censetur renouata cum eisdem pactis, non habet locum in locatione facta cum pacto redimendi. Ioan. de Imol. conf. 36. in princ. Bero. conf. 153. num. 18. & 19. lib. 1. & conf. 65. n. 3. & 4. lib. 3. Ruin. conf. 114. lib. 1. Cagn. in l. 2. C. de pactis inter empt. & vendit. n. 188. Alex. conf. 76. Vbi in dubitationibus. col. 2. lib. 5. † Contrarium idem Alex. conf. 27. Ponderatis verbis. lib. 4. † Statutum, quod pro homicidio non succedat homicida patri, tollens successionem, tollit etiam confiscationem bonorum, sed non habet locum in patricida; quia licet sit homicida; grauius tamen est crimen, & magis punibile. Io. de Anan. conf. 63. vbi Bologn. in apost. lib. 5. † Statutum, quod pax habita ab herede offensi sufficiat ad liberandum bannitum, habet locum, si habeatur a spurio, si autem per medietatem personam hereditas peruenit, puta mortuo offenso successit filius legitimus, mortuo filio successit ania mater offensi, quia mortua ex testamento successit spurio offensi; quia haeres heredis testatoris est haeres. Io. de Imol. conf. 71. † Quod detineri non possit inquisitus, vel confessus, nisi possit personaliter puniri, procedit; quia detineri non potest is, qui in subsidium potest puniri, si non soluat; quia si vult deinde ubere, debet relaxari. Ioan. de Anan. conf. 21. per tot. vbi Bologn. lib. 5. † Statutum de poena facientis guarnimentum, andatam, seu cauacatam qualiter intelligatur, plene Alex. conf. vlt. Vbi processu. lib. 2. vbi, quod per andatam, & cauacatam intelligitur adunatio decem hominum armatorum, & supra, guarnimentum 20. hominum, & supra, & quod qualitas debet probari, quod fuerit facta

adunantia ad malum, & quod ad sit is, qui congregauit, alias inquit sitis debet absolui. † Contumax habetur pro confesso secundum statutum Bononiae, quae confessio non probat delictum, neque aliud operatur, nisi quod potest condemnari. Ang. conf. 373. Vbi in instrumentis, in fin. nu. 7. ver. item nec constat. † Statutum Bononiae, quod contumax habeatur pro confesso, non habet locum, quando contumacia fuit procurata ab accusatore; item non habet locum quoad qualitatem alterantem delictum; item non habet locum quoad poenam parti applicandam; item non habet locum, ubi statutum requirit veram probationem delicti, plene Anchar. conf. 408. Probata tanti viri. † Quod banniti possint impune offendi, non habet locum in interfectore banniti in contumaciam, quando interfecto procurauit contumaciam. Anchar. d. conf. 408. in princ. † Extat statutum Bononiae, quod banniti possint impune offendi, & admittit bona, super quo Anchar. conf. 275. Filio suo, vbi, quod non tollit statutum iuramentum, & sic iuramentum, nec nomen heredis. † Quod mulier non possit priuari dote ob adulterium, nisi fuerit cognita, requirit veram probationem, nec sufficit ficta per contumaciam. Anchar. d. conf. 408. n. 3. † Statutum de priuato carcere restringitur per gerundium tenendo occulte; quatenus vero loquitur de eo, qui palam detinet, restringitur, dummodo principaliter libidinis causa; secus, si secundo detineat. Vide plene Alex. conf. 1. n. 2. & seq. vbi in fin. ver. postremo. lib. 3. † Et quatenus etiam punit eum, qui palam abduxit filiamfamilias, & detinet publice libidinis causa, non habet locum in eo, qui clandestine, & de nocte abduxit, & palam detinet; quia casus est omnis. Alex. d. conf. 1. n. 25. ver. si denique. lib. 3. vbi num. 26. & seq. etiam dicit, quod dictum statutum non habet locum, quando in consequentiam libidinis causa quis detineret, ut quia in vxorem duxisset; quia debet intelligi, quando principaliter ex libidine detinet, & multa familia adducit. † Statutum sub rubrica, de poena aliquam personam desponsantis, &c. punit poena mortis subducentem, & extrahentem mulierem inuitam de domo sua, vel ascendentis, sine voluntate dicti ascendentis; si vero mulier fuerit volens, punitur poena mille librarum, super quo Alexand. conf. 1. num. 14. & seq. ver. sic. postea autem. lib. 3. vbi, quod si confessio rei est, quod subduxit volentem mulierem, & maxime ipsa hoc confitente debet probari, quod inuita fuit extracta, & locus est poene mille librarum tantum. † Extende; quia dictum statutum punit poena mortis desponsantem inuitam, sed sufficit confessio mulieris, quod non inuita fuerit desponsata. Alexand. d. conf. 1. num. 19. ver. sic. non obstat etiam. lib. 3. † Statutum sub eadem rubrica, de poena aliquam personam desponsantis, &c. punit eum, qui sine consensu patris contraxit matrimonium cum filia in poenam doris, quae applicatur patri, nisi filia esset maior 20. annis, quod statutum non valet, tanquam impeditum libertatis matrimonii, secundum magis communem opinionem, de qua Alexand. d. conf. 1. num. 19. & seq. maxime num. 21. lib. 3. † Statutum Bononiae de poena custodum carcerum, in vers. carcerati vero fugientes, &c. inducens, quod fugiens ex carcere habeatur pro confesso de crimine, pro quo detinebatur, & quod ponatur in banno, non habet locum in eo, qui ex iusta causa aufugit, prout, si erat indebitus carceratus, vel fuit indebitus tortus sine iudicio; quia impune potest aufugere, & iudici de facto resistere, plene Alexand. conf. 144. Post redditum, per tot. lib. 2. † Statutum de poena petentis executionem sententiae, a qua fuit appellatum, vel condemnatum in libris 25. non habet locum, si appellatio transiit deserta, vel fuit frustratorie interposita. Alexand. conf. 59. Vbi in titulo. num. 6. & seq. ver. sic. sic praesuppositis. lib. 4. † Imo etiam si appellatio esset bona, non habet locum poena, si non perseuerauit vique in finem, sed destitit in causa appellationis. Alexand. d. conf. 59. in fin. lib. 4. † Statutum, seu constitutio contra homicidas, quod non audiantur, neque defendantur, nisi se constituent in carceribus, operatur, ut non audiatur aliquis pro eo, etiam pater, & alii, & dicti statuti tenor praedicat confilium Alexand. 65. lib. 4. quod est Vincentii Palaeotti, qui consuluit, quod talis constitutio non habet locum in mandante fieri homicidio, & licet alleget plenissime pro vtraque parte; tamen hanc tuetur; quia loquitur in personam, si quis occiderit; secus si in rem loqueretur, prout si diceret, pro homicida, vel homicida puniatur; quia tunc etiam mandans continetur. † Statutum de poena vulnerantis prohibet iudicibus, ne possint imponere maiorem poenam, quam sit per statuta decisa; ideo priuantur omni potentia, & si aliter faciunt, sententia est nulla. Alexand. conf. 77. Vbi in dationibus, in princ. lib. 3. † Item, quod banniti possint impune offendi, super quo Alexand. d. conf. 77. in princ. & per totum. lib. 3. † Item, quod bannum bannitorum non possit perpetuo cassari, vel annullari; quia non habet locum in banno nullo, sed loquitur de

valide;

valido; quia nullum cassari non potest, & intelligitur de cassatione via iudiciali, non autem per viam supplicationis. Alexand. d. consil. 77. num. 17. & seq. ver. penultimo non obstat, iuncto num. 21. ver. 29 & per hoc patet. li. 3. † Constitutio Domini Ioannis de Amelia tollit omnes nullitates, & exceptiones contra sententias latas contra bannitos, ut non audiantur vlllo pretextu, quæ constitutio non censetur tollere nullitates iudicatas à statuto Bononiæ; item non ligat iudicem, sed partem; ideo si iudex videt iniquam condemnationem, potest non curare, maxime, quando agitur de publica utilitate, item non tollit nullitates apparentes ex processu, vel ex sententia, vel quæ sit notoria. Alexand. d. consil. 77. nu. 30. 19. versic. postremo, vsque in fin. lib. 3. † Statutum sub rubrica, de condole, & tormento, disponit, quod nemo possit torqueri, nisi præcedentibus legitimis iudiciis, quæ recipiantur in actis per Notarium forensem, & debeat prius dari copia reo, si eam petat; ideo si non feratur forma statuti, tortura, & confessio est nulla. Alexand. d. consil. 1. v. i. v. i. v. i. ver. quia ad hoc lib. 3. † Extende; quia huiusmodi statutum ligat etiam Vexilliferum, & Antianos; 32 Alex. d. consil. 1. n. 6. ver. nec prædictis obstat. li. 3. † Statutum de confessionibus reorum dat formam, qualiter scribi debeant, & si non servatur forma statuti, confessio etiam persequerata, & ratificata in tormentis habita est nulla. Alexand. d. consil. 1. in princ. lib. 3.

Bonus quilibet præsumitur, & quando secus. Conclusio 123.

1 **Q**UILIBET † præsumitur bonus in dubio; quia bonum etiam in dubio præsumitur. Arctin. consil. 23. n. 10. ver. ad tertium. Vide plenius per Mascard. Conclus. 222. Bonus quomodo quilibet præsumatur, ubi ampliatur, & limitatur. Vide, Fratus non præsumitur. Conclus. 476. Vide, Dolus quando præsumatur, vel non. Conclus. 573. Vide, Præsumitur bonum in dubio. Conclus. 616. † Amplia; quia propterea magis creditur testibus deponentibus super bono, quam super malo, propter præsumptionem iuris. Vide Mascard. Conclus. 223. Maior ne fides. Vide plenius, Testes in concursu qui prævalere debeant. Conclus. 339. num. 25. & multis seqq. † Amplia etiam post accusationem, vel inquisitionem super delicto; quia nisi delictum probetur, non præsumitur accusatus, vel inquisitus culpabilis. Bald. consil. 410. 4. in causa, & questione. n. 1. in fin. versic. sed quia non statim. lib. 2. † Amplia; quia nemo præsumitur malum consilium dare, sed bonum, aut nullum. Bald. d. consil. 410. n. 7. versic. queritur ergo. lib. 2. † Amplia; quia delictum non præsumitur, & quando secus. Vide, Delictum non præsumitur, & quando secus. Conclus. 165. † Limita; quia malus semel semper præsumitur malus in eodem genere mali. Vide, Malus semel. Conclus. 18. Vide Socin. reg. 4. Bonus quilibet præsumitur; ubi ampliatur semel, & limitatur duobus modis.

Bonum periisse quomodo probetur. Conclus.

1 **V**IDE Mascard. Conclus. 239. Bonum, & Conclus. 265. Caprarius. Vide, Custos animalium quando teneatur de interitu, vel non. Conclus. 1118. Vide plenius, Mors qualiter probetur, & quis probare debeat. Conclus. 400. num. 18. & seq.

Bracharensis Ecclesiæ statuta, & privilegia. Conclusio 124.

1 **E**PISCOPVS † Bracharensis electus absque confirmatione statim administrat de consuetudine Portugallie. Oldr. consil. 9. Posito sine prauicio. num. 5. ver. item proponit.

Brachium seculare quando inuocari possit, & concedi debeat. Conclus. 125.

1 **B**RACHIUM † seculare inuocari potest à iudice Ecclesiastico ordinario, quando ipse fecit, quantum potuit, expendendo remedia Ecclesiastica. Oldrad. consil. 89. circa fin. Felin. in cap. significasti, de officio deleg. † Contrarium, quod imo etiam antequam expendit remedia spiritualia, possit vti gladio temporali, & brachium seculare obtinere. Calder. consil. 95. n. 4. alias 1. de treuga & pace, qui dicitur communem. Felin. in d. cap. significasti, de officio deleg. † Declara; quia Princeps, seu iudex secularis non tenetur concedere brachium seculare Ecclesiastico pro executione suæ sententiæ, nisi prius Ecclesiasticus expendit censuras, & remedia, quæ habet, cap. 1. de officio ordin. & ibi scrib. & in cap. 2. de maled. & in cap. cum non ab homine, de iudic. ubi Felin. in 1. not. Federic. de Sen. consil. 251. 4. Casus talis est, in fin. † Hodie cessat hæc difficultas; quia Concilium

Tom. 1.

Tridentinum sess. 25. cap. 3. de reformat. dat nouam formam, ut imò Ecclesiasticus abstineat à censuris, & excommunicatione, sed vel exequatur per se ipsum etiam contra laicos in casibus ad forum Ecclesiasticum spectantibus, vel inuocet brachium seculare faciundo exequi per alienos exequutores. † Declara; quia ante Concilium non est vera illa conclusio, quod possit denegari brachium seculare Ecclesiastico, nisi prius expendit censuras, & remedia Ecclesiastica; quia communis opinio est in contrarium, de qua Calderin. d. consil. 95. nu. 4. alias 1. de treuga & pace, sed in omnem casum tenentes opinionem contra Ecclesiasticum debent intelligi, quando Ecclesiasticus petit brachium seculare pro executione personali; secus si pro reali; quia omnino debet concedi, & ita esse distinguendum etiam inter iudices seculares, & in hac materia dicit Bald. consil. 156 lib. 5. per tot. † Amplia; quia delegatus etiam potest inuocare brachium seculare. Oldrad. relatiue d. consil. 89. in fin. ubi se remittit ad Guil. de Montelaud. distinguendum in cap. 1. de officio deleg. in 6. & in consil. 278. in fin. num. 9. dicit, quod de iure potest, sed de obseruantia Curie Romanæ contrarium obtinetur, & quod possit de iure, idem Oldrad. consil. 319. in fin. & plenissime Federic. de Sen. consil. 163. In Christi nomine, Amen, per tot. ubi tollit contraria, & hanc partem tenet Felin. in cap. dilecta, in princ. versic. & gusti, de maio. & obed. † Declara melius; quia etiam cessante provisione Concilii Tridentini vera est conclusio, quod contra personam Ecclesiasticam non debet Episcopus, & Ecclesiasticus inuocare brachium seculare; quia est species iniuriæ dare Ecclesiasticam personam in brachio seculari; si vero est contra laicum, inuocat statim, & non adhibetur vlla distinctio. Hostiens. in cap. 2. de foro competenti. circa fin. ver. sed caueat Episcopus, allegat cap. vniuersitatis, & cap. v. sama. S. laici de sentent. excommunicat. † Contrarium de obseruantia Curie Oldrad. consil. 278. in fin. num. 9. Federic. de Sen. consil. 251. nu. 4. versic. præterea, allegat Archid. in cap. inquisitionis, in fin. de heret. † Amplia, quod brachium seculare possit, & debeat inuocari contra laicum pro crimine Ecclesiastico. Oldrad. consil. 86. † Amplia, quod brachium seculare potest inuocari contra contemnentem sententiam excommunicationis. Anchar. in cap. postulas, de homicid. & dicitur contemnere, eo quod intra terminum non facit, quod debet, cap. e. publico, de conuersio. coniug. apostoll. ad d. consil. Oldrad. 319. in fin. versic. nedum brachium. † Declara, quod ubicumque brachium seculare potest inuocari à iudice Ecclesiastico, debet inuocari solum, quando remedia Ecclesiastica deficiunt, & ordine seruato; quia non est incipiendum à cauda, sed à capite. Federic. de Sen. consil. 251. Calustatus est, Iacobus. num. 4. versic. item dato. † Extende hanc declarationem in tantum, ut si iudex Ecclesiasticus inuocet brachium seculare nulla præcedente sententia, non debet secularis dare suum brachium, nisi iuste inuocetur, & summam hoc examinabit. Feder. de Sen. d. consil. 251. num. 3. in fin. versic. quid plus. † Limita; quia Episcopus habens temporalem iurisdictionem potest vti gladio, & brachio seculari, & bellum mouere, etiam si primo non sit usus gladio spirituali. Calderin. d. consil. 95. num. 4. in princ. alias 1. de treuga & pace, ubi dicitur communem. † Limita; quod iudex Ecclesiasticus non potest inuocare brachium seculare, quando pendet appellatio, & si inuocat, eo casu potest denegari per iudicem secularem. Oldrad. d. consil. 89. † Limita; quia si iudex Ecclesiasticus non iuste decernit, non tenetur iudex secularis illi parere in prophanis, cap. administratores. 23. quest. 5. Oldrad. d. consil. 89. Episcopus inuocat. Acharan. consil. 382. Angel. consil. 286. Afflic. decisio. 220. In causa Domini Ioannis num. 9. Felin. in cap. cum sit generale, num. 8. de foro competenti. † Declara, quando ex ventre sententiæ constaret de iniustitia, alias secus; quia non potest secularis de iniustitia cognoscere, neque de nullitate, nisi lite iudens nullitas, quo casu remittit ad Ecclesiasticum, non autem potest aliquid pronunciare. Roman. consil. 51. Arrentis ijs, per totum. Vide, Iudex secularis qualiter exequatur sententiam iudicis Ecclesiastici. Conclusio. 429. Vide, Iudex secularis quando non præstet brachium Ecclesiasticum. Conclusio. 430. Vide, Exequutor sententiæ quam cognitionem habeat. Conclusio. 484.

Brachium militare quando, & quibus modis concedendum, Conclus. 126.

1 **B**RACHIUM † militare, seu executio per viam brachii militaris non potest concedi contra aliquem, qui possederit per viginti annos, & non reperitur citatus in iudicio tenente allegata, nisi interuenit in instrumento recognitionis, cuius executio petitur, & per consequens non potest dici affectus præceptis de distrumbrando, de quibus in causa tenente neque præcepto guarenti.

Ff 4

rentigia; de quo in instrumento, & ideo ab eo uti occupatore ob contumaciam non possunt bona auferri, quae solent ab aliis, l. qui restituere. ff. de rei vendic. Vide, *Misio in possessionem quando tuenda, vel non. Concl. 490.* Vide, *Hypothecaria auocat possessionem. & quid veniat in hoc iudicio. Concl. 126.* Vide, *Tenutarius, seu missus in possessionem ex primo decreto non possidet, nec lucratur fructus, & quando secus. Conclusi. 44.* Amplia, ut procedat, etiam si fuisset citatus; quia cum actor passus fuerit eum possidere, sibi praedudicauit, per ea, quae deducit Ang. & Imol. in l. si finita. §. pen. ff. de damno infecto, maxime, quando possessor ultra 10. annos possedit, quo tempore per obliuionem perditur possessio civilis, l. si de eo. §. 1. ff. de acquirend. posses. Amplia; quia non potest concedi brachium militare in plus, quam contineatur in sententia. Vide, *Exequutio sententiae qualis esse debet, & quando nulla. Concl. 482.* Amplia; quia brachium militare impeditur per pendenciam litis super nullitate, item per compromissum factum. Vide, *Exequutio sententiae non retardatur multis casibus. Conclusi. 488.* Vide, *Exequutio sententiae, & instrumenti exequutiu non est danda multis casibus. Conclusio. 489.* Amplia; quia brachium militare non debet concedi primo emptori pro pretio declarando cum constituto contra secundum emptorem cum constituto, cui actualis possessio fuit tradita, antequam pretium primae venditionis esset declaratum; quia constitutum primae venditionis dependebat ab euentu pretii declarandi per arbitros, l. fin. C. de contrahend. empt. Ruin. consil. 136. num. 2. lib. 1. ideo licet constitutum esset purum appositum; tamen in contractu condicionali non transfert possessionem, nisi purificata conditione contractus. Alexand. consil. 83. num. 6. lib. 2. Deci. consil. 247. colum. 3. Grat. consil. 69. colum. 2. lib. 1. Goza. consil. 20. Ripa lib. 3. respons. cap. 20. Tiraquell. de constitut. in 2. part. ampliat. 15. eueniente conditione debuit probari, quod venditor possideret; quia constitutum non probat possessionem contra tertium. Bald. in l. siue autem. §. 1. ff. de publicia. in rem actio. Doctor. communiter in l. quamuis. §. 1. ff. de acquirend. posses. Angel. in l. quadam mulier. ff. de rei vendic. Tiraquell. de constitut. in 3. parte princ. in l. limit. num. 8. & num. 20. sed hoc est impossibile probare; quia tempore declarati pretii non possidebat; quia secundo emptori tradiderat; ergo alteri non potuit tradere, quod ipse non habebat. l. traditio. ff. de acquirend. rer. domin. Nec obstat, quod purificata conditione trahatur retro effectus; quia non procedit in praedudicium tertii, & re non integra. Tiraquell. d. tractat. de constitut. parte 2. ampl. 17. num. 4. cum seqq. Restringe; quia potest, & debet concedi emptori simpliciter, quando eidem fuit facta traditio per constitutum; quia in eum dicitur translata possessio, & translatum dominium. Bart. in l. ab emptione, vbi Ias. & alii. ff. de actis in l. quod meo. ff. de acquirend. posses. maxime stante guarantee. Amplia; quia non potest concedi exequutio, & brachium militare, nisi constet prius de iure exequibili, & quid, & quantum sit, & sic, nisi prius facta fuerit certificatio, & liquidatio, l. hac autem. §. 1. ff. ex quibus causis in possessio. eat. Vide, *Exequutio sententiae, & instrumenti exequutiu non est danda multis casibus. Concl. 489.* Amplia; quia exequutio, & brachium militare non potest concedi si debitor pendente iudicio etiam exequutiuo offert debitum cum deposito subsequuto penes camplorem iuxta formam sententiae. Limita; quia Florentiae regulariter pro exequutione sententiae imploratur brachium militare, l. qui restituere. ff. de rei vendic. Nam alias superfluum, & frustratorium esset habere sententiam, nisi debitor exequutioni demandaretur, cap. quoad consultationem. extra. de re iudic. gloss. in rubr. C. de exeq. rei iudic. Extende; quia brachium militare non impeditur, & sic exequutio rei iudicatae per iudicium ordinarium. Roman. consil. 76. in fin. Innoc. in cap. cum in iure. extra. de offic. deleg. Extende; quia litis pendencia in exequutiu non obstat, quin detur iudicium exequutiuum. Ias. consil. 9. & consil. 12. lib. 1. Grammat. consil. 95. Ias. post alios in l. nulli. num. 8. versic. 6. & vlt. C. de iudic. Extende; quia brachium militare debet concedi contra condemnatum ad relaxandum bonam per sententiam, quae fecit transitum in rem iudicatam etiam si offerat interesse, quia licet alias obligatus ad factum soluendo interesse liberetur, l. stipulationes non diuiduntur, in princ. in versic. Celsus. ff. de verbor. obligatio. tamen, quando ad est condemnatio ad relaxandum, & est in facultate obligati, compellitur paise, glossa communiter approbata in l. qui restituere, in gloss. magna in versic. condemnandus. ff. de rei vendic. Bald. in l. vltima. num. 46. C. de sentent. quae pro eo, quod interest. Ias. in §. actionum. n. 48. Insit. de action. & consil. 9. n. 10. lib. 1. Limita; quia exequutio, seu brachium militare debet concedi vigore instrumenti exequibilis, tam de iure communi, l. is cui §. missus. ff. de in posses. legat. Bart. in l. si finita. §. Iulianus. versic. secundo quero. ff. de damno infecto. d. l. qui restituere, cum materia, ff. de rei vendic. quam ex iure municipali Florentiae, & ex reformatione fa-

cta de ann. 1489. Extende, ut idem sit, quando petitur brachium militare in vim iudicati, vel pacti, quod liceat propria autoritate ingredi possessionem, vel ex dispositione iuris communis, vel statuti, quod possit locator expellere conductorem propria autoritate; quia si petat associari, iudex superior tenetur concedere familiam ad tollenda scandala, plene Alexand. consil. 130. in causa Stracciavolorum, in princ. & consil. 131. per tot. lib. 4. Extende; quia tale brachium militare imploratum a superiore pro exequutione rei iudicatae, vel pacti exequibilis debet concedi extraiudicialiter, nisi constet, quod iniuste petatur. Alex. d. consil. 130. in causa, num. 3. versic. praeterea ad praedicta. lib. 4. vbi, quod si petatur in iudicio exequutiuo sententiae per modum brachii secularis, debet concedi sine alia causae cognitione. Imo tenetur iudex cuiusque timentis offensionem ab alio dare associationem, l. si. C. de erog. milit. anno. lib. 12. Alexand. dict. consil. 130. num. 3. lib. 4. Contra rium in hoc ultimo, quando petitur exequutio iudicialis sententiae alterius, quod imo antequam concedat, debeat cognoscere de iustitia, vel iniustitia. apostill. ad Alexand. d. consil. 130. num. 3. lib. 4. allegat Bartol. & Bald. in l. magistratibus. ff. de iuris. omni. iud. de p. c. in l. 1. questio. 1. C. de priuileg. scholar. Io. Igneum in l. 1. §. cum dominus. nu. 33. cum seqq. ad Syllaniam. Declara in ver. iudex secularis. Conclusi. 429. vbi plenius.

Breuitas est attendenda. Concl. 127.

BREUITATI studendum est, non autem multiloquio, & superfluis. Franc. Arctin. consil. 1. De reueram ramdiu, in princ. Et gaudent breuitate moderni, refert Ioann. Andr. in proem. Decretal. in versic. Gregorius, in princ. vbi apostill. allegat text. in l. ampliorum. §. in refutatoris. C. de appellat. gloss. in l. 1. ff. quod met. causa. Limita; quia admittitur breuitas, dummodo non sequatur obscuritas, & incertitudo. Vide Ioan. Andr. in d. proem. Decretal. in ver. Gregorius, in princ. Vide, Obscurum quando aliquid dicatur. Concl. 52.

Breuitas termini in Iudice arguit iniquitatem, & quid in aliis. Concl.

Vide Mascard. Conclusio. 240.

Breuitas temporis quando faciat praesumi dolum, & fraudem, & inducat nullitatem. Conclusio.

Vide Mascard. Concl. 241. Vide plenius, Sententia lata sine causae cognitione nulla, & quando secus. Concl. 147.

Britonorum Ciuitas, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 128.

CIVITAS Britonorum tumultuata est contra Hebraeos ibi commorantes, ut ipsum derobaret; sed tamen Iudas au fugit in arcem, & conseruata fuerunt multa mobilia penes quandam vicinam, quae denegabat restituere, super quo consuluit. Io. de Imola. consil. 2. per tot.

Britonum consuetudines, statuta, & priuilegia. Conclusio 129.

RELINQUERE tenentur Britones de consuetudine tertiam partem bonorum suorum mobilium Ecclesiis, & locis piis. Gemin. consil. 13. num. 5. versic. & quod de consuetudine, & num. 6. vbi attestatur hanc consuetudinem esse Venetiis de decima parte, & quod hoc tenent Doctor. in cap. ad Apostolicam, de Simonia. & dicit Gemin. quod sunt compellendi ad obseruantiam praedictae consuetudinis.

Brixellum oppidum supra Padum. Conclusio 130.

EST oppidum supra ripam Padi in Lombardia. Fuit alias redactum in potestatem Venetorum, ut per Floria. de S. Petro consil. 10. num. 18. in fin. versic. non obstat, & num. 19. vbi, quod conduxerunt sal per transitum Ferrariae supra Padum ad Brixellum, & alia loca Venetorum; hodie vero est Serenissimi Ducis Regii, & Mutinae.

Brixien-

purgari, vel non, est materia brocardica. Gemin. *confil.* 23. nu. 4. *ver-*
fic. an. hodie. † Actus nullitas, vel validitas qualiter intelligatur;
 nam si facio actum, quem non possum facere, non valet, licet alio
 modo eundem actum facere potuissem; quia intrat regula, quod
 potui, nolui, quod volui, implere nequii, de quo in *cap. cum super*
Abbatia, de officio deleg. de conuerso militat alia regula, si non valet,
 quod ago, ut ago, valeat ut valere potest, *capit. vnico. §. idem quoque*
de desponsat. impub. lib. 6. ideo est materia brocardica ex coniectu-
 ris regulanda. Vide infra, *Brocardicum, quod potui, nolui.* Concl. *prox-*
im. seq. Vide, *Difficilis materia ex quibus dicatur.* Concl. 416.

Brocardicum, quod potui, nolui, quod volui, implere nequii;
 & aliud contrarium: si non valet, quod ago, ut ago,
 valeat, ut valere potest. Concl. 133.

REGLA † est, quod potui, nolui, quod volui implere nequi-
 ai, de qua in *cap. cum super. de offic. deleg.* & pro hac parte Ro-
 man. *confil.* 446. & *confil.* 496. vbi dicit hanc † veriore opinio-
 nem, & plura adducit exempla. † Similis regula traditur in eo,
 qui errauit expresse; quia errans non dicit id, quod vox signifi-
 cat; quia errat, neque id, quod vult, quia illud non exprimit, de
 qua Castillio. *confil.* 17. Post supradictum *confilium*, num. 12. *versic. imo*
quando. † Contraria est regula, si non valet, quod ago, ut ago; va-
 leat, ut valere potest, de qua in *cap. vnico. de desponsat. impub. lib. 6.* Ro-
 man. *d. confil.* 446. in *prim.* & *confil.* 496. in *prim.* vbi plura exempla
 adducit. † Declaratio est Azonis verior, quam Lap. *allegat.* 89.
 Commune Florentia, nu. 2. quod si expresse apparet, quod voluit se
 referre & restringere ad actum, quem exercere non poterat, &
 qui non valebat de iure, & procedit, quod potui, nolui, &c. & i-
 dem est, si hoc apparet ex coniecturis; de contra est in ca-
 su conuerso, si apparet expresse, vel ex coniecturis, quod voluit
 facere actum non solum modo predicto, sed etiam alio, quo ma-
 gis valere poterat. † Et dicitur apparere de coniecturis, quando si
 actus valeret, non posset valere, nisi modo contrario iis, quae ex-
 primuntur; quo casu nunquam habet locum regula, si non valet,
 quod ago, &c. Bald. *confil.* 272. *Causa talis est, post med. versic. quid ergo.*
 lib. 2. † Aliam declarationem ponit Franch. in *capit. vnico. §. idem*
quoque, in ultimo not. de desponsat. impub. lib. 6. quod quando defectus
 est in causa efficiente, non in forma, si non valet quod agi-
 tur, valet ut valere potest, & ibi text. loquitur in iis, qui voluerunt
 omnino contrahere matrimonium de presenti, & dicitur, quod
 oritur publica honestas ex sponfalibus, licet sponfalia nolu-
 7 contrahere, sed matrimonium. † Aliam declarationem, seu potius
 rationem ad *cap. vnico. §. idem quoque, de desponsat. impub. lib. 6.* po-
 nit Feder. de Sen. *confil.* 15. circa fin. *ver. non obstant iura*, quod quan-
 do aliquid prohibetur fieri, sed initiari non prohibetur; tunc ac-
 tus prohibitus solum valebit in ea parte, in qua potest; exem-
 plum est; impuberes proximi pubertati non prohibentur con-
 trahere sponfalia, sed matrimonium, quae sponfalia sunt initium
 matrimonii; si igitur contrahunt matrimonium, quod non va-
 let, saltem valeat in sui initio, hoc est, in sponfalibus, quae sunt ini-
 tium matrimonii. Vide, *Veritas contra opinionem & mentem quando*
attendatur. Concl. 168. † Declara quarto, ut semper regula, si non
 valet, quando ago, &c. praevaleat, quando veritas occulta, &
 quam gerens actum ignorabat, concurrat pro validitate actus, q-
 uia alias non valeret. *l. si u qui commodatum. §. fin. in fin. ff. commod.* vbi si
 commodavi libero, mihi seruienti, quem bona fide credidi ser-
 num, obligatur mihi propter veritatem, qua cessante non esset
 obligatus; sed haec non est declaratio, ex quo si esset seruus, nullo
 modo poteram obligare eum, & sic non intrat, quod potui, &c.
 quod intelligas procedere, quando non apparet, quod expresse
 voluerit facere actum contra potentiam. Fed. de Sen. *confil.* 259. circa
 medium. *ver. item in dubio declarando*, dicit in dubio actum valere fa-
 ctum ab ignorante collegam esse impeditum, sine quo procede-
 re non poterat, quando veritas apparet, quod reuera erat impe-
 ditus, nisi constet expresse, quod voluisset procedere sine colle-
 ga; etiam non impedito, & quod sic procedit *cap. super Abbatia, de*
offi. delegat. † Declara quinto, ut per Baldum *confil.* 42. *Compromis-*
sum fuit. lib. 1. ut quando actus habet commixtionem inhabilis in
 iis, quae representant vnica personam, nec recipiunt separatio-
 nem; tunc intrat, quod potui, nolui, ut in *cap. cum super, de offic. de-*
legat. quia ibi omnes delegati representant delegantem, & sic vn-
 nam personam; secus si sunt plures arbitri, quorum duobus et-
 iam data est potestas; quia licet tres similiter pronuncient, & vn-
 nus sit inhabilis; non tamen vitatur laudum. Vide, *Perplexitas*,
 10 *quae dicitur.* Concl. 314. vbi multa similia. † Regula igitur est, quod
 quando quis potest facere actum, si veller, & apparere potest,

quod non eo iure, quo poterat, sed alio iure, quo non poterat,
 fecit, quod actus non valet; ideo conferens Canonitatum, &
 praebendam ex causa permutationis, si vacabat ante permutatio-
 nem, ita, quod permutans nullum habebat in eis, ex tali colla-
 tione ex causa permutationis facta, non acquiritur nouum ius;
 quia non fuit hoc in intentione conferentis. Feder. de Sen. *confil.*
 164. *Licet semper, per totum.* † Amplia in iudice ordinario, q-
 potuit procedere, ut ordinarius, & tamen processit ut delegatus, cum
 non esset; quia non valet processus, neque sententia. Vide, *Index*
ordinarius, & delegatus simpliciter procedens. Concl. 427. † Amplia in
 arbitro habente facultatem laudandi sub pena applicanda parti-
 bus; quia si laudauit, & applicauit penam Fisco, non valet lau-
 dum in aliquo, maxime si dixit laudare vigore compromissi in
 eum facti; quia repugnant voluntas, & potestas, ideo non sub-
 stinetur laudum in aliquo. Petr. de Anchar. *confil.* 1. m. 3. & 4. † Am-
 11 plia in eo, qui non habet dominium rei, sed pignus; quia si vendi-
 dit rem, non transfert dominium, quod non habet, neq; pignus,
 quod habet; quia non vendidit pignoris, & sic, quod potuit,
 noluit, &c. Caltr. *confil.* 332. *Visa supradicta, n. 3. versic. constat etiam lib.*
 2. † Amplia; quia appellatio interposita a Vicario Potestatis ad
 12 sententiam per eum lata vigore delegationis Antianorum Bononi-
 a; in casu, in quo non habebat iurisdictionem, est nulla, si non
 expressit tanquam a delegato; quia quod potuit, noluit. Calde-
 rin. *confil.* 214. alias 8. de appellatio. † Amplia in arbitro, & arbitratore;
 13 re; quia si pronunciauit, ut arbitrer, non substat laudum, tan-
 quam latum ab arbitratore; secus si complexiue utroque modo
 pronunciauit; quia valebit utroque modo, prout valere poterit.
 Bald. *confil.* 470. *Statuto cautetur. n. 2. ver. aut pronunciat lib. 1.* † Am-
 16 plia in eo, qui poterat ex propria facultate aliquid facere; quia si
 expressit, quod faciebat vigore certi mandati omni meliori mo-
 do, & mandatum non sit sufficiens, actus est nullus, & clausula, *omni*
meliori modo, nihil operatur, tanquam restricta ad mandatum
 non sufficiens. Bald. *confil.* 198. *Præsupposito, quod dictus lib. 4.* † Ex-
 17 tende in eo, qui potest facere actum validum ex concessione Prin-
 cipis, & actum nullum ex mandato inualido; quia si facit vigore
 mandati nullius, seu non sufficientis, non valet actus, licet potue-
 rit fieri ex facultate valida. Alexand. *confil.* 1. num. 7. & 8. *versic. non*
obstat, lib. 4. Vide, *Actus validus in dubio interpretatur, & extenditur.*
 Concl. 136. † Extende; quia etiam si adsit clausula, *omni meliori modo*,
 18 non tamen trahitur de incognita actus factus, maxime, quando
 est incognitus; quia de futuro sit. Roman. *confil.* 294. *Hac confil.*
 4. *versic. & si dicatur, vbi plena apost. Felin. in cap. cum super, in fin.*
de offic. delegat. vbi extendit quod clausula, *omni meliori modo*, non
 comprehendit vnquam incognita, & ignorata. † Amplia; quia is,
 19 qui potest capere beneficii possessionem ex collatione valida, &
 capit ex inualida, non potest substinere actum nullum ex causa
 valida, ex quo voluntas repugnat. Crauet. *confil.* 171. num. 17.
 † Extende in additione hereditatis ex capite incongruo; quia
 20 non substat ex capite congruo. Crauet. *d. confil.* 171. num.
 17. † Amplia; quia coniuncta persona; quae potest tanquam con-
 iuncta gerere actum, si gerat tanquam procurator, & non habet
 mandatum, non substat actus, ex eo, quod poterat tanquam
 coniuncta persona gerere, plene Roman. qui plura dat similia
 21 *confil.* 446. *Primus proposita, per tot.* vbi pro vtraque parte, & nu. 6.
 hanc tenet, vbi apostilla in *ver. veriorum*, quae dat concordant. se-
 quitur Felin. in *cap. nonnulli. §. sunt & alij. num. 54. & seq. de rescript.*
 & Roman. *confil.* 496. *Primus*, vbi quasi repetit omnia. † Declara
 22 multis casibus contrarium, maxime in iudice, vel quando per
 errorem quid fuit factum. Roman. *d. confil.* 446. in *prim.* Felin. vbi su-
 pra, & Roman. *d. confil.* 496. *per totum*, vbi plura similia. † Limi-
 23 ta; quia quando gerens actum non caret potestate, nec volunta-
 te, sed tamen errat in qualitate extrinseca, valet actus sic gestus,
 nec vitatur illo errore extrinseco qualitat. Geminia. *confil.* 52. n.
 3. *versic. secundo sic.* † Limita, quando concurrunt actus separati,
 24 quorum vnus operatur, quod actus non valet, & alter de se solus
 potest operari actum validum; quia tunc non habet locum,
 quod potui, nolui. Geminia. *confil.* 97. in *fin.* † Regula igitur est,
 25 quod actus debet valere eo modo, quo valere potest. Abbas in *ca-*
pit. cum super Abbatia, de offic. delegat. vbi Deci. *colum. penult.* † Exten-
 26 de maxime, si extat clausula, *omni meliori modo*. Vide de clausula,
omni meliori modo, plene Crauet. *confil.* 141. num. 3. plene Felin.
 in *d. cap. cum super, num. 11. v. §. in fin. de offic. deleg.* vbi declarat, quan-
 do procedat, vel non. † Extende, si extat iuramentum, quod facit
 27 valere actum omni meliori modo. Alexand. *confil.* 42. num. 10. lib.
 1. vbi apostilla in *ver. meliori modo*. Vide, *Actus, quando omni meliori*
modo censetur factus. Concl. 137. † Amplia in exequutore, vel
 28 iudice, qui non potest sine collega procedere; quia si procedat
 sine

- fine eo ignorans collegam impeditum, quod reuera erat impeditus, detecta veritate impeditum, valebit processus; quia credidit veritati, licet non apparet; secus, si voluisset omnino sine collega procedere; quia etiam quod esset impeditus reuera, non valet processus, ita declarat Federic. de Sen. consil. 259. circa med. vers.
- 29 item in dubio. Amplia, quando actus geritur ex duplici causa, prout ex donato & testamento; quia si non valet vno modo, valet ex alio, si potest valere. Crauet. consil. 141. n. 2. & seg. Amplia; quia si non valet transactio facta, vt transactio, substat vt pactum; quia transactio continet pactum, nisi constet de contraria mente. Calder. consil. 101. alias 2. de transactio. quod est Franc. de Ram. po. & Gasparis Calderin. Et procedit, quando per verba inculcata fuit dictum, quod faciebant transactioem & pactum. Alexand. consil. 42. num. 8 lib. 1. Amplia in pluribus arbitris, quorum vnus est inhabilis; quia si est compromissum in tres, cum hoc, quod duo concordare possint pronunciare, si omnes tres pronunciant cum inhabili, valet laudum. Bald. consil. 42 per tot. lib. 1. Amplia; quia actus subsquens, quando tendit ad declarationem, vel confirmationem actus precedentis, si non potest valere, vt declaratio, valebit, vt nouus actus, quando pender à sola voluntate gerentis actum, incertus author de crim. lase. Massetius, quest. 11. in fin. Amplia; quia Episcopus, qui nulliter concessit Titio licentiam non residendi, si Papa postea concedit eandem licentiam per quinquaginta, accedente consensu ordinarii, talis licentia Ordinarii, quæ non valet, inferuet pro consensu ad dispensationem
- 35 Papæ. Abb. consil. 98. in fin. lib. 1. Limita, vt si actus est nullus ratione non expressi, vel incerti; tunc nunquam actus valeat, etiam si postea appareat, qua intentione potuit, vel debuit fieri; ideo appellans procuratorio nomine, & non exprimens, cuius nomine procuratorio, appellatio est nulla, etiam si postea appareat de mandato certæ personæ, cuius erat Procurator. Calder. consil. 103. alias 1. de Procurat. Limita, quando gerens actum se restrinxit, vt quia expressit causam ineptam, vel falsam; tunc actus non substat, nec ex alia causa, ex qua potuisset actus ille fieri. Gemin. consil. 53. in fin. nu. 15. vers. non obstat, si dicatur. Et tunc; quia licet pater possit sibi heredem extraneum instituere, licet habeat filios, dummodo illis referret legitimam; tamen si instituit adoptiuum, reueruata legitima filiis legitimis & naturalibus, non valet testamentum; quia adoptiuus non succedit extantibus veris filiis; ideo non substat, tanquam quod extraneum instituerit, ex quo ipsum tanquam adoptiuum instituit, & sic causam ineptam expressit. Bald. consil. 24. Statuto Civitatis, vers. secundo pramitto, lib. 1. Limita; quia si actus aliquando etiam per momentum temporis potuit valere; tunc nunquam habet locum regula, si non valet vt ago, valeat, vt potest. Bald. consil. 27. ante med. vers. item glossa, qua dicit, lib. 2. Limita, quando actus non potest substat in simili modo, sed contrario modo; quia nunquam habet locum regula, si non valet, &c. quia non est facienda substitutio in casu contrario. Bald. d. consil. 27. post med. vers. quid ergo, lib. 2. vbi, quod substitutio directa facta pupillo extraneo per verba, quæ nullo modo possunt importare fideicommissum, nunquam substituitur, vt fideicommissaria. Limita; quia in materia odiosa non habet locum regula, si non valet, quod ago, vt ago, &c. ita Signor. Homod. consil. 41.
- 41 Omnia num. 6. Limita; quia quando est defectus in solemnitate, non habet locum, si non valet, quod ago, vt ago, &c. Signor. consil. 42.
- 42 90. Ambrosius, men. 17. vers. per eam quando. Amplia; quia multi sunt actus, qui si non possunt valere vt sunt, valent tamen vt possunt. Abbas consil. 98. In casu, colum. fin. vers. ad tertium, lib. 1. allegat cap. vnicum, de dispensat. impuber. in 6. vbi impuberes volentes contrahere matrimonium contrahunt sponſalia; & adducit rationem; quia Episcopus, si dispensauit perpetuo cum aliquo super non residentia, quod non potest; censetur tamen consentire dispensationi factæ per Papam accedente consensu ordinarii. Sententia; quia publici iuris est, si nulla est, non potest fieri à priuatis, vt valeat tanquam sententia, sed bene tanquam contractus. Ang. consil. 98. Testator. plene Deci. consil. 488. In causa, num. 17. vbi allegat Calderin. consil. 8. de re iud. Anchara. consil. 67. Querela exposita. Zabarell. consil. 71. Seriatim, in 2. dubio. Castren. consil. 343. Circa primum, colum. 2. lib. 2. Abb. consil. 92. num. 2. lib. 1. Declara; quia si nullitas proueniret ex defectu consensu partium, potest conuallidari, vt sententia ex consensu partium. Angel. in l. 1. C. qui pro sua iurisd. circa fin. Abb. in c. 1. n. 22. & 23. vers. redeo nunc ad secundam, de re iud. Felin. in cap. significasti, n. 8. & 9. de foro competenti. Vel potest ex approbatione partium valere in vim pacti. l. 2. C. commun. vtriusq. iud. Zabarell. consil. 74. colum. fin. vers. ad tertium, vbi dicit ita omnes DD. tenere. Et procedit etiam in approbatione tacita. Felin. in cap. de causis, colum. 4. de offic. delegat. lason l. 1. ff. de ferys, Contrarium, quod sententia lata presentibus partibus, & non contradicentibus, si esset nulla, puta, quia contra formam rescripti, vel statuti esset lata, non conuallidetur, vt conuentio ex tacito consensu partium; quia vel requiritur stipulatio, vel traditio, vel pactum expressum etiam de iure Canonico. Felin. in cap. significasti, colum. 4. de foro compet. Socin. consil. 220. Vbi colum. 3. lib. 2. Deci. in cap. ex ammat. a. colum. 1. de confirm. vtil. vel inuili. Et procedit etiam in iudice proprio; quia non potest ratificare sententiam latam nulliter à iudice non suo, licet illam protulerit nomine iudicis proprii, communem dicit Abbas consil. 25. Attingam ista, colum. 2. vers. venio ad secundum, in fin. lib. 1. Vide, Acta iudicij nulla quando possint conuallidari. Concl. 94. Idem est in laudo; quia si est nullum, non potest valere, vt laudum approbatione partium, sed valebit in vim pacti, vel vt pactum. Roman. consil. 173. Pro decisione, in fin. & consil. 175. n. 4. Abbas consil. 18. Primo quod communis, num. 7. vers. secundo dixi, lib. 2. vbi extendit, etiam si à procuratoribus habentibus generalem auctoritatem homologandi fiat homologatio. Angel. Arctin. consil. 29. Quantum ad primum, num. 19. & 20. Socin. consil. 18. Prosequendo, num. 39. vers. & est aduerrendum, lib. 1. vbi, quod procedit in iis, in quibus partes possunt disponere. Contrarium, quod imo laudum nullum homologatum possit valere, vt sententia, & laudum, & etiam vt pactum, tenet Abb. consil. 62. In controuersia, colum. 2. in princ. sub num. 2. li. 2. vbi allegat rationem; quia laudum sumit vires non ab arbitrio, sed à compromisso partium, & idem dicit Alexand. consil. 84. Super consultatione, n. 3. vers. ad hoc etiam, lib. 5. Vide ad ista omnia, Nulliter gesta quando, & qualiter possint confirmari, Concl. 148. Vide, Laudum homologatum qualiter valeat. Concl. 26. vbi plene num. 8. & seg. vbi habes opiniones contrarias, & declarationes. Vide Anton. Gabriel. lib. 2. tit. de sentent. conclusio 2. Sententia nulla non potest ratificari. Idem est in transactioe, quæ si est nulla, valebit vt pactum. Calder. consil. 101. Transactio, quæ non potest, alias 2. de transact. Vide, Transactio, quæ non valet vt transactio, substat vt pactum alio modo & titulo, Concl. 355. Idem est in confessione, quæ si non valet ad obligandum, valet ad probandam obligationem. Feder. de Sen. consil. 54. Eodem modo, in fin. num. 4. vers. iura, in contrarium. Angel. consil. 155. num. 2. vers. super secundo, sic dicimus, quod confessio parentela non inducit parentelam, sed probationem parentela. Ancharan. consil. 159. Rationes, quæ, num. 6. Vide Confessio in instrumento, & contractu nullo an obliget. Conclusio 653. Idem est in donatione inter viuos, quæ substat in vim fideicommissi, quando non potest valere inter viuos. Crauet. consil. 139. n. 10. Idem est in actu prapostero, puta si quis habet ius præsentandi, vel eligendi, & instituendi, & solum instituat, talis institutio habet vim præsentationis, & institutionis. Vide, Collatio habet vim electionis & confirmationis. Conclusio 420. Idem est in iis, quæ veniunt in consequentiam; quia qui facit consequens, censetur facere etiam necessarium antecedens, & qui vult antecedens, videtur velle necessarium consequens. Vide, Consequens includit suum necessarium antecedens. Concl. 757. Idem est in diuisione, quæ si nulla est, potest consensu partium comprobari, vt valeat in vim pacti, plura cumulat, & materiam declarat Felin. in cap. significasti, num. 7. & 8. de foro competenti. Idem est in ratificatione testamenti inuoluntati; quia si non valet vt testamentum, valet vt conuentio, & pactum. Deci. consil. 488. n. 17. quod intelligit ibi in iis, quæ pacto fieri possunt, non autem, vt hereditas pacto dari possit. Declara, & restringe; quia regula, quod id, quod non valet vt sententia, valet vt pactum, & de similibus procedit solum, quando potest valere vt pactum, vel conuentio; secus si neque potest valere vt pactum, & conuentio, ita Deci. dict. consil. 488. in fin. vers. vltimo non obstat, vbi, quod apocha testamenti paterni imperfecti approbata per filios non potest conuallidare testamentum vt testamentum; quia publici iuris est, & conuentio non suppletur solennitas, neque vt pactum, & conuentio; quia hereditas non potest dari per pactum, & conuentioem. Idem est in legitimatione facta per Imperatorem in statu Ecclesiæ; quia non valet ex defectu iurisdictionis, & non potest conuallidari consensu partium. Castren. consil. 343. Circa primum, colum. 2. vers. nam si esset nulla, lib. 2. Et tunc, vt siue sententia nulla sit approbata expressse, siue tacite patiando, quod non solum transeat in iudicium non reclamando, neque dicendo de nullitate, sed etiam patiando, quod executioni mandetur; quia dicitur negligens quasi contrahere in iudicio. Alex. consil. 219. Ponderatis, n. 21. in fin. vers. alio modo, lib. 6. Et restringe; quia ad hoc, vt sententia possit valere vt contractus inter partes, non vt sententia, requiritur contractus, vel conuentio, & non sufficit tacitus consensus. Abb. consil. 92. Contra sententiam, in princ. & n. 2. lib. 1. Socin. consil. 220. Vbi col. 3. lib. 2. Et restringe in sententia continente penam corporis afflictivam; quia

quia neque potest per contractum validari, ut valeat, ut contractus; quia nemo est dominus membrorum suorum. Abb. d. conf. 92. num. 2. lib. 1. Vide in vers. *acta iudicii nulla*. Concl. 94. Vide, *Sententia nulla nullum producit effectum*. Concl. 154. Vide, *Sententia quando, & ex quibus dicitur approbata*. Concl. 182. Vide, *Ius publicum privatorum pactis tolli non potest*. Concl. 623. Vide, *Ratificari an possit actus nullus*. Conclusio. 24.

Bullæ imperfectæ fides non adhibenda. Conclusio.

Vide Mascard. Concl. 243.

Bullam prouisionis produciens præsumitur expediri se inter termino. Concl.

Vide Mascard. Concl. 244.

Bullæ perditæ tenor qualiter probetur. Concl.

Vide Mascard. Concl. 245. Vide eundem Mascard. Conclusio. 88. *Amisio Scripturarum*. Vide, *Perditio rei qualiter probetur*. Conclusio. 275.

Bullæ sumptum ex regestro quando probet, vel non. Concl.

Vide Mascard. Concl. 246.

Bullestinum, quod fit pro teste, an probet, & quando. Concl.

Vide Mascard. Concl. 247. & 248.

Burgi Sancti Sepulchri Ciuitas, statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 134.

CIVITAS fuit hodie habens Episcopum, sed olim tempore Anton. de Butr. fuit oppidum sub Episcopatu Ciuitatis Castell. & orta contentione Papa concessit Abbati, qui tunc præerat in loco Burgi, priuilegium per hæc verba, ut Abbas possit omnia exercere libere, & licite in omnibus & per omnia, sicut verus Episcopus, & ordinarius tam iurisdictionis, quam alia quæcunq; ad forum Ecclesiasticum spectantia, veluti verus ordinarius, vel diocæsanus in suis locis, super quo Anton. de Butr. confil. 20. consuluit plene, quod licet verba sint vniuersalia, & prægnantia; tamen non continent ea, quæ sunt ordinis Episcopalis; quia ista per Papam non possunt, vel non debent concedi, ubi multa hinc inde allegat. Roman. vero confil. 180. Si ad iurisdictionem per tot. dicit, quod est locus de diocesi Ciuitatis Castell. & quod quamuis in priuilegio concessio per Papam Alexandrum Camaldulensem Ordini narratur, quod est dicti Ordinis; tamen dictum priuilegium non probat; quia sunt verba enunciativa Papæ de facto alieno. Statutum Burgi circa successionem est, quod mater, & coniuncti ex latere materno non succedant filio, vel filia ab intestato stantibus fratre, vel sorore defuncti, quod statutum valet, & ha-

bet locum etiam in infante intestabili decedente. Ang. confil. 104. *Statutum Communis per totum*. Item, quod inquisito debeant assignari certæ dilationes, de quibus Ang. confil. 146. *Tria sunt statuta*, ubi, quod pendente dilatione sententia, vel bannum latum est nullum. Item, quod pater teneatur pro delicto filii vsque ad legitimam, quando filius non habet, unde aliunde soluat. Ang. d. confil. 146. in prin. vers. *alio quidem statuto*. Item, quod percussus in facie, ex qua remaneat cicatrix, siue imago apparens cum signo vituperabili, etiam manifesto, condemnatur in libris 400. & si est dubium, stetur consilio, & declarationi medicorum. Ang. d. confil. 146. ubi, quod si est dubium de cicatrice, sententia est nulla non præcedente declaratione medicorum. Item, quod communitas teneatur emendare damnum, vel robbariam datam à quibus ignoratur; ideo si constat ex confessione extraiudiciali damnum dantis, & ex inimicitia, non teneatur communitas. Castrenf. confil. 174. in casu ibi posito. lib. 1. ubi, quod neque habet locum statutum, si de nocte robbaria committatur. Vide, *Damnum, vel robbariam, qui emendare teneantur*. Concl. 15. Vide, *Statutum circa damnum, quod astrum, vel villa emendet*. Concl. 499.

Burgus Vallis Tarii, eiusque statuta, consuetudines, & priuilegia. Conclusio 135.

BURGVS fuit Vallis Tarii fuit Cardinalis de Flisco, qui fecit conuentiones cum Vasallis de non ædificando fortalitio, cui Cardin. hæredes successerunt DD. Antonius, & Ioan. Ludouicus de Flisco, ut per Roman. confil. 52. *In questione magnificorum*. Ioannes Ludouicus durante communionem cum Antonio ædificauit fortalitium in dicto loco, quod non potuisset fieri prohibente Domino Antonio habente communionem, dicit Rom. d. confil. 52. in primo dubio. quia melior est conditio prohibentis. Imo etiam facta postea diuisione inter eos dicit Rom. d. confil. 52. quod Ioan. Ludouicus non potest in sua portione facere fortalitium; quia esset fallere fidem subditis; & licet in suo quilibet possit fabricare fortalitium pro custodia; tamen fallit, quando contra fidem datam quis velit fabricare; item quia in dubio præsumitur fieri ad emulationem, quando non adest necessitas.

Buxetum, & villa Sambuxeti, & eius statuta, consuetudines, & priuilegia. Concl. 136.

BVXETVM fuit Castrum, & villa Sambuxeti fuit concessum Rinaldo Pallauicino per Ducem Mediolani cum mero, & mixto imperio, separando ab omni Ciuitate, & Iurisdictione. Ioa. de Imol. confil. 121. *In causa, quæ vertitur*. Non tamen inuestitura Pallauicini comprehenditur partem villæ Sambuxeti, quæ est Luporum; quia ante inuestituram fuerat concessa Lupis, & ideo secunda concessio Pallauicino non continet partem alteri primo concessam. Ioannes de Imola d. confil. 121. vers. *in contrarium*, ubi, quod dicta villa Sambuxeti est in territorio Soranei Castri concessi Francisco Lupo. Vectigalia, & notas impositiones non potest imponere Dominus Buxeti; quia hoc est de reservatione Principi, & non est concessum in inuestitura.

Io. de Imola d. confil. 121. per tot.

); (

Caduca quando efficiatur dispositio, vel non. Conclusio 1.

CADUCA fuit quando efficiatur dispositio, vel non, Vide, *Legatum purum, vel conditionale*. Concl. 36. Vide, *Legata efficiuntur caduca*. Concl. 117.

Caducitas probatur ex non solutione. Concl.

Vide Mascardum Concl. 251. *Caducitas*. Vide, *Emphyteuta non soluens quando cadat*. Concl. 192. num. 7.

Caducitas quando, & ex quibus probetur remissa. Concl.

Vide Mascardum Concl. 252. Vide, *Emphyteuta cuius caducitas rem soluendo*. Concl. 193.

Calagurritanæ Ecclesiæ consuetudo, statuta, & priuilegia. Concl. 2.

CALAGURRITANÆ Ecclesiæ consuetudo, statuta, & priuilegia. Concl. 2. *FRUCTVS* fuit præstimonium anni sequentis spectant ad hæredes defuncti, si habens præstimonium decesserit post Kalendas Decembris; si vero ante, spectant ad successorem. Oldrad. confil. 140. *In Ecclesia Calagurritana*. Plura præstimonia, quæ sunt beneficia Ecclesiastica; potest quis obtinere in eadem Ecclesia de consuetudine. Oldrad. d. confil. 140. in fin. Residere non tenentur habentes præstimonia de consuetudine dictæ Ecclesiæ. Oldrad. d. confil. 140. num. 3. vers. *& si dicatur*.

Calculus quid sit, & ubi requiritur, ibi debet esse intricatio, & confusio, & materia est difficilis. Conclusio 3.

CALCVLVVS fuit nihil aliud est, nisi videre, & calculare data, & recepta hinc inde. Ang. Aretin. confil. 48. *Videtur primo. nu. 15. ver.*